

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 158 год. LXVII

15 ноември 2011, вторник

Цената на овој број е 330 денари.

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
3438. Закон за Европски економски интересни заедници.....	4	3448. Одлука за давање согласност за трајна пренамена за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на комплекс на градба, КО Градовци, општина Зелениково.....	28
3439. Закон за изменување и дополнување на Законот за градот Скопје.....	4		
3440. Закон за изменување на Законот за внатрешни работи.....	5	3449. Одлука за давање согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на паркинг простор за превозни средства (камионивлекачи со полуприколки), со објект за дневна нега и мала гаража за складирање на резервни делови, КО Крупиште, општина Карбинци.....	28
3441. Закон за изменување на Законот за државјанството на Република Македонија.....	6		
3442. Закон за изменување и дополнување на Законот за оружјето.....	6	3450. Одлука за давање согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за изработка и одобрување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на фабрика за флаширање на вода, КО Рожден, општина Кавадарци.....	29
3443. Закон за изменување на Законот за странците.....	7		
3444. Закон за изменување и дополнување на Законот за сигурност во железничкиот систем.....	8		
3445. Закон за субвенционирање на станбен кредит.....	19		
3446. Закон за дополнување на Законот за процена.....	24		
3447. Исправка на Уредбата за изменување и дополнување на Уредбата за спроведување на Царинскиот закон....	25		

	Стр.		Стр.
3451. Одлука за давање согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување Урбанистички план вон населено место за изградба стопански комплекс со пропратна содржина – рудник “Вепрчани“ КО Вепрчани, општина Прилеп....	29	3458. Одлука за давање согласност за трајна пренамена на земјоделско земјиште во градежно земјиште за донесување на Урбанистички план вон населено место за лесна индустрија, КО Галате, општина Врпчиште.....	32
3452. Одлука за давање согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на Базна станица за мобилна телефонија VLS 6096, КО Ново Конско, општина Гевгелија.....	29	3459. Одлука за давање согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на хала за изработка на лимени конструкции, КО Чајле, општина Гостивар.....	34
3453. Одлука за давање согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на фарма за кокошки, КО Ливада, општина Струга.....	30	3460. Одлука за давање согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на стопански комплекс, КО Стримница, општина Желино.....	34
3454. Одлука за давање на согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за изработка на Локална урбанистичка планска документација за изградба на големи трговски единици, во КО Челопек, општина Брвеница.....	30	3461. Одлука за престанок на користење на недвижна ствар – земјиште од Министерството за одбрана.....	34
3455. Одлука за давање на согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на базна станица број СРМ7071-Пехчево за мобилна телефонија, КО Пехчево, општина Пехчево.....	30	3462. Одлука за давање на согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на базна станица број СРМ7071-Пехчево за мобилна телефонија, КО Пехчево, општина Пехчево.....	35
3456. Одлука за давање на согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на објекти за производство на минерална вода и СО2, КО Трн, општина Битола.....	31	3463. Одлука за давање согласност за трајна пренамена на земјоделско земјиште во градежно, за изработка на Урбанистички план вон населено место - Оровник за градежна парцела 1 за изградба на база на бетон во КО Оровник, општина Дебарца.....	36
3457. Одлука за давање на согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на фотоволтаична централа, КО Белчиште, општина Дебарца.....	31	3464. Одлука за давање согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на работилница за монтажа на пластични и алуминиумски профили, КО Чајле, општина Гостивар.....	37
		3465. Одлука за давање согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за одобрување на Ло-	

	Стр.		Стр.
		кална урбанистичка планска документација за изградба на „Пекара со пропратни објекти“ КО Мислешево, општина Струга.....	
3466.	38	Одлука за давање согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за одобрување на Државна урбанистичка планска документација за изградба на станица за снабдување со течни горива и течен нафтен гас со придружни објекти на автопатот Скопје - Тетово Е-65, КО Арнакија - општина Сарај.....	39
3467.	39	Одлука за давање согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на стопански комплекс за лесна и загадувачка индустрија и магацински простор, КО Табановце, општина Куманово.....	40
3468.	40	Одлука за давање согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на угостителски и туристички комплекс, КО Ново Конско, општина Гевгелија.....	41
3469.	41	Одлука за давање согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на базна станица за мобилна телефонија VLS 9059, КО Тимјаник, општина Неготино.....	42
3470.	42	Одлука за давање на согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за изработка на Локална урбанистичка планска документација за изградба на деловни објекти со времено сместување, КО Младо Нагоричане, општина Старо Нагоричане.....	43
3471.	43	Одлука за давање согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на соларна централа, КО Ново Село, општина Струга.....	44
		3472. Одлука за давање согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на објект пансион со мали комерцијални и деловни намени, КО Аргулица, општина Карбинци.....	49
		3473. Одлука за давање согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на хала за изработка на арматурно железо, КО Вруток, општина Гостивар.....	50
		3474. Одлука за престанок и за давање на трајно користење на движни ствари на Министерството за образование и наука.....	51
		3475. Лиценца за постојано приредување на посебната игра на среќа-“Обложување на спортски натпревари“.....	57
		3476. Лиценца за постојано приредување на посебни игри на среќа во автомат клуб.....	57
		3477. Одлука за избор на судии поротници на Основен суд Скопје 1 - Скопје.....	58
		3478. Правилник за посебните барања за безбедност на храната за посебна нутритивна употреба (*)......	59
		3479. Правилник за изменување на Правилникот за правилата и постапките на летањето на воздухопловите.....	71
		3480. Одлука за изменување и дополнување на Листата на лекови кои паѓаат на товар на Фондот за здравствено осигурување на Македонија.....	135
		3481. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начинот на плаќање на лабораториските испитувања во специјалистичко - консултативна здравствена заштита по упат на избран лекар.....	138
		3482. Правилник за начинот на вршење на државната ревизија.....	138
		3483. Правилник за формата и содржината на барањето заради недонесување на решение за дозвола.....	142
		3484. Објава за стапката на трошоците на живот и платите за месец октомври 2011 година.....	144
		Огласен дел	1-80

**СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
3438.**

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

**У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЕВРОП-
СКИ ЕКОНОМСКИ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ**

Се прогласува Законот за Европски економски интересни заедници,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 ноември 2011 година.

Бр. 07-4697/1
10 ноември 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

**ЗАКОН
ЗА ЕВРОПСКИ ЕКОНОМСКИ ИНТЕРЕСНИ
ЗАЕДНИЦИ**

Член 1

(1) Со овој закон се уредуваат начинот и условите на спроведување на Регулативата на Советот на европските заедници број 2137/1985 за Европските економски интересни заедници.

(2) На Европските економски интересни заедници (во натамошниот текст: ЕЕИЗ) запишани во трговскиот регистар при Централниот регистар на Република Македонија и на членовите на ЕЕИЗ се применуваат одредбите од Законот за трговските друштва кои се однесуваат на стопанските интересни заедници и прописите за едношалтерскиот систем, доколку со Регулативата на Советот на европските заедници за Европските економски интересни заедници број 2137/1985 и одредбите од овој закон поинаку не е уредено.

Член 2

(1) ЕЕИЗ со седиште во Република Македонија се стекнува со својство на правно лице од денот на уписот во трговскиот регистар при Централниот регистар на Република Македонија.

(2) ЕЕИЗ со седиште во Република Македонија се запишува во трговскиот регистар при Централниот регистар на Република Македонија согласно со одредбите на Регулативата на Советот на европските заедници број 2137/1985 за Европските економски интересни заедници, одредбите од Законот за трговските друштва кои се однесуваат на упис во трговскиот регистар при Централниот регистар на Република Македонија на стопанските интересни заедници и прописите за едношалтерскиот систем.

(3) Во називот на ЕЕИЗ задолжително се впишува ознаката „ЕЕИЗ“.

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува по пристапувањето на Република Македонија во Европската унија.

**L I G J
PËR KOMUNITETE EVROPIANE TË INTERESIT
EKONOMIK**

Neni 1

(1) Me këtë ligj rregullohen mënyra dhe kushtet e zbatimit të Rregullativës së Këshillit të Komuniteteve Evropiane numër 2137/1985 për Komunitetet Evropiane të Interesit Ekonomik.

(2) Për Komunitetet Evropiane të Interesit Ekonomik (në tekst të mëlutjeshëm KEIE) të regjistruara në regjistrin tregtar të Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë dhe anëtarët e KEIE-së zbatohen dispozitat e Ligjit për shoqëri tregtare që i përkasin komuniteteve të interesit ekonomik dhe dispozitat e sistemit njësportel, nëse me Rregullativen e Këshillit të Komuniteteve Evropiane për Komunitete Evropiane të Interesit Ekonomik numër 2137/1985 dhe dispozitat e këtij ligji nuk është rregulluar ndryshe.

Neni 2

(1) KEIE me seli në Republikën e Maqedonisë e merr cilësinë e personit juridik nga dita e regjistrimit në regjistrin tregtar të Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë.

(2) KEIE me seli në Republikën e Maqedonisë regjistrohet në regjistrin tregtar të Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë në pajtim me dispozitat e Rregullativës së Këshillit të Komuniteteve Evropiane numër 2137/1985 për Komunitetet Evropiane të Interesit Ekonomik, dispozitat e Ligjit për shoqëri tregtare që i përkasin regjistrimit në regjistrin tregtar të Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë të komuniteteve të interesit ekonomik dhe dispozitat për sistem njësportel.

(3) Në titullin e KEIE-së detyrimisht shenohet shenja “KEIE”.

Neni 3

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", kurse do të zbatohet pas aderimit të Republikës së Maqedonisë në Unionin Evropian.

3439.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

**У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА
ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА ГРАДОТ СКОПЈЕ**

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за градот Скопје,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 ноември 2011 година.

Бр. 07-4698/1
10 ноември 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

**ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ
НА ЗАКОНОТ ЗА ГРАДОТ СКОПЈЕ**

Член 1

Во Законот за градот Скопје ("Службен весник на Република Македонија" број 55/2004), во членот 8 став 2 зборовите: "излегува на границата на парк-шумата "Гази Баба" (троеѓа на општините Бутел, Чаир и Гази Баба), се движи по западната граница на парк-шумата" се заменуваат со зборовите: "се движи по улицата "Христијан Тодоровски Карпош" до спојувањето со новата улица "Кружна Гази Баба" планирана со Генералниот урбанистички план на градот Скопје (троеѓа меѓу општините Бутел, Чаир и Гази Баба), продолжува да се движи на исток по улицата "Христијан Тодоровски Карпош,".

Во ставот 3 зборовите: „западната граница на парк-шумата "Гази Баба,“ се заменуваат со зборовите: „источната страна на КП 70/1 и КП 71/1 КО Гази Баба, свртува по јужната страна на КП 71/1 и КП 65 КО Гази Баба, продолжува по западната страна на КП 2153 КО Гази Баба и продолжува по осовината на новопроектираната улица "Кружна Гази Баба,“, а зборовите: „КО Стајковци“ се заменуваат со зборовите: „КО Брњарци“.

Во ставот 8 по зборовите: "до крстосницата со улицата Беласица" се додаваат зборовите: "(троеѓа меѓу општините Гази Баба, Чаир и Центар од ставот 3 на овој член)".

Во ставот 9 зборовите: "Центарот за дератизација (троеѓа меѓу општините Чаир, Гази Баба и Бутел)" се заменуваат со зборовите: "троеѓата меѓу општините Чаир, Гази Баба и Бутел".

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

**L I G J
PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN
E LIGJIT PËR QYTETIN E SHKUPIT**

Neni 1

Në Ligjin për qytetin e Shkupit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 55/2004), në nenin 8 paragrafi 2 fjalët: "del në kufirin e pyllit- parkut "Gazi Babë" (trekëndesh kufitar i komunave të Butelit, Çairit dhe Gazi Babes), shkon përgjatë kufirit perëndimor të pyllit-parkut" zëvendësohen me fjalët: "shkon përgjatë rrugës "Hristijan Todorovski Karposh" deri në bashkimin me rrugën e re "Rruga qarkore e Gazi Babës", e planifikuar me Planin e përgjithshëm urbanistik të qytetit të Shkupit (trekëndeshi kufitar ndërmjet komunave të Butelit, Çairit dhe Gazi Babes), vazhdon të shkojë në lindje përgjatë rrugës "Hristijan Todorovski Karposh".

Në paragrafin 3 fjalët: "kufirit perëndimor të pyllit-parkut "Gazi Babë" zëvendësohen me fjalët: "anës lindore të PK 70/1 dhe PK 71/1 KK Gazi Babë, kthen nëpër anën jugore të PK 71/1 dhe PK 65 KK Gazi Babë, vazhdon përgjate anës perëndimore të PK 2153 KK Gazi Babë dhe vazhdon përgjatë boshtit të rrugës së sapoprojektuar "Rruga qarkore e Gazi Babës", ndërsa fjalët: "KK Stajkove", zëvendësohen me fjalët: "KK Bërnjarc".

Në paragrafin 8 pas fjalëve: "deri te udhëkryqi me rrugën Bellasicë" shtohen fjalët: "(trekëndeshi kufitar ndërmjet komunave të Gazi Babës, Çairit dhe Qendrës nga paragrafi 3 i këtij neni)".

Në paragrafin 9 fjalët: "Qendra për deratizim (trekëndeshi kufitar ndërmjet komunave të Çairit, Gazi Babës dhe Butelit)" zëvendësohen me fjalët: "trekëndeshi kufitar ndërmjet komunave të Çairit, Gazi Babës dhe Butelit".

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

3440.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

Се прогласува Законот за изменување на Законот за внатрешни работи, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 ноември 2011 година.

Бр.07-4699/1
10 ноември 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

**ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ**

Член 1

Во Законот за внатрешни работи ("Службен весник на Република Македонија" број 92/2009, 35/10 и 36/11), во членот 150 став (1) зборовите: „надлежната комисија во Владата на Република Македонија“ се заменуваат со зборовите: „Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен“.

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува со започнување на примената на Законот за основање на Државна комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

**L I G J
PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT PËR PUNË TË
BRENDSHME**

Neni 1

Në Ligjin për punë të brendshme ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 92/2009, 35/10 dhe 36/11) në nenin 150 paragrafi (1) fjalët: "komisioni kompetent në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë" zëvendësohen me fjalët: "Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedure Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë".

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", ndërsa do të fillojë të zbatohet me fillimin e zbatimit të Ligjit për themelimin e Komisionit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedure Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punes në Shkallë të Dytë.

3441.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДРЖАВЈАНСТВОТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Се прогласува Законот за изменување на Законот за државјанството на Република Македонија, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 ноември 2011 година.

Бр.07-4700/1 Претседател
10 ноември 2011 година на Република Македонија,
Скопје **Горге Иванов, с.р.**

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДРЖАВЈАНСТВОТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Во Законот за државјанството на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" број 67/92, 8/2004 и 98/2008), во членот 21 став 4 зборовите: „поднесе жалба до надлежната комисија на Владата на Република Македонија“ се заменуваат со зборовите: „поведе управен спор пред Управниот суд“.

Ставот 5 се брише.

Член 2

Постапките започнати до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе завршат согласно со Законот за државјанството на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" број 67/92, 8/2004 и 98/2008) до започнување на примената на Законот за основање на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

ПËR NDRYSHIMIN E LIGJIT PËR SHTETËSI TË REPUBLIKES SË MAQEDONISË

Neni 1

Me Ligjin për shtetësi të Republikës së Maqedonisë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 67/92, 08/2004 dhe 98/2008), në nenin 21 paragrafi 4 fjalët: "parashtron ankesë te Komisioni kompetent i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë" zëvendësohen me fjalët: "nëgrit kontest administrativ para Gjykatës Administrative".

Paragrafi 5 shlyhet.

Neni 2

Procedurat e filluara deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji do të përfundojnë në pajtim me Ligjin për shtetësi të Republikës së Maqedonisë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 67/92, 8/2004 dhe 98/2008) deri në fillimin e zbatimit të Ligjit për themelimin të Komisio-

nit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë.

Neni 3

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

3442.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОРУЖЈЕТО

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за оружјето, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 ноември 2011 година.

Бр. 07- 4701/1 Претседател
10 ноември 2011 година на Република Македонија,
Скопје **Горге Иванов, с.р.**

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОРУЖЈЕТО

Член 1

Во Законот за оружјето ("Службен весник на Република Македонија" број 7/2005, 47/2006, 42/2007, 86/2008 и 72/10), во членот 17 зборовите: „надлежната комисија на Владата на Република Македонија“ се заменуваат со зборовите: „Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен“.

Член 2

Во членот 66 зборовите: „надзор над државната граница“ се заменуваат со зборовите: „гранична контрола“.

Член 3

По членот 83-в се додава нов член 83-г, кој гласи:

„Член 83 -г

За прекршоците утврдени со овој закон, надлежниот орган на сторителот на прекршокот му предлага постапка за порамнување пред да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка.

Ако сторителот на прекршокот е согласен со поведување на постапка за порамнување надлежниот орган составува записник во кој се забележуваат битните елементи на дејствието од кое произлегува правното обележје на прекршокот, времето, местото и начинот на сторување на прекршокот, описот на дејствието и лицата затекнати на самото место.

Во постапката за порамнување на сторителот на прекршокот му се издава платен налог.

Висината на износот во платниот налог изнесува половина од максималниот утврден износ на глоба за прекршоците утврдени во овој закон.

Доколку сторителот на прекршокот го прими платниот налог, е должен истиот да го потпише. Примањето на платниот налог од сторителот на прекршокот се забележува во записникот.

Ако сторител на прекршок е правно лице, записникот и платниот налог ги потпишува одговорното лице во правното лице.

Ако сторителот на прекршокот не е согласен со поведување на постапка за порамнување, надлежниот орган поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен суд за водење на прекршочна постапка.

Надлежниот орган води евиденција за покренатите постапки за порамнување и за нивниот исход.

Во евиденцијата од ставот 8 на овој член се собираат, обработуваат и чуваат следниве лични податоци: име и презиме на сторителот на прекршокот, датум и место на раѓање, живеалиште односно престојувалиште, вид на прекршокот, број на платниот налог кој му се издава и исходот од постапката.

Евиденцијата од ставот 8 на овој член и личните податоци од ставот 9 на овој член се обработуваат и водат согласно со прописите за заштита на личните податоци.

Личните податоци од ставот 9 на овој член се чуваат пет години од денот на внесувањето во евиденцијата.“

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а одредбата од членот 1 од овој закон ќе започне да се применува со започнување на примената на Законот за основање на Државна комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

L I G J PËR NDRYSHIM DHE PLOTËSIM TË LIGJIT PËR ARME

Neni 1

Me Ligjin për armë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 7/2005, 47/2006, 42/2007, 86/2008 dhe 72/10) në nenin 17 fjalët: "komisioni kompetent i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë" zëvendësohen me fjalët: "Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedure Administrative dhe Procedure të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë".

Neni 2

Në nenin 66 fjalët: "mbikëqyrje të kufirit shtetëror" zëvendësohen me fjalët: "kontroll kufitar".

Neni 3

Pas nenit 83-v shtohet neni i ri 83-g, si vijon:

"Neni 83-g

Për kundërvajtje të përcaktuara me këtë ligji, organi kompetent kryerësit të kundërvajtjes i propozon procedure për barazim para se të paraqesë kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse.

Nese kryerësi i kundërvajtjes pajtohet me ngritjen e procedurës për barazim, organi kompetent përpilon procesverbal në të cilin shënohen elementet e rëndësishme të veprimit nga i cili rezulton karakteristika juridike e kundërvajtjes, koha, vendi dhe mënyra e kryerjes së kundërvajtjes, pershkrimi i veprimit dhe personat e gjetur në vendngjarje.

Në procedurën për barazim kryerësit të kundërvajtjes i lëshohet urdhërpagesë.

Lartesia e shumës në urdhërpagesë është gjysma e shumës maksimale të përcaktuar të gjobës për kundërvajtje të përcaktuar me këtë ligj.

Nese kryerësi i kundërvajtjes e pranon urdhërpagesen, është i obliguar që të njëjtën ta nënshkruajë. Pranimi i urdhërpagesës nga kryerësi i kundërvajtjes shënohet në procesverbal.

Nese kryerësi i kundërvajtjes është person juridik, procesverbalin dhe urdhërpagesën i nënshkruan personi përgjegjes në personin juridik.

Nese kryerësi i kundërvajtjes nuk pajtohet me ngritjen e procedurës për barazim, organi kompetent paraqet kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse para gjykatës kompetente për mbajtjen e procedurës kundërvajtëse.

Organi kompetent mban evidencë për procedurat e ngritura për barazim dhe për përfundimin e tyre.

Në evidencën nga paragrafi 8 i këtij neni mblidhen, përpunohen dhe ruhen të dhënat personale si vijojnë: emri dhe mbiemri i kryerësit të kundërvajtjes, datëlindja dhe vendlindja, vendbanimi respektivisht vendqëndrimi, lloji i kundërvajtjes, numri i urdhërpagesës që i lëshohet dhe përfundimi i procedurës.

Evidenca nga paragrafi 8 i këtij neni dhe të dhenat personale nga paragrafi 9 i këtij neni përpunohen dhe mbahen në pajtim me dispozitat për mbrojtjen e të dhënave personale.

Të dhënat personale nga paragrafi 9 i këtij neni ruhen pesë vjet nga dita e futjes në evidencë."

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", kurse dispozita nga neni 1 i këtij ligji do të fillojë të zbatohet me fillimin e zbatimit të ligji për themelimin e Komisionit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedure Administrative dhe Procedure të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë.

3443.

Vrz основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СТРАНЦИТЕ

Се прогласува Законот за изменување на Законот за странците, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 ноември 2011 година.

Бр. 07- 4702/1
10 ноември 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СТРАНЦИТЕ

Член 1

Во Законот за странците („Службен весник на Република Македонија“ број 35/2006, 66/2007, 117/2008, 92/2009 и 156/10), во целиот текст на Законот зборовите: “надлежната комисија на Владата на Република Македонија“, односно “надлежната комисија на Владата“ се заменуваат со зборовите: “Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен“.

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува со започнување

на примената на Законот за основање на Државна комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

L I G J PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT PËR TË HUAJ

Neni 1

Në Ligjin për të huaj ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë numër 35/2006, 66/2007, 117/2008, 92/2009 dhe 156/10), në tërë tekstin e Ligjit fjalët: "komisioni kompetent i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë" perka-tesisht fjalët: "komisioni kompetent i Qeverisë" zevendesohen me fjalët: "Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedure Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë".

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", ndërsa do të fillojë të zbatohet me fillimin e zbatimit të Ligjit për themelimin e Komisionit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedure Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë.

3444.

Vrz основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СИГУРНОСТ ВО ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СИСТЕМ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за сигурност во железничкиот систем, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 ноември 2011 година.

Бр. 07-4703/1
10 ноември 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗА К О Н ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СИГУРНОСТ ВО ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СИСТЕМ

Член 1

Во Законот за сигурност во железничкиот систем („Службен весник на Република Македонија“ број 48/10, 23/11 и 53/11), во членот 3 по точката 22 се додава нова точка 23, која гласи:

„23. „Друг железнички работник“ е физичко лице коешто е вработено во редовен работен однос или по договор кај управителот на железничката инфраструктура или железничкиот превозник, освен машиново-зач.“.

Точките 23 и 24 стануваат точки 24 и 25.

Член 2

Во членот 9 став (4) точката в) се менува и гласи:

„в) резултати од внатрешната контрола од аспект на сигурноста и“.

Член 3

Во членот 10 став (2) точка с) зборот „ревизија“ се заменува со зборот „контрола“.

Член 4

Во членот 13 став (4) по зборот „возила“ се додаваат зборовите: „издава потврда за техничката исправност на возилата со која“.

По ставот (4) се додава нов став (5), кој гласи:

„(5) За издадените потврди од ставот (4) на овој член се плаќа надоместок во висина и на начини утврдени од страна на субјектот задолжен за одржување на железнички возила. На висината на надоместокот согласност дава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.“

Ставот (5) станува став (6).

Ставовите (6) кој станува став (7) се менува и гласи:

„(7) Субјектот задолжен за одржување на железнички возила, треба да поседува сертификат за одржување на железнички возила.“

Ставот (7) кој станува став (8) се менува и гласи:

„(8) Сертификатот за одржување на железнички возила на писмено барање на субјектот задолжен за одржување на железнички возила го издава органот за сигурност. За издадени сертификати органот за сигурност води Регистар на издадени сертификати.“

Ставот (8) кој станува став (9) се менува и гласи:

„(9) За издавање на сертификатот од ставот (7) на овој член се плаќа надоместок. Висината на надоместокот ја утврдува органот за сигурност врз основа на реалните трошоци потребни за издавање на сертификатот на која согласност дава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.“

Ставот (9) кој станува став (10) се менува и гласи:

„(10) За добивање на сертификат за одржување на железнички возила, субјектот задолжен за одржување треба да има вработено најмалку пет лица со висока стручна подготовка VII-1 степен или минимум 240 кредити според ЕКТС, од кои тројца дипломирани машински инженери, двајца дипломирани сообраќајни инженери од насоката железнички сообраќај и транспорт и еден електроинженер, со најмалку пет години работно искуство во структурата и друг технички персонал, како и да има соодветен деловен простор, опрема и уреди.“

Ставот (10) кој станува став (11) се менува и гласи:

„(11) Со сертификатот за одржување на железнички возила се потврдува дека субјектот задолжен за одржување на железнички возила ги одржува возилата согласно со ставот (4) на овој член.“

Ставот (11) кој станува став (12) се менува и гласи:

„(12) Сертификатот издаден на субјектот задолжен за одржување на железнички возила се издава за период од пет години со можност за обновување со поднесување на барање од страна на субјектот задолжен за одржување на железнички возила во рок од 30 дена пред истекот на рокот за кој е издаден. Податоците во сертификатот треба да се ажурираат целосно или делумно секогаш кога видот или обемот на работењето значително се изменети.“

Ставот (12) кој станува став (13) се менува и гласи:

„(13) Органот за сигурност донесува одлука по поднесеното писмено барање за издавање на сертификат за одржување на железнички возила во што е можно краток рок, но не повеќе од еден месец по доставување на сите релевантни податоци. Одлуката се доставува до субјектот задолжен за одржување на железничките возила - барател, а доколку барањето се одбива, во одлуката се наведуваат причините за истото.“

По ставот (13) се додаваат шест нови става (14), (15), (16), (17), (18) и (19), кои гласат:

„(14) Против одлуката со која барањето за издавање на сертификат за одржување на железнички возила се одбива, може да се поднесе тужба до Управниот суд на Република Македонија во рок од 30 дена од денот на приемот на одлуката.

(15) Поблиските критериуми во поглед на стручна-та подготовка на другиот технички персонал, деловниот простор, опремата и уредите кои треба да ги поседува субјектот задолжен за одржување на железнички возила ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.

(16) Доколку органот за сигурност утврди дека субјектот задолжен за одржување на железнички возила од ставот (1) на овој член не ги исполнува условите пропишани со ставовите (10) и (15) на овој член, му го одзема сертификатот.

(17) Кога субјектот задолжен за одржување на железнички возила е превозник или управител на инфраструктура исполнувањето на техничките барањата за одржување на железнички возила се проверува од страна на органот за сигурност, согласно со постапките за издавање на одобрение за сигурност и сертификат за сигурност утврдени со закон и истото се евидентира во одобрението за сигурност и сертификатот за сигурност.

(18) Начинот и постапката за одржување на железнички возила, начинот на водење на евиденција за извршено одржување на железничките возила, како и формата и содржината на образецот на потврдата за техничка исправност на возилото ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.

(19) Формата и содржината на барањето и упатството за пополнување на барањето за издавање на сертификат на субјектот задолжен за одржување на железнички возила, формата и содржината на образецот на сертификатот за одржување на железнички возила, како и формата и содржината на регистарот на издадени сертификати ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.“

Член 5

Во членот 14 став (1) по зборовите: „Истрагата за“ се додава зборот „случени“, а по зборовите: „Комитет за водење на“ се додаваат зборовите: „истрага за случени“.

Член 6

Во членот 16 ставот (1) се менува и гласи:

„Истрагата за случени сериозни несреќи, несреќи и инцидент согласно со членот 14 од овој закон се врши од Комитет како постојано тело, кое е составено од најмалку двајца истражувачи, кои се стручни лица од областа на железницата и се во редовен работен однос во Генералниот секретаријат при Владата на Република Македонија, од кои еден се именува за одговорен истражувач. Комитетот е независен во својата организација и во донесување на одлуки од секој управител на инфраструктурата, превозникот, органот за сигурност, Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор и Министерството за транспорт и врски.“

По ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

„(2) Истражувачите од ставот (1) на овој член треба да имаат завршено најмалку високо образование (VII-1 степен или минимум 240 кредити според ЕКТС) од областа на машинските, електротехничките, сообраќајните или градежните науки, со работно искуство од најмалку пет години од областа на железничкиот сообраќај и/или железничката инфраструктура, со активно познавање на англиски јазик и познавање на прописите од областа на железницата.“

Ставот (2) станува став (3).

Ставот (3) кој станува став (4) се менува и гласи:

„(4) Управителот на инфраструктурата, превозникот и во одредени случаи органот за сигурност, се должни веднаш да достават известување за случената сериозна несреќа, несреќа и инцидент согласно со членот 14 од овој закон до Комитетот, кој треба веднаш да ги направи потребните подготовки за започнување со истрагата.“

Ставовите (4), (5) и (6) стануваат ставови (5), (6) и (7).

Член 7

Во членот 17 став (3) по зборовите: „секогаш кога во“ се додаваат зборовите: „сериозната несреќа“.

Член 8

Во членот 18 став (1) зборот „извештај“ се заменува со зборовите: „истражувачки извештај од увид и иследување“.

Во ставот (4) по зборот „Содржината“ се додаваат зборовите: „и формата“.

По ставот (4) се додава нов став (5), кој гласи:

„(5) Постапките за вонредни настани случени во железничкиот сообраќај поблиску ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на внатрешните работи и министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на здравството.“

Член 9

Во членот 28 ставот (2) се менува и гласи:

„Формата и содржината на образецот на барањето за утврдување на физичката и психолошката способност, начинот на нивното утврдување, проверките и роковите за редовен и вонреден преглед на машиново-зач ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на здравството во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.“

Член 10

Во членот 30 став (2) по точката се додаваат две нови реченици кои гласат: „За издавањето на дозвола се плаќа надоместок. Висината на надоместокот ја утврдува органот за сигурност врз основа на реалните трошоци потребни за издавање на дозвола на која согласност дава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.“

Член 11

Во членот 35 став (1) зборовите: „општо стручно познавање“ се заменуваат со зборовите: „општа професионална способност“.

Ставовите (3), (4), (5), (6) и (7) се бришат.

Член 12

По членот 35 се додаваат три нови члена 35-а, 35-б и 35-в, кои гласат:

“Центар за обука

Член 35-а

(1) Обуката за општа професионална способност се спроведува од овластено правно лице - Центар за обука.

(2) За добивање на овластување за вршење на обука за општа професионална способност правното лице од ставот (1) на овој член треба да ги исполнува следниве услови, и тоа да:

- поседува простор опремен за одржување на обуката,

- поседува информатичка технологија и друга опрема за спроведување на обуката и водење на евиденција,

- изработи стручна литература согласно со програмата за обука за општа професионална способност,

- има најмалку вработено три лица, кои поседуваат овластување за вршење на обука за општа професионална способност и

- има најмалку вработено три лица со овластување за испитувачи за општа професионална способност.

(3) Овластувањето на правното лице од ставот (1) на овој член ја пропишува министерот кој раководи за сигурност. За издадените овластувања органот за сигурност води Регистар на издадени овластувања.

(4) Формата и содржината на Регистарот од ставот (3) на овој член ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.

(5) За издадените овластувања од ставот (3) на овој член се плаќа надоместок. Висината на надоместокот ја утврдува органот за сигурност врз основа на реалните трошоци потребни за издавање на овластувањето на која согласност дава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.

(6) Органот за сигурност донесува одлука по поднесеното писмено барање за издавање на овластување за вршење на обука за општа професионална способност во што е можно пократок рок, но не повеќе од еден месец по доставување на сите релевантни податоци. Одлуката се доставува до правното лице - подносител на барањето, а доколку барањето се одбива, во одлуката се наведуваат причините за истото.

(7) Против одлуката од ставот (6) на овој член може да се поднесе тужба до Управниот суд на Република Македонија во рок од 30 дена од денот на приемот на одлуката.

(8) Овластувањето на правното лице за вршење на обука за општа професионална способност е со важност од најмногу четири години.

(9) Доколку органот за сигурност утврди дека правното лице од ставот (1) на овој член не ги исполнува условите утврдени со ставот (2) на овој член, го одзема овластувањето.

(10) Обуката се врши континуирано, согласно со програми за обука на машиновозачи и системи за обука, со цел да се обезбеди дека компетентноста на машиновозачите е задржана и дека задачите се извршуваат соодветно.

(11) По завршената обука на кандидатите им се издава потврда.

(12) Формата и содржината на барањето и упатство за пополнување на барањето за овластување на правното лице за вршење на обука за општа професионална способност, формата и содржината на образецот на овластувањето, како и програмата за обука за општа професионална способност, за стручно познавање и компетентност во врска со железничкото возило и за стручно познавање и компетентност во врска со железничката инфраструктура ги пропишува министерот кој раково-

ди со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.

(13) Формата и содржината на барањето за обука за општа професионална способност, како и формата и содржината на образецот на потврдата за успешно завршена обука ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.

Овластени обучувачи

Член 35-б

(1) Обуката за општа професионална способност согласно со членот 28 став (1) алинеја 4 од овој закон, јазичното познавање согласно со членот 29 став (1) алинеја 1 од овој закон, стручното познавање и компетентност во врска со железничкото возило согласно со членот 29 став (1) алинеја 2 од овој закон и обуката која се однесува на стручно познавање и компетентност во врска со железничката инфраструктура согласно со членот 29 став (1) алинеја 3 од овој закон вклучувајќи го и познавањето на делниците и правилата и постапките за работење, се извршува од овластени лица - обучувачи.

(2) За добивање на овластување за вршење на обука за општа професионална способност, за стручно познавање и компетентност во врска со железничкото возило и за стручно познавање и компетентност во врска со железничката инфраструктура, лицата -кандидати треба да ги исполнуваат следниве услови: да имаат високо образование - градежен, машински, сообраќаен или електротехнички факултет со VII-1 степен на стручна подготовка или минимум 240 кредити според ЕКТС, со најмалку пет години работно искуство во областа на железничкиот сообраќај, односно железничката инфраструктура и познавање на најмалку еден странски јазик (англиски, француски или германски).

(3) Овластувањата за обучувачи за општа професионална способност, за стручно познавање и компетентност во врска со железничкото возило и за стручно познавање и компетентност во врска со железничката инфраструктура, ги издава органот за сигурност на писмено барање од заинтересираните лица - кандидати. За издадените овластувања органот за сигурност води Регистар на издадени овластувања за обучувачи за општа професионална способност, за стручно познавање и компетентност во врска со железничкото возило и за стручно познавање и компетентност во врска со железничката инфраструктура.

(4) За издадените овластувања од ставот (3) на овој член се плаќа надоместок. Висината на надоместокот ја утврдува органот за сигурност врз основа на реалните трошоци потребни за издавање на овластувањето на која согласност дава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.

(5) Органот за сигурност донесува одлука по поднесеното писмено барање од ставот (3) на овој член во што е можно пократок рок, но не повеќе од еден месец по доставување на сите релевантни податоци. Одлуката се доставува до лицето - кандидат, а доколку барањето се одбива, во одлуката се наведуваат причините за истото.

(6) Против одлуката донесена од органот за сигурност може да се поднесе тужба до Управниот суд на Република Македонија во рок од 30 дена од денот на приемот на одлуката.

(7) Овластувањата за обучувачи за вршење на обука на машиновозачи за општа професионална способност, за стручно познавање и компетентност во врска со же-

лезничкото возило и за стручно познавање и компетентност во врска со железничката инфраструктура, се со важност од најмногу две години.

(8) Овластувањата за вршење на обука за општа професионална способност, за стручно познавање и компетентност во врска со железничкото возило и за стручно познавање и компетентност во врска со железничката инфраструктура, органот за сигурност ќе ги одземе доколку утврди дека обучувачот не ги исполнува условите утврдени во ставот (2) на овој член.

(9) При вршењето на обуката за општа професионална способност, за стручно познавање и компетентност во врска со железничкото возило и за стручно познавање и компетентност во врска со железничката инфраструктура на кандидатите треба да им се овозможи праведен и недискриминаторски пристап до обуката, која е неопходна за исполнување на условите за добивање дозвола и сертификат.

(10) Формата и содржината на барањето и упатството за пополнување на барање за овластување на лицата - обучувачи за вршење на обука на машиновозачи за општа професионална способност, за стручно познавање и компетентност во врска со железничкото возило и за стручно познавање и компетентност во врска со железничката инфраструктура, формата и содржината на образецот на овластувањето, како и формата и содржината на Регистарот на издадени овластувања ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.

Програми за обука

Член 35-в

(1) Обуката за стручно познавање и компетентност во врска со железничкото возило и за стручно познавање и компетентност во врска со железничката инфраструктура ја спроведува превозникот, односно управителот на инфраструктурата во зависност од тоа каде е вработен машиновозачот.

(2) Начинот и постапката за спроведување на обуката за стекнување на стручно познавање и компетентност во врска со железничкото возило и за стручно познавање и компетентност во врска со железничката инфраструктура, формата и содржината на барањето за обука, како и формата и содржината на образецот на потврдата за успешно спроведена обука ги пропишуваат превозникот, односно управителот на инфраструктурата во согласност со својот систем за сигурносно управување од членовите 9 и 10 од овој закон.“

Член 13

Членот 37 се менува и гласи:

“(1) Испитот за општа професионална способност го организира и спроведува овластеното правно лице од членот 35 став (1) од овој закон.

(2) Полагањето на испитот од ставот (1) на овој член се врши пред комисија од три члена - овластени испитувачи, формирана од овластеното правно лице за обука од членот 35 став (1) од овој закон.

(3) Испит за стручно познавање и компетентност во врска со железничкото возило и за стручно познавање и компетентност во врска со железничката инфраструктура, како и периодичните проверки на знаењето на машиновозач го организира и спроведува превозникот, односно управителот на инфраструктурата во согласност со својот систем за сигурносно управување од членовите 9 и 10 од овој закон.

(4) Полагањето на испитот од ставот (3) на овој член се врши пред комисија составена од три члена - овластени испитувачи, формирана од превозникот, односно управителот на инфраструктура.“

Член 14

По членот 37 се додаваат седум нови члена 37-а, 37-б, 37-в, 37-г, 37-д и 37-е и 37-е, кои гласат:

„Овластени испитувачи

Член 37-а

(1) За добивање овластување за овластен испитувач за општа професионална способност, за стручно познавање и компетентност во врска со железничкото возило и за стручно познавање и компетентност во врска со железничката инфраструктура, лицата - кандидати треба да ги исполнуваат следниве услови: да имаат високо образование - градежен, машински, сообраќаен, или електротехнички факултет со VII-1 степен на стручна подготовка или минимум 240 кредити според ЕКТС, со најмалку пет години работно искуство во областа на железничкиот сообраќај, односно железничката инфраструктура и познавање на најмалку еден странски јазик (англиски, француски или германски).

(2) Овластувањата за испитувачи за општа професионална способност, за стручно познавање и компетентност во врска со железничкото возило и за стручно познавање и компетентност во врска со железничката инфраструктура на писмено барање од лица - кандидати го издава органот за сигурност. За издадените овластувања органот за сигурност води Регистар на издадени овластувања за испитувачи за општа професионална способност, за стручно познавање и компетентност во врска со железничкото возило и за стручно познавање и компетентност во врска со железничката инфраструктура.

(3) За издавање на овластувања од ставот (2) на овој член се плаќа надоместок. Висината на надоместокот ја утврдува органот за сигурност врз основа на реалните трошоци потребни за издавање на овластувањето на која согласност дава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.

(4) Органот за сигурност донесува одлука по поднесеното писмено барање од ставот (2) на овој член во што е можно пократок рок, но не повеќе од еден месец по доставување на сите релевантни податоци. Одлуката се доставува до лицето - кандидат, а доколку барањето се одбива, во одлуката се наведуваат причините за истото.

(5) Против одлуката од ставот (4) на овој член може да се поднесе тужба до Управниот суд на Република Македонија во рок од 30 дена од денот на приемот на одлуката.

(6) Овластувањата за испитувачи за општа професионална способност, за стручно познавање и компетентност во врска со железничкото возило и за стручно познавање и компетентност во врска со железничката инфраструктура, се со важност од најмногу две години.

(7) Доколку органот за сигурност утврди дека овластеното лице - испитувач не ги исполнува условите пропишани во ставот (1) на овој член, му го одзема овластувањето.

Член 37-б

(1) Испитите од членот 37 ставови (1) и (3) од овој закон се организираат така што да се избегне секаков конфликт на интереси, без разлика дали овластениот испитувачот е од редот на вработените на превозникот или управителот на инфраструктура, кој го издава сертификатот.

(2) По завршената обука се спроведува испит. Испитот се состои од теоретски и практичен дел. Практичниот дел се оценува преку тестови за способноста за управување на железничко возило на железничката

мрежа. Во особено тешки ситуации, при спроведување на практичниот дел од испитот, на примената на оперативните правила и практично возење на машиновозачот може да се користи симулатор.

(3) За обуката и спроведениот испит за општа професионална способност се плаќа надоместок од страна на превозникот или управителот на железничката инфраструктура. Висината на надоместокот ја утврдува правното лице од членот 35-а став (1) од овој закон, врз основа на реалните трошоци потребни за извршената обука и спроведениот испит на која согласност дава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.

(4) На лицето кое го положило испитот му се издава уверение за положен испит.

(5) Формата и содржината на барањето и упатството за пополнување на барањето за овластување на лицата - испитувачи на машиновозачи за општа професионална способност, за стручно познавање и компетентност во врска со железничкото возило и за стручно познавање и компетентност во врска со железничката инфраструктура, формата и содржината на образецот на овластувањето, како и формата и содржината на Регистарот на издадени овластувања ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.

(6) Формата и содржината на барањето на машиновозач за полагање на испит за општа професионална способност, како и формата и содржината на образецот на уверението за положен испит како и начинот и постапката за полагање на испитот, ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.

(7) Начинот и постапката за полагање на испит за стручно познавање и компетентност во врска со железничкото возило, односно за полагање на испит за стручно познавање и компетентност во врска со железничката инфраструктура, периодичните проверки, формата и содржината на образецот на барањето за полагање на испит и формата и содржината на образецот на уверението за положен испит ги пропишуваат превозникот, односно управителот на инфраструктурата во согласност со својот систем за сигурносно управување од членовите 9 и 10 од овој закон.

Условите што треба да ги исполнуваат другите железнички работници кои непосредно учествуваат во вршењето на железничкиот сообраќај

Член 37-в

(1) Другите железнички работници кои непосредно учествуваат во работата и одвивањето во железничкиот сообраќај мора да ги исполнуваат условите во поглед на стручната и здравствената способност утврдени со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, како и условите во поглед на здравствената способност утврдени со прописите од областа на здравството.

(2) Работните задачи и работното време на другите железнички работници ги определува управителот на инфраструктурата, односно превозникот со свој акт, во согласност со својот систем за сигурносно управување од членовите 9 и 10 од овој закон.

Стручна способност

Член 37-г

(1) Другите железнички работници, во зависност од работата која ја извршуваат, мора да имаат завршено средно техничко образование, завршена практична

работа под надзор и положен стручен испит за тој вид на работа, согласно со програмата за стручна способност.

(2) Практичната работа под надзор и испитот од ставот (1) на овој член ги организира и спроведува управителот на инфраструктурата, односно превозникот. За успешно завршената практична работа под надзор, на железничкиот работник му се издава потврда, а за положен стручен испит уверение. За издадени уверенија управителот на инфраструктурата, односно превозникот водат Регистар за издадени уверенија за положен стручен испит.

(3) Железничките работници од ставот (1) на овој член, во зависност од работата која ја извршуваат, мора постојано стручно да се усовршуваат, а нивното знаење подлежи на редовна, а по потреба и на периодична проверка. Редовната проверка на стручната способност се врши на секои три години.

(4) Начинот и постапката за стекнување на стручна способност, програмата за стручна способност, стручното усовршување, редовното и периодичното проверување на знаењето на другите железнички работници кои непосредно учествуваат во работата и одвивањето на железничкиот сообраќај, формата и содржината на образецот на барањето за полагање на испит, како и формата и содржината на образецот на потврдата и на уверението од ставот (2) на овој член ги пропишува управителот на инфраструктурата, односно превозникот, во согласност со својот систем за сигурносно управување од членовите 9 и 10 од овој закон.

Здравствена способност

Член 37-д

(1) Другите железнички работници, во зависност од работите кои ги извршуваат мора да ги исполнуваат пропишаните здравствени барања и да бидат психофизички и телесно способни за вршење на соодветната работа.

(2) Здравствената способност на другите железнички работници мора да се проверува редовно, а по потреба и вонредно согласно со прописот од ставот (6) на овој член.

(3) Утврдувањето и проверувањето на здравствената способност на другите железнички работници на писмено барање на превозникот или управителот на железничката инфраструктура се извршува со здравствен преглед.

(4) Здравствениот преглед од ставот (3) на овој член се врши во здравствена установа, која исполнува пропишани услови и е овластена од министерот за здравство.

(5) Здравствената установа за извршените здравствени прегледи води евиденција и е должна истата да ја чува најмалку пет години.

(6) Формата и содржината на образецот на барањето за утврдување на здравствената способност, начинот на утврдување, проверките и роковите за редовен и вонреден здравствен преглед на другите железнички работници ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на здравството во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.

Член 37-ѓ

(1) Другите железнички работници не смеат да почнат да вршат работа ако во толкава мера се уморени или болни или се во таква психофизичка состојба или под дејство на опојни дроги или психотропни супстанции, така што не се способни да ги вршат доверените работи.

(2) Другите железнички работници мора да имаат доказ за настанатата состојба од ставот (1) на овој член од матичен лекар.

(3) Другите железнички работници кои во текот на вршењето на своите работи се чувствува уморени или болни или од кои и да било други причини се неспособни за натамошно вршење на работите се должни за тоа да го известат по писмен пат непосредниот раководител и да прекинат да ја вршат работата ако оценат дека не може безбедно да ги вршат своите работи и задачи. Непосредниот раководител е должен таквиот работник веднаш да го упати на вонреден здравствен преглед.

Член 37-е

(1) Другите железнички работници не смеат да почнат да ја вршат својата работа ако во организмот имаат алкохол и/или други психотропни супстанции, ниту во текот на работата смеат да конзумираат алкохол и/или други психотропни супстанции.

(2) Другите железнички работници се должни на барање на овластен работник да се подложат на испитување за проверка на присуството на алкохол и за проверка на присуство на други психотропни супстанции во организмот.

(3) Другите железнички работници кај кои со испитување ќе се утврди присуство на алкохол и/или други психотропни супстанции во организмот ќе се смета дека се под дејство на алкохол и/или други психотропни супстанции.

(4) Начинот и постапката на утврдување на присутноста на алкохол и/или други психотропни супстанции во организмот на другите железнички работници ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на здравството.

Член 15

Во членот 40 став (3) зборовите: „еден странски“ се заменуваат со зборовите: „англиски или француски или германски“.

Член 16

Во членот 45 став (2) по алинејата 1 се додава нова алинеја 2, која гласи:

„- да води регистер за издадени уверенија на другите железнички работници,“.

Член 17

По членот 49 се додаваат два нови члена 49-а и 49-б, кои гласат:

„Член 49-а

(1) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор инспекторите од членот 46 од овој закон утврдат дека е сторена неправилност од членот 51 став (1) точки 7, 8 и 9 од овој закон, се должни да состават записник во кој ќе ја утврдат сторената неправилност со укажување за отстранување на истата во одреден рок кој не може да биде подолг од 30 дена и со истовремено врачување на покана за спроведување на постапка за едукација на субјектот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(2) Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на постапката за едукација ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.

(3) Едукацијата ја организира и спроведува Управата во рок не подолг од осум дена од денот на извршењето инспекциски надзор.

(4) Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или повеќе субјекти.

(5) Доколку во закажаниот термин субјектот над кој се спроведува едукацијата не се јави на едукацијата ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

(6) Доколку субјектот над кој се спроведува едукацијата се јави на едукација и истата ја заврши, ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

(7) Доколку инспекторите од членот 46 од овој закон при спроведувањето на контролниот инспекциски надзор утврдат дека се отстранети неправилностите од ставот (1) на овој член ќе донесат заклучок за запирање на постапката за инспекциски надзор.

(8) Доколку инспекторите од членот 46 од овој закон при вршењето на контролниот надзор утврдат дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член ќе поднесат барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен суд.

(9) Управата води евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.

Член 49-б

Управата за бројот на извршените инспекциски контроли изготвуваат квартални извештаи кои ги објавува на својата веб страница.“

Член 18

Во членот 51 став (1) алинеја 2 зборовите: „товарни вагони“ се заменуваат со зборовите: „железнички возила“.

Во алинејата 7 зборовите: „(член 35 став (3) алинеја 1)“ се заменуваат со зборовите: „(член 35-б став (9))“.

Член 19

Во членот 56 бројот „26“ се заменува со бројот „43“.

Член 20

До воспоставување на системот за сигурносно управување од членовите 9 и 10 од Законот за сигурност во железничкиот систем издавањето на овластувањето на правното лице за вршење на обука за општа професионална способност, овластувања на лица - обучувачи и лица - испитувачи ќе се применува Правилникот за начинот и постапката за стекнување на стручна способност, програмата за стручно оспособување, стручното усовршување, редовното и периодично проверување на знаењето на железнички работник кој непосредно учествува во работата и одвивањето на железничкиот сообраќај, формата и содржината на образецот на потврдата за спроведена практична работа и на уверението за положен испит („Службен весник на Република Македонија“ број 155/2008).

Машиновозачите кои до влегувањето во сила на овој закон се стекнале со дозвола за управување со железничко возило ќе се смета дека ги исполнуваат условите од членот 28 став (1) од Законот за сигурност во железничкиот систем до истекот на важноста на доволата.

Член 21

Комитетот за водење на истрага за случени сериозни несреќи, несреќи и инциденти во железничкиот систем ќе се основа во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 22

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон, освен подзаконскиот акт од членот 49-a кој ќе се донесе во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 23

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди прецизен текст на Законот за сигурност во железничкиот систем.

Член 24

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E
LIGJIT PËR SIGURI NË SISTEMIN HEKURUDHOR

Neni 1

Në Ligjin për siguri në sistemin hekurudhor ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 48/10, 23/11 dhe 53/11), në nenin 3 pas pikës 22 shtohet pikë e re 23 si vijon:

„23. "Punetor tjetër hekurudhor" është personi fizik që është i punësuar në marrëdhënie të rregullt pune ose me marrëveshje të udhëheqësi i infrastrukturës hekurudhore ose transportuesi hekurudhor, përveç makinistit;“.

Pikat 23 dhe 24 bëhen pika 24 dhe 25.

Neni 2

Në nenin 9 paragrafi (4) pika (v) ndryshohet si vijon:

"v) rezultate nga kontrolli i brendshëm në aspekt të sigurisë dhe".

Neni 3

Në nenin 10 paragrafi (2) pika x) fjala "revizion" zëvendësohet me fjalën "kontroll".

Neni 4

Në nenin 13 paragrafi (4) pas fjalës "mjete" shtohen fjalët: "jepet vërtetim për rregullshmërinë teknike të mjeteve me të cilën".

Pas paragrafit (4) shtohet paragrafi i ri (5), si vijon:

"(5) Për vërtetimet e lëshuara nga paragrafi (4) i këtij neni paguhet kompensim në shumë dhe mënyra të përcaktuar nga subjekti i obliguar për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore. Për lartësinë e kompensimit jep pelqim ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e komunikacionit hekurudhor dhe infrastrukturës hekurudhore."

Paragrafi (5) bëhet paragrafi (6).

Paragrafi (6) që bëhet paragrafi (7) ndryshohet si vijon:

"(7) Subjekti i obliguar për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore, duhet të posedojë certifikatë për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore."

Paragrafi (7) që bëhet paragrafi (8) ndryshohet si vijon:

"(8) Certifikatën për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore me kërkesë me shkrim të subjektit të obliguar për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore e lëshon organi për siguri. Për certifikatat e lëshuara organi për siguri mban Regjister për certifikatat e lëshuara."

Paragrafi (8) që bëhet paragrafi (9) ndryshohet si vijon:

"(9) Për lëshimin e certifikatës nga paragrafi (7) i këtij neni paguhet kompensim. Lartësinë e kompensimit e përcakton organi për siguri në bazë të shpenzimeve të nevojshme reale për lëshimin e certifikatës, për të cilën jep pelqim ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e komunikacionit hekurudhor dhe infrastrukturës hekurudhore."

Paragrafi (9) që bëhet paragrafi (10) ndryshohet si vijon:

"(10) Për marrjen e certifikatës për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore, subjekti i obliguar për mirëmbajtje duhet të këtë të punësuar së paku pesë persona me përgatitje të lartë profesionale shkalla VII-1 ose minimum 240 kredi sipas EKTS, nga të cilët tre inxhinierë të diplomuar të makinerise, dy inxhinierë të diplomuar të komunikacionit në drejtimin komunikacion dhe transport hekurudhor dhe një elektroinxhinier, me së paku pesë vite përvojë punë në profesion ose personel tjetër teknik, si dhe të ketë hapësirë adekuatë afariste, pajisje dhe aparate."

Paragrafi (10) që bëhet paragrafi (11) ndryshohet si vijon:

"(11) Me certifikatën për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore vërtetohet se subjekti i obliguar për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore i mirëmban mjetet në pajtim me paragrafin (4) të këtij neni."

Paragrafi (11) që bëhet paragrafi (12) ndryshohet si vijon:

"(12) Certifikata e lëshuar për subjektin e obliguar për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore lëshohet për periudhë prej pesë viteve me mundësi për përtëritje me parashtrim të kërkesës nga subjekti i obliguar për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore, në afat prej 30 ditësh para kalimit të afatit për të cilin është lëshuar. Të dhënat në certifikatë duhet të azhurnohen tërësisht ose pjesërisht gjithmone kur lloji dhe vëllimi i punës kanë ndryshuar në mënyre të konsiderueshme."

Paragrafi (12) që bëhet paragrafi (13) ndryshohet si vijon:

"(13) Organi për siguri miraton vendim për kërkesen e parashtruar me shkrim për lëshimin e certifikates për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore në afat sa më të shkurtër të mundshëm, por jo më shumë se një muaj pas dorëzimit të të gjitha të dhënave relevante. Vendimi dorëzohet te subjekti i obliguar për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore - kërkuksi, e nëse kërkesa refuzohet, në vendim theksohen arsyet për të njëjtin."

Pas paragrafi (13) shtohen gjashtë paragrafë të rinj (14), (15), (16), (17), (18) dhe (19), si vijojnë:

"(14) Kunder vendimit me të cilin kërkesa për lëshimin e certifikatës për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore refuzohet, mund të parashtrohet padi te Gjykata Administrative e Republikës së Maqedonisë në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të vendimit."

(15) Kriteret më të përafërta për përgatitjen profesionale të personelit tjetër teknik, hapësirën afariste, pajisjen dhe aparatet që duhet t'i posedojë subjekti i ngarkuar për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore, i përcakton ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e komunikacionit hekurudhor dhe infrastrukturës hekurudhore.

(16) Nëse organi për siguri konstaton se subjekti i obliguar për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore nga paragrafi (1) i këtij neni nuk i plotëson kushtet e përcaktuara me paragrafët (10) dhe (15) të këtij neni, ia heq certifikatën.

(17) Kur subjekti i obliguar për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore është transportues ose menaxher i infrastrukturës, plotësimi i kërkesave teknike për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore kontrollohet nga organi për siguri, në pajtim me procedurat për lëshimin e lejes për siguri dhe certifikatës për siguri të përcaktuara me ligj dhe e nejta evidentohet në lejen për siguri dhe certifikatën e sigurisë.

(18) Mënyrën dhe procedurën për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore, mënyrën e mbajtjes së evidences për mirëmbajtjen e kryer të mjeteve hekurudhore, si dhe formën dhe përmbytjen e formularit të vërtetimit për rregullshmeri teknike të mjetit, i përcakton ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e komunikacionit dhe infrastruktura hekurudhore.

(19) Formen dhe përmbajtjen e kërkesës dhe udhezimit për plotësimin e kërkesës për lëshimin e certifikates për subjektin e obliguar për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore, formën dhe përmbajtjen e formularit të certifikates për mirëmbajtjen e mjeteve hekurudhore, si dhe formen dhe përmbajtjen e regjistrit për certifikata të lëshuara, i përcakton ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e komunikacionit dhe infrastrukturës hekurudhore."

Neni 5

Në nenin 14 paragrafi (1) pas fjalëve: "Hetim për" shtohen fjalët: "të ndodhura", kurse pas fjalëve: "Komitet për mbajtjen e" shtohen fjalët "hetim për rastet që kane ndodhur".

Neni 6

Në nenin 16 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:
„Hetimi për fatkeqësitë serioze që kanë ndodhur, fatkeqësitë dhe incidentet në pajtim me nenin 14 të këtij ligji, kryhet nga Komiteti si trup i përhershëm, që është i përbërë nga së paku dy hetues, që janë persona profesionale nga sfera e hekurudhës dhe janë në marrëdhënie të rregullt pune në Sekretariatën e Përgjithshme të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, nga të cilët njëri emërohet si hetues përgjegjës. Komiteti është i pavarur në organizimin e vet dhe në miratimin e vendimeve nga çdo udhëheqës i infrastrukturës, transportuesi, organi për siguri, Agjencia për Rregullimin e Sektorit Hekurudhor dhe Ministria e Transportit dhe Lidhjeve."

Pas paragrafit (1) shtohet paragrafi i ri (2), si vijon:

„(2) Hetuesit nga paragrafi (1) i këtij neni duhet të kenë të kryer së paku arsim të lartë (shkalla VII-1 ose minimum 240 kredi sipas EKTS) nga sfera e shkencave të makinerisë, elektroteknikës, komunikacionit ose ndertimtarisë, me përvojë pune prej së paku pesë vitesh nga sfera e komunikacionit hekurudhor dhe/ose infrastrukturës hekurudhore, me njohuri aktive të gjuhës angleze dhe njohjen e rregullave nga sfera e hekurudhës."

Paragrafi (2) bëhet paragrafi (3).

Paragrafi (3) që bëhet paragrafi (4) ndryshohet si vijon:

"(4) Udhëheqesi i infrastrukturës, transportuesi dhe në rastet të caktuara organi për siguri, janë të obliguar që menjëherë të dorëzojnë njoftim për fatkeqësinë serioze, fatkeqësinë dhe incidentin e ndodhur, në pajtim me nenin 14 të këtij ligji te Komiteti, i cili duhet menjëherë t'i bëjë përgatitjet e nevojshme për fillimin e hetimit."

Paragrafet (4), (5) dhe (6) bëhen paragrafë (5), (6) dhe (7).

Neni 7

Në nenin 17 paragrafi (3) pas fjalëve: "gjithmonë kur në" shtohen fjalët: "fatkeqësinë serioze".

Neni 8

Në nenin 18 paragrafi (1) fjala "raport" zevendesohet me fjalët: "raport hetues nga kontrolli dhe hetimi".

Në paragrafin (4) pas fjalës "Përmbajtja" shtohen fjalët: "dhe forma".

Pas paragrafit (4) shtohet paragrafi i ri (5), si vijon:

"(5) Procedurat për ngjarje të jashtëzakonshme të ndodhura në komunikacionin hekurudhor, më afërsisht i përcakton ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e komunikacionit dhe infrastrukturës hekurudhore, në pajtim me ministrin që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e punëve të brendshme dhe ministrin që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e shëndetësisë."

Neni 9

Në nenin 28 paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

"Formen dhe përmbajtjen e formularit të kërkesës për përcaktimin e aftësisë fizike dhe psikologjike, mënyrën e përcaktimit të tyre, kontrollet dhe afatet për kontrollet e rregullta dhe të jashtëzakonshme të makinistit, i përcakton ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e komunikacionit hekurudhor dhe infrastrukturës hekurudhore."

Neni 10

Në nenin 30 paragrafi (2) pas pikës shtohen dy fjali të reja si vijojnë: "Për lëshimin e lejes paguhet kompensim. Lartësinë e kompensimit e përcakton organi për siguri në bazë të shpenzimeve të nevojshme reale për lëshimin e certifikatës, për të cilin jep pëlqim ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e komunikacionit dhe infrastrukturës hekurudhore."

Neni 11

Në nenin 35 paragrafi (1) fjalët: "njohuri të përgjithshme profesionale" zëvendësohen me fjalët: "aftësi të përgjithshme profesionale".

Paragrafet (3), (4), (5), (6) dhe (7) fshihen.

Neni 12

Pas nenit 35 shtohen tre nene të reja 35-a, 35-b и 35-v si vijojnë

"Qendra për trajnim

Neni 35-a

(1) Trajnimi për aftësi të përgjithshme profesionale realizohet nga personi i autorizuar juridik - Qendra për Trajnim.

(2) Për marrjen e autorizimit për kryerjen e trajnimit për aftësi të përgjithshme profesionale, personi juridik nga paragrafi (1) i këtij neni duhet t'i plotësojë këto kushte:

- të posedojë hapësire të pajisur për mbajtjen e trajnimit,
- të posedojë teknologji informatike dhe pajisje tjera për realizimin e trajnimit dhe mbajtjen e evidencës,
- të përgatisë literaturë profesionale në pajtim me programin për trajnim për aftësi të përgjithshme profesionale,
- të ketë së paku tre persona të punësuar, që posedojnë autorizim për kryerjen e trajnimit për aftësi të përgjithshme profesionale dhe
- të ketë të punësuar së paku tre persona me autorizim për testues për aftësi të përgjithshme profesionale.

(3) Autorizimin e personit juridik nga paragrafi (1) i këtij neni me kërkesë të tij me shkrim e jep organi për siguri. Për autorizimet e dhëna organi për siguri mban Regjistër të autorizimeve të dhëna.

(4) Formen dhe përmbajtjen e Regjistrit nga paragrafi (3) i këtij neni, i përcakton ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e komunikacionit hekurudhor dhe infrastrukturës hekurudhore.

(5) Për autorizimet e lëshuara nga paragrafi (3) i këtij neni paguhet kompensim. Lartësinë e kompensimit e përcakton organi për siguri në bazë të shpenzimeve të nevojshme reale për lëshimin e certifikatës për të cilin jep pëlqim ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e komunikacionit hekurudhor dhe infrastrukturës hekurudhore.

(6) Organi për siguri miraton vendim për kërkesen e parashtruar me shkrim për lëshimin e autorizimit për kryerjen e trajnimit për aftësi të përgjithshme profesionale në afat sa më të shkurtër të mundshëm, por jo më shumë se një muaj pas dorëzimit të të gjitha të dhënave relevante. Vendimi dorëzohet te personi juridik - parashtrues i kërkesës, e nëse kërkesa refuzohet, në vendim theksohen arsyet për të njëjtën.

(7) Kunder vendimit nga paragrafi (6) i këtij neni mund të parashtrohet padi te Gjykata Administrative e Republikës së Maqedonisë në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të vendimit.

(8) Autorizimi i personit juridik për kryerjen e trajnimit për aftësi të përgjithshme profesionale, është me vlefshmëri prej së paku katër viteve.

(9) Nëse organi për siguri konstaton se personi juridik nga paragrafi (1) i këtij neni nuk i plotëson kushtet e parapara të përcaktuara me paragrafin (2) të këtij neni, e heq autorizimin.

(10) Trajnimi kryhet në vazhdimësi, në pajtim me programet për trajnimin e makinistëve dhe sistemet për trajnim, me qëllim që të sigurohet se kompetenca e makinistëve është mbajtur dhe se detyrat kryhen në mënyrë adekuate.

(11) Pas trajnimit të mbaruar, kandidatëve u jepet vërtetimi.

(12) Formen dhe përmbajtjen e kërkesës dhe udhezimin për plotësimin e kërkesës për autorizim të personit juridik për kryerjen e trajnimit për aftësi të përgjithshme profesionale, formën dhe përmbajtjen e formularit të autorizimit, si dhe programin për trajnim për aftësi të përgjithshme profesionale, për njohuri profesionale dhe kompetence lidhur me mjetin hekurudhor dhe për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me mjetin hekurudhor dhe për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me infrastrukturën hekurudhore, i përcakton ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e komunikacionit hekurudhore infrastrukturës hekurudhore.

(13) Formen dhe përmbajtjen e kërkesës për trajnim për aftësi të përgjithshme profesionale, si dhe formen dhe përmbajtjen e formularit të vërtetimit për trajnimin e kryer me sukses, i përcakton ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e komunikacionit hekurudhor dhe infrastrukturës hekurudhore.

Trajnues të autorizuar

Neni 35-b

(1) Trajnimi për aftësimin e përgjithshëm profesional në pajtim me nenin 28 paragrafi (1) alineja 4 të këtij ligji, njohja e gjuhës në pajtim me nenin 29 paragrafi (1) alineja 1 të këtij ligji, njohja profesionale dhe kompetenca lidhur me mjetin hekurudhor në pajtim me nenin 29 paragrafi (1) alineja 2 të këtij ligji dhe trajnimi që ka të bëjë me njohurinë profesionale dhe kompetencën lidhur me infrastrukturën hekurudhore në pajtim me nenin 29 paragrafi (1) alineja 3 të këtij ligji, duke e përfshirë edhe njohjen e akteve rrugore dhe rregullave dhe procedurave të punës, kryhet nga persona-trajnues të autorizuar.

(2) Për marrjen e autorizimit për kryerjen e trajnimit për aftësi të përgjithshme profesionale, për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me mjetin hekurudhor dhe për njohuri dhe kompetencë profesionale lidhur me infrastrukturën, personat kandidatë duhet t'i plotësojnë këto kushte: të kenë arsim të lartë - fakultetin e ndërtimit, makinerise, komunikacionit ose elektroteknikës me shkallë VII-1 të përgatitjes profesionale ose minimum 240 kredi sipas EKTS, me së paku pesë vite përvojë pune në sferën e komunikacionit hekurudhor, respektivisht infrastrukturës hekurudhore dhe njohjen e së paku një gjuhë të huaj (angleze, franceze ose gjermane.)

(3) Autorizimet për trajnues për aftësi të përgjithshme profesionale, për njohjen profesionale dhe kompetence në lidhje me mjetin hekurudhor dhe për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me infrastrukturën hekurudhore, i lëshon organi për siguri me kërkesë me shkrim nga personat-kandidatë të interesuar. Për autorizimet e dhëna organi për siguri mban Regjistrin të autorizimeve të dhëna për trajnues për aftësi të përgjithshme profesionale, për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me mjetin hekurudhor dhe për njohuri profesionale dhe kompetence lidhur me infrastrukturën hekurudhore.

(4) Për autorizimet e lëshuara nga paragrafi (3) i këtij neni paguhet kompensim. Shumën e kompensimit e përcakton organi për siguri në bazë të shpenzimeve të ne-

vojshme reale për lëshimin e certifikatës për të cilën jep pelqim ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e komunikacionit dhe infrastrukturës hekurudhore.

(5) Organi për siguri miraton vendim për kërkesen e parashtruar me shkrim nga paragrafi (3) i këtij neni në një afat sa më të shkurtër të mundshëm, por jo më shumë se një muaj pas dorëzimit të të gjitha të dhënave relevante. Vendimi dorëzohet të personi - kandidat, e nëse kërkesa refuzohet, në vendim theksohen arsyet për të njeten.

(6) Kunder vendimit të miratuar nga organi për siguri mund të parashtrohet padi te Gjykata Administrative e Republikës së Maqedonisë, në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të vendimit.

(7) Autorizimet për trajnues për kryerjen e trajnimit të makinistëve për aftësi të përgjithshme profesionale, për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me mjetin hekurudhor dhe për njohuri profesionale dhe kompetence lidhur me infrastrukturën hekurudhore, janë me vlefshmëri prej së paku dy vitesh.

(8) Autorizimet për kryerjen e trajnimit për aftësi të përgjithshme profesionale, për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me mjetin hekurudhor dhe për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me infrastrukturën hekurudhore, organi për siguri i heq, nëse konstaton se trajnuesi nuk i plotëson kushtet e përcaktuara në paragrafin (2) të këtij neni.

(9) Gjate kryerjes së trajnimit për aftësi të përgjithshme profesionale, për njohuri profesionale dhe kompetence lidhur me mjetin hekurudhor dhe për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me infrastrukturën hekurudhore, kandidatëve duhet t'u mundësohet qasje e drejtë dhe jodiskriminuese në trajnim, që është i domosdoshëm për plotësimin e kushteve për marrjen e lejes dhe certifikates.

(10) Formen dhe përmbajtjen e kërkesës dhe udhezimin për plotësimin e kërkesës për autorizim të personave-trajnues për kryerjen e trajnimit të makinistëve për aftësi të përgjithshme profesionale, për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me mjetin hekurudhor edhe njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me infrastrukturën hekurudhore, formën dhe përmbajtjen e formularit të autorizimeve të lëshuara, i përcakton ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e komunikacionit hekurudhor dhe infrastrukturës hekurudhore.

Programe për trajnim

Neni 35-v

(1) Trajnimin për njohuri profesionale dhe kompetence lidhur me mjetin hekurudhor dhe për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me infrastrukturën hekurudhore, e realizon transportuesi, respektivisht udhëheqesi i infrastrukturës, varësisht se ku është i punësuar makinisti.

(2) Menyren dhe procedurën për realizimin e trajnimit për marrje të njohurisë profesionale dhe kompetences lidhur me mjetin hekurudhor dhe për njohuri profesionale dhe kompetencën lidhur me infrastrukturën hekurudhore, formën dhe përmbajtjen e kërkesës për trajnim si dhe formën dhe përmbajtjen e formularit të vërtetimit për trajnimin e zbatuar me sukses, i përcakton transportuesi, respektivisht udhëheqesi i infrastrukturës, në pajtim me sistemin e vet për udhëheqje të sigurt nga nenet 9 dhe 10 të këtij ligji."

Neni 13

Neni 37 ndryshohet si vijon:

"(1) Provimin për aftësi të përgjithshme profesionale, e organizon dhe zbaton personi i autorizuar juridik nga neni 35 paragrafi (1) i këtij ligji.

(2) Dhenia e provimit nga paragrafi (1) i këtij neni, kryhet para komisionit prej tre anëtarëve-testues të autorizuar, i formuar nga personi i autorizuar juridik për trajnim nga neni 35 paragrafi (1) i këtij ligji.

(3) Provimin për njohuri profesionale dhe kompetence lidhur me mjetin hekurudhor dhe për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me infrastrukturën hekurudhore, si dhe kontrollet periodike për njohurinë e makinistit, e organizon dhe zbaton transportuesi, respektivisht udhëheqesi i infrastrukturës në pajtim me sistemin e vet për udhëheqje të sigurtë nga nenet 9 dhe 10 të këtij ligji.

(4) Dhenia e provimit nga paragrafi (3) i këtij neni, kryhet para komisionit të përbërë prej tre anetareve - testues të autorizuar, i formuar nga transportuesi, respektivisht udhëheqesi i infrastrukturës.

Neni 14

Pas nenit 37 shtohen shtatë nene të reja 37-a, 37-b, 37-v, 37-g, 37-d, 37-gj dhe 37-e, si vijojnë:

"Testues të autorizuar"

Neni 37-a

(1) Për marrjen e autorizimit për testues të autorizuar për aftësi të përgjithshme profesionale, për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me mjetin hekurudhor dhe për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me infrastrukturën hekurudhore, personat-kandidatë duhet t'i plotësojnë këto kushte: të kenë arsim të lartë - fakultetin e nderimitarise, makinerisë, komunikacionit ose elektroteknikes me shkallën VII-1 të përgatitjes profesionale ose minimum 240 kredi sipas EKTS, me së paku pesë vite pervoje pune në sferën e komunikacionit hekurudhor, respektivisht infrastrukturës hekurudhore dhe njohjen e së paku një gjuhë të huaj (angleze, franceze ose gjermane.)

(2) Autorizimet për testues për aftësi të përgjithshme profesionale, për njohuri profesionale dhe kompetence lidhur me mjetin hekurudhor dhe për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me infrastrukturën hekurudhore, me kërkesë me shkrim nga personat-kandidatë i leshon organi për siguri. Për autorizimet e dhëna organi për siguri mban Regjistër të autorizimeve të dhëna për testues për aftësi të përgjithshme profesionale, për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me mjetin hekurudhor dhe për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me infrastrukturën hekurudhore.

(3) Për lëshim të autorizimeve nga paragrafi (2) i këtij neni paguhet kompensim. Shumën e kompensimit e përcakton organi për siguri në bazë të shpenzimeve të nevojshme reale për lëshimin e autorizimit për të cilën jep pëlqim ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent kryerjen e punëve nga sfera e komunikacionit hekurudhor dhe infrastrukturës hekurudhore.

(4) Organi për siguri miraton vendim për kërkesen e parashtruar me shkrim nga paragrafi (2) i këtij neni në afat sa më të shkurtër të mundshëm, por jo më shumë se një muaj pas dorëzimit të të gjitha të dhënave relevante. Vendimi dorëzohet te personi - kandidat, e nëse kërkesa refuzohet, në vendim theksohen arsyet për të njëjtin.

(5) Kunder vendimit nga paragrafi (4) të këtij neni, mund të parashtrohet padi te Gjykata Administrative e Republikës së Maqedonisë në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të vendimit.

(6) Autorizimet për testues për aftësi të përgjithshme profesionale, për njohuri profesionale dhe kompetence lidhur me mjetin hekurudhore dhe për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me infrastrukturën hekurudhore, janë me vlefshmëri prej më së shumti dy viteve.

(7) Nese organi për siguri konstaton se personi juridik - testues nuk i plotëson kushtet e përcaktuara me paragrafin (1) të këtij neni, ia heq autorizimin.

Neni 37-b

(1) Provimet nga neni 37 paragrafët (1) dhe (3) të këtij ligji, organizohen ashtu që të evitohet çdo konflikt i interesave, pa dallim nëse testuesi i autorizuar është nga radhët e të punësuarve të transportuesit ose udhëheqesit të infrastrukturës, i cili e jep certifikatën.

(2) Pas trajnimit të kryer mbahet provimi. Provimi përbëhet nga pjesa teorike dhe praktike. Pjesa praktike vlerësohet përmes testeve për aftësinë e drejtimit të mjetit hekurudhore në rrjetin hekurudhor. Në situata vecanerisht të vështira, gjatë realizimit të pjesës praktike të provimit, për aplikimin e rregullave operative dhe vozitje praktike të makinistit mund të shfrytëzohet simulues.

(3) Për trajnim dhe provimin e realizuar për aftësi të përgjithshme profesionale, paguhet kompensim nga transportuesi ose udhëheqesi i infrastrukturës hekurudhore. Shumën e kompensimit e përcakton personi juridik nga neni 35-a paragrafi (1) i këtij neni, në bazë të shpenzimeve të nevojshme reale për trajnimin e kryer dhe provimin e realizuar, për të cilën jep pëlqim ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e komunikacionit hekurudhor dhe infrastrukturës hekurudhore.

(4) Personit që e ka dhënë provimin i jepet vertetim për provimin e dhënë.

(5) Formen dhe përmbajtjen e kërkesës dhe udhezimin për plotësimin e kërkesës së personave-testues të makinistëve për aftësi të përgjithshme profesionale, për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me mjetin hekurudhor edhe për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me infrastrukturën hekurudhore, formën dhe përmbajtjen e formularit të autorizimit, si dhe formën dhe përmbajtjen e Regjistrit për autorizimet e lëshuara, i përcakton ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e komunikacionit hekurudhor dhe infrastrukturës hekurudhore.

(6) Formen dhe përmbajtjen e kërkesës për makinist për dhënie e provimit për aftësi të përgjithshme profesionale, si dhe formën dhe përmbajtjen e formularit të certifikates për provimin e dhënë si dhe mënyrën dhe procedurën e dhënies së provimit, i përcakton ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e komunikacionit hekurudhor dhe infrastrukturës hekurudhore.

(7) Mënyrën dhe procedurën e dhënies së provimit për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me mjetin hekurudhor, respektivisht për dhënie e provimit për njohuri profesionale dhe kompetencë lidhur me infrastrukturën hekurudhore, kontrollet periodike, formën dhe përmbajtjen e formularit të kërkesës për dhënie e provimit dhe formën dhe përmbajtjen e formularit të certifikatës për provimin e dhënë, i përcakton transportuesi, respektivisht udhëheqesi i infrastrukturës në pajtim me sistemin e vet për udhëheqje të sigurtë nga nenet 9 dhe 10 të këtij ligji.

Kushtet që duhet t'i plotësojnë punëtorët tjerë hekurudhore të cilët drejtpërdrejt marrin pjesë në kryerjen e komunikacionit hekurudhor

Neni 37-v

(1) Punëtorët tjerë hekurudhor të cilët drejtpërdrejt marrin pjesë në punën dhe zhvillimin e komunikacionit hekurudhor, doemos duhet t'i plotësojnë kushtet në aspekt të aftësisë profesionale dhe shëndetësore të përcaktuara me këtë ligj dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji, si dhe kushtet në aspekt të aftësisë shëndetësore të përcaktuara me rregullat nga sfera e shëndetësisë.

(2) Detyrat e punës dhe orari i punës të punëtorëve tjerë hekurudhorë, i përcakton udhëheqesi i infrastrukturës, respektivisht transportuesi me aktin e vet, në pajtim me sistemin e vet për udhëheqje të sigurtë nga nenet 9 dhe 10 të këtij ligji.

Aftësia profesionale

Neni 37-g

(1) Punëtorët tjerë hekurudhorë varësisht nga puna që kryejnë, doemos duhet ta kenë arsimin e mesëm teknik të kryer, punën e kryer praktike nën mbikëqyrje dhe provimin e dhënë profesional për atë lloj pune, në pajtim me programin për aftësi profesionale.

(2) Punen praktike nën mbikëqyrje dhe provimin nga paragrafi (1) i këtij neni, i organizon dhe realizon udhëheqësi i infrastrukturës, respektivisht transportuesi. Për punen praktike nën mbikëqyrje të kryer me sukses, punëtorit hekurudhor i jepet vërtetim, kurse për provimin e dhënë profesional i jepet certifikatë. Për certifikatat e dhëna udhëheqësi i infrastrukturës, respektivisht transportuesi mban Regjister për certifikatat e lëshuara për provimin e dhënë profesional.

(3) Punetoret hekurudhorë nga paragrafi (1) i këtij neni, varësisht prej punës që kryejnë, doemos duhet vazhdimisht profesionalisht të përsosën, e njohuria e tyre i nënshtrohet kontrolleve të rregullta, e sipas nevojës edhe periodeke. Kontrolli i rregullt i aftësisë profesionale kryhet në çdo tre vite.

(4) Menyren dhe procedurën e marrjes së aftësisë profesionale, programin për aftësi profesionale, përsosjen profesionale, kontrollin e rregullt dhe periodik të njohurisë së punëtorëve tjerë hekurudhorë që drejtpërdrejt marrin pjesë në punën dhe zhvillimin e komunikacionit hekurudhor, formën dhe përmbajtjen e formularit të kërkesës për dhenien e provimit si dhe formën dhe përmbajtjen e formularit të vërtetimit dhe certifikatës nga paragrafi (2) i këtij neni, i përcakton udhëheqësi i infrastrukturës, respektivisht transportuesi, në pajtim me sistemin e vet për udhëheqje të sigurtë nga nenet 9 dhe 10 të këtij neni.

Aftësia shëndetësore

Neni 37-d

(1) Punetoret tjerë hekurudhorë, varësisht nga punët që kryejnë doemos duhet t'i plotësojnë kërkesat e përcaktuara shëndetësore dhe të jenë të aftë psikofizikisht për kryerjen e punës adekuate.

(2) Aftësia shëndetësore e punëtorëve tjerë hekurudhorë doemos duhet të kontrollohet rregullisht, e sipas nevojës edhe jashtë rregullit nga paragrafi (6) i këtij neni.

(3) Përcaktimi dhe kontrolli i aftësisë shëndetësore të punëtorëve tjerë hekurudhorë me kërkesë me shkrim të transportuesit ose udhëheqësit të infrastrukturës hekurudhore, kryhet me kontroll shëndetësor.

(4) Kontrolli shëndetësor nga paragrafi (3) i këtij neni kryhet në institucion shëndetësor, që i plotëson kushtet e përcaktuara dhe është i autorizuar nga ministri i Shëndetësisë.

(5) Institucioni shëndetësor për kontrollet e kryera shëndetësore mban evidencë dhe është i obliguar që të njëjtën ta ruajë së paku pesë vite.

(6) Formen dhe përmbajtjen e formularit të kërkesës për përcaktimin e aftësisë shëndetësore, mënyrën e përcaktimit, kontrollet dhe afatet për kontrollet e rregullta dhe të jashtëzakonshme të punëtorëve tjerë hekurudhorë, i përcakton ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e shëndetësisë në pajtim me ministrin që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e komunikacionit hekurudhor dhe infrastrukturës hekurudhore.

Neni 37-gj

(1) Punetoret tjerë hekurudhorë nuk guxojnë që të fillojnë me kryerjen e punëve nëse në një masë janë të lodhur ose të sëmurë, ose janë në gjendje të atillë psikofizike ose nën ndikimin e drogave dehëse ose substancave psikotropike, ashtu që nuk janë të aftë t'i kryejnë punët e ngarkuara.

(2) Punetoret tjerë hekurudhorë doemos duhet të kenë dëshmi për gjendjen e shkaktuar nga paragrafi (1) i këtij neni nga mjeku amë.

(3) Punetoret tjerë hekurudhorë që gjatë kryerjes së punëve të tyre ndihen të lodhur ose të sëmurë nga çfaredo qoftë arsye tjera janë të paaftë për kryerjen e metejme të punëve, janë të obliguar që për këtë ta njoftojnë me shkrim udhëheqësin e drejtpërdrejtë dhe ta ndërprejnë kryerjen e

punës, nëse vlerësojnë se nuk mundën të sigurtë t'i kryejnë punët dhe detyrat e tyre. Udhëheqësi i drejtpërdrejtë është i obliguar që punëtorin e atillë menjëherë ta udhëzojë në kontroll të jashtëzakonshëm shëndetësor.

Neni 37-e

(1) Punetoret tjerë hekurudhorë nuk mund të fillojnë ta kryejnë punën e vet nëse në organizëm kanë alkool dhe/ose substanca tjera psikotropike, as gjatë punës nuk guxojnë të konsumojnë alkool dhe/ose substanca tjera psikotropike.

(2) Punetoret tjerë hekurudhorë janë të obliguar që me kërkesë të punëtorit të autorizuar t'i nënshtrohen analizës së kontrollit për prani të alkoolit dhe kontrollit të pranisë së substancave tjera psikotropike në organizëm.

(3) Punetoret tjerë hekurudhorë të cilët me kontroll do të konstatohet prania e alkoolit dhe/ose substancave tjera psikotropike në organizëm, do të konsiderohet se janë nën ndikim të alkoolit dhe/ose substancave tjera psikotropike.

(4) Menyren dhe procedurën e konstatimit të pranisë së alkoolit dhe/ose substancave tjera psikotropike në organizëm e punonjësve tjerë hekurudhorë, i përcakton ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për kryerjen e punëve në sferën e shëndetësisë."

Neni 15

Në nenin 40 paragrafi (3) fjalët: "një të huaj" zevendesohet me fjalët: "angleze ose frënge ose gjermane".

Neni 16

Në nenin 45 paragrafi (2) pas alinesë 1 shtohet aline e re 2, si vijon:

"- të mbajë regjister për certifikata të lëshuara punëtorëve tjerë hekurudhorë,".

Neni 17

Pas nenit 49 shtohen dy nene të reja 49-a dhe 49-b, si vijojnë:

"Neni 49-a

(1) Nese gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese inspektorët nga neni 46 i këtij ligji konstatojnë se është kryer parregullsia nga neni 51 paragrafi (1) pikat 7, 8 dhe 9 të këtij ligji, janë të obliguar që të përpilojnë procesverbal në të cilën do ta konstatojnë parregullsinë me sugjerim për evitim të së njëjtës në afatin e përcaktuar që nuk mund të jete më i gjatë se 30 ditë dhe me dorëzimin njëkohësisht të fteses për zbatimin e procedurës për edukim të subjektit ku është konstatuar parregullsia gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese.

(2) Formen dhe përmbajtjen e ftesës për edukim si dhe mënyrën e zbatimit të procedurës për edukim, i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e komunikacionit hekurudhor dhe infrastruktura hekurudhore.

(3) Edukimi e organizon dhe zbaton Drejtoria, në afat jo më të gjatë se tetë ditë nga dita e mbikëqyrjes së kryer.

(4) Edukimi mund të zbatohet për më shumë parregullsi të njëjta ose të njëlljoja për një ose më shumë subjekte.

(5) Nese në terminin e caktuar subjekti për të cilin zbatohet edukimi nuk paraqitet në edukim do të konsiderohet se edukimi është zbatuar.

(6) Nese subjekti për të cilin zbatohet edukimi paraqitet në edukim dhe të njëjtën e kryen, do të llogaritet se është edukuar në lidhje me parregullsinë e konstatuar.

(7) Nese inspektorët nga neni 46 i këtij ligji gjatë zbatimit të mbikëqyrjes inspektuese kontrolluese konstatojnë se janë evituar parregullsitë nga paragrafi (1) i këtij neni, do të miratojnë konkluzion për ndalimin e procedurës për mbikëqyrje inspektuese.

(8) Nese inspektorët nga neni 46 i këtij ligji gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese konstatojnë se nuk janë evituar parregullsitë nga paragrafi (1) i këtij neni, do të paraqesin kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse para gjykatës kompetente.

(9) Drejtoria mban evidencë për edukimin e zbatuar në mënyrë të përcaktuar nga ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e komunikacionit hekurudhor dhe infrastruktures hekurudhore.

Neni 49-b

Drejtoria për numrin e kontrolleve të kryera inspektuese përgatit raporte tremujore që i publikon në ueb faqen e vet."

Neni 18

Në nenin 51 paragrafi (1) alineja 2 fjalët: "vagonë ngarkues" zëvendësohen me fjalët: "mjete hekurudhore".

Në alinenë 7 fjalët: "(neni 35 paragrafi (3) alineja 1)" zëvendësohen me fjalët: "(neni 35-b paragrafi (9))".

Neni 19

Në nenin 56 numri "26" zëvendësohet me numrin "43".

Neni 20

Deri në vendosjen e sistemit për udhëheqje të sigurte nga nenet 9 dhe 10 të Ligjit për siguri në sistemin hekurudhor, lëshimin e autorizimit të personit juridik për kryerjen e trajnimit për aftësi të përgjithshme profesionale, autorizimeve të personave-trajnuet dhe personave-testues, do të zbatohet Rregullorja për mënyrën dhe procedurën për arritje të aftësisë profesionale, programi për aftësim profesional, përsosje profesionale, kontrollin e rregullt dhe periodik të njohurisë së punëtorit hekurudhor që drejtpërdrejt merr pjesë në punën dhe zhvillimin e komunikacionit hekurudhor, formën dhe përmbajtjen e formularit të vertetimit për punën e kryer praktike dhe certifikatën për dhënien e provimit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 155/08).

Makinistet të cilët deri në hyrje në fuqi të këtij ligji kanë marrë leje për drejtim me mjetin hekurudhor, do të konsiderohet se i plotësojnë kushtet nga neni 28 paragrafi (1) i Ligjit për siguri në sistemin hekurudhor deri, në shfuqizimin e lejes."

Neni 21

Komiteti për mbajtjen e hetimit për fatkeqësi të serioze, fatkeqësi dhe incidente ndodhura në sistemin hekurudhor, do të themelohet në afat prej 60 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 22

Aktet nënligjore të parapara me këtë ligj do të miratohen në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji, përveç aktit nënligjor nga neni 49-a që do të miratohet në afat prej 15 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 23

Autorizohet Komisioni Juridiko-Ligjvënës i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë që të përcaktojë tekst të spastruar të Ligjit për siguri në sistemin hekurudhor.

Neni 24

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

3445.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СУБВЕНЦИОНИРАЊЕ НА СТАНБЕН КРЕДИТ

Се прогласува Законот за субвенционирање на станбен кредит, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 ноември 2011 година.

Бр. 07-4704/1
10 ноември 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА СУБВЕНЦИОНИРАЊЕ НА СТАНБЕН КРЕДИТ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите, начинот и постапката за субвенционирање на станбен кредит кој физичкото лице го зема од деловните банки за купување на стан или изградба на куќа за решавање на сопственото станбено прашање.

Член 2

Физички лица можат да добијат финансиски средства од Република Македонија за дел од учеството или за дел од ануитетот за отплата на станбен кредит под услови и на начин пропишани со овој закон во вид на субвенционирање на станбен кредит (во натамошниот текст: субвенционирање на станбен кредит).

Член 3

Средствата за субвенционирање на станбен кредит се обезбедуваат во Буџетот на Република Македонија преку Министерството за финансии.

Член 4

(1) На договорните односи предвидени со овој закон се применува Законот за облигациони односи, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(2) Правните работи кои се склучени спротивно на ставот (1) на овој член се ништовни.

II. СУБВЕНЦИОНИРАЊЕ НА СТАНБЕН КРЕДИТ

Член 5

(1) Субвенционирање на станбен кредит може да користи физичко лице кое е државјанин на Република Македонија, има постојано живеалиште на територијата на Република Македонија и ако:

- ги исполнува условите за добивање на станбен кредит пропишани од деловната банка,
- нема во негова сопственост, во сопственост или заедничка сопственост со брачниот другар или во сопственост на брачниот другар стан, односно куќа на територијата на Република Македонија,
- има во негова сопственост, во сопственост или заедничка сопственост со брачниот другар или во сопственост на брачниот другар само еден стан или една

куќа на територијата на Република Македонија која ја продава заради купување на поголем стан, односно изградба на поголема куќа за потребите на сопственото домување,

- лицето или неговиот брачен другар не користи друг станбен кредит на денот на поднесување на барањето за субвенциониран станбен кредит,

- лицето кое не е во брачна заедница има вкупен месечен приход кој не надминува 900 евра во денарска противвредност пресметани по средниот курс на Народната банка на Република Македонија на денот на поднесувањето на барањето за субвенциониран станбен кредит,

- вкупниот месечен приход на лицето и неговиот брачен другар не надминува месечно 900 евра во денарска противвредност пресметани по средниот курс на Народната банка на Република Македонија на денот на поднесувањето на барањето за субвенциониран станбен кредит и

- има дадено изјава заверена на нотар дека нема да го издава станот, односно куќата под закуп, дека нема дополнително да ја оптовари недвижноста со хипотека и дека нема да го отуѓи станот, односно куќата купена, односно изградена со средства од субвенциониранот кредит во период од првите пет години од започнување со исплатата на кредитот.

(2) Лицето или неговиот брачен другар кој отуѓил, подарил или на друг начин располага со правото на сопственост на стан или куќа по 1 август 2011 година нема право на субвенционирање на станбен кредит, освен во случајот од ставот (1) алинеја 3 на овој член.

(3) Исполнувањето на условот од ставот (1) алинеја 1 на овој член се докажува со документ на деловната банка со кој се потврдува дека лицето ги исполнило условите на банката за добивање на станбен кредит.

(4) Исполнувањето на условите од ставот (1) алинеи 2 и 3 на овој член се докажува со потврда од Агенцијата за катастар на недвижности со која се потврдува дека лицето и неговиот брачен другар немаат во сопственост стан, односно куќа на територијата на Република Македонија во моментот на поднесување на барањето и дека немале стан или куќа во периодот од 1 август 2011 година до денот на поднесувањето на барањето.

(5) Исполнувањето на условот од ставот (1) алинеја 4 на овој член се докажува со потврда од Кредитниот регистар, како и изјава на лицето и неговиот брачен другар дадена под полна материјална и кривична одговорност за вистинитоста, заверена кај нотар.

(6) Исполнетоста на условите од ставот (1) алинеи 5 и 6 на овој член се докажува со потврда издадена од работодавачот на лицето и неговиот брачен другар, како и потврда од Управата за јавни приходи за висината на износот на приходите.

(7) Доказите од ставовите (4) и (6) на овој член се прибавуваат преку Министерството за финансии, при што органите надлежни за нивно издавање се должни да постапат по барањето на Министерството за финансии во рок не подолг од пет работни дена од денот на доставувањето на барањето и да го издадат соодветниот доказ, без надоместок.

Член 6

(1) Субвенционирање на станбен кредит може да се користи за купување на нов стан, кој е изграден или се гради, согласно со Законот за градење или изградба на нова куќа.

(2) Субвенционирањето на станбен кредит може да се користи само за купување на стан непосредно од инвеститорот на објектот или изведувачите, односно за изградба на нова куќа, доколку градежно-техничката документација гласи на име на барателот на субвенциониран станбен кредит.

(3) Субвенционирање на станбен кредит може да се користи само доколку продажната цена на м² него корисна станбена површина со вклучен данок на додадена вредност не надминува 900 евра во денарска противвредност по средниот курс на Народната банка на Република Македонија на денот на поднесувањето на барањето за субвенционирање на станбен кредит.

Член 7

(1) Субвенционирање на станбен кредит се одобрува за станбен кредит чиј износ не надминува 50.000 евра во денарска противвредност по средниот курс на Народната банка на Република Македонија на денот на одобрувањето на кредитот (во натамошниот текст: максимална субвенционирана вредност на станбен кредит) и ако рокот на отплата не е пократок од 20 години.

(2) Доколку станбениот кредит е поголем од износот во ставот (1) на овој член, тогаш се субвенционира само износот кој е определен во ставот (1) на овој член, а разликата која го надминува тој износ не е предмет на субвенционирање.

Член 8

(1) Министерството за финансии објавува јавен повик за прибирање понуди за избор на банки кои на пазарот ќе даваат станбени кредити под најповолни услови и во согласност со овој закон.

(2) Право да поднесе понуда по објавениот јавен повик има секоја банка со дозвола за работа од Народната банка на Република Македонија.

(3) Содржината на јавниот повик за прибирање на понуди за избор на деловни банки, начинот и рокот за поднесување на понудите и начинот на евалуација и избор ги пропишува министерот за финансии.

(4) Деловните банки одбрани согласно со овој закон (во натамошниот текст: деловни банки) склучуваат договор со Министерството за финансии за одобрување на субвенционирани станбени кредити под услови и на начин утврдени со овој закон.

Член 9

(1) Кредитот што физичкото лице го зема од деловна банка за купување на стан или изградба на куќа се субвенционира со средства од Буџетот на Република Македонија, на начин што од буџетот на Министерството за финансии се плаќа:

- половина од месечниот ануитет во еднаков износ во првите пет години од неговата отплата или

- половина од учеството за станот или куќата, кое не смее да надмине 25% од максималната субвенционирана вредност на станбениот кредит, односно не повеќе од 6.250 евра во денарска противвредност.

(2) Каматната стапка на кредитот од ставот (1) алинеја 1 на овој член кај кој се субвенционира месечен ануитет, може да изнесува најмногу до 4,99% годишно во првите три години од отплатата на кредитот.

(3) Каматната стапка на кредитот од ставот (1) алинеја 1 на овој член кај кој се субвенционира месечен ануитет, определена во ставот (2) на овој член по истекот на периодот од три години, во следните две години може да се зголеми најмногу за 10% од утврдениот износ во ставот (2) на овој член.

(4) Каматната стапка на кредитот од ставот (1) алинеја 2 на овој член кај кој се субвенционира учество во кредит, не може да е повисока од шестмесечен ЕУРИБОР + 4,5 процентни поени на годишно ниво, во текот на целото времетраење на отплата на кредитот.

(5) Висината на каматната стапка од ставовите (2), (3) и (4) на овој член се утврдува во договорот од членот 8 став (4) од овој закон.

(6) Средствата за субвенциониран станбен кредит од ставот (1) алинеја 1 на овој член се неповратни, само во случај на редовна отплата на субвенциониранот кредит, освен во случајот од ставовите (8) и (9) на овој член.

(7) Средствата за субвенционирање на станбен кредит од ставот (1) алинеја 2 на овој член, корисниците се должни да ги вратат на Министерството за финансии по истекот на 20 години од денот на одобрувањето на кредитот, без камата на пет еднакви годишни рати.

(8) Во случај на наплата на субвенциониранiot станбен кредит во постапка за присилна наплата, односно извршување средствата за субвенциониран кредит од ставот (1) алинеи 1 и 2 на овој член, достасуваат за наплата заедно со субвенциониранiot станбен кредит и корисниците се должни да ги вратат веднаш на Министерството за финансии преку деловната банка.

(9) Во случај на предвремена доброволна отплата на субвенциониранiot станбен кредит, средствата за субвенциониран кредит од ставот (1) алинеи 1 и 2 на овој член, достасуваат за наплата заедно со субвенциониранiot станбен кредит и корисниците се должни да ги вратат веднаш на Министерството за финансии преку деловната банка.

Член 10

(1) Министерството за финансии објавува јавен повик во кој ги повикува заинтересираните лица да аплицираат за добивање на субвенциониран станбен кредит.

(2) Министерството за финансии го објавува јавниот повик во најмалку два електронски и пишани медиуми и во „Службен весник на Република Македонија“.

(3) Времетраењето на јавниот повик и бројот на јавни повици во текот на една година со одлука го утврдува Владата на Република Македонија.

(4) Формата и содржината на барањето за субвенциониран станбен кредит, потребните документи кои се поднесуваат заедно со барањето, како и образец за потврда на исполнетост на условите, ги пропишува министерот за финансии.

(5) Физичкото лице може да поднесе барање за субвенциониран станбен кредит до деловната банка, во согласност со овој закон, во период определен во јавниот повик од страна на Министерството за финансии.

(6) Деловната банка ја проценува кредитната способност на барателот и донесува одлука за пред одобрување или одбивање на барањето.

(7) Одлуката за пред одобрување на кредитот мора да го содржи вкупниот износ на одобрениот кредит и дефинирана динамика на отплата.

(8) Деловната банка е должна да одлучи по барањето за субвенциониран станбен кредит во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на барањето.

(9) Деловната банка е должна одлуката за пред одобрување на барањето и образецот за потврда на исполнетост на условите од членот 5 од овој закон да ги достави до Министерството за финансии во рок од три дена од денот на донесувањето на одлуката од ставот (6) на овој член.

(10) По завршување на јавниот повик и добивање на сите одлуки за пред одобрување на субвенциониран станбен кредит, за кои барањата се поднесени до деловните банки во периодот определен во јавниот повик, Министерството за финансии спроведува постапка за избор на корисници на субвенциониран станбен кредит преку електронски систем за избор.

(11) Начинот и постапувањето за избор на корисници на субвенциониран станбен кредит ги пропишува министерот за финансии.

(12) Критериуми за избор на корисниците на кредитите се висината на месечните приходи на барателот, односно вкупните месечни приходи на барателот и неговиот брачен другар и висината на бараниот кредит, при што предност имаат барателите со пониски примања и барањата на помал износ на кредит.

(13) Врз основа на резултатите од електронскиот систем за избор на корисници на субвенциониран станбен кредит, Министерството за финансии одлучува за

одобрување на субвенција, го определува видот на субвенцијата, износот кој се субвенционира и динамиката на неговата исплата.

Член 11

Субвенционирањето на станбен кредит се одобрува до износот на средства утврдени со Буџетот на Република Македонија за таа цел во тековната година, а се исплаќа на деловните банки за една година однапред согласно со доставените месечни извештаи од деловните банки за исплатени износи на кредити и висина на ануитет.

Член 12

(1) Деловната банка го доставува нацртот на договорот за одобрување на субвенциониран станбен кредит до Министерството за финансии на претходно одобрување.

(2) По одобрување на нацртот на договорот од страна на Министерството за финансии, деловната банка го повикува корисникот на субвенциониран станбен кредит да го потпише договорот.

Член 13

Договорот за субвенциониран станбен кредит, особено содржи:

- забрана за корисникот на кредитот да го издава станот, односно куќата под закуп,
- забрана за дополнително оптоварување на недвижноста со хипотека,
- обврска за поднесување на пријава за промена на местото на живеење на адреса на новиот стан или куќа до надлежен орган во рок од 60 дена од денот на воведувањето во владение на барателот на субвенциониранiot станбен кредит во станот, односно куќата,
- право на деловната банка во случај кога корисникот на кредитот ќе доцни најмалку 90 дена во намирување на која било обврска, односно обврска на деловната банка во случај кога корисникот на кредитот ќе доцни најмалку 180 дена во намирување на која било обврска, да го раскине Договорот за кредит, кредитот да го прогласи за достасан и да преземе дејствија за присилна наплата на побарувањето од корисникот на кредитот по основ на субвенциониранiot станбен кредит и субвенцијата и
- забрана за корисникот на кредитот да го отуѓи станот, односно куќата купен, односно изградена со средства од субвенциониранiot станбен кредит во период од првите пет години од започнување со исплата на кредитот.

Член 14

Деловната банка во случајот од членовите 13 став (1) алинеја 4 и 15 став (1) од овој закон е должна веднаш, по извршената наплата, да изврши поврат на средствата уплатени на име субвенција за станбен кредит на сметката на Министерството за финансии, во согласност со договорот од членот 8 став (4) од овој закон.

Член 15

(1) Банката е должна врз месечна основа да го известува Министерството за финансии за реализацијата на субвенционирани станбени кредити, по корисници.

(2) Спроведувањето на договорот за субвенционирани станбени кредити го следат деловната банка и Министерството за финансии.

Член 16

(1) Доколку деловната банка и Министерството за финансии дознаат дека средствата одобрени за субвенционирани станбени кредити не се користат во согласност со овој закон и договорот за субвенционирање на

станбени кредити, доколку фактите врз кои се заснова одлуката за одобрување на субвенциониран станбен кредит биле невистинити, се должни да преземат мерки и деловната банка кредитот да го прогласи за достапан во целост и да пристапи кон принудна наплата.

(2) Доколку средствата од членот 9 став (7) од овој закон корисникот на субвенциониран станбен кредит не ги врати во предвидениот рок, како и во случајот од членот 9 став (8) од овој закон, ќе се пристапи кон принудна наплата на средствата.

Член 17

Министерството за финансии еднаш годишно до Владата на Република Македонија доставува извештај за спроведување на овој закон.

Член 18

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 19

(1) Јавниот повик од членот 8 став (1) од овој закон ќе се објави во рок од 20 дена од денот на влегувањето во сила на подзаконскиот акт од членот 8 став (3) од овој закон.

(2) Одредбата од членот 8 став (4) од овој закон ќе се применува по завршувањето на јавниот повик и изборот на деловни банки.

Член 20

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 2012 година.

L I G J

PËR SUBVENCIONIM TË KREDISË PËR BANIM

I. DISPOZITA TË PËRGGJITHSHME

Neni 1

Me këtë ligj rregullohen kushtet, mënyra dhe procedura për subvencionim të kredisë për banim që personi fizik e merr nga bankat afariste për blerje të apartamentit ose ndërtimit të shtëpisë për zgjidhje të çështjes për banim personal.

Neni 2

Personat fizikë mund të marrin mjete financiare nga Republika e Maqedonisë për pjesë nga pjesëmarrja ose për pjesë të anuitetit për pagesë të kredisë për banim, me kushte dhe në mënyrë të përcaktuara me këtë ligj në formë të subvencionit të kredisë për banim (në tekstin e metejshem: subvencionim i kredisë për banim).

Neni 3

Mjetet për subvencionimin e kredisë për banim sigurohen në Buxhetin e Republikës së Maqedonisë nepermjet Ministrisë së Financave.

Neni 4

(1) Në marrëdhëniet kontraktuese të parapara me kete ligj zbatohet Ligji për marrëdhënie obliguese, nëse me kete ligj nuk është rregulluar ndryshe.

(2) Punet juridike që janë të lidhura në kundërshtim me paragrafin (1) të këtij neni janë të pavlefshme.

II. SUBVENCIONIMI I KREDISË PËR BANIM

Neni 5

(1) Subvencionim të kredisë për banim mund të shfrytëzohet personi fizik që është shtetas i Republikës së Maqedonisë, ka vendbanim të përhershëm në territorin e Republikës së Maqedonisë dhe nëse:

- i plotëson kushtet për marrjen e kredisë për banim, të përcaktuara nga banka afariste,

- nuk ka në pronësi të tij, në bashkëpronësi ose pronësi të përbashkët me bashkëshortin ose në pronësi të bashkëshortit, apartament përkatësisht shtëpi në territorin e Republikës së Maqedonisë,

- ka në pronësinë e tij, në bashkëpronësi ose pronësi të përbashkët me bashkëshortin ose në pronësi të bashkëshortit vetëm një apartamentit ose një shtëpi në territorin e Republikës së Maqedonisë që e shet për shkak të blerjes së apartamentit më të madh, përkatësisht ndërtim të shtëpise më të madhe për nevojat e banimit të tij,

- personi ose bashkëshorti nuk shfrytëzohet kredi tjetër për banim në ditën e parashtrimit të kërkesës për subvencionim të kredisë për banim,

- personi që nuk është në lidhje martesore ka të hyra të përgjithshme mujore që nuk i tejkalojnë 900 euro në kundërvlerë me denarë, të llogaritura me kursin e mesem të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë në ditën e parashtrimit të kërkesës për kredi të subvencionuar për banim,

- të hyrat e përgjithshme mujore të personit dhe bashkëshortit të tij nuk i tejkalojnë 900 euro në kundërvlerë me denarë, të llogaritura me kursin e mesem të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë, në ditën e parashtrimit të kërkesës për kredi të subvencionuar për banim,

- ka dhënë deklaratë të vërtetuar te noteri që nuk do ta japë apartamentin, përkatësisht shtëpinë me qira, se nuk do ta ngarkojë në mënyrë plotësuese patundshmërinë me hipotekë dhe se nuk do ta tjetërsojë apartamentin, perkatesisht shtëpinë e blerë përkatësisht të ndërtuar me mjete nga kredia e subvencionuar në periudhën e prej pesë vitesh të para nga pagesa e kredisë.

(2) Personi ose bashkëshorti i tij që e ka tjetërsuar, dhuruar ose në mënyrë tjetër ka disponuar me të drejtën e pronësisë së apartamentit ose shtëpisë pas 1 gushti 2011, nuk ka të drejtë subvencionimi me kredi banimi përveç në rastin nga paragrafi (1) alineja 3 të këtij neni.

(3) Permbushja e kushteve nga paragrafi (1) alineja 1 të këtij neni, dëshkohet me dokument të bankës afariste me çfarë konstatohet se personi i përmbush kushtet për marrje të kredisë për banim.

(4) Permbushja e kushteve nga paragrafi (1) alinete 2 dhe 3 të këtij neni, dëshkohet me vërtetim nga Agjencia për Kadastër të Patundshmërive me çfarë vërtetohet se personi dhe bashkëshorti i tij nuk kanë në pronësi apartament, përkatësisht shtëpi në territorin e Republikës së Maqedonisë në momentin e parashtrimit të kërkesës dhe se nuk kanë pasur apartament ose shtëpi në periudhën prej 1 gushti 2011 deri në ditën e parashtrimit të kërkesës.

(5) Permbushja e kushteve nga paragrafi (1) alineja 4 e këtij neni, dëshkohet me vërtetim nga Regjistri i kredise, si dhe deklaratë të dhënë të personit dhe bashkëshortit të tij nën përgjegjësi të plotë materiale dhe penale për vërtetësi, të verifikuar te noteri.

(6) Permbushja e kushteve nga paragrafi (1) alinete 5 dhe 6 të këtij neni, dëshkohet me vërtetim të lëshuar nga punëdhënësi i personit dhe bashkëshortit të tij, si dhe vërtetim nga Drejtoria e të Hyrave Publike për lartësinë e shumës së të hyrave.

(7) Dëshmitë nga paragrafët (4) dhe (6) të këtij neni, mblihdhen nëpërmjet Ministrisë së Financave me ç'rast organet kompetente për dhënie e tyre janë të detyruara të veprojnë për kërkesën e Ministrisë së Financave, në afat jo më të gjatë se pesë ditë pune nga dita e dorëzimit të kërkesës dhe ta lëshojnë dëshminë përkatëse, pa kompensim.

Neni 6

(1) Subvencionimi i kredisë për banim mund të shfrytëzohet për blerje të apartamentit të ri, që është i ndërtuar ose ndërtohet në pajtim me Ligjin për ndërtim ose ndërtim të shtëpisë së re.

(2) Subvencionimi i kredisë për banim mund të shfrytëzohet vetëm për blerje të apartamentit drejtpërdrejt nga investitori i objektit ose realizuesit, përkatësisht për nderim të shtëpisë së re, nëse dokumentacioni teknik për nderim është në emër të kërkuesit të kredisë së subvencionuar për banim.

(3) Subvencionimi i kredisë për banim mundet të shfrytëzohet vetëm nëse çmimi i shitjes për m² neto sipërfaqen e shfrytëzuar për banim me përfshirje të tatimit mbi vlerën e shtuar, nuk i kalon 900 euro në kundërvlerë me denare sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë në ditën e parashtrimit të kërkesës për subvencionimin e kredisë.

Neni 7

(1) Subvencionimi i kredisë lejohet për kredi banimi shuma e së cilës nuk i tejkalon 50 000 euro në kundërvlerë me denarë, sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë (në tekstin e mëtejshëm: vlera maksimale e subvencionuar e kredisë për banim) dhe nese periudha e pagimit nuk është më e shkurtër se 20 vjet.

(2) Nese kredia për banim është më e madhe se shuma në paragrafin (1) të këtij neni, atëherë subvencionohet vetëm shuma që është e përcaktuar në paragrafin (1) të këtij neni, ndërsa dallimi që e tejkalon atë shumë nuk është lëndë e subvencionimit.

Neni 8

(1) Ministria e Financave shpall thirrje publike për grumbullimin e ofertave për zgjedhje të bankave që në treg do të japin kredi për banim me kushte më të volitshme dhe në pajtim me këtë ligj.

(2) Të drejtë për të parashtruar ofertë në thirrje publike të shpallur, ka secila bankë me leje për punë nga Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë.

(3) Përmbajtjen e thirrjes publike për grumbullimin e ofertave për zgjedhje të bankave afariste, mënyrën dhe afatin për parashtrimin e ofertave dhe mënyrën e evaulimit dhe zgjedhjes, i përcakton ministri i Financave.

(4) Bankat afariste të zgjedhura në pajtim me këtë ligj (në tekstin e mëtejshëm: bankat afariste) lidhin marreveshje me Ministrinë e Financave për miratim të kredive të subvencionuara për banim, me kushte dhe mënyrë të përcaktuara në këtë ligj.

Neni 9

(1) Kredia që personi fizik e merr nga banka afariste për blerje të apartamentit ose ndërtimi të shtëpisë subvencionohet me mjete nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë, në mënyrë që nga Buxheti i Ministrisë të Financave paguhet:

- gjysma e anuitetit mujor në shumë të barabartë në pesë vitet e para të pagesës së tij ose

- gjysma e pjesëmarrjes për apartament ose shtëpi, që nuk guxon të tejkalojë 25% nga vlera maksimale e subvencionuar të kredisë për banim, përkatësisht jo më shumë se 6 250 euro në kundërvlerë me denarë.

(2) Shkalla kamatore e kredisë nga paragrafi (1) alineja 1 të këtij neni te e cila subvencionohet anuiteti mujor, mund të jetë më shumë deri në 4,99% në vit në 3 vitet e para nga pagesa e kredisë.

(3) Shkalla kamatore e kredisë nga paragrafi (1) alineja 1 të këtij neni te e cila subvencionohet anuiteti mujor e përcaktuar në paragrafin (2) të këtij neni, pas kalimit të periudhës trevjeçare, në dy vitet e ardhshme mund të rritet më së shumti për 10% nga shuma e përcaktuar në paragrafin (2) të këtij neni.

(4) Shkalla kamatore e kredisë nga paragrafi (1) alineja 2 të këtij neni te e cila subvencionohet pjesëmarrja në kredi, nuk mund të jetë më e lartë se EURIBOR-i gjashtëmujor + 4,5 poenë procentuale në nivel vjetor, gjatë tërë kohezgjatjes së pagesës së kredisë.

(5) Lartësia e shkallës kamatore nga paragrafi (2), (3) dhe (4) të këtij neni, përcaktohet në marrëveshje nga neni 8 paragrafi (4) i këtij ligji. (6) Mjetet për kredi të subvencionuar nga paragrafi (1) alineja 1 të këtij neni janë të pakthyeshme, vetëm në rast të pagesës së rregullt të kredisë së subvencionuar, përveç në rast të paragrafëve (8) dhe (9) të këtij neni.

(7) Mjetet për subvencionim të kredisë nga paragrafi (1) alineja 2 të këtij neni, shfrytëzuesit janë të detyruar t'i kthejnë në Ministrinë e Financave pas 20 vitesh nga dita e miratimit të kredisë, pa kamatë në pesë këste të barabarta vjetore.

(8) Në rast arkëtimi të kredisë së subvencionuar në procedurë të pagesës së detyrueshme, përkatësisht përmbarrimit, mjetet për subvencionim të kredisë nga paragrafi (1) alinetë 1 dhe 2 të këtij neni, arrijnë për arkëtim bashke me kredinë e subvencionuar dhe shfrytëzuesit janë të detyruar që t'i kthejnë menjëherë në Ministrinë e Financave nëpërmjet bankës afariste.

(9) Në rast të pagesës vullnetare të parakohshme të kredisë së subvencionuar për banim, mjetet për kredi të subvencionuar nga paragrafi (1) alinetë 1 dhe 2 të këtij neni, arrijnë për arkëtim bashkë me kredinë e subvencionuar, dhe shfrytëzuesit janë të detyruar që t'i kthejnë menjëherë në Ministrinë e Financave nëpërmjet bankës afariste.

Neni 10

(1) Ministria e Financave shpall thirrje publike në të cilën i thirr personat e interesuara të aplikojnë për marrje të kredisë së subvencionuar.

(2) Ministria e Financave e shpall thirrjen publike në së paku dy medie elektronike dhe të shkruara dhe në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

(3) Kohezgjatjen e thirrjes publike dhe numrin e thirrjeve publike gjatë një viti, me vendim i përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

(4) Formen dhe përmbajtjen e kërkesës për kredi të subvencionuar për banim, dokumentet e nevojshme që parashtrohen së bashku me kërkesën, si dhe formularin për vertetimin e plotësisht të kushteve, i përcakton ministri i Financave.

(5) Personi fizik mund të parashtrorë kërkesë për kredi të subvencionuar për banim në bakën afariste në pajtim me këtë ligj, në periudhën e përcaktuar në thirrjen publike nga Ministria e Financave.

(6) Banka afariste e vlerëson aftësinë kreditore të kërkuesit dhe miraton vendim për para-miratim ose refuzim të kërkesës.

(7) Vendimi për para-miratimin e kredisë doemos duhet ta përmbajë shumën e përgjithshme të kredisë së miratuar dhe dinamikën e definuar të pagesës.

(8) Banka afariste është e detyruar që të vendosë për kërkesën për kredi të subvencionuar për banim, në afat prej 15 ditësh nga dita e parashtrimit të kërkesës.

(9) Banka afariste është e detyruar që vendimin për para-miratim të kërkesës dhe formularin për vertetimin të plotësisht të kushteve nga neni 5 i këtij ligji, t'i dorëzojë në Ministrinë e Financave në afat prej tri ditësh nga dita e miratimit të vendimit nga paragrafi (6) i këtij neni.

(10) Pas përfundimit të thirrjes publike dhe marrjes së të gjitha vendimeve për paramiratimin e kredisë së subvencionuar për banim, për të cilat kërkesat janë parashtruar te bankat afariste në periudhën e caktuar në thirrje publike, Ministria e Financave zbaton procedurë për zgjedhjen e shfrytëzuesve të kredisë së subvencionuar për banim nëpërmjet sistemit elektronik për zgjedhje.

(11) Mënyrën dhe veprimin për zgjedhje të shfrytëzuesve të kredisë së subvencionuar për banim, i përcakton ministri i Financave.

(12) Kriteret për zgjedhjen e shfrytëzuesve të kredisë, janë lartësia e të ardhurave mujore të kërkuesit, perkatesisht të ardhurat e përgjithshme mujore të kërkuesit dhe

bashkeshortit të tij dhe lartësia e kredisë së kërkuar, me ç'rast përparësi kanë kërkuar me të ardhura më të ulëta dhe kërkesat me shumë më të ulët të kredisë.

(13) Në bazë të rezultateve nga sistemi elektronik për zgjedhje të shfrytëzuesve për kredi të subvencionuar, Ministria e Financave vendos për miratimin e subvencionit, e përcakton llojin e subvencionit, shumën që subvencionohet dhe dinamikën e pagesës së saj.

Neni 11

Subvencionimi i kredisë për banim miratohet deri në shumën e mjeteve të përcaktuara me Buxhetin e Republikës së Maqedonisë për këtë qëllim në vitin rrjedhës, ndërsa u paguhet bankave afariste për një vit paraprakisht sipas raporteve mujore nga bankat afariste për shumat e paguara të kredive dhe lartësinë e anuitetit.

Neni 12

(1) Banka afariste e dorëzon projekt-marreveshjen për miratimin e kredisë së subvencionuar për banim në Ministrinë e Financave për miratim paraprak.

(2) Pas miratimit të projekt-marreveshjes nga Ministria e Financave, banka afariste e thirr shfrytëzuesin e kredisë së subvencionuar për banim që ta nënshkruajë marreveshjen.

Neni 13

Marreveshja për kreditë e subvencionuar për banim, veçanërisht përmban:

- ndalim për shfrytëzuesin e kredisë që ta japë apartamentin, përkatësisht shtëpinë me qira,
- ndalim se nuk do ta ngarkojë në mënyrë plotesuese patundshmërinë me hipotekë,
- detyrim për parashtrimin e kërkesës për ndryshim të vendbanimit në adresë të apartamentit të ri ose shtëpise së re në organin kompetent, në afat prej 60 ditësh nga dita vendosjes në zotërim të kërkuar të kredisë së subvencionuar për banim në apartament përkatësisht shtëpi,
- të drejtë të bankës afariste që në rast të kërkesës kur shfrytëzuesi i kredisë do të vonohet së paku 90 ditë në përmbushje të çfarëdo detyrimi, përkatësisht detyrë të bankës afariste që në rast kur shfrytëzuesi i kredisë do të vonohet së paku 180 ditë në përmbushje të çfarëdo detyrimi, ta ndërpre Marrëveshjen për kredi, kreditë ta shpallë të matuar dhe të ndërmarrë veprime për pagesë të detyrueshme të kërkesave nga shfrytëzuesi i kredisë, në bazë të kredisë të subvencionuar për banim dhe subvencionimit dhe
- ndalim për shfrytëzuesin e kredisë që ta tjetërsojë apartamentin, përkatësisht shtëpinë të blerë përkatësisht të ndërtuar me mjete të kredisë së subvencionuar në periudhën e pesë viteve të para nga fillimi mi pagesës së kredisë.

Neni 14

Banka afariste në rastin nga neni 13 paragrafi (1) alinea 4 dhe 15 paragrafi (1) të këtij ligji, është e obliguar që menjëherë pas arkëtimit të kryer ta bëjë kthimin e mjeteve të paguara në emër të subvencionimit për kredi për banim, në llogarinë e Ministrisë së Financave, në pajtim me marreveshjen nga neni 8 paragrafi (4) i këtij ligji.

Neni 15

(1) Banka është e obliguar që në bazë mujore ta njoftojë Ministrinë e Financave për realizimin e kredive të subvencionuara banesore, për shfrytëzues.

(2) Zbatimin e marrëveshjes për kredi të subvencionuara për banim e përcjellin banka afariste dhe Ministria e Financave.

Neni 16

(1) Nëse banka afariste dhe Ministria e Financave kup-tojne se mjetet e lejuara për kredi të subvencionuara për banim nuk shfrytëzohen në pajtim me këtë ligj dhe marreveshjen për kredi të subvencionuara për banim, nëse faktet

në të cilat bazohet vendimi për lejim të kredisë së subvencionuar për banim kanë qenë të pavërteta, janë të obliguara që të marrin masa dhe banka afariste kreditë ta shpallë të matuar në tërësi dhe të fillojë arkëtimin e detyrueshëm.

(2) Nëse mjetet nga neni 9 paragrafi (7) të këtij ligji shfrytëzuesi i kredisë së subvencionuar për banim nuk i kthen në afatin e paraparë, si dhe në rastin nga neni 9 paragrafi (8) të këtij ligji, do të fillohet arkëtimi i detyrueshëm i mjeteve.

Neni 17

Ministria e Financave një herë në vit dorëzon në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë raport për zbatimin e këtij ligji.

Neni 18

Aktet nënligjore të parapara me këtë ligj do të miratohen në afat prej 60 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 19

(1) Thirrja publike nga neni 8 paragrafi (1) të këtij ligji, do të shpallet në afat prej 20 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të aktit nënligjor nga neni 8 paragrafi (3) të këtij ligji.

(2) Dispozita e neni 8 paragrafi (4) të këtij ligji, do të zbatohet pas përfundimit të thirrjes publike dhe zgjedhjes së bankave afariste.

Neni 20

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", ndërsa do të zbatohet nga 1 janari 2012.

3446.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРОЦЕНА

Се прогласува Законот за дополнување на Законот за процена, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 10 ноември 2011 година.

Бр. 07-4705/1
10 ноември 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗА К О Н ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРОЦЕНА

Член 1

Во Законот за процена ("Службен весник на Република Македонија" број 115/10), по членот 47 се додава нов член 47-а, кој гласи:

„Член 47-а

Бирото за судски вештачења ќе ги врши работите на процена до доделувањето на првата лиценца за процена за проценувач од соодветна област согласно со овој закон.

За издадената прва лиценца од своја надлежност секое надлежно министерство е должно веднаш да го извести Бирото за судски вештачења, кој ќе ги заврши процените земени во работа.“

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а ќе се применува една година од денот на влегувањето во сила.

L I G J

PËR PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR VLERËSIM

Neni 1

Në Ligjin për vlerësim ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 115/10), pas nenit 47 shtohet nen i ri 47a, si vijon:

"Neni 47-a

Byroja për Ekspertiza Gjyqësore do t'i kryejë punët e vlerësimit deri në lëshimin e licencës së parë për vlerësim për vlerësues nga sfera përkatëse në pajtim me këtë ligj.

Për licencën e parë të lëshuar nga kompetenca e vet çdo ministri kompetente detyrohet që menjëherë ta njoftojë Byrone për Ekspertiza Gjyqësore, e cila do t'i përfundojë vlerësimet e marra në punë."

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", e do të zbatohet një vit nga dita e hyrjes në fuqi.

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 3447.

По извршеното проверување со изворниот текст, утврдено е дека во текстот на Уредбата за изменување и дополнување на Уредбата за спроведување на Царинскиот закон, објавена во („Службен весник на Република Македонија“ број 141 од 12.10.2011 година), направени се технички грешки, поради што се дава

ИСПРАВКА НА УРЕДБАТА ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА УРЕДБАТА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЦАРИНСКИОТ ЗАКОН

Во член 4, со кој се додава нов член 5-а, пред првиот став се додава бројот „(1)“, а во истиот став редните броеви „1 и 2“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а и б“. Во последната реченица, која станува став (2), на почетокот на реченицата пред зборот „Износот“ се додава бројот „(2)“.

Во член 5, со кој се додаваат две нови глави, Глава 4 и Глава 5, и седум нови члена 5-б, 5-в, 5-г, 5-д, 5-ѓ, 5-е и 5-ж, во новиот член 5-в став (2) во втората реченица зборот „пропишан“ се заменува со зборот „утврден“.

Во новиот член 5-д став (1) редните броеви „1, 2 и 3“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б и в“. Во став (2) редните броеви „1 и 2“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а и б“, а во точката 2) која станува точка б) по зборовите „во член 4 став“ се додаваат зборовите „(1) точка“.

Во новиот член 5-е став (1) редните броеви „1, 2, 3 и 4“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б, в и г“.

Во новиот член 5-ж редните броеви „1, 2 и 3“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б и в“.

Во член 11, со кој се менува членот 10-г, во став (4) по зборовите „од член 10-к“ се додаваат зборовите „на оваа уредба“.

Членот 21 се менува и гласи:

„Во член 60 во став (2) во прв потстав во првата реченица и во став (3) зборовите „Централната управа на“ се бришат.“

Во член 23, со кој се додаваат три нови члена 93-а, 93-б и 93-в, текстот на новиот член 93-а се менува и гласи:

„Член 93-а

(1) За целите на ова поглавје и информациите што треба да се запишат во влезната збирна декларација пропишани од министерот за финансии во согласност со член 72 став (3) на Царинскиот закон превозник е лице што ја внесува или лице што презема одговорност за превоз на стоката во царинското подрачје на Република Македонија, како што е пропишано со член 46-б став (3) на Царинскиот закон.

(2) Меѓутоа во случај на:

- комбиниран транспорт од член 96-б на оваа уредба, превозник е лице кое управува со транспортното средство кое по неговото внесување во царинското подрачје на Република Македонија ќе се движи како активно транспортно средство и

- воздушен сообраќај со заеднички или самостоен договор за користење на воздухоплов пропишан со член 96-в на оваа уредба, превозник е лицето што го склучило договорот и издало товарен лист за воздушен сообраќај за превезување на стоката во царинското подрачје на Република Македонија.

Во новиот член 93-б редните броеви „1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б, в, г, д, е, ж, з, и“.

Во член 26, со кој се менува членот 96, во став (1) во третиот потстав на крајот на реченицата по зборот „применува“ се додаваат зборовите „за лицето од вториот потстав на овој став“.

Во член 27, со кој се додаваат три нови членови 96-а, 96-б и 96-в, во новиот член 96-а став (1) редните броеви „1, 2 и 3“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б и в“.

Во член 29, со кој се додаваат три нови оддели, Оддел 3, Оддел 4 и Оддел 5 и шест нови члена 97-а, 97-б, 97-в, 97-г, 97-д и 97-ѓ, во новиот член 97-а став (1) редните броеви „1 и 2“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а и б“.

Во новиот член 97-б редните броеви „1, 2 и 3“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б и в“.

Членот 30 се брише.

Во член 31, кој станува член 30, со кој се менува членот 99, во став (2) редните броеви „1, 2 и 3“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б и в“.

Во истиот член став (10) зборовите „на ставовите од (1) до (9)“ се бришат.

Членот 32 станува член 31.

Во член 33 кој станува член 32, со кој се додава нов член 100-а, во став (3) редните броеви „1, 2 и 3“ од точките соодветно се менуваат со буквите „а, б и в“.

Членот 34 се брише.

Членот 35 станува член 33.

Членот 36 станува член 34.

Членот 37 станува член 35.

Во член 38, кој станува член 36, со кој се менува членот 111, во став (1) редните броеви „1 и 2“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а и б“.

Членот 39 станува член 37.

Членот 40 станува член 38.

Во член 41, кој станува член 39, првата реченица се менува и гласи:

„Во член 116 став (3) во алинеите 3 и 6 зборовите „Централната управа на“ се бришат, а алинеата 4 се менува и гласи:“, а по првата алинеа се додаваат зборовите „алинеата 5 се менува и гласи:“

Членот 42 станува член 40.

Членот 43 станува член 41.

Членот 44 станува член 42.

Во член 45, кој станува член 43, првата реченица се менува и гласи: „ По член 123 се додава нов член 123-а, кој гласи:“.

Членот 46 станува член 44.

Членот 47 станува член 45.

Членот 48 станува член 46.

Членот 49 станува член 47.

Членот 50 станува член 48.

Членот 51 станува член 49.

Членот 52 станува член 50.

Во член 53, кој станува член 51, со кој во член 167 по став (3) се додаваат пет нови става (4), (5), (6), (7) и (8), во новиот став (8) редните броеви „1 и 2“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а и б“.

Членот 54 станува член 52.

Членот 55 станува член 53.

Во член 56, кој станува член 54, со кој се додава нов оддел, Оддел 2 и шест нови члена 169-а, 169-б, 169-в, 169-г, 169-д и 169-ф, во новиот член 169-а став (3) редните броеви „1, 2, 3 и 4“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б, в и г“, а во точката 3), која станува точка в), зборот „сериозно“ се брише.

Во новиот член 169-в став (1) редните броеви „1 и 2“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а и б“.

Во новиот член 169-г став (2) по зборовите „став (4)“ се додаваат зборовите „на оваа уредба“.

Во новиот член 169-ѓ редните броеви „1, 2 и 3“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б и в“, а во точката 2) која станува точка б), точката и записката на крајот на реченицата се заменуваат со сврзникот „и“.

Членот 57 станува член 55.

Членот 58 станува член 56.

Во член 59, кој станува член 57, со кој се менува членот 177, ставот (2) се менува и гласи:

„(2) Доколку барателот има уверение за ОЕО од член 10-а став (1) точки а) или в) на оваа уредба сите услови и критериуми од став (1) на овој член се сметаат за исполнети и надлежниот царински орган го издава одобрението од став (1) на овој член кога ќе утврди дека е договорена потребната размена на податоци помеѓу барателот и царинскиот орган кој издава одобренија.“

Членот 60, кој станува член 58, со кој се менува членот 178, во став (1) по зборовите „од член 176“ се додаваат зборовите „на оваа уредба“. Во истиот став редните броеви „1, 2, 3 и 4“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б, в и г“. Во точката 2), која станува точка б), на крајот од реченицата сврзникот „и“ се заменува со знакот „;“, а во точката 3), која станува точка в), на крајот на реченицата точката се заменува со сврзникот „и“. Во истиот став точката 4), која станува точка г), се менува и гласи:

„г) формата и содржината на дополнителната декларација и рокот во кој таа мора да биде поднесена кај царинскиот орган одреден за таа цел“.

Членот 61 станува член 59.

Членот 62, кој станува член 60, со кој се менува членот 180, во став (2) во првата реченица по зборовите „на оваа уредба“ се додаваат зборовите „сите услови и критериуми од став (1) на овој член се сметаат за исполнети и“. Втората реченица се брише.

Членот 63 станува член 61.

Членот 64 станува член 62.

Членот 65, кој станува член 63, со кој се менува членот 184, во став (1) во вториот потстав зборот „мора“ се заменува со зборот „треба“. Во ставот (2) на крајот на реченицата по зборот „применуваат“ се додаваат зборовите „за непотполни декларации од ставот (1) на овој член.“

Членот 66 станува член 64.

Во член 67, кој станува член 65, со кој се менува членот 186, ставот (2) се менува и гласи:

„(2) Кога барателот има уверение за ОЕО од член 10-а став (1) точки а) или в) на оваа уредба сите услови и критериуми од став (1) на овој член се сметаат за исполнети и надлежниот царинскиот орган издава одобрение откако ќе утврди дека е договорена потребната размена на податоци помеѓу барателот и царинскиот орган кој издава одобренија.“

Членот 68 станува член 66.

Во член 69, кој станува член 67, со кој се менува членот 191, во став (1) во вториот потстав зборот „мора“ се заменува со зборот „треба“.

Членот 70 станува член 68.

Членот 71 станува член 69.

Во член 72, кој станува член 70, на крајот на реченицата зборовите „, а Одделот 3 станува Оддел 2“ се бришат.

Членот 73 станува член 71.

Членот 74 станува член 72.

Во член 75, кој станува член 73, со кој се менува членот 201, во став (2) втор потстав редните броеви „1, 2, 3, 4 и 5“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б, в, г и д“.

Членот 76 станува член 74.

Во членот 77, кој станува член 75, со кој се менува членот 203, редните броеви „1, 2 и 3“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б и в“.

Членот 78 станува член 76.

Во член 79, кој станува член 77, на крајот на реченицата зборовите „, а Главите 3 и 4 стануваат Глави 2 и 3“ се бришат.

Членот 80 станува член 78.

Членот 81 станува член 79.

Членот 82 станува член 80.

Членот 83 станува член 81.

Членот 84 станува член 82.

Членот 85 станува член 83.

Членот 86 станува член 84.

Во член 87, кој станува член 85, со кој се менува членот 224, во став (2) редните броеви „1 и 2“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а и б“.

Членот 88 станува член 86.

Во член 89, кој станува член 87, со кој се менува членот 226, во новиот став (4) зборовите „биде модификуван“ се заменуваат со зборовите „се менува“.

Членот 90 станува член 88.

Членот 91 станува член 89.

Членот 92 станува член 90.

Членот 93 станува член 91.

Во член 94, кој станува член 92, со кој се менува членот 231, во став (2) редните броеви „1 и 2“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а и б“.

Членот 95 станува член 93.

Членот 96 станува член 94.

Членот 97 станува член 95.

Членот 98 станува член 96.

Членот 99 станува член 97.

Членот 100 станува член 98.

Во членот 101, кој станува член 99, со кој се менува членот 236, во став (2) втор потстав редните броеви „1 и 2“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а и б“.

Членот 102 станува член 100.

Членот 103 станува член 101.

Членот 104 станува член 102.

Членот 105 станува член 103.

Во член 106, кој станува член 104, со кој се менува членот 240, ставот (2) се менува и гласи:

„(2) Образецот на потврдата од став (1) на овој член е даден во Прилог 36 на оваа уредба.“

Членот 107 станува член 105.

Членот 108 станува член 106.

Членот 109 станува член 107.

Во член 110, кој станува член 108, со кој се менува членот 243, во став (2) редните броеви „1 и 2“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а и б“.

Членот 111 станува член 109.

Членот 112 станува член 110.

Во член 113, кој станува член 111, првата реченица се менува и гласи:

„Во членот 249 точката б) се брише, а точките в), г), д) и е) стануваат точки б), в), г), и д).“

Во втората реченица буквата „и“ се заменува со буквата „и)“, а буквите „iv)“ се заменуваат со буквите „ив)“.

Членот 114 станува член 112.

Членот 115 станува член 113.

Членот 116 станува член 114.

Членот 117 станува член 115.

Во член 118, кој станува член 116, со кој се менува членот 256, во став (2) втор потстав редните броеви „1 и 2“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а и б“.

Во став (5) зборот „управуван“ се заменува со зборот „обработуван“.

Членот 119, кој станува член 117, со кој се додава нов член 257-а, во првиот потстав редните броеви „1 и 2“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а и б“.

Членот 120 станува член 118.

Членот 121 станува член 119.

Членот 122 станува член 120.

Во член 123, кој станува член 121, втората реченица се брише.

Членот 124 станува член 122.

Членот 125 станува член 123.

Членот 126 станува член 124.

Членот 127 станува член 125.

Членот 128 станува член 126.

Членот 129 станува член 127.

Членот 130 станува член 128.

Членот 131 станува член 129.

Членот 132 станува член 130.

Во член 133, кој станува член 131, со кој се менува членот 273, во став (1) редните броеви „1, 2 и 3“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б и в“.

Во член 134, кој станува член 132, со кој се менува членот 274, во став (1) редните броеви „1, 2, 3 и 4“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б, в и г“.

Членот 135 станува член 133.

Членот 136 станува член 134.

Членот 137 станува член 135.

Членот 138 станува член 136.

Членот 139 станува член 137.

Членот 140 станува член 138.

Членот 141 станува член 139.

Членот 142 станува член 140.

Членот 143 станува член 141.

Членот 144 станува член 142.

Членот 145 станува член 143.

Членот 146, кој станува член 144, се менува и гласи:

„Членот 297 се менува и гласи:

„Транспортното друштво нема да постапува по изменетиот договор без претходна согласност од појдовната испостава кога се врши измена на договорот за превоз на начин што:

- транспортна операција која требало да заврши надвор од царинското подрачје, завршува во него или
- транспортна операција која требало да заврши во царинското подрачје, завршува надвор од него.

Во сите останати случаи, транспортното друштво може да постапува по изменетиот договор. Транспортното друштво без одлагање ја известува појдовната испостава за извршената измена.“

Членот 147 станува член 145.

Членот 148 станува член 146.

Членот 149 станува член 147.

Во членот 150, кој станува член 148, со кој се менува членот 300, ставот (4) се менува и гласи:

„(4) Во случаите од став (3) на овој член одредбите од член 287 ставови (6) и (7) на оваа уредба соодветно се применуваат.“

Членот 151 станува член 149.

Членот 152 станува член 150.

Членот 153 станува член 151.

Членот 154 станува член 152.

Членот 155 станува член 153.

Членот 156 станува член 154.

Членот 157 станува член 155.

Членот 158 станува член 156.

Во член 159, кој станува член 157, првата реченица се менува и гласи:

„Во Дел 2, Поглавје 4 насловот на Глава 1 се менува и гласи: „Општи одредби за царински декларации“, се додаваат седум нови членови: 403-а, 403-б, 403-в, 403-г, 403-д, 403-ѓ и 403-е, и се додава нова Глава 1-а и два нови членови 403-ж и 403-з, кои гласат:“

Во новиот член 403-а редните броеви „1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л“.

Во новиот член 403-б став (1) редните броеви „1, 2 и 3“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б и в“.

Во новиот член 403-з став (2) редните броеви „1 и 2“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а и б“. Во став (5) зборовите „во прилозите 19 до 22“ се заменуваат со зборовите „во прилозите 19, 20, 21 и 22“.

Членот 160 станува член 158.

Членот 161 станува член 159.

Во член 162, кој станува член 160, со кој се менува членот 407, во став (3) зборот „задоволени“ се заменува со зборот „исполнети“.

Членот 163 станува член 161.

Во член 164, кој станува член 162, со кој се менува членот 408, во став (2) втор потстав редните броеви „1 и 2“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а и б“. Во став (3) редните броеви „1, 2, 3 и 4“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б, в и г“.

Во член 165, кој станува член 163, со кој се додаваат четири нови члена 408-а, 408-б, 408-в и 408-г, во новиот член 408-г став (1) трет потстав редните броеви „1 и 2“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а и б“.

Членот 166 станува член 164.

Во член 167, кој станува член 165, со кој се додава нова Глава 1-б и шест нови члена 409-а, 409-б, 409-в, 409-г, 409-д и 409-ѓ, во новиот член 409-г став (1) втор потстав редните броеви „1, 2 и 3“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б и в“.

Во новиот член 409-д став (2) втор потстав зборот „порака“ се заменува со зборот „пораката, а во став (4) редните броеви 1, 2, 3 и 4“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б, в и г“.

Во новиот член 409-ѓ во став (1) редните броеви „1 и 2“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а и б“.

Членот 168 станува член 166.

Членот 169 станува член 167.

Членот 170 станува член 168.

Членот 171 станува член 169.

Членот 172 станува член 170.

Членот 173 станува член 171.

Членот 174 станува член 172.

Членот 175 станува член 173.

Членот 176 станува член 174.

Во член 177, кој станува член 175, со кој се додава ново Поглавје 6, нова Глава 1 и шест нови члена 427-а, 427-б, 427-в, 427-г, 427-д и 427-ѓ, во новиот член 427-а

став (2) редните броеви „1 и 2“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а и б“. Во став (4) редните броеви „1, 2, 3, 4, 5“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б, в, г, д“. Во ставот (5) вториот потстав се менува и гласи:

„Одредбите од последниот потстав од членот 409-г став (1) на оваа уредба се применуваат во однос на дефинирањето на превозникот.“

Во новиот член 427-б став (2) во вториот потстав на крајот од реченица по зборот „применуваат“ се додаваат зборовите „за лицето од вториот потстав на став (1) на овој член“. Во став (3) редните броеви „1 и 2“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а и б“. Во истиот член ставот (4) се менува и гласи:

„(4) Царинската управа ја утврдува процедурата која ќе се применува во случаите наведени во став (3) точка а) на овој член.“

Во новиот член 427-г став (3) зборот „мора“ се заменува со зборот „треба“.

Во новиот член 427-д став (2) зборовите „не смее“ се заменуваат со зборовите „не треба“.

Членот 178 станува член 176.

Членот 179 станува член 177.

Членот 180 станува член 178.

Членот 181 станува член 179.

Членот 182 станува член 180.

Во член 183, кој станува член 181, со кој се менува членот 451, во став (1) редните броеви „1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б, в, г, д, е, ж, з, и“.

Членот 184 станува член 182.

Членот 185 станува член 183.

Членот 186 станува член 184.

Членот 187 станува член 185.

Членот 188 станува член 186.

Членот 189 станува член 187.

Членот 190, кој станува член 188, во првата реченица зборот „подстав“ се заменува со зборот „потстав“. Вториот потстав се менува и гласи:

„Во ставот (3) зборовите „мора без одлагање да се извршат“ се заменуваат со зборовите „самиот царински орган треба без одлагање да ги изврши“.

Членот 191 станува член 189.

Членот 192 станува член 190.

Членот 193 станува член 191.

Членот 194 станува член 192.

Членот 195 станува член 193.

Членот 196 станува член 194.

Во член 197, кој станува член 195, со кој се додава нов член 469-а, во став (1) редните броеви „1, 2 и 3“ од точките соодветно се заменуваат со буквите „а, б и в“. Во точката 2), која станува точка б), зборовите „членовите 252 или 253“ се заменуваат со зборовите „член 252, односно член 253“.

Членот 198 станува член 196.

Членот 199 станува член 197.

Членот 200 станува член 198.

Членот 201 станува член 199.

Членот 202 станува член 200.

Членот 203 станува член 201.

Членот 204 станува член 202.

Членот 205 станува член 203.

Во членот 206, кој станува член 204, на крајот на реченицата по бројот „60“ се додаваат зборовите „кои се дадени во прилог и се составен дел на оваа уредба.“

Членот 207 станува член 205.

Бр. 51-4735/2

9 ноември 2011 година
Скопје

Од Владата на Република
Македонија

3448.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште („Службен весник на Република Македонија“ бр.135/2007 и 18/2011), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20.9.2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА КОМПЛЕКС НА ГРАДБА, КО ГРАДОВЦИ, ОПШТИНА ЗЕЛЕНИКОВО

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на комплекс на градба, КО Градовци, општина Зелениково.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, ги има следните катастарски индикации:

Катастарска општина	Имотен лист бр.	Катастарска парцела бр.	Место викано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Сопственост
Градовци	327	59	Дупка	пасиште	6	964м ²	Павловиќ Драган Латас
Градовци	135	60	Гуменја	пасиште	6	1466м ²	Павловиќ Драган Латас
Градовци	328	61	Гуменја	пасиште	6	3214м ²	Павловиќ Драган Латас
Градовци	252	62	Гуменја	пасиште	6	2431м ²	Павловиќ Драган Латас
ВКУПНО						8075м ²	Павловиќ Драган Латас

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-4971/1
20 септември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

3449.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште („Службен весник на Република Македонија“ бр.135/2007 и 18/2011), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 20.9.2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА ПАРКИНГ ПРОСТОР ЗА ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА (КАМИОНИ-ВЛЕКАЧИ СО ПОЛУПРИКОЛКИ), СО ОБЈЕКТ ЗА ДНЕВНА НЕГА И МАЛА ГАРАЖА ЗА СКЛАДИРАЊЕ НА РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ, КО КРУПИШТЕ, ОПШТИНА КАРБИНЦИ

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на паркинг простор за превозни средства (камиони-влекачи со полуприколки), со објект за дневна нега и мала гаража за складирање на резервни делови, КО Крупиште, општина Карбинци.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, ги има следните катастарски индикации:

Катастарска општина	Имотен лист бр.	Катастарска парцела бр.	Место викано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Сопственост
Крупиште	688	1790/1	Село	нива	3	4389м ²	ДПТУ "СЛАВТРАНС" ДООБЛ
ВКУПНО						4389м ²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-4972/1
20 септември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски, с.р.**

3450.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште („Службен весник на Република Македонија“ бр.135/2007 и 18/2011), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 20.9.2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ИЗРАБОТКА И ОДОБРУВАЊЕ НА ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА ФАБРИКА ЗА ФЛАШИРАЊЕ НА ВОДА, КО РОЖДЕН, ОПШТИНА КАВАДАРЦИ

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште, за изработка и одобрување на Локална урбанистичка планска документација вон населено место за изградба на фабрика за флаширање на вода, КО Рожден, општина Кавдарци.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена ги има следните катастарски индикации:

Катастарска општина	Имотен лист	Катастарска парцела број	Место викано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Сопственост
Рожден	563	2497	Богаџица-макло	нива	8	1699м ²	ДПТУ Бистрица-СБ ДОО С.Меден
ВКУПНО:						1699м ²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-4974/1
20 септември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски, с.р.**

3451.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште („Службен весник на Република Македонија“ бр.135/2007 и 18/2011), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 20.09.2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ВОН НАСЕЛЕНО МЕСТО ЗА ИЗГРАДБА СТОПАНСКИ КОМПЛЕКС СО ПРОПРАТНА СОДРЖИНА – РУДНИК “ВЕПРЧАНИ“ КО ВЕПРЧАНИ, ОПШТИНА ПРИЛЕП

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште, за донесување Урбанистички план вон населено место за изградба стопански комплекс со пратечка содржина - рудник “Вепрчани“ КО Вепрчани, општина Прилеп.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена е со следните катастарски индикации:

Катастарска општина	Имотен лист бр.	Катастарска парцела бр.	Место викано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Сопственост
Вепрчани	169	604/2-дел	Поле	нива	5	56м ²	Република Македонија
Вепрчани	169	656/2-дел	Поле	нива	6	2384м ²	Република Македонија
Вепрчани	169	657/2-дел	Поле	нива	7	1084м ²	Република Македонија
Вепрчани	169	662/2-дел	Поле	нива	5	787м ²	Република Македонија
Вепрчани	169	663/2-дел	Поле	нива	6	3411м ²	Република Македонија
Вепрчани	96	2/2-дел	Градиште	камењар	/	5619м ²	Република Македонија
Вепрчани	96	2/2-дел	Градиште	пасиште	7	14316м ²	Република Македонија
Вепрчани	96	2/3-дел	Градиште	камењар	/	68м ²	Република Македонија
Вепрчани	96	2/3-дел	Градиште	пасиште	7	173м ²	Република Македонија
Вепрчани	130	660/2-дел	Поле	нива	6	7014м ²	Гореска Менка
Вепрчани	178	661/2-дел	Поле	нива	6	39м ²	Република Македонија
Вепрчани	178	661/2	Поле	пасиште	6	39м ²	Република Македонија
Вепрчани	156	659/2-дел	Поле	нива	6	2470м ²	Ристески Јосе
Вкупно:						37480м ²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-4978/1
20 септември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски, с.р.**

3452.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште („Службен весник на Република Македонија“ бр. 135/2007 и 18/2011), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 20.09.2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА БАЗНА СТАНИЦА ЗА МОБИЛНА ТЕЛЕФОНИЈА VLS 6096, КО НОВО КОНСКО, ОПШТИНА ГЕВГЕЛИЈА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на базна станица за мобилна телефонија VLS 6096, КО Ново Конско, општина Гевгелија.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, ги има следните катастарски индикации:

3456.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште („Службен весник на Република Македонија“ бр. 135/07 и 18/11), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 20.9.2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ НА СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА ОБЈЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА МИНЕРАЛНА ВОДА И СО₂, КО ТРН, ОПШТИНА БИТОЛА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на објекти за производство на минерална вода и СО₂, КО Трн, општина Битола.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, ги има следните катастарски индикации:

Катастарска општина	Имотен лист бр.	Катастарска парцела бр.	Место викано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Сопственост
Трн	243	221/3	Чапр	песниште	2	13522м ²	Република Македонија
ВКУПНО						13522м ²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-5047/1   Заменик на претседателот
20 септември 2011 година   на Владата на Република
Скопје   Македонија,
м-р **Владимир Пешевски, с.р.**

3457.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште („Службен весник на Република Македонија“ бр.135/07 и 18/11), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20.9.2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ НА СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА ФОТОВОЛТАИЧНА ЦЕНТРАЛА, КО БЕЛЧИШТЕ, ОПШТИНА ДЕБАРЦА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на фотоволтаична централа, КО Белчишта, општина Дебарца.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, ги има следните катастарски индикации:

Катастарска општина	Имотен лист бр.	Катастарска парцела бр.	Место викано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Сопственост
Белчиште	1110	1003	Кременатец	нива	5	1220м ²	Боро Павловски
ВКУПНО						1220м ²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-5049/1   Заменик на претседателот
20 септември 2011 година   на Владата на Република
Скопје   Македонија,
м-р **Владимир Пешевски, с.р.**

3458.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште („Службен весник на Република Македонија“ бр. 135/07 и 18/11), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20.9.2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ЗЕМЈИШТЕ ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ВОН НАСЕЛЕНО МЕСТО ЗА ЛЕСНА ИНДУСТРИЈА, КО ГАЛАТЕ, ОПШТИНА ВРАПЧИШТЕ

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Урбанистички план вон населено место за лесна индустрија, КО Галате, општина Врапчиште.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, ги има следните катастарски индикации:

Катастарска општина	Имоте.лист бр.	Катастарска парцела бр.	Место викано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Соответност
Галате	4	10/29	Горно Ложане	нива	4	1487м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД-Гостивар
Галате	4	11/29	Горно Ложане	нива	4	1436м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД-Гостивар
Галате	4	12/29	Горно Ложане	нива	4	1359м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	13/29-1	Горно Ложане	нива	4	1435м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	13/29-2	Горно Ложане	нива	4	256м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	14/29	Горно Ложане	нива	4	4517м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	15/29	Горно Ложане	нива	4	3771м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	21/29-1	Горно Ложане	нива	4	2313м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	21/29-2	Горно Ложане	нива	4	2177м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	21/29-3	Горно Ложане	нива	4	2167м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	22/29	Горно Ложане	нива	4	3066м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	23/29	Горно Ложане	нива	4	3263м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	24/29-1	Горно Ложане	нива	4	2153м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	24/29-2	Горно Ложане	нива	4	2126м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	24/29-3	Горно Ложане	нива	5	2275м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	36/30-1	Долно Ложане	нива	5	1185м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	37/30	Долно Ложане	нива	5	2218м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД

Галате	4	38/30-1	Долно Ложане	нива	5	2669м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	39/30-1	Долно Ложане	нива	5	3513м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	40/30-1	Долно Ложане	нива	5	2735м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	41/30-1	Долно Ложане	нива	5	2512м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	42/30	Долно Ложане	камењар	/	2100м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	46/30-1	Долно Ложане	нива	5	328м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
Галате	4	46/30	Долно Ложане	нива	5	2022м ²	ДПТУ РОБУСТУС ЛТД
ВКУПНО						54588м ²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-5050/1
20 септември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

3459.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште („Службен весник на Република Македонија“ бр. 135/07 и 18/11), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 20.9.2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА ХАЛА ЗА ИЗРАБОТКА НА ЛИМЕНИ КОНСТРУКЦИИ, КО ЧАЈЛЕ, ОПШТИНА ГОСТИВАР

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на хала за изработка на лимени конструкции, КО Чајле, општина Гостивар.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, ги има следните катастарски индикации:

Катастарска општина	Имотен лист бр.	Катастарска парцела бр.	Место викано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Сопственост
Чајле	840	586	Големи ниви	нива	5	3119м ²	Нафи Рушители
Вкупно						3119м ²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-5053/1
20 септември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

3460.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште („Службен весник на Република Македонија“ бр.135/07 и 18/11), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 28.09.2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА СТОПАНСКИ КОМПЛЕКС, КО СТРИМНИЦА, ОПШТИНА ЖЕЛИНО

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на стопански комплекс, КО Стримница, општина Желино.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, ги има следните катастарски индикации:

Катастарска Општина	Имотен лист бр.	Катастарска Парцела бр.	Место викано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Сопственост
Стримница	756	213/1	Долна режика	нива	4	2020м ²	Рустеми Решат Нехат
Стримница	757	213/2	Долна режика	нива	4	1953м ²	Али Решат Рустеми
Стримница	758	213/3	Долна режика	нива	4	1953м ²	Рустеми Решат Нимет
Вкупно						5926 м ²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-5061/1
20 септември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

3461.

Врз основа на член 20, став 1 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр.8/2005 и 150/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.11.2011 година донесе

**О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК НА КОРИСТЕЊЕ НА
НЕДВИЖНА СТВАР – ЗЕМЈИШТЕ ОД
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА**

Член 1

Со оваа одлука на Министерството за одбрана му престанува користењето на недвижна ствар – земјиште кое претставува КП.бр.747/14 КО Кисела Вода 2 со површина од 1318 м², сопственост на Република Македонија, а евидентирано во Имотен лист бр.43452 заведен под бр.1105-154955/2011 од 06.09.2011 година на Агенцијата за катастар на недвижности-Центар за катастар на недвижности – Скопје, КП.бр.1802/5 КО Кисела Вода 2 со површина од 94 м², КП.бр.1803/2 КО Кисела Вода 2 со површина 1691 м² евидентирани во Имотен лист бр.41163 заведен под бр.1105-154291/2011 од 05.09.2011 година на Агенцијата за катастар на недвижности-Центар за катастар на недвижности-Скопје, КП.бр.1802/6 КО Кисела Вода 2 со површина од 354 м², КП.бр.1799/3 КО Кисела Вода 2 со површина од 1506 м², КП.бр.1803/3 КО Кисела Вода 2, со површина од 16 м² евидентирани во Имотен лист бр.41163 заведен под бр.1105-154285/2011 од 05.09.2011 година на Агенцијата за катастар на недвижности-Центар за катастар на недвижности-Скопје и КП.бр.1807/3 КО Кисела Вода 2 со површина од 1024 м², евидентирано во Имотен лист бр.41163 заведен под бр.1105-154318/2011 од 05.09.2011 година на Агенцијата за катастар на недвижности-Центар за катастар на недвижности-Скопје.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-6419/1
8 ноември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

3462.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште ("Службен весник на Република Македонија" бр.135/2007 и 18/2011), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20.09.2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ НА СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА БАЗНА СТАНИЦА БРОЈ СРМ7071-ПЕХЧЕВО ЗА МОБИЛНА ТЕЛЕФОНИЈА, КО ПЕХЧЕВО, ОПШТИНА ПЕХЧЕВО

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште, за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на базна станица СРМ7071-Пехчево за мобилна телефонија, КО Пехчево, општина Пехчево.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, ги има следните катастарски индикации:

Катастарска општина	Имотен лист бр.	Катастарска парцела бр.	Местовикано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Сопственост
Пехчево	2519	351	Симинрид	нива	6	144м ²	Станоевски Јованче
ВКУПНО						144м ²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-4975/1
20 септември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р Владимир Пешевски, с.р.

3463.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште ("Службен весник на Република Македонија" бр.135/2007 и 18/2011), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20.09.2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ЗЕМЈИШТЕ ВО
ГРАДЕЖНО, ЗА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ВОН НАСЕЛЕНО МЕСТО -
ОРОВНИК ЗА ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА 1 ЗА ИЗГРАДБА НА БАЗА НА БЕТОН ВО КО
ОРОВНИК, ОПШТИНА ДЕБАРЦА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за изработка на Урбанистички план вон населено место - Оровник за градежна парцела 1 за изградба на база на бетон во КО Оровник, општина Дебарца.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена ги има следните катастарски индикации:

Катастарска општина	Имотен лист	Катастарска парцела бр.	Место викано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Сопственост
Оровник	1235	431	Мали Ливади	нива	5	1569м ²	Амди Азаи
Оровник	1235	432/1	Селски Пат	нива	5	735м ²	Амди Азаи
Оровник	1235	432/2	Селски Пат	нива	5	734м ²	Амди Азаи
ВКУПНО:						3038м ²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-4977/1
 20 септември 2011 година
 Скопје

Заменик на претседателот
 на Владата на Република
 Македонија,
 м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

3464.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште ("Службен весник на Република Македонија" бр.135/2007 и 18/2011), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 20.09.2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО
ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА
ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА РАБОТИЛНИЦА ЗА МОНТАЖА НА ПЛАСТИЧНИ И
АЛУМИНИУМСКИ ПРОФИЛИ, КО ЧАЈЛЕ, ОПШТИНА ГОСТИВАР

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на изградба на Работилница за монтажа на пластички и алуминиумски профили, КО Чајле, општина Гостивар.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, ги има следните катастарски индикации:

Катастарска општина	Имотен лист бр.	Катастарска парцела бр.	Место викано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Сопственост
Чајле	2	1028/1	Аарат Аџију	Нива	3	853м ²	Усеини Фејзула Аќим
Чајле	2	1028/2	Аарат Бајрами	Нива	3	637м ²	Усеини Фејзула Аќим
Вкупно						1490м ²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-5036/1
 20 септември 2011 година
 Скопје

Заменик на претседателот
 на Владата на Република
 Македонија,
 м-р **Владимир Пешевски, с.р.**

3465.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште ("Службен весник на Република Македонија" бр.135/2007 и 18/2011), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20.09. 2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА „ПЕКАРА СО ПРОПРАТНИ ОБЈЕКТИ“ КО МИСЛЕШЕВО, ОПШТИНА СТРУГА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за одобрување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на "Пекара со пропратни објекти" КО Мислешево, општина Струга.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, ги има следните катастарски индикации :

Катастарска општина	Имотен лист бр.	Катастарска парцела бр.	Место викано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Сопственост
Мислешево	2447	2753/8	Езерски лозја	нива	4	1236 м ²	Салкоски Адем Исмаил
ВКУПНО:						1236 м ²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 51-5037/1
 20 септември 2011 година
 Скопје

Заменик на претседателот
 на Владата на Република
 Македонија,
 м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

3466.

Брз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште ("Службен весник на Република Македонија" бр.135/2007 и 18/2011), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20.09.2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО
ЗЕМЈИШТЕ ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА ДРЖАВНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕН-
ТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА СТАНИЦА ЗА СНАБДУВАЊЕ СО ТЕЧНИ ГОРИВА И ТЕ-
ЧЕН НАФТЕН ГАС СО ПРИДРУЖНИ ОБЈЕКТИ НА АВТОПАТОТ СКОПЈЕ - ТЕТОВО
Е-65, КО АРНАКИЈА - ОПШТИНА САРАЈ

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за одобрување на Државна урбанистичка планска документација за изградба на станица за снабдување со течни горива и течен нафтен гас со придружни објекти на автопатот Скопје-Тетово Е-65, КО Арнакија- општина Сарај .

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, ги има следните катастарски индикации:

Катастарска општина	Имотен лист бр.	Катастарска парцела бр.	Место викано	Катастарска култура	Катастарска. класа	Површина	Сопственост
Арнакија	64	210	Песок	нива	7	365 м ²	Рамадани М.Ашмет
Арнакија	196	211	Песок	нива	7	716 м ²	Алие Хасие Мурати Фатиме
Арнакија	68	212	Песок	нива	7	666 м ²	Рустем К.Джеваир
Арнакија	14	213	Песок	нива	7	631 м ²	Рустеми ВД Илмие
Арнакија	80	214	Песок	нива	7	466 м ²	Рустеми Камил Хамид
Арнакија	172	206/2	Песок	камењар		1238 м ²	Република Македонија
ВКУПНО:						4082 м²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 51-5038/1
 20 септември 2011 година
 Скопје

Заменик на претседателот
 на Владата на Република
 Македонија,
 м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

3467.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште ("Службен весник на Република Македонија" бр.135/2007 и 18/2011), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20.09.2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА СТОПАНСКИ КОМПЛЕКС ЗА ЛЕСНА И НЕЗАГАДУВАЧКА ИНДУСТРИЈА И МАГАЦИНСКИ ПРОСТОР, КО ТАБАНОВЦЕ, ОПШТИНА КУМАНОВО

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на локална урбанистичка планска документација за изградба на стопански комплекс за лесна и незагадувачка индустрија и магацински простор КО Табановце, општина Куманово.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, ги има следните катастарски индикации:

Катастарска општина	Поседовен Лист бр.	Катастарска парцела бр.	Место викано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Сопственост
Табановце	1306	4263	Падалиште	нива	5	11163м ²	Паневски Теодор
ВКУПНО						11163м²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-5046/1
 20 септември 2011 година
 Скопје

Заменик на претседателот
 на Владата на Република
 Македонија,
 м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

3468.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште ("Службен весник на Република Македонија" бр.135/2007 и 18/2011). Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20.09. 2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА УГОСТИТЕЛСКИ И ТУРИСТИЧКИ КОМПЛЕКС, КО НОВО КОНСКО, ОПШТИНА ГЕВГЕЛИЈА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште, за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на Угостителски и туристички комплекс „КО Ново Конско“, општина Гевгелија.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, ги има следните катастарски индикации :

Катастарска општина	Имотен лист бр.	Катастарска парцела бр.	Место викано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Сопственост
Ново Конско	346	474	Село	нива	6	2299м ²	Димитров Горѓе
Ново Конско	346	475/1	Под село	нива	6	639 м ²	Димитров Горѓе
Ново Конско	346	475/2	Под село	нива	6	640 м ²	Димитров Горѓе
Ново Конско	346	476	Под село	нива	6	1059 м ²	Димитров Горѓе
ВКУПНО:						4637 м ²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 51-5058/1
20 септември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

3469.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште ("Службен весник на Република Македонија" бр.135/2007 и 18/2011), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20.09. 2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА БАЗНА СТАНИЦА ЗА МОБИЛНА ТЕЛЕФОНИЈА VLS 9059, КО ТИМЈАНИК, ОПШТИНА НЕГОТИНО

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за одобрување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на Базна станица за мобилна телефонија VLS 9059, КО Тимјаник, општина Неготино.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, ги има следните катастарски индикации :

Катастарска општина	Имотен лист бр.	Катастарска парцела бр.	Место викано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Сопственост
Тимјаник	1090	136/3	Цуцка	пасиште	5	15м ²	Република Македонија
ВКУПНО:						15м ²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 51-5059/1
20 септември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

3470.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште („Службен весник на Република Македонија“ бр.135/2007 и 18/2011), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 20.09.2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ НА СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ИЗРАБОТКА НА ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА ДЕЛОВНИ ОБЈЕКТИ СО ВРЕМЕНО СМЕСТУВАЊЕ, КО МЛАДО НАГОРИЧАНЕ, ОПШТИНА СТАРО НАГОРИЧАНЕ

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за изработка на Локална урбанистичка планска документација за изградба на деловни објекти со времено сместување КО Младо Нагоричане, општина Старо Нагоричане.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, ги има следните катастарски индикации:

Катастарска општина	Поседовен лист бр.	Катастарска парцела бр.	Местовикано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Сопственост
Младо Нагоричане	3019	3524	“Грамаде”	нива	5	1492 м ²	Несторовски Иван
Младо Нагоричане	3019	3525	“Грамаде”	нива	5	1492 м ²	Несторовски Иван
ВКУПНО						2984м ²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-5076/1
20 септември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р Владимир Пешевски, с.р.

3471.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште ("Службен весник на Република Македонија" бр.135/2007 и 18/2011) Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 20.09.2011 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА СОЛАРНА ЦЕНТРАЛА, КО НОВО СЕЛО, ОПШТИНА СТРУГА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување Локална урбанистичка планска документација за изградба соларна централа, КО Ново Село, општина Струга.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, е со следните катастарски индикации:

Катастарска општина	Имотен лист бр.	Катастарска парцела бр.	Местовикано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Сопственост
Ново Село	66	40	Забели Бегут	пасиште	4	9445м ²	Даути Селајдин, Даути Везир, Даути Рухи, Даути Севди, Даути Гзмен

Ново Село	223	41	Забели Бегут	пасиште	4	970м ²	Дика Касим, Ристовски Милан
Ново Село	223	42	Забели Бегут	пасиште	4	330м ²	Дика Касим, Ристовски Милан
Ново Село	248	43	Забели Бегут	пасиште	4	500м ²	Даути Селајдин, Даути Везир, Даути Гзим
Ново Село	248	44	Забели Бегут	пасиште	4	850м ²	Даути Селајдин, Даути Везир, Даути Гзим
Ново Село	286	46	Забели Бегут	пасиште	4	1787м ²	Абдиевски Еролин, Абдиевска Едита, Абдиевска Адила
Ново Село	286	47	Забели Бегут	пасиште	4	130м ²	Абдиевски Еролин, Абдиевска Едита, Абдиевска Адила

Ново Село	48		Црква	пасиште	4	46824м ²	Крлиу Назире, Феско Савер, Имами Вилдан, Папраник у Зинет
Ново Село	233	49	Црква	пасиште	4	4650м ²	Танкоска Анастасија
Ново Село	146	50	Црква	пасиште	4	1624м ²	Положани Ариф
Ново Село	204	51	Црква	лозје	3	776м ²	Цветковски Милан
Ново Село	279	52/1	Црква	лозје	3	388м ²	Цветаноски Криста
Ново Село	205	52/2	Црква	лозје	3	388м ²	Матлиеска Царева
Ново Село	145	53	Црква	пасиште	4	1604м ²	Оджа Неим
Ново Село	216	54	Црква	лозје	3	2706м ²	Джутевски кирил
Ново Село	206	55	Црква	лозје	3	782м ²	Чурковски Фончо
Ново Село	219	56	Арате Бегут	пасиште	4	2986м ²	Шакири Шпреса
Ново Село	294	57	Црква	лозје	3	822м ²	Даути Зија
Ново Село	186	58	Црква	лозје	3	2706м ²	Филковски Љубисав
Ново Село	227	59	Црква	пасиште	3	1604м ²	Чурковски Димитри

Ново Село	227	60	Црква	лозје	3	1503м ²	Чурковск и Димитри
Ново Село	206	68	Црква	пасиште	4	817м ²	Чурковск и Фончо
Ново Село		69	Црква	пасиште	4	751м ²	Даути Зија
Ново Село	196	73	Црква	пасиште	4	1119м ²	Трајкоски Милчо
Ново Село	294	74	Црква	пасиште	4	1619м ²	Даути Зија
Ново Село	1	75	Црква	пасиште	4	2319м ²	Крлиу Назире, Феско Савер, Имами Вилдан, Папраник у Зинет
Ново Село	221	76	Црква	пасиште	4	1719м ²	Јулоски Никола
Ново Село	226	77	Црква	пасиште	4	1699м ²	Шоповски Михајло
Ново Село	294	92/1	Црква	лозје	4	755м ²	Даути Зија
Ново Село	294	92/2	Црква	лозје	4	388м ²	Даути Зија
Ново Село	294	92/3	Црква	лозје	4	388м ²	Даути Зија
Ново Село	294	92/4	Црква	лозје	4	388м ²	Даути Зија
Ново Село	294	93	Црква	лозје	4	450м ²	Цело Ведат
Ново Село	294	94	Црква	пасиште	4	450м ²	Даути Зија
Ново Село	294	95	Црква	пасиште	4	420м ²	Даути Зија

Ново Село	294	96	Црква	нива	6	370м ²	Даутн Зија
Вкупно:						97019м ²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 51-5081/1
20 септември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

3472.

Брз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште ("Службен весник на Република Македонија" бр.135/2007 и 18/2011), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 20.09.2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА ОБЈЕКТ ПАНСИОН СО МАЛИ КОМЕРЦИЈАЛНИ И ДЕЛОВНИ НАМЕНИ, КО АРГУЛИЦА, ОПШТИНА КАРБИНЦИ

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на објект пансион со мали комерцијални и деловни намени, КО Аргулица, општина Карбинци

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, ги има следните катастарски индикации:

Катастарска општина	Имотен Лист бр.	Катастарска парцела бр.	Место викано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Сопственост
Аргулица	621	1918	Долни Кривоч	нива	5	9880м ²	Љуботенски Никола
ВКУПНО						9880м ²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-5085/1
20 септември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

3473.

Брз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште ("Службен весник на Република Македонија" бр.135/2007 и 18/2011), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20.09.2011 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА ХАЛА ЗА ИЗРАБОТКА НА АРМАТУРНО ЖЕЛЕЗО, КО ВРУТОК, ОПШТИНА ГОСТИВАР

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно за донесување на Локална урбанистичка планска документација за изградба на хала за изработка на арматурно железо, КО Вруток, општина Гостивар.

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена, ги има следните катастарски индикации:

Катастарска Општина	Имотен лист бр.	Катастарска Парцела бр.	Место викано	Катастарска култура	Катастарска класа	Површина	Сопственост
Вруток	843	1270	Село	Нива	3	811м ²	Сами Исеини
Вкупно						811м²	

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 51-5091/1
20 септември 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

3474.

Врз основа на член 54 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи ("Службен весник на Република Македонија", бр. 8/2005, 150/2007 и 35/2011), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 25.10.2011 година донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ НА ДВИЖНИ СТВАРИ
НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник, Министерството за здравство, му престанува користењето на движните ствари - учебници на македонски и албански јазик од реномирани странски автори од областа на медицината и тоа:

Ред. Бр	Наслов на учебникот на англиски, македонски и албански јазик	Автор	ISBN	Број на страни	Количина на макед. и албан. јазик	Инвентарен број
1.	Fitzpatrick's Color Atlas & Synopsis of Clinical Dermatology	Klaus Wolff, Richard A. Johnson, Richard Surmond	978-0-0715-9975-7	1152		10036
	Фицпатриков Атлас во боја и краток преглед на клиничка дерматологија	Клаус Волф,, Ричард Ален Џексон	978-608-223-035-1	1152	1000	
	Fitzpatrick Atlas Me Ngjura Dhe Përmbledhje E Dermatologjisë Klinike	Klaus Wolff, Richard Allen Johnson	978-608-223-036-8	1152	500	
2.	Clinical Anaesthesiology	G. Edward Morgan, Jr., MD, Maged S. Mikhail, MD, Maged S.Mikhail, MD, Michael J. Murray, MD, PhD	978-007-142-358-8	1120		10037
	Клиничка анестезиологија	Г.Едвард Морган, Џуниор, д-р, Маџид С.Микаил, д-р,	978-608-223-060-3	1120	1000	

		Мајкл Џ.Мареј, проф.д-р				
3.	Health Information: Management of a Strategic Resource	Mervat Abdellhak, Sara Grostick, Meri Elis Hanken, Elen Xhejkobs	978-032- 303-573-6	784		10038
	Здравствени информации: Менаџирање со стратешки ресурси	Мерват Абделхак, Сара Гростик, Мери Елис Хенкен, Елен Џекобс			0	
	Informacione shëndetësore: Menaxhim me resurset strategjike	Mervat Abdellhak, Sara Grostik, Meri Elis Hanken, Elen Xhejkobs	978-608- 223-031-3	784	500	
4.	Basic Otorhinolaryngology	Rudolf Probst, Gerhard Grevers, Heinrich Iro	15889033 70	430		10039
	Основи на оториноларингологијата	Р.Пробст, Г.Гравес, Х.Иро	978-608- 4563-91-4	422	1000	
	Bazat ë Otorinolaringologjis	R. Probst, G. Grëvërs, H. Iro	978-608- 4563-92-1	422	500	
5.	Medical Microbiology: A Guide to Microbial Infections: Pathogenesis, Immunity, Laboratory Diagnosis and Control	David Greenwood, Richard C. B. Slack, John F. Peutherer, Michael R. Barer	97804431 02097	738		10040
	Медицинска микробиологија	Д.Гринвуд, Р.Слек, Џ.Појтереџ, М.Барер	978-608- 4563-78-5	722	1000	
	Mikrobiologjia mjëk sorë	Dëjvid Grinvud, Ricard Clëk, Xhon Pojtërër, Majkl Barër	978-608- 4563-78-5	722	500	
6.	Epidemiology for Public Health Practice	Robert H., Ph.D. Friis	97807637 51616	718		10041
	Епидемиологија на јавното здравство	Р.Флиис, Т.Селерс	978-608- 231-006-0	690	1000	
7.	Public Health Administration	Lloyd F. Novick, Cynthia B. Morrow, Glen P.	97807637 38426	797		10042

		Mays				
	Администрација на јавното здравство	Л.Новик, С.Мороу, Г.Мејс	978-608- 231-010-7	790	1000	
8.	Merritt's Neurology	Lewis P. Rowland	978- 078175311 1	1294		10043
	Меритова неврологија	Луис П. Роуленд		1294	1000	
	Neurologia Merritt	Lewis P. Rowland		1294	500	
9.	Orthopedic Imaging: A Practical Approach	Adam Greenspan	978- 07817500 66	1000		10044
	Ортопедски прикази ПРАКТИЧЕН ПРИОД	Адам Гринспен		1000	1000	
	Imazheria ortopedike NJË QASJE PRAKTIKE	Adam Greenspan		1000	500	
10.	Textbook of Radiographic Positioning and Related Anatomy	Kenneth L. Bontrager John P. Lampignano	978- 03230250 72	864		10045
	Учебник за радиографско позиционирање и соодветна анатомија	Кенет Л. Бонтрејџер, Џон П. Лампињано		864	1000	
	Traktat i pozicionimit radiografik dhe I anatomisë përkatëse	Kenneth L. Bontrager John P. Lampignano		864	500	
11.	Textbook of Primary Care Medicine	John Noble	978- 03230082 80	1952		10046
	Учебник за примарна здравствена заштита	Џон Ноубл		1952	1000	
	Traktati i mjekësisë së kujdesit parësor	John Noble		1952	500	
12.	Irwin and Rippe's Intensive Care Medicine	Richard S. Irwin, James M. Rippe	978- 078179153 3	2544		10047
	Интензивна нега според Ирвин и Рип	Ричард С. Ирвин, Џејмс М. Рип			0	
	Irwin dhe Rippe Mjekësia e Kujdesit intensiv	Richard S. Irwin, James M. Rippe		2544	500	
13.	Obstetrics: Normal and Problem Pregnancies	Steven G. Gabbe, MD Jennifer R. Niebyl, MD Joe Leigh Simpson, MD	978- 04430693 07	1408		10048

	Акушерство Нормални и проблематични бремености	Стивен Г. Габ, Џенифер Р. Нибил, Џо Ли Симпсон		1408	1000	
	Obstetrika Shatzënitë normale dhe shtatzënitë patologjike	Steven G. Gabbe, MD Jennifer R. Niebyl, MD Joe Leigh Simpson, MD		1408	500	
14.	Rosen and Barkin's 5-Minute Emergency Medicine Consult	Jeffrey J. Schaidler, Stephen R. Hayden, Richard E. Wolfe, Roger M. Barkin, Peter Rosen	978- 078177172 6	1334		10049
	Розен и Баркин ПЕТМИНУТНА ИТНА МЕДИЦИНСКА КОНСУЛТАЦИЈА	Џефри Шајдер, Стивен Р. Хајден, Ричард Вулфи, Роџер и Баркин, Питер Розен		1334	1000	
	Rosen dhe Barkin KONSULTA MJEKËSORE E URGJENCËS SË PESE MINUTAVE TË PARA	Jeffrey J. Schaidler, Stephen R. Hayden, Richard E. Wolfe, Roger M. Barkin, Peter Rosen		1334	500	
15.	Clinical Gynecologic Oncology	Philip J. DiSaia, William T. Creasman	978- 03230108 94	826		10050
	Клиничка гинеколошка онкологија	Дисаиа, Крисман		826	1000	
	Onkologjia gjinekologjike klinike	Philip J. DiSaia, William T. Creasman		826	500	
16.	Clinically Oriented Anatomy	Keith L. Moore, Arthur F. Dalley II, Anne M.R.Agur	978- 078173639 8	1168		10051
	Клинички ориентирана анатомија	Кит Л. Мур, Артур Ф. Дали, Ан М. Р. Агур		1168	1000	
	Anatomia me orientim klinik	Keith L. Moore, Arthur F. Dalley II, Anne M.R.Agur		1168	500	

17.	Kaplan and Sadock's COMPREHENSIVE TEXTBOOK OF PSYCHIATRY (volume 1-2)	Benjamin J. Sadock, Virginia A. Sadock	978- 07817343 49	том 1. 2240 том 2. 2144		10052
	Учебник по психијатрија на Каплан и Садок (том 1-2)	Бенџамин Ј.Садок, Вирџинија А. Садок			0	
	Kaplan and Sadock's TRAKTAT I PLOTË I PSIKIATRISË (vëllimi 1-2)	Benjamin J. Sadock, Virginia A. Sadock		том 1. 2240 том 2. 2144	500	
18.	BEREK AND NOVAK'S GYNECOLOGY	Jonathan S. Berek	978- 07817680 54	1696		10053
	ГИНЕКОЛОГИЈА НА БЕРЕК И НОВАК	Џонатан С. Берек		1696	1000	
	GJINEKOLOGJIA E BEREK & NOVAK	Jonathan S. Berek		1696	500	
19.	PHYSICAL MEDICINE AND REHABILITATION PRINCIPLES AND PRACTICE (VOLUME 1-2)	Joel A. DeLisa, Bruce M. Gans, Nicolas E. Walsh	978- 078174130 9	том 1. 1040 том 2. 1024		10054
	ФИЗИКАЛНА МЕДИЦИНА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА ПРИНЦИПИ И ПРАКТИКА (том 1-2)	Џоел А. Делиса, Брус М. Ганг, Николас Е. Волш			0	
	MJEKËSIA FIZIKE DHE RIAFTËSIMI PARIME DHE PRAKTIKË (vëllimi 1-2)	Joel A. DeLisa, Bruce M. Gans, Nicolas E. Walsh		том 1. 1040 том 2. 1024	500	

Член 2

Движните ствари од член 1 на оваа одлука се даваат на трајно користење, без надоместок, на Министерството за образование и наука .

Член 3

Министерот за здравство склучува договор со Министерот за образование и наука за правата и обврските за движните ствари од член 1 на оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 51-6142/1
25 октомври 2011 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Владимир Пешевски**, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА ХРАНА И ВЕТЕРИНАРСТВО
3478.

Врз основа на член 54 став (5) од Законот за безбедност на храната („Службен весник на Република Македонија“ бр. 157/10 и 53/11), директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство во согласност со министерот за здравство, донесе

П Р А В И Л Н И К
ЗА ПОСЕБНИТЕ БАРАЊА ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА
ХРАНАТА ЗА ПОСЕБНА НУТРИТИВНА
УПОТРЕБА (*)

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат посебните барања за безбедност на храната за посебна нутритивна употреба.

Член 2

Храна за посебна нутритивна употреба во смисла на овој правилник е храна која, според својот состав или производствен процес јасно се разликува од храната наменета за нормална употреба, одговара на посочените нутритивни цели и се пушта на пазарот на начин со кој се укажува на соодветноста со посочените нутритивни цели.

Храната за посебна нутритивна употреба треба да ги исполни посебните нутритивни барања на:

- а) Одредени категории луѓе со нарушени процеси на дигестија или метаболизам;
- б) Одредени категории луѓе во посебна физиолошка состојба поради што можат да имаат посебна придобивка од контролираната употреба на одредени супстанции во храната и
- в) Доечиња или мали деца во добра здравствена состојба.

Член 3

Храната од член 2, став 2, точки а) и б) на овој правилник може да се карактеризира и како „диететска“ или „диетална“.

При означувањето, презентацијата и рекламирањето на храната за нормална употреба не може да се употребуваат:

- а) придавките „диететски“ или „диетални“, самостојно или заедно со други зборови, во означувањето на овој вид храна и

б) сите други означувања или презентации кои можат да дадат впечаток дека се работи за храна опфатена со член 2 на овој правилник.

Член 4

Природата или составот на храната од член 2 на овој правилник треба да биде таква што истата ќе одговара на посебната нутритивна употреба за која е наменета.

Храната од член 2 на овој правилник исто така, треба да ги исполнува и одредбите кои се однесуваат на храната за нормална употреба, освен во однос на промените направени со цел постигнување на нејзина усогласеност со посебните нутритивни барања од член 2, став 2 на овој правилник.

Член 5

Барањата за безбедност на видовите храна за посебна нутритивна употреба кои се утврдени во: Правилникот за посебните барања за безбедност на храната за посебна нутритивна употреба - преработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца, Правилникот за посебните барања за безбедност на храната за посебна нутритивна употреба - млечна храна за доенчиња, Правилникот за посебните барања за безбедност на храната за посебна нутритивна употреба - диететска храна за посебни медицински намени и Правилникот за посебните барања за безбедност на храната за посебна нутритивна употреба - храна наменета за користење во диети со ограничена енергетска вредност со цел намалување на телесната тежина, треба да го опфатат особено следново:

- а) основните барања кои се однесуваат на природата или составот на производите;
- б) квалитетот на суровините;
- в) барањата за хигиена;
- г) листа на адитиви;
- д) означувањето, рекламирањето и презентирањето;
- ѓ) процедурите за начините на земање мостри и методите на анализа неопходни за утврдување на усогласеноста со барањата и
- е) правилата за употреба на поимите кои се однесуваат на намалувањето или отсуството на натриум или содржината на сол (натриум хлорид, готварска сол) или отсуството на глутен, кои може да се употребат за опишување на храната од член 2 на овој правилник.

Член 6

Означувањето и начинот на означување, презентирањето и рекламирањето на храната од член 2 на овој правилник не треба да и придаваат својства на превенција, третман или лекување на одредени заболувања кај луѓето ниту да упатуваат на такви својства.

* Со овој правилник се врши усогласување на Директивата 2009/39/EЗ на Европскиот Парламент и Советот од 9 мај 2009 година за прехранбени производи наменети за посебни нутритивни употреби (CELEX број 32009L0039) и на Регулативата 2009/953/EЗ на Комисијата од 13 октомври 2009 година за супстанции кои може да се додаваат за посебни нутритивни цели во храната за посебна нутритивна употреба (CELEX број 32009R0953).

Одредбата од став 1 на овој член не треба да го спречи ширењето на било какви корисни информации и препораки наменети исклучително за лица квалификувани во областа на медицината, нутрицијата или фармацевтијата.

Член 7

Означувањето на храната од член 2 на овој правилник се врши согласно одредбите од Правилникот за начинот на означување на храната, како и барањата од ставовите 2, 3 и 4 на овој член.

Означувањето под кое се продава храната треба да биде придружено со упатување на нејзините посебни нутритивни својства. Меѓутоа, во случај на храна опфатена со член 2, став 3, точка в) на овој правилник тоа упатување се заменува со упатување на целта за која храната е наменета.

Означувањето на видовите храна за посебна нутритивна употреба покрај барањата утврдени со член 5 на овој правилник, исто така треба да го вклучува и следново:

а) посебните елементи на квалитативниот и квантитативен состав или производствениот процес кои и ги даваат на храната посебните нутритивни својства и

б) енергетската вредност изразена во килоџули или килокалории и содржината на јаглехидрати, протеини и масти на 100 g или 100 ml од храната како што е пуштена на пазарот, и, каде што е соодветно, на определена количина од храната предложена за консумација.

Доколку енергетската вредност е помала од 50 kJ (12 kcal) на 100 g или 100 ml од храната како што е пуштена на пазарот, овие податоци можат да се заменат со зборовите „енергетска вредност помала од 50 kJ (12 kcal) на 100 g“ или „енергетска вредност помала од 50 kJ (12 kcal) на 100 ml“.

Член 8

Храната од член 2 на овој правилник може да се пушти во малопродажба само во предпакувана форма, при што пакувањето треба целосно да го покрива производот.

За целите на малопродажба може да се дозволи отстапување од став 1 на овој член доколку во моментот на пуштање на пазарот, храната е содржи декларација со податоците утврдени во член 7 на овој правилник.

Член 9

За да се овозможи ефикасен службен мониторинг на храна за посебна нутритивна употреба која не припаѓа во еден од видовите на храна за посебна нутритивна употреба дадени во Прилог 1, кој е составен дел на овој правилник, се применува следното:

а) кога храната за прв пат се става во промет во Република Македонија, производителот или увозникот за тоа ја информира Агенцијата за храна и ветеринарство преку приложување на примерок од оригиналното означување под кое ќе се продава храната;

б) доколку истата храна последователно се пушта на пазарот во друга земја, производителот или увозникот ја обезбедуваат истата информација на надлежниот орган во таа земја, при тоа назначувајќи го примателот на првата нотификација и

в) доколку е неопходно, Агенцијата за храна и ветеринарство од производителот или увозникот може да побара приложување на научна студија и податоци за утврдување на усогласеноста на храната со член 2, став 2 на овој правилник заедно со информацијата согласно член 7, став 3, точка а) на овој правилник. Доколку овие информации се веќе достапни, доволно е и најмало упатување кон истите.

Член 10

Супстанциите кои се додаваат за посебни нутритивни цели во храна за посебна нутритивна употреба како што се витамини, минерали, аминокиселини и други супстанции наменети за додавање во храната за посебна нутритивна употреба се дадени во Прилог 2, кој е составен дел на овој правилник.

Супстанциите од став 1 на овој член не треба да се употребуваат во храната за посебна нутритивна употреба – млечна храна за доенчиња, како и во преработената храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца.

Член 11

Без да е во спротивност со посебните барања пропишани во Правилникот за посебните барања за безбедност на храна произведена со иновирани технологии освен супстанциите наведени во Прилог 2, при производството на храна за посебна нутритивна употреба за посебни нутритивни цели може да се додадат и супстанциите кои не припаѓаат на категориите наведени во Прилог 2 на овој правилник.

Член 12

Употребата на супстанции кои се додаваат за посебни нутритивни цели треба да резултира со производство на безбедни производи кои ги исполнуваат општите и посебните барања за безбедност на храната за посебна нутритивна употреба, како што е утврдено со општоприфатени научни податоци.

Член 13

Одредбите од членовите 10 став 2, 11 и 12 на овој правилник престануваат да важат со пристапувањето во членство на Република Македонија во Европската Унија.

Член 14

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за видовите на храна за посебна нутритивна употреба и за дозволените нивоа на дневно внесување на витамини и минерали („Службен весник на РМ“ бр.3/2007).

Член 16

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-10383/1
31 октомври 2011 година
Скопје

Бр. 02-2073/2
26 октомври 2011 година
Скопје

Агенција за храна и ветеринарство,
Министер за здравство,
Никола Тодоров, с.р.

Директор,
Дејан Рунтевски, с.р.

Прилог 1

А. Групи на прехранбени производи за посебни нутритивни употреби:

1. почетна формула за доенчиња и последователна формула за доенчиња;
2. преработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца;
3. храна наменета за употреба во диетите со ограничување на енергијата заради намалување на тежина;
4. диететски производи за посебни медицински намени;
5. производи наменети за употреба при интензивен мускулен напор, посебно за спортисти.

Б. Групи на производи за посебни нутритивни употреби:

Производи за лица кои имаат нарушувања на метаболизмот на јаглехидрати (дијабетес).

Прилог 2

Супстанции кои се додаваат за посебни нутритивни цели во храна за посебна нутритивна употреба

За целите на оваа табела:

— 'Диететска храна' значи храна за посебна нутритивна употреба вклучувајќи храна за посебни медицински намени, но исклучувајќи формула за доенчиња, последователна формула за доенчиња, преработена храна на житна основа и детска храна наменета за доенчиња и мали деца,

— 'Храна за посебни медицински намени' значи диететска храна за посебни медицински намени како што е дефинирано во Правилникот за храна за посебна нутритивна употреба – диететска храна за посебни медицински намени.

Супстанца	Услови за употреба	
	Диететска храна	Храна за посебни медицински намени
Категорија 1. Витамини		
Витамин А		
ретинол	x	
ретинил ацетат	x	
ретинил палмитат	x	
бета каротин	x	
ВИТАМИН Д		
холекалциферол	x	
ергокалциферол	x	
ВИТАМИН Е		
D-алфа-токоферол	x	

DL-алфа-токоферол	x	
D-алфа-токоферил ацетат	x	
DL-алфа-токоферил ацетат	x	
Супстанца	Услови за употреба	
	Диететска храна	Храна за посебни медицински намени
D-алфа-токоферил киселина сукцинат	x	
D-алфа-токоферил полиетилен гликол-1000 сукцинат (ТПГС)		x
ВИТАМИН К		
Филохинон (фитоменадион)	x	
менахинон (1)	x	
ВИТАМИН Б1		
тиамин хидрохлорид	x	
тиамин мононитрат	x	
ВИТАМИН Б2		
рибофлавин	x	

Супстанца	Услови за употреба	
	Диететска храна	Храна за посебни медицински намени
натриум рибофлавин 5'-фосфат	x	
НИАЦИН		
никотинска киселина	x	
никотинамид	x	
ПАНТОТЕНСКА КИСЕЛИНА		
калциум D-пантотенат	x	
натриум D-пантотенат	x	
декспантенол	x	
ВИТАМИН Б6		

пиридоксин хидрохлорид	x	
пиридоксин 5'-фосфат	x	
пиридоксин дипалмитат	x	
ФОЛАТ		
птероилмоноглутаминска киселина	x	
калциум-L-метилфолат	x	
ВИТАМИН Б12		
цијанокобаламин	x	
хидроксокобаламин	x	
БИОТИН		
D-биотин	x	
ВИТАМИН Ц		
L-аскорбинска киселина	x	
Супстанца	Услови за употреба	
	Диететска храна	Храна за посебни медицински намени
натриум-L-аскорбил	x	
калциум-L-аскорбил	x	
калиум-L-аскорбил	x	
L-аскорбил 6-палмитат	x	
Категорија 2. Минерали		
КАЛЦИУМ		
калциум карбонат	x	
калциум хлорид	x	
калциумови соли на лимонска киселина	x	

Супстанца	Услови за употреба	
	Диететска храна	Храна за посебни медицински намени
калциум глуконат	x	

калциум глицерофосфат	х	
калциум лактат	х	
калциумови соли на ортофосфорна киселина	х	
калциум хидроксид	х	
калциум оксид	х	
калциум сулфат	х	
калциум бисглицинат	х	
калциум цитрат малат	х	
калциум малат	х	
калциум L-пидолат	х	
МАГНЕЗИУМ		
магнезиум ацетат	х	
магнезиум карбонат	х	
магнезиум хлорид	х	
магнезиумови соли на лимонска киселина	х	
магнезиум глуконат	х	
магнезиум глицерофосфат	х	
магнезиумови соли на ортофосфорна киселина	х	
магнезиум лактат	х	
магнезиум хидроксид	х	
Супстанца	Услови за употреба	
	Диететска храна	Храна за посебни медицински намени
магнезиум оксид	х	
магнезиум сулфат	х	
магнезиум L-аспартам		х
магнезиум бисглицинат	х	
магнезиум L-пидолат	х	

магнезиум калиум цитрат	х	
ЖЕЛЕЗО		
железен карбонат	х	
железен цитрат	х	
железен амониум цитрат	х	

Супстанца	Услови за употреба	
	Диететска храна	Храна за посебни медицински намени
железен глуконат	х	
железен фумарат	х	
железен натриум дифосфат	х	
железен лактат	х	
железен сулфат	х	
железен дифосфат (железен пирофосфат)	х	
железна сахароза	х	
елементарно железо (карбонилно + електролитно + редуцирано со водород)	х	
железен бисглицинат	х	
железен L-пидолат	х	
БАКАР		
бакарен карбонат	х	
бакарен цитрат	х	
бакарен глуконат	х	
бакарен сулфат	х	
бакар лизин комплекс	х	
ЈОД		
калиум јодид	х	
калиум јодат	х	
натриум јодид	х	

натриум јодат	x	
Супстанца	Услови за употреба	
	Диететска храна	Храна за посебни медицински намени
ЦИНК		
цинк ацетат	x	
цинк хлорид	x	
цинк цитрат	x	
цинк глуконат	x	
цинк лактат	x	
цинк оксид	x	
цинк карбонат	x	
цинк сулфат	x	
цинк бисглицинат	x	

Супстанца	Услови за употреба	
	Диететска храна	Храна за посебни медицински намени
МАНГАН		
манган карбонат	x	
манган хлорид	x	
манган цитрат	x	
манган глуконат	x	
манган глицерофосфат	x	
манган сулфат	x	
НАТРИУМ		
натриум бикарбонат	x	
натриум карбонат	x	
натриум хлорид	x	

натриум цитрат	x	
натриум глуконат	x	
натриум лактат	x	
натриум хидроксид	x	
натриумови соли на ортофосфорна киселина	x	
КАЛИУМ		
калиум бикарбонат	x	
калиум карбонат	x	
калиум хлорид	x	
калиум цитрат	x	
калиум глуконат	x	
Супстанца	Услови за употреба	
	Диететска храна	Храна за посебни медицински намени
калиум глицерофосфат	x	
калиум лактат	x	
калиум хидроксид	x	
калиумови соли на ортофосфорна киселина	x	
магнезиум-калиум цитрат	x	
СЕЛЕН		
натриум селенат	x	
натриум водороден селенит	x	
натриум селенит	x	

Супстанца	Услови за употреба	
	Диететска храна	Храна за посебни медицински намени
квасец збогатен со селен()	x	
ХРОМ (III)		
хром (III) хлорид и негови хексахидрати	x	

хром (III) сулфат и негови хексахидрати	х	
МОЛИБДЕН (VI)		
амониум молибдат	х	
натриум молибдат	х	
ФЛУОР		
калиум флуорид	х	
натриум флуорид	х	
БОР		
натриум борат	х	
борна киселина	х	
Категорија 3. Аминокиселини		
L-аланин	х	
L-аргинин	х	
L-аспартна киселина		х
L-цитрулин		х
L-цистеин	х	
Цистин	х	
L-хистидин	х	
L-глутаминска киселина	х	
Супстанца	Услови за употреба	
	Диететска храна	Храна за посебни медицински намени
L-глутамин	х	
глицин		х
L-изолеусин	х	
L-леуцин	х	
L-лизин	х	
L-лизин ацетат	х	
L-метионин	х	

L-орнитин	x	
L-фенилаланин	x	

Супстанца	Услови за употреба	
	Диететска храна	Храна за посебни медицински намени
L-пролин		x
L-треонин	x	
L-триптофан	x	
L-тирозин	x	
L-валин	x	
L-серин		x
L-аргинин-L-аспартат		x
L-лизин-L-аспартат		x
L-лизин-L-глутамат		x
N-ацетил-L-цистеин		x
N-ацетил-L-метионин		x во производи наменети за луѓе на возраст над 1 година
За аминокиселини, доколку е применливо, може да се употребуваат и натриумови, калиумови, калциумови и магнезиумови соли, како и нивни хидрохлориди		
Категорија 4. Карнитин и таурин		
L-карнитин	x	
L-карнитин хидрохлорид	x	
таурин	x	
L-карнитин-L-тартарат	x	
Категорија 5. Нуклеотиди		
аденозин 5'-фосфорна киселина (AMP)	x	
Супстанца	Услови за употреба	

	Диететска храна	Храна за посебни медицински намени
натриумови соли од АМР	x	
цитидин 5'-монофосфорна киселина (СМР)	x	
натриумови соли на (СМР)	x	
гванозин 5'-фосфорна киселина (GMP)	x	
натриумови соли на (GMP)	x	
инозин 5'-фосфорна киселина (IMP)	x	
натриумови соли на IMP	x	
уридин 5'-фосфорна киселина (UMP)	x	
натриумови соли на UMP	x	
Категорија 6. Холин и инозитол		
холин	x	

холин хлорид	x	
холин битартрат	x	
холин цитрат	x	
инозитол	x	

⁽¹⁾ Менакинонот обично се појавува како менакинон-7, а во поретки случаи како менакинон-6.

⁽²⁾ Квасците збогатени со селен произведени со одгледување во присуство на натриум селенит како извор на селен и во сушена форма како пласман, содржи не повеќе од 2,5 mg Se/g. Доминантниот вид на органски селен, присутен во квасецот е селенометионин (помеѓу 60 и 85% од вкупната количина на изваден селен во производот). Содржината на други состојки органски селен вклучувајќи селеноцистеин не треба да надминат 10% од вкупната количина на изваден селен. Нивоата на неоргански селен обично не треба да надминат 1% од вкупната количина на изваден селен.

¹ Правилникот за посебните барања за безбедност на храната за посебна нутритивна употреба - преработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца е усогласен со Директивата (ЕЗ) бр. 125/2006 од 5 декември 2006 година за преработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца (CELEX број 32006L0125).

² Правилникот за посебните барања за безбедност на храната за посебна нутритивна употреба - млечна храна за доенчиња е усогласен со Директивата 2006/141/ЕЗ на Комисијата од 22 декември 2006 година за почетна формула за доенчиња и за последователна формула за доенчиња и за изменување на Директивата 1999/21/ЕЗ (CELEX 32006L0141) изменета со Регулативата на Комисијата (ЕЗ) бр. 1243/2008 од 12 декември 2008 година за изменување на Анексите III и VI кон Директивата 2006/141/ЕЗ што се однесуваат на барања во однос на составот на одредени формули за новороденчињата (CELEX 32008L1243).

³ Правилникот за посебните барања за безбедност на храната за посебна нутритивна употреба - диететска храна за посебни медицински намени е усогласен со Директивата 1999/21/ЕЕЗ на Комисијата од 25 март 1999 година за диететски храни за посебни медицински намени (CELEX број 31999L0021).

⁴ Правилникот за посебните барања за безбедност на храната за посебна нутритивна употреба - храна наменета за користење во диети со ограничена енергетска вредност со цел намалување на телесната тежина е усогласен со Директивата 1996/8/ЕК на Комисијата од 26 февруари 1996 година за храната којашто е наменета за користење во диети со ограничена енергетска вредност со цел намалување на телесната тежина (CELEX број 31996L0008).

⁵ Правилникот за начинот на означување на храната („Службен весник на Република Македонија“ бр. 118/05) е усогласен со Директивата 1987/250/ЕЕЗ на Комисијата од 15 април 1987 година за индикација на јачината на алкохол по волумен при означување на алкохолните пијалоци за продажба на крајниот потрошувач (CELEX број 31987L0250), Директивата 1989/396/ЕЕЗ на Советот од 14 јуни 1989 година за индикатори или маркери за идентификација на сериите (лотови) на прехранбени производи на кои што се однесуваат (CELEX број 31989L0396), Директивата 1990/496/ЕК на Комисијата од 24 септември 1990 година за означување на нутритивните својства на храната (CELEX број 31990L0496), Регулативата 1991/2092/ЕЕЗ на Советот од 24 јуни 1991 година за органско производство на земјоделски производи и индикациите што при тоа се однесуваат на земјоделските производи и прехранбените производи (CELEX број 31991R2092), Директивата 1994/35/ЕК на Европскиот Парламент и Советот од 30 јуни 1994 година за засладувачи што се користат во прехранбените производи (CELEX број 31994L0035), Директивата 1994/54/ЕК на Комисијата од 18 ноември 1994 година за задолжителна индикација на означувањето на одделни, конкретни прехранбени производи, различни од оние предвидени во Директивата 79/112/ЕЕЗ (CELEX број 31994L054), Директивата 2000/13/ЕК на Европскиот Парламент и на Советот од 20 март 2000 година за приближување на законите на земјите-членки за означување, презентација и рекламирање на храната (CELEX број 32000L0013), Директивата 2002/67/ЕК на Комисијата од 18 јули 2002 година за означување на прехранбени производи што содржат кинин и прехранбени производи што содржат кофеин (CELEX број 32002L0067), Регулативата 2003/1829/ЕК на Европскиот Парламент и Советот од 22 септември 2003 година за генетски модифицирана храна и добиточна храна (CELEX број 32003R1829).

⁶ Правилникот за посебните барања за безбедност на храната произведена со иновирани технологии („Службен весник на Република Македонија“ бр.46/08) е усогласен со Регулативата 1997/258/ЕК на Европскиот Парламент и на Советот од 27 јануари 1997 година за нова храна и состојките на новата храна.

АГЕНЦИЈА ЗА ЦИВИЛНО ВОЗДУХОПЛОВСТВО

3479.

Врз основа на член 15 став (3) од Законот за воздухопловство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 14/06, 24/07, 103/08 и 67/10), директорот на Агенцијата за цивилно воздухопловство, донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ПРАВИЛАТА И ПОСТАПКИТЕ НА ЛЕТАЊЕТО НА ВОЗДУХОПЛОВИТЕ

Член 1

Во Правилникот за правилата и постапките на летањето на воздухопловите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 126/09) Прилогот се заменува со нов Прилог кој е составен дел на овој правилник.

Член 2

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија.“

Бр. 02-1597/5
4 ноември 2011 година
Скопје

Директор,
д-р Дејан Мојсоски, с.р.

Прилог

**Анекс 2 на Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство
(заклучно со Амандман 42)****МЕЃУНАРОДНИ СТАНДАРДИ****ГЛАВА 1. ДЕФИНИЦИИ**

Забелешка 1. – Во овој документ изразот "услуги" се користи како апстрактна именка со цела да се означат функциите или дадените услуги; а изразот "единица" се користи со цел да се означат колективното тело кое ги дава услугите.

Забелешка 2. – Назнаката (RR) во овие дефиниции укажува на дефиниција која е извадена во Правилникот на Меѓународната унија за телекомуникации (ITU) за радио (види Прирачник за Условите за радио фреквенцискиот спектар за цивилното воздухопловство, вклучувајќи ја и изјавата за одобрената политика на ИКАО (Док 9718)).

Кога наведените изрази се користат во меѓународните стандарди за правила за летање, тие го имаат следното значење:

Акробатски летови. Тоа се маневри кои воздухопловот намерно ги изведува, вклучувајќи нагла измена на неговата позиција, на висината, невообичаена положба или невообичаена промена на брзината на летот.

ADS–C спогодба. План за известување/пријавување кој ги утврдува условите за ADS–C пријавување на податоци (т.е., податоци кои и се потребни на единицата за давање на услуги на контролата на воздушниот сообраќај (ATS) и на фреквенцијата за ADS–C извештаите што треба да се договори пред да се користи ADS–C во давањето на услугите во воздушниот сообраќај).

Забелешка. – Условите на спогодбата ќе се разменуваат помеѓу системот на земја и воздухопловот по основ на договор, или серија на договори.

Советодавен воздушен простор. Воздушен простор со определени димензии, или определена рута, во рамките на кои консултативните услуги за воздушниот сообраќај се достапни.

Советодавна рута. Определена рута долж која на располагање стојат консултативните услуги за воздушниот сообраќај.

Аеродром. Определена копнена или водена површина (вклучувајќи ги сите објекти, инсталации и опрема) кои се планира да се користат било целосно или делумно при пристигнување, заминување на воздухоплови и при нивно движење по површината.

Услуга на аеродромската контрола. Услуга на контролата на летање за сообраќајот на аеродромот.

Аеродромска контролна кула. Единица воспоставена за давање на услуги на контролата на летање за сообраќајот на аеродромот.

Сообраќај на аеродром. Свкупниот сообраќај на маневарските површини на еден аеродром и сите воздухоплови кои летаат во близина на аеродромот.

Забелешка. – Воздухоплов е во близина на аеродром кога тој влегува во или излегува од аеродромски школски круг.

Аеродромска зона на сообраќај. Воздушен простор со определени димензии утврден околу еден аеродром заради заштита на сообраќајот на тој аеродром.

Зборник на воздухопловни информации (AIP). Објавена публикација издадена од страна на или кај надлежниот орган на една земја и која содржи воздухопловни информации од траен ларактер кои се битни за воздухопловната навигација.

Воздухопловна станица (RR S1.81). Станица на земја во воздухопловните мобилни услуги. Во определени случаи, воздухопловната станица може да биде поставена, на пример, на брод или на платформа на море.

Авион. Воздухоплов потезок од воздухот, кој се движи на моторен погон и се издига во лет пред се заради аеродинамичката реакција на површините кои во определени услови од летот остануваат неподвижни.

Авионски систем за избегнување на судири (ACAS). Авионски систем кој работи врз основа на сигналите од транспондерот на секундарниот надзорен радар (SSR), и не зависи од опремата на земја, со цел да му обезбедат на пилотот информации за можни конфликтни ситуации на воздухопловот кој е опремен со SSR транспондери.

Воздухоплов. Секоја направа која се одржува во атмосферата заради реакцијата на воздухот, освен реакциите на воздухот во однос на површината на земјата.

Воздух–земја радио станица за контрола. Воздухопловна телекомуникациска станица со основно задолжение за управување/водење на комуникациите кои се однесуваат на летањето и контролата на воздухоплов во дадена област.

Воздушно таксирање (AIR –TAXIING). Движење на хеликоптер/VTOL над површината на аеродром,

Анекс 2 — Правила за летање

Глава 1

вообичаено под влијание од близината на земјата и со брзина во однос на земјата обично помала од 37 km/h (20 kt).

Забелешка. – *Актуелната висина може да се разликува, накои хеликоптери може да бараат ?? над 8 m (25 ft) AGL за да се намали ефектот на турбуленцијата од близината на земјата или да се даде одобрение за спуштање на товар со јаже.*

Воздушен сообраќај. Сите воздухоплови кои летаат или се движат по маневарските површини на еден аеродром.

Советодавни услуги за воздушниот сообраќај. Услуга дадена во рамките на советодавниот воздушен простор за да се обезбеди одвојување, колку што е можно, помеѓу воздухопловите кои летаат согласно планови на летање во IFR.

Одобрение од контролата на летање. Одобрение на воздухоплов да продолжи да лета согласно условите наведени од страна на единицата на контролата на летање.

Забелешка 1. – *Од практични причини изразот "одобрение од контролата на летање", кога се користи во соодветен контекст често се скратува само со "одобрение".*

Забелешка 2. – *Заради олеснување, пред изразот "одобрение" може да стои префиксот "возење", "полетување", "заминување", "на рута", "приод" или "слетување" за да се означи конкретниот дел од летот на кој се однесува одобрението од контролата на летање.*

Услуги на контролата на летање. Услуги кои се даваат:

- a) за да се спречи судир:
  - 1) помеѓу воздухоплови, и
  - 2) помеѓу воздухоплов и препреки на маневарските површини, и
- b) за да се забрза и одржи редовен и уреден проток на воздушниот сообраќај.

Единица на контролата на летање. Општ израз со кој се означува центарот за обласна контрола, единицата за контрола на приод и аеродромската контролна кула.

Услуги на ATS. Општ израз со кој се означуваат услугите за давање на информации за лет, услугите за тревожење, советодавните услуги за воздушниот сообраќај, услугите на контролата на летање (услугите на обласната контрола, услугите на контролата за приод или услугите на аеродромската контрола).

Советодавни услуги на контролата на летање за воздушните простори. Воздушни простори со определени димензии, означени по азбучен ред, во рамките на кои може да се вршат посебни видови на летови и за кои се наведени услугите за ATS и правилата на летање.

Забелешка. – *Воздушните простори на ATS се класифицирани како Класа А до G.*

Пријавно биро за ATS. Единица основана со цел да прима извештаи во врска со ATS и плановите на летови доставени пред заминувањето.

Забелешка. – *Пријавно биро за ATS може да се основа како посебна единица или во состав на постојна единица, како друга единица за услуги на контролата во воздушниот сообраќај, или како единица за услуги за воздухопловни информации.*

Единица за ATS. Општ израз со кој се означува единицата на контролата на летање, центарот за податоци во лет или пријавното биро за ATS.

Воздушен пат. Контролирана област или дел од истата определена како коридор.

Услуги за тревожење. Услуга која се дава со цел да се известат соодветните организации во врска со воздухоплов за кој е потребна помош за потрага и спасување, и со цел да им се помогне на тие организации, ако е потребно.

Алтернативен аеродром. Аеродром кон кој воздухоплов може да продолжи, ако стане невозможно или неспорно да продолжи кон или да слета на аеродромот кој бил планиран за слетување. Алтернативниот аеродром го опфаќа следното:

Алтернативно полетување. Алтернативен аеродром на кој воздухоплов може да слета, ако е неопходно набргу после полетувањето, и кога не е можно да го користи аеродромот на заминување.

Алтернативна рута. Аеродром на кој воздухоплов би можел да слета по доживување на невообичаени ситуации или состојби на опасност додека е на рута/во воздух.

ETOPS алтернативна рута. Соодветен и прифатлив алтернативен аеродром на кој авион може да слета по престанок на работата на моторот или доживување на друга невообичаена или ситуација на опасност додека е на рута/во лет на ETOPS операција.

Алтернативно одредиште. Алтернативен аеродром кон кој воздухоплов може да продолжи, ако стане невозможно или не е препорачливо да

Анекс 2 — Правила за летање**Глава 1**

слета на аеродромот кој бил планиран за слетување.

Забелешка. – Аеродромот од кој започнува лет може исто така да претставува рута или аеродром на алтернативно одредните за тој лет.

Висина. Вертикалното растојание на едно ниво, точка или предмет кои се сметаат како точка, мерено од средното морско ниво.

Услуги на контрола за природ/приодната контрола. Услуги на контролата на летање за контролирани летови при пристигнување или заминување.

Единица на природната контрола. Единица основа да дава услуги на контролата на летање и тоа на контролирани летови кои пристигнуваат на, или заминуваат од, еден или повеќе аеродроми.

Надлежен орган за ATS. Компетентен надлежен орган што го определува земјата одговорна за давање на услуги на контролата на летање во односниот воздушен простор.

Надлежен орган.

- a) *Што се однесува на летови преку отворено море:* Надлежниот орган на земјата на регистрација.
- b) *Што се однесува на летови, кои не се вршат преку отворено море:* Надлежниот орган на земјата која има суверенитет врз територијата која се прелетува.

Платформа. Определена/дефинирана површина, на аеродром на земја, на која се прифаќа воздухопловот заради натоварување и растоварување на патници, пошта или товар, за полнење со гориво, паркирање или одржување.

Центар на обласната контрола. Единица основана за давање на услуги на контролата на летање на контролирани летови во контролирани области кои се под нејзина надлежност.

Услуги на обласната контрола. Услуги на контролата на летање за контролирани летови во контролирани области.

Просторна навигација (RNAV). Начин на навигација со која му се овозможува на воздухопловот да лета на секоја посакувана патека на лет во рамките на покриеност со навигациски средства на земја или во воздух или во рамките на ограничувањата на можностите на средствата кои тој ги поседува или комбинација на овие.

Забелешка. – Просторната навигација опфаќа performance-based навигација, како и други операции кои не ја исполнуваат одредбата за performance-based навигација.

ATS рута. Утврдена рута определена за канализирање на протокот на сообраќајот кога е потребно заради давање на ATS.

Забелешка 1. – Изразот "ATS рута" се користи за означување на: воздушен пат, советодавната рута, контролирана или неконтролирана рута, рута на пристигнување/заминување и др.

Забелешка 2. – Една ATS рута се дефинира со спецификациите на рутата кои го опфаќаат планерот на ATS рутата, патеката/трасата до/од важните точки (одредените точки на патот), растојанието помеѓу важните точки, условите за пријавување/известување и, како што е утврдено од страна на надлежниот орган за ATS, најниската сигурна висина.

Автоматски зависен надзор – емитување на податоци (ADS-B). Средство со кое воздухопловот, аеродромските возила и другите објекти можат автоматски да пренесуваат и/примаат податоци како што е регистарските ознаки, позицијата и дополнителни податоци, ако е соодветно, по пат на емитување преку канал за пренесување на податоци.

Автоматски зависен надзор – (ADS-C) договор. Средство со кое ќе се разменуваат условите на еден ADS-C договор помеѓу системот на земја и оној во воздухопловот, преку канал за пренесување на податоци, наведувајќи под кои услови ќе се иницираат ADS-C извештаи, и кои податоци би требало да ги има во извештаите.

Забелешка. – Кратенката "ADS-C договор" вообичаено се користи да се значи договор за ADS настан, договор за ADS барање, ADS периодичен договор или режим на опасна ситуација.

Плафон (височина на долната база на облакот). Висина над земјата или водата од базата на најнискиот слој на облак под 6 000 метри (20 000 стапки) покрива повеќе од половина од небото.

Точка од која се преминува на следно навигациско средство (во лет). Точката од која воздухоплов кој лета на дел од ATS рута, дефинирана со референца на сенасочен радио фар со висока фреквенција се очекува да ја префрли својата примарна навигациска референца од средството позади воздухопловот на следното средство пред воздухопловот.

Забелешка. – Точките од кои се преминува на следно навигациско средство (во лет) се утврдени со цел да се обезбеди оптимален баланс во однос на јачината на сигналот и квалитетот помеѓу средствата на сите нивоа кои треба да се користат како и да се обезбеди заеднички извор на водење по азимут за сите воздухоплови кои летаат долж истиот дел од сегментот/делот на рутата.

Анекс 2 — Правила за летање

Глава 1

Ограничување на одобрение. Точката до која на воздухоплов му е дадено одобрение од страна на контролата на летање.

Контролирана област. Контролиран воздушен простор кој се протега нагоре од утврдена граница од земјата.

Контролиран аеродром. Аеродром каде на сообраќајот на аеродромот му се даваат услуги на контролата на летање.

Забелешка. – Изразот "контролиран аеродром" значи дека услугата на контролата на летање се дава на сообраќајот на аеродромот, но не мора да значи дека постои контролирана област.

Контролиран воздушен простор. Воздушен простор со определени димензии во рамките на кои се даваат услуги на контролата на летање согласно класификацијата на воздушниот простор.

Забелешка. – Контролиран воздушен простор претставува опит поим кој го опфаќа воздушниот простор на ATS од класите A, B, C, D и E, како што е опишано во Анекс 11, 2.6.

Контролиран лет. Секој лет кој подлежи на одобрение од контролата на летање.

Комуникација контролор – пилот со пренос на податоци, линк (CPDLC). Средство за комуникација помеѓу контролор и пилот, користејќи канал за пренос на податоци.

Контролирана зона. Контролиран воздушен простор кој се протега нагоре од површината на земјата до утврдена горна граница.

Качување на режим на крстарење. Техника за крстарење на авион која резултира со чисто зголемување на висината како што се намалува масата на авионот.

Ниво на крстарење. Ниво кое се одржува за време на поголемиот дел од летот.

Актуелен план на летот. Планот на летот, вклучувајќи ги измените, ако има такви, кои се резултат на последователни одобренија.

Опасна зона. Дел од воздушниот простор со определени димензии, во кој во определено време може да се одвиваат активности опасни по летот или воздухопловот

Комуникации преку канал за пренос на податоци. Начин на комуникација наменет за размена на пораки преку канал за пренос на податоци.

Предвидено време на придвижување/стартување на моторите. Предвиденото време кога воздухопловот ќе започне да се движи заради заминување.

Предвидено време за пристигнување. За IFR летови, тоа е времето во кое се предвидува воздухопловот да пристигне над определена точка, дефинирана со референца на навигациските средства, од која се планира да започне процедурата за приод по инструменти, или, ако нема навигациски средства кои се однесуваат на аеродромот, времето кога воздухопловот ќе пристигне на аеродромот. За VFR летови, тоа е времето во кое се предвидува воздухопловот да пристигне на аеродромот.

Предвидено време на приод. Времето до кое АТС очекува дека воздухоплов во пристигнување, после доцнење, ќе ја напушти точката на чекање за слетување со цел да го заврши приодот за слетување.

Забелешка. – Вистинското време на напуштање на точката на чекање за слетување ќе зависи од одобрението за приод.

Доставен план на лет. Планот на лет како што е доставен до единицата за АТС од страна на пилотот или определениот претставник, без никакви дополнителни измени.

Член на екипаж за летање. Член на екипаж кој има дозвола да управува со воздухопловот за време на летањето.

Центар за информирање во лет. Единица основана за давање на услуги за информации за лет и за тревожење.

Воздухопловно информативен регион. Дел од воздушниот простор со определени димензии, во рамките на кој се даваат услуги за информации за лет и за тревожење.

Информирање во лет. Услуги кои се даваат со цел да дадат совети и податоци кои се корисни за безбедно и ефикасно одвивање на летовите.

Ниво на лет. Површина со постојан атмосферски притисок што се определува во однос на специфичната вредност на притисокот од 1 013.2 хектопаскали (hPa) и е одвоена од други вакви површина со определени интервали на притисокот.

Забелешка 1. – Тип на барометарски висиномер кој се калибрира согласно стандардната атмосфера:

- a) кога е поставен на QNH, ќе означува висина;
- b) кога е поставен на QFE, ќе означува релативна висина над референтната точка за QFE;

Анекс 2 — Правила за летање

Глава 1

- с) *кога е поставен на притисок од 1 013.2 hPa, може да се користи за означување на нивоата на летот.*

Забелешка 2. – Изразите "релативна висина" и "апсолутна висина", кои се користат во Забелешка 1, означуваат висиномер, а не геометриски релативни и апсолутни висини.

План на лет. Определени податоци кои се доставуваат до единиците за ATS, а кои се однесуваат на планиран лет или дел од лет на воздухоплов.

Видливост на лет. Видливоста од пилотската кабина во насока/правец на движењето на воздухоплов во лет.

Видливост на земја. Видливоста на аеродром пријавена од страна на овластен обсервер или преку автоматски системи.

Курс. Правецот во кој надолжната оска на еден воздухоплов е изразен во степени во однос на магнетниот север.

Релативна висина. Вертикалното растојание од ниво, точка или објект што се смета за точка, мерено од утврдена појдовна точка.

IFR. Ознака која се користи за означување на правилата за летање по инструменти.

IFR лет. Лет кој се врши согласно правилата за летање по инструменти.

IMC. Ознака која се користи за означување на метеоролошките услови за летање по инструменти.

Процедура за приод со помош на инструменти.

Серија на однапред утврдени маневри со помош на инструменти за летање/навигација со определена заштита од препреки од првичната положба за приод, или ако е соодветно, од почетокот на дефинираната рута за приод до точката од која може да се заврши слетувањето, односно ако не се заврши слетувањето, до позиција во која се применуваат критериумите за надвисување на препреки при чекањето за слетување или на рута. Процедурите за приод по инструменти се класифицираат како што следи:

Процедура за непрецизен приод (NPA). Процедура за приод по инструменти која користи странично водење, но не користи не вертикално водење.

Процедура за приод со вертикално водење (APV). Процедура за приод по инструменти која користи странично и вертикално водење, но не ги исполнува условите утврдени за прецизен приод и за операциите за слетување.

Процедура за прецизен приод. Процедура за приод по инструменти со користење на странично и вертикално водење со минимума како што е утврдено со категоријата на операцијата.

Забелешка. – Страничното и вертикално водење се однесува на водењето кое се обезбедува/дава или преку:

- навигациско средство на земја; или преку
- навигациски податоци генерирани на компјутер.

Метеоролошки услови за летање по инструменти.

Метеоролошки услови изразени во поглед на видливоста, растојанието од облаци, и плафонот, помали од минимумите утврдени за метеоролошки услови за визуелно летање.

Забелешка – Утврдените минимума за метеоролошки услови за визуелно летање се дадени во Поглавје 4.

Површина за слетување. Оној дел од површината за движење којшто е планиран за слетување и полетување на воздухоплови.

Ниво. Општ поим кој се однесува на вертикалната позиција на воздухоплов во лет, а ја означува релативната висина, апсолутната висина или нивото на лет.

Маневарска површина. Оној дел од аеродром кој треба да се користи за полетување, слетување и возење по земја, со исклучок на платформите.

Површина за движење. Оној дел од аеродром кој треба да се користи за полетување, слетување и возење по земја, кој се состои од маневарската површина и платформата(-ите).

Водач на воздухоплов. Пилотот кого операторот, или во случај на генералната авијација, сопственикот, го назначува да управува со воздухопловот и кој е одговорен за безбедно одвивање на летот.

Барометарска висина. Атмосферски притисок изразен во врска со апсолутната висина кој кореспондира со притисокот на Стандардната атмосфера.*

Проблематично користење на супстанции.

Користењето од страна на воздухопловниот персонал на една или повеќе психоактивна супстанца на начин кој:

- претставува директна опасност за корисникот или ги загрозува животите, здравјето и доброто на другите; и/или

* Како што е дефинирано во Анекс 8.

Анекс 2 — Правила за летање

Глава 1

- б) предизвикува или влошува професионален, социјален, ментален или физички проблем или нарушување.

Забранета зона. Воздушен простор со дефинирани димензии, над зењата или територијалните води на една земја, во чии граници се забранува летање на воздухоплови.

Психоактивни супстанции. Алкохолот, аналгетиците, канабис/марихуаната, седативите и хипнотичките средства, кокаинот и други психостимулативи, халуциногени средства и испарливи растворувачи, со исклучок на кафето и тутунот.

Радиотелефонија. Начин на комуникација која пред се е наменета за размена на податоци во говорна форма.

Повторлив план на лет (за повеќе летови во еднакви услови) (RPL). План на лет кој се однесува на серија чести периодични/повторливи, редовни индивидуални летови со идентични основни карактеристики, кој го поднесува операторот заради чување и повторно користење од страна на единиците за ATS.

Точка на пријавување. Утврдена географска локација во која може да се пријави позицијата на еден воздухоплов.

Условно забранета зона. Воздушен простор со утврдени димензии, над земјата или територијалните води на една земја, во чии граници летањето на воздухоплови е ограничено согласно определени утврдени услови.

Полетно–слетна патека. Определена четириаголна површина на аеродром на земја, која е подготвена за слетување и полетување на воздухопловите.

Позиција за чекање пред полетно–слетна патека. Определена позиција планирана да ја штити полетно–слетната патека, ограничената површина на препреки, или ILS/MLS критичната/чувствителна зона на која воздухопловите кои таксираат и возилата запираат и чекаат, освен ако поинаку не е дозволено од страна на аеродромската контролна кула.

Забелешка – Во радиотелефонската фразеологија, изразот "точка на чекање" се користи за именување на позицијата за чекање пред полетно – слетната патека.

Високо ризичен персонал. Лица кои може да ја доведат во опасност воздухопловната безбедност ако неправилно ги извршуваат своите должности и функции, вклучувајќи ги, но не ограничувајќи се на, членовите на екипажот, персоналот за одржување на воздухоплови и контролорите на летање.

Површина за сигнали. Површината на аеродром која се користи за поставување/прикажување на знаците на земја.

Посебен VFR лет. VFR лет кој има одобрение од контролата на летање да лета во контролираната зона во метеоролошки услови под VMC.

Таксирање (возење по земја). Движење на воздухоплов по површината на аеродромот со сопствена снага, со исклучок на полетувањето и слетувањето.

Патека за таксирање. Дефинирана патека на аеродром на земја, одредена за таксирање по земја на воздухопловите со намера да обезбеди врска помеѓу еден дел со друг дел од аеродромот, вклучувајќи ја:

- а) *Линијата на патеката за возење за запирање на воздухопловите.* Дел од платформа определен како патека за возење одредена да им обезбеди пристап на воздухопловите само до местата за паркирање.
- б) *Патека за возење на платформа.* Дел од системот на патеката за возење лоциран на платформа одредена да обезбеди директна рута за возење по земја преку платформата.
- в) *Патеката за возење за брз излез.* Патека за возење поврзана со полетно–слетната патека под остар агол одредена да им овозможи на авионите кои слетуваат да свртат со поголеми брзини од оние кои се постигнуваат на друг излез од патека за возење, на кој начин се сведува на минимум времето на престој на полетно–слетната патека.

Зона на завршната/терминалната, аеродромска контрола на летање. Контролна област која вообичаено се определува на вкрстосувањето на ATS рутите во близина на еден или повеќе главни/поголеми аеродроми.

Вкупно предвидено време на траење на летот. За IFR летовите, тоа е предвиденото време потребно од полетувањето до пристигнувањето на определена точка, утврдена со помош на навигациските средства, од која се очекува воздухопловот да ја започне процедурата за приод по инструменти, или, ако нема такво навигациско средство во близина на аеродромот на одредиштето, тоа е времето до пристигнување на воздухопловот над аеродромот на одредиштето. За VFR летови, тоа е предвиденото време потребно од полетувањето до пристигнување на аеродромот на одредиштето.

Патека/патеца на движење (track). Вертикална проекција на патеката на летање на воздухоплов на површината на земјата, чија насока е во било која

Анекс 2 — Правила за летање**Глава 1**

точка и вообичаено се изразува во степени во однос на магнетскиот север.

Известување за избегнување на судар во воздух. Известување кое го дава единицата за ATS, со кое се наведуваат маневрите за да му се помогне на пилот да избегне судир.

Податоци за сообраќајот. Податоци кои ги дава единицата за ATS со цел да му се обрне внимание на пилот на друг познат или забележан сообраќај, кој може да биде во близина на позицијата или планираната рута на летот и да му се помогне на пилотот да избегне судир.

Преодна апсолутна висина. Апсолутната висина на која или под која вертикалната положба на воздухоплов се одредува во однос на апсолутната висина.

Слободни балони без екипаж. Воздухоплов полесен од воздух, без екипаж и мотор, во слободен лет.

Забелешка. – Слободните балони без екипаж се класифицираат како тежки, средни и лесни согласно спецификациите наведени во Додаток 4.

VFR. Кратенка која се користи за означување на правилата за летање при надворешна видливост (за визуелно летање).

VFR лет. Лет кој се врши согласно правилата за визуелно летање.

Видливост. Видливоста во воздухопловни цели е поголема од:

- a) најголемото растојание од кое темен/црн објект со соодветни димензии, сместен близу до земјата, може да се види и препознае кога се набљудува спроти светла позадина;
- b) најголемото растојание од кое светлина од приближно 1 000 кандели може да се види и идентификува спроти неосветлина позадина.

Забелешка 1. – Двете растојанија имаат различни вредности во воздух на даден коефициент на исчезнување, а второто b) се менува со осветлувањето на позадината. Првото a) се претставува со метеоролошката оптичка, видлива далечина (MOR).

Забелешка 2. – Дефиницијата се однесува на набљудувањата на видливоста во локалните рутински и посебни извештаи, на набљудувањата на актуелната и минималната видливост наведена во METER и SPECI и на набљудувањата на видливоста на земјата.

Метеоролошки услови за визуелно летање.

Метеоролошките услови видливост, растојание од облак и плафон (височина на долната база на облак) еднакви или подобри/поголеми од утврдените минимуми.

Забелешка – Утврдените минимуми се наведени во Поглавје 4.

IMC. Кратенка која се користи за означување на метеоролошките услови за визуелно летање.

ГЛАВА 2. ПРИМЕНЛИВОСТ НА ПРАВИЛАТА ЗА ЛЕТАЊЕ

2.1 Територијална применливост на правилата за летање

2.1.1 Правилата за летање се применуваат на воздухоплови со национална ознака и регистарски ознаки на договорна земја, секогаш кога е можно, до степен до кој тие не се во спротивност со правилата објавени од страна на земјата под чија надлежност е територијата што се прелетува.

Забелешка. – Советот на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство одлучи, при усвојувањето на Анекс 2, во април 1948 година, и измената и дополнувањето/амандманот 1 на истиот Анекс, во ноември 1951 година, Анексот да содржи правила за летање и маневри на воздухопловите во рамките на значењето на членот 12 од Конвенцијата. Поради тоа, правилата за преку отворени водимориња се применуваат без исклучок.

2.1.2 Ако, и се додека, една договорна земја не ја извести Меѓународната организација за цивилно воздухопловство за спротивното, се смета, што се однесува на воздухоплов и неговата регистарски ознаки, дека е согласна за следното:

За целите на лет преку оние делови на отворени води, кога договорна земја ја прифатила, согласно спогодба за регионална воздухопловна навигација, одговорноста за давање на услуги на воздухопловната навигација, "надлежниот орган за ATS" наведен во овој Анекс претставува надлежен орган определен од страна на земјата одговорна за давање на овие услуги.

Забелешка. – Изразот "регионална спогодба за воздухопловна навигација" се однесува на спогодба одобрена од страна на Советот на ИКАО, обично по предлог од состанок на регионалната воздухопловна навигација.

2.2 Придржување кон правилата за летање

Операциите на воздухоплов било во лет или при движење на маневарската површина на аеродромот се одвиваат според општите правила и, покрај ова, кога е во лет, или според:

- a) правилата за летање при надворешна видливост; или
- b) правилата за летање по инструменти.

Забелешка 1. – Информациите кои се важни за услугите кои се даваат на воздухоплов кој лета и согласно правилата

за визуелно летање и правилата за летање по инструменти, во седумте класи на воздушни простори на ATS се наведени во 2.6.1 и 2.6.3 на Анекс 11.

Забелешка 2. – Пилотот може да избере да лета согласно правилата за летање по инструменти во визуелни метеоролошки услови или соодветниот надлежен орган за ATS може да побара од него да го прави ова.

2.3 Одговорност за придржување кон правилата за летање

2.3.1 Одговорноста на водачот на воздухоплов

Водачот на воздухоплов, било да управува со командите или не, е одговорен за летањето на воздухопловот согласно правилата за летање, освен кога водачот на воздухопловот може да отстапи од овие правила во услови кога извршувањето на ова отстапување е апсолутно потребно во интерес на безбедноста.

2.3.2 Постапка пред лет

Пред започнување со лет, водачот на воздухопловот мора да се запознае со сите расположливи податоци кои се соодветни за планираниот лет. Постапката пред лет што се однесува на летови кои се вон близината на аеродром, и на сите IFR летови, опфаќа внимателно проучување на расположливите извештаи и прогнози за временските услови, земајќи ги предвид условите за гориво и алтернативниот курс за дејствување ако летот не може да се заврши како што е планирано.

2.4 Овластувања на водачот на воздухоплов

Водачот на воздухоплов има апсолутно овластување да располага со воздухопловот се додека е водач на истиот.

2.5 Проблематично користење на психоактивни супстанции

Ниедно лице чија должност е важна по безбедноста на воздушната пловидба (високо ризичен персонал) не смее да ја преземе таа должност додека е под дејство на која било психоактивна супстанција, од причина дека се намалени човечките способности. Ниедно вакво лице не смее да се впушта во никаков вид на проблематично користење на супстанции.

ГЛАВА 3. ОПШТИ ПРАВИЛА

3.1 Заштита на лица и имот

3.1.1. Несовесно или невнимателно управување со воздухоплов

Воздухоплов не смее да се управува на несовесен или невнимателен начин со што се доведува во опасност животот или имотот на другите.

3.1.2 Минимални релативни висини

Освен кога е неопходно заради полетување или слетување, или само со дозвола од надлежниот орган, со воздухоплов не смее да се лета над густо населени области на метрополи, градови или населби или над собир на луѓе на отворено, освен на висина што би овозможила во случај на опасна ситуација, да се изврши слетување без непотребен ризик по лицата или имотот на површината.

Забелешка. – Види 4.6 за минимални релативни висини за VFR летови и 5.1.2 за минимални нивоа за IFR летови.

3.1.3 Нивоа на крстарење

Нивоата на крстарење на кои лет или дел од лет треба да се изврши се изразени во:

- a) нивоа на лет, за летови до или над најниското ниво за лет што може да се користи или, каде е можно, над преодната апсолутна висина;
- b) апсолутни висини, за летови под најниското ниво за лет што може да се користи или, каде е можно, до или под преодната апсолутна висина

Забелешка. – Системот на нивоа на лет е пропишан во Процедурите за услуги на воздухопловната навигација – експлоатација на воздухоплови (Док. 8168).

3.1.4 Исфрлање/Испуштање или прскање

Ништо не смее да се испушта или со ништо не смее да се прска од воздухоплов во лет, освен во услови пропишани од страна на надлежниот орган и како што тоа го наведуваат односни податоци, соопштенија и/или дозволи од соодветната единица за ATS.

3.1.5 Влечење

Воздухоплов не смее да влече друг воздухоплов или објект, освен согласно условите пропишани од страна

на надлежниот орган и како што тоа го наведуваат односни, соопштенија и/или дозволи од соодветната единица за ATS.

3.1.6 Скокови со падобран

Не смее да се изведуваат скокови со падобран, кои не се скокови заради опасни ситуации, освен во услови пропишани од страна на надлежниот орган и како што на тоа упатуваат односни податоци, соопштенија и/или дозволи од соодветната единица за ATS.

3.1.7 Акробатски летови

Ниеден воздухоплов не смее да изведува акробатско летање, освен во услови пропишани од страна на надлежниот орган и како што на тоа упатуваат битни податоци, соопштенија и/или дозволи од соодветната единица за ATS.

3.1.8 Летање во формација/група /групно летање/

Воздухоплови не смеат да летаат во формација/група, освен со согласност од сите водачи на воздухопловите кои учествуваат во летот а, за летање во формација/група во контролиран воздушен простор, истото се врши согласно условите пропишани од страна на надлежниот орган за ATS. Овие услови го опфаќаат следното:

- a) формацијата/групата лета како еден воздухоплов што се однесува на навигацијата и известувањето за позиција;
- b) за одвојување помеѓу воздухопловите во лет одговорен е водачот на летот и водачите на останатите воздухоплови во групното летање и ги опфаќаат периодите на преоди кога воздухопловите маневрираат за да ја одржат нивната одвоеност во рамките на формацијата/групата и за време на формирањето и разделувањето на групата; и
- b) секој воздухоплов мора да одржува хоризонтално растојание од најмногу 1 км (0.5 NM) и вертикално растојание од 30 м (100 ft) од воздухопловот на водачот на групното летање.

3.1.9 Слободни балони без екипаж

Слободните балони без екипаж летаат на начин со кој се сведени на минимум опасностите по луѓето, имотот

Анекс 2 — *Правила за летање*

Глава 3

или други воздухоплови и согласно условите наведени во Додаток 4.

3.1.10 Забранети и условно забранети зони

Воздухопловите не смеат да летаат во забранета зона, ниту во условно забранета зона, за кои зони подробностите се уредно објавени, освен согласно условите за ограничување или со дозвола на земјата на чија територија се определени зоните.

3.2 Избегнување на судири

Ништо од овие правила не го ослободува водачот на воздухопловот од одговорноста за преземање на такви акривности, вклучувајќи ги и маневрите за избегнување на судири засновани врз резолуциски информации кои ги дава опремата за ACAS.

Забелешка 1. — Многу е важно во воздухопловот да се практикува будност/внимание заради откривање на можни судири, без разлика на видот на летот или класата на воздушниот простор во кој воздухопловот лета, и додека изведува операции на маневарската површина на аеродром.

Забелешка 2. — Оперативните процедури за користење на ACAS опремата ги наведуваат во детали одговорностите на водачот на воздухопловот, а се содржат во PANS – OPS (Док 8168), Том I, Дел VIII, Поглавје 3.

Забелешка 3. — Условите за носење на опрема за ACAS може да се најдат во Анекс 6, Дел I, Поглавје 6 и Дел II, Поглавје 6.

3.2.1 Близина

Воздухоплов не смее да лета во таква близина на друг воздухоплов со што предизвикува опасност за судир.

3.2.2 Право на предимство

Воздухоплов кој има право на предимство да оди прв мора да го задржи својот курс и брзина.

3.2.2.1 Воздухоплов кој е обврзан со овие правила да се држи настрана од патот на друг воздухоплов, избегнува да помине над, под или пред другиот воздухоплов, освен ако не го помине на безбедно растојание и не го има предвид влијанието од турбуленцијата што ја предизвикува воздухопловот кој се претекнува со неговото движење во воздухот.

3.2.2.2 *Челен приод.* Кога два воздухоплова приоѓаат со чело еден кон или приближно така и кога постои опасност од судир, секој го менува својот курс со свртување на десно.

3.2.2.3 *Конвергирање.* Кога два воздухоплова конвергираат/меѓусебно се приближуваат на приближно исто ниво, воздухопловот на чија десна страна се наоѓа другиот воздухоплов му дава предимство на тој воздухоплов, освен како што следи:

- a) воздухоплов на моторен погон и потежок од воздух дава предимство на цепелини, едрилицы и балони;
- b) цепелините даваат предимство на едрилицы и балони;
- c) воздухоплов на моторен погон дава предимство на воздухоплов кој по се изгледа дека влече друг воздухоплов или предмети.

3.2.2.4 *Претекнување.* Воздухоплов кој претекнува е оној воздухоплов кој му се приближува на друг воздухоплов од позади на линија која образува агол помал од 70 степени со рамнината на симетријата на вториот, т.е. тој е во таква позиција во однос на другиот воздухоплов така што во ноќни услови не е можно да се видат навигационите светла било од лево на воздухопловот (port) или од десно (десна страна – starboard). Воздухопловот кој се претекнува има предимство, а воздухопловот кој претекнува, било во качување, спуштање или во хоризонтален лет, се држи настрана од патот на другиот воздухоплов со менување на својот курс на десно, и ниедна последователна измена во релативните положби на двата воздухоплова не смее да го ослободи воздухопловот кој претекнува од неговата обврска да одржува безбедно растојание се додека целосно не го претекне другиот воздухоплов.

3.2.2.5 Слетување

3.2.2.5.1 Воздухоплов во лет, или при операции на земја или вода, дава предност на воздухоплов кој слетува или е во завршните фази за приод за слетување.

3.2.2.5.2 Кога два или повеќе потешки од воздух воздухоплови приоѓаат на аеродром со цел да слетаат, воздухопловот кој е на повисоко ниво му дава предност на воздухопловот на пониско ниво, но вториот не смее да го користи ова правило и да му го пресече патот на другиот воздухоплов кој е во завршните фази на приод за слетување, ниту да го претекнува тој воздухоплов. Меѓутоа, воздухопловите кои се потешки од воздух и се на моторен погон им даваат предимство на едрилиците.

3.2.2.5.3 *Принудно слетување.* Воздухоплов кој е свесен дека друг воздухоплов е принуден да слета му дава предимство на тој воздухоплов.

3.2.2.6 *Полетување.* Воздухоплов кој таксира на маневарската површина му дава предимство на воздухоплов кој полетува или се подготвува да полета.

Анекс 2 — *Правила за летање*

Глава 3

3.2.2.7 Движење на воздухоплов по земја

3.2.2.7.1 Во случај на опасност од судир помеѓу два воздухоплова кои таксираат на маневарската површина на еден аеродром се применува следното:

- a) кога два воздухоплова приоѓаат директно еден кон друг, или приближно е така, секој мора да застане или, ако е можно, да го смени својот курс на десно на безбедно растојание;
- b) кога два воздухоплова, чии насоки на движење се прекрстуваат, оној воздухоплов на чија десна страна се наоѓа другиот воздухоплов, му дава предимство на другиот;
- c) кога воздухоплов е претекнуван од друг воздухоплов има право на предимство, а воздухопловот кој врши претекнување држи безбедно растојание од другиот воздухоплов.

Забелешка. – За описот на воздухоплов кој претекнува види 3.2.2.4.

3.2.2.7.2 Воздухоплов кој вози по земја на маневарската површина застанува и стои на сите линии за подготовка за полетување пред полетно–слетната патека, освен ако аеродромската контролна кула не дала поинаква дозвола.

Забелешка. – За ознаките на линиите за подготовка за полетување пред полетно–слетната патека и за односните знаци види Анекс 14, Том I, 5.2.10 и 5.4.2.

3.2.2.7.4 Воздухоплов кој таксира на маневарската површина застанува и стои кај сите осветлени прегради за застанување и може да продолжи понатака откако ќе се исклучат светлата.

3.2.3 Светла кои воздухоплов треба да ги покажува

Забелешка 1. – Карактеристиките на светлата со кои се планира да се исполнат условите наведени во 3.2.3 за авиони се утврдени во Анекс 8. Спецификациите на навигационите светла за авиони се содржат во Додатоците на Деловите I и II од Анекс 6. Детални технички спецификации за светла за авиони се дадени во Том II, Дел А, Поглавје 4 од Прирачникот за пловидбеност (Док 9760), а за хеликоптери во Дел А, Поглавје 5 од истиот документ.

Забелешка 2. – Во смисла на наведеното во 3.2.3.2 c) и 3.2.3.4 a) за воздухоплов се подразбира дека врши операции кога таксира или е влечен или привремено запрел/застанал во текот на таксирањето или додека го влечеле.

Забелешка 3. – За воздухоплови на вода види 3.2.6.2.

3.2.3.1 Освен како што е предвидено во 3.2.3.5, од зајдисонце до изгрејсонце или во текот на кој било друг период кој надлежниот орган може да го

пропише сите воздухоплови во лет мора да ги покажуваат:

- a) светлата за против судар наменети да се привлече внимание на воздухопловите; и
- b) навигациските светла наменети да му укажат на обзерверот која е релативната патека на воздухопловот, а другите светла не смее да се покажуваат ако постои веројатност тие да се заменат со наведените светла.

Забелешка. – Светлата кои се поставени за други цели, како што се светлата за слетување и рефлекторите на структурата на авионот може да се користат покрај светлата за спречување на судир наведени во Прирачникот за пловидбеност, Том II (Док 9760) за да се зголеми/подобри забележливоста на воздухоплов.

3.2.3.2 Освен како што е предвидено во 3.2.3.5, од зајдисонце до изгрејсонце или во текот на кој било друг период кој надлежниот орган го пропишува:

- a) сите воздухоплови кои се движат на маневарската површина на еден аеродром ги покажуваат навигациските светла наменети да му укажат на обзерверот која е релативната патека на воздухопловот, а другите светла не смее да се покажуваат ако постои веројатност тие да се заменат со наведените светла;
- b) освен ако не се неподвижни или на поинаков начин не се соодветно осветлени, сите воздухоплови на маневарска површина на еден аеродром ги покажуваат светлата наменети за означување на крајните точки на нивната структура;
- c) сите воздухоплови кои се движат на маневарската површина на еден аеродром ги покажуваат светлата наменети за да го привлечат вниманието на воздухоплов;
- d) сите воздухоплови кои се движат на маневарската површина на еден аеродром чии мотори работат ги покажуваат светлата кои укажуваат на тој факт.;

Забелешка. – Ако се соодветна местоположба на воздухопловот, навигациските средства спомнати во 3.2.3.1 b) можат исто така да ги исполнат условите наведени во 3.2.3.2 b). Црвените светла за спречување на удар поставени за да ги исполнат условите од 3.2.3.1 a) можат исто така да ги исполнат условите од 3.2.3.2 c) и 3.2.3.2 d) под услов дека тие не ги изложуваат обзерверите на збунувачки/штетен заслепувачки сјај.

3.2.3.3 Освен како што е предвидено во 3.2.3.5, сите воздухоплови во лет и опремени со светла за спречување на судир со цел да се исполни условот

Анекс 2 — Правила за летање**Глава 3**

наведен во 3.2.3.1 а) ги покажуваат овие светла и вон периодот наведен во 3.2.3.1.

3.2.3.4 Освен како што е предвидено во 3.2.3.5, сите воздухоплови:

- a) кои изведуваат операции на маневарската површина на еден аеродром, а кои се опремени со светла за спречување на судир со цел да се исполни условот наведен во 3.2.3.2 c); или
- b) на маневарската површина на еден аеродром, а се опремени со светла со цел да се исполни условот наведен во 3.2.3.2 d);

ги покажуваат овие светла и вон периодот утврден во 3.2.3.2.

3.2.3.5 Дозволено му е на пилот да ги исклучи или да го намали интензитетот на кои било сигнални/трепкави светла поставени за исполнување на условите од 3.2.3.1, 3.2.3.2, 3.2.3.3 и 3.2.3.4 ако тие имаат или најверојатно ќе имаат:

- a) неповолно влијание врз задоволителното извршување на должностите; или
- b) го изложуваат надворешниот обсервер на збунувачки/штетен заслепувачки сјај.

3.2.4 Симулирани летови по инструменти

Воздухоплов не смее да лета во услови на симулиран лет по инструменти освен:

- a) ако во воздухопловот не се инсталирани дупли команди за управување; и
- b) ако на местото за управување не седи обучен пилот кој делува во својство на пилот за безбедност за лицето кое лета во симулирани услови за лет по инструменти. Пилотот за безбедност мора да има соодветен поглед напред и на секоја страна од воздухопловот, или стручен обсервер кој е во комуникација со пилотот за безбедност кој зазема место во воздухопловот од кое видното поле на обсерверот задоволително го надополнува она на пилотот за безбедност.

3.2.5 Операции на аеродром и во близина на аеродром

Воздухоплов кој оперира на или во близина на аеродром, без разлика дали се наоѓа во зоната на сообраќај на аеродромот мора:

- a) да го следи останатиот сообраќај на аеродромот заради избегнување на судири;

b) да се прилагоди на или да ги избегнува патеките на движење на сообраќајот којшто го креираат другите воздухоплови кои оперираат;

c) сите свртувања да ги прави на лево, кога е во период за слетување и после полетување, освен ако не добие поинакви инструкции;

d) да слетува и полетува во ветер освен ако безбедноста, конфигурацијата на полетно-слетната патека или условите на воздушниот сообраќај не диктираат друга насока/праец

Забелешка 1. – Види 3.6.5.1.

Забелешка 2. – Во зоната на сообраќајот на аеродром може да се применуваат и дополнителни правила.

3.2.6 Операции на вода

Забелешка – Покрај одредбите наведени во 3.2.6.1 на овој Анекс, во одредени случаи, може да се применуваат правилата наведени во Меѓународните прописи за спречување на судири на море, изработени од страна на Меѓународната конференција за ревизија на Меѓународните прописи за спречување на судири на море/вода (во Лондон, 1972 година).

3.2.6.1 Кога два воздухоплова или воздухоплов и пловен објект/брод се приближуваат еден кон друг и постои опасност од судир, секој воздухоплов мора внимателно да ги земе предвид постојните околности и да делува согласно маневарските способности на односниот пловен објект.

3.2.6.1.1 *Конвергирање.* Воздухоплов на чија десна страна има друг воздухоплов или брод дава предимство, така што држи безбедно растојание.

3.2.6.1.2 *Челен период.* Воздухоплов кој приоѓа со чело кон друг воздухоплов или брод, или приближно на тој начин, го менува својот курс на десно за да држи безбедно растојание.

3.2.6.1.3 *Претекнување.* Воздухопловот или бродот кој се претекнува има право на предимство, а оној кој претекнува го менува својот курс за да држи безбедно растојание.

3.2.6.1.4 *Слетување и полетување.* Воздухоплов на слетување или полетување од вода, колку што е можно, држи безбедно растојание со сите бродови/пловни објекти и избегнува да го попречува нивното движење.

3.2.6.1.5 *Светла кои треба да ги покажува воздухоплов на вода.* Помеѓу зајдисонце и изгрејсонце или друг период помеѓу зајдисонце и изгрејсонце како што може да е пропишано од страна на надлежниот орган, сите воздухоплови на вода мора да користат

Анекс 2 — Правила за летање**Глава 3**

задолжителните светла како што се бара согласно Меѓународните прописи за спречување на судири на море/вода (ревидирани во 1972 година), освен ако не е за нив прикладно/практично да го прават тоа, во кој случај тие покажуваат светла кои се најслични на карактеристиките и положбата со оние кои се бараат согласно Меѓународните прописи.

Забелешка 1. – Спецификациите за задолжителните светла кои треба да ги покажуваат авионите на вода се дадени во Додатоците на Деловите I и II од Анекс 6.

Забелешка 2. – Со Меѓународните прописи за спречување на судири на вода/море се утврдува дека правилата кои се однесуваат на светла мора да се почитуваат од зајдисонце до изгрејсонце. Поради ова, секој помал период помеѓу зајдисонце и изгрејсонце определен согласно 3.2.6.2 не може да се применува во области каде се применуваат Меѓународните прописи за спречување на судири на море/вода, на пр., на отворено море.

3.3 План на лет**3.3.1 Доставување на план на лет**

3.3.1.1 Податоците во врска со планиран лет или дел од лет кои треба да се достават до единиците за ATS мора да се во форма на план на лет.

3.3.1.2 План на лет се доставува пред да се изврши:

- a) кој било лет или дел од истиот за кој се даваат услуги на контролата на летање;
- b) кој било IFR лет во рамките на советодавниот воздушен простор;
- c) кој било лет во рамките на или во определените зони, или долж определените рути, кога тоа го бара надлежниот орган за ATS со цел да се олесни давањето на услуги за податоци за лет, тревожење и потрага и спасување;
- d) кој било лет во рамките на или во определените зони, или долж определените рути, кога тоа го бара надлежниот орган за ATS со цел да се олесни координацијата со надлежните воени единици или со единиците за ATS од соседните земји со цел да се избегне можната потреба за пресретнување заради идентификација;
- e) кој било лет преку меѓународни граници.

Забелешка. – Изразот "план на лет" се користи за означување на целосни информации за сите поединости кои се состојат во описот на планот на летот, опфаќајќи ја целата рута на еден лет, или ограничени информации кои се потребни за добивање на одобрение за помал дел од еден лет

како што е преминување на воздушен пат, за полетување од, или слетување на контролиран аеродром.

3.3.1.3 План на лет се доставува, пред заминување, до службата на ATS за известување или, за време на лет, се пренесува до надлежните единици ATS или до контролната радио станица воздух–земја, освен ако не е направен договор за доставување на повторливи планови за лет.

3.3.1.4 Освен ако не е поинаку пропишано од страна на надлежниот орган за ATS, план на лет за кој се потребни услуги на контролата на летање или советодавни услуги, се доставува најмалку шеесет минути пред заминување, или, ако се доставува за време на лет, во време со кое се гарантира приемот од страна на надлежната единица за ATS најмалку десет минути пред предвиденото време воздухопловот да стигне до:

- a) планираната точка за влез во контролирана или советодавна зона; или
- b) точката на поминување на воздушен пат или на советодавна рута.

3.3.2 Содржина на план на лет

Планот на лет мора да ги содржи податоците што се однесува на следните точки за кои надлежниот орган за ATS смета дека се важни:

- Повикувачки знак на воздухопловот
- Правила за летање и вид на летот
- Број и тип(ови) на воздухоплов(и) и категорија на вртложна турбуленција
- Опрема
- Аеродром на заминување (види забелешка 1)
- Предвидено време на придвижување на воздухопловот (види забелешка 2)
- Брзина(-и) на крстарење
- Ниво(а) на крстарење
- Рута која треба да се следи
- Аеродром на дестинација и вкупно предвидено време на траење на летот
- Алтернативен аеродром(и)
- Издржливост со гориво

Анекс 2 — Правила за летање

Глава 3

- Вкупен број на лица во воздухопловот
- Опрема за опасни ситуации и за преживување
- Други податоци

Забелешка 1. – За плановите на летови доставени за време на лет, податоците кои треба да се дадат во однос на оваа точка ќе претставуваат индикација за локацијата од која, ако е потребно, може да се добијат дополнителни податоци во врска со летот.

Забелешка 2. – За плановите на летови доставени за време на лет, податоците кои се даваат во однос на оваа точка ќе го претставуваат времето над првата точка од рутата на која се однесува планот на лета.

Забелешка 3. – Поимот "аеродром" кога се користи во планот на летот е со намера да ги опфати, исто така, местата, различни од аеродромите кои определени типови на воздухоплови можат да ги користат, на пр., хеликоптери или балони.

3.3.3 Пополнување на план на лет

3.3.3.1 Која и да е целта за која се поднесува план на лет, истиот мора да содржи податоци за важни поединости се до и вклучувајќи ги "алтернативен аеродром(и)" што се однесува на целата рута или на дел од истата за која се поднесува планот на летот.

3.3.3.2 Планот, покрај ова, мора да содржи и податоци за сите останати поединости кога е тоа пропишано од страна на надлежниот орган за ATS или кога тоа го смета за потребно лицето кое го доставува планот на летот.

3.3.4 Измени на планот за лет

Според одредбите од 3.6.2.2, сите измени на план за лет доставен за IFR лет, или VFR лет кои се вршат како контролирани летови, се пријавуваат, ако е изводливо, до надлежната единица за ATS. За други VFR летови, значајните измени на план на летот се пријавуваат, ако е изводливо, до надлежната единица за ATS.

Забелешка 1. – Информациите доставени пред заминување кои се однесуваат на издржливоста со гориво или вкупниот број на лица во воздухопловот, ако не се точни во времето на заминување, претставуваат важна измена на планот на летот и како таква мора да се пријави.

Забелешка 2. – Процедурите за доставување на измени на повторливи планови на летови се дадени во PANS-ATM Док 4444).

3.3.5 Затварање на план на лет

3.3.5.1 Освен ако надлежниот орган за ATS не пропише поинаку, известувањето за пристигнување се прави лично, преку радиотелефонија или преку линија за пренесување на податоци, веднаш по слетувањето, до надлежната единица за ATS на аеродромот на пристигнување, за секој лет за кој е доставен план за лет опфаќајќи го целиот лет или преостанатиот дел од летот до аеродромот на одредиптето.

3.3.5.2 Кога се доставува план на лет само за дел од лет, а не за преостанатиот дел од лет до одредиптето, планот, кога е потребно, се затвара со соодветно известие до односната единица за ATS.

3.3.5.3 Ако на аеродромот на пристигнување нема единица за ATS, известувањето за пристигнување се изготвува што е можно побрзо после слетувањето и преку најбрзите расположливи средства се доставува до најблиската единица за ATS.

3.3.5.4 Кога се знае дека средствата за комуникација на аеродромот на пристигнување не се соодветни и дека на земја нема на располагање алтернативни аранжмани за постапување со пријавите за пристигнување, се презема следната активност. Веднаш пред слетување воздухопловот, ако е изводливо, пренесува до надлежната единица за ATS порака што е еднакво на пријава за пристигнување, онаму каде се бара ваков извештај. Вообичаено, овој пренос се врши до воздухопловната станица која и служи на единицата за ATS, која е надлежна за **воздухопловно информативниот регион** во кој воздухопловот лета.

3.3.5.5 Пријавите за пристигнување кои ги прават воздухопловите мора да ги содржат следните елементи и податоци:

- a) повикувачки знак на воздухопловот;
- b) аеродромот на заминување;
- c) аеродромот на слетување (само во случај на алтернативно слетување);
- d) аеродромот на дестинација;
- e) времето на пристигнување.

Забелешка. – Секогаш кога се бара пријава за пристигнување, неисполнувањето на овие одредби може да предизвика сериозно нарушување/прекин на воздушниот сообраќај и изложување на големи трошоци во спроведување на непотребни активности за потрага и спасување.

3.4 Сигнали

3.4.1 По забележување или прием на кој било од сигналите наведени во Додаток 1, воздухопловот мора

Анекс 2 — Правила за летање**Глава 3**

да ја презема онаа активност која се бара со толкување на сигналот наведен во тој Додаток.

3.4.2 Кога се користат сигналите од Додаток 1, тие го имаат значењето кое е наведено во додатокот. Тие се користат само за наведената цел и не смее да се користи ниеден сигнал за кој постои веројатност дека може да се побрка со друг.

3.4.3 Сигналистот е одговорен да му ги даде на воздухопловот стандардните сигнали, и тоа на еден јасен и точен начин, користејќи ги сигналите наведени во Додаток 1.

3.4.4 Ниедно лице не смее да води воздухоплов освен ако не е обучено, стручно и со одобрение од надлежниот орган за вршење на должностите на сигналист.

3.4.5 Сигналистот мора да носи карактеристичен флуоресцентен елек заради распознавање, со што екипажот за летање препознава дека тој или таа е лицето одговорно за постапката за сигнализирање.

3.4.6 Флуоресцентни палки за дневно светло, рекети за пинг-понг или ракавици се користат за севкупното сигнализирање од страна на целиот персонал на земја кој учествува во активностите за време на дневно светло. Ноќе или за време на слаба видливост се користат осветлени палки.

3.5 Време

3.5.1 Се користи усогласеното универзално време (UTC), кое се изразува во часови и минути и, кога е потребно, секунди од еден 24-часовен ден кој започнува на полноќ.

3.5.2 Пред да се изврши контролиран лет се прави проверка на времето и повеќепати за време на летот кога тоа е потребно.

Забелешка. – Оваа проверка на времето вообичаено се добива од единицата за ATS, освен ако не постојат други договори склучени од страна на операторот или на надлежниот орган за ATS.

3.5.3 Секогаш кога се користи време во примената на комуникациската линија за пренесување на податоци, тоа мора да е со точност во рамките на 1 секунда од UTC

3.6 Услуги на контролата на летање**3.6.1 Одобренија од контролата на летање**

3.6.1.1 Одобрение од контролата на летање се добива пред извршување на контролиран лет, или на дел од лет како контролиран лет. Ова одобрение се бара преку доставување на планот на летот до единица на контролата на летање.

Забелешка 1. – Еден план на лет може да опфаќа само дел од лет, ако е потребно, за да ги опише тој дел од летот или оние маневри кои се предмет на контролата на летање. Одобрението може да опфаќа само дел од актуелен план на лет, како што е наведено во ограничувањето на одобрението или со наведување на посебните маневри како што е возењето по земја, слетување или полетување..

Забелешка 2. – Ако водачот на воздухоплов не е задоволен со одобрението на контролата на летање, тој може да побара и, ако е можно, ќе добие изменето одобрение..

3.6.1.2 Секогаш кога воздухоплов бара одобрение со право на приоритет/предност, се доставува извештај со кој се објаснува потребата за приоритет, ако тоа го бара единицата на контролата на летање.

3.6.1.3 *Можно повторно издавање на одобрение во лет.* Ако пред заминување се очекува дека во зависност од расположивото гориво и во зависност од повторното одобрение во лет, може да се донесе одлука да се продолжи до ревидираниот аеродром на дестинација, надлежните единици на контролата на летање се известуваат за ова со тоа што во планот за лет се внесува информацијата што се однесува на ревидираната рута (кога е позната) и ревидираната дестинација.

Забелешка. – Намерата на оваа одредба е да се олеени повторно издавање на одобрение до ревидираната дестинација, вообичаено вон пријавениот аеродром на дестинација.

3.6.1.4 Воздухоплов кој изведува операции на контролиран аеродром не смее да вози по земја по маневарската површина без одобрение од аеродромската контролна кула и мора да се придржува кон секоја инструкција/упатство дадена од страна на таа единица.

3.6.2 Придржување кон план на лет

3.6.2.1 Освен како што е предвидено во 3.6.2.2 и 3.6.2.4, воздухопловот мора да се придржува кон актуелниот план на лет или важечкиот дел од актуелниот план на лет доставен за контролиран лет, освен ако не е побарана измена и нема одобрение добиено од надлежната единица на контролата на летање, или освен ако не се појави опасна ситуација за која е потребна моментална/итна постапка од страна на воздухопловот, во кој случај, венаш штом околностите дозволуваат, после таа опасна ситуација, за преземената постапка се известува надлежната единица за ATS, и за

Анекс 2 — Правила за летање

Глава 3

тоа дека постапката е преземена поради настанатата ситуација на опасност.

3.6.2.1.1 Освен ако надлежниот орган за ATS не дозволи/одобри поинаку или ако надлежната единица на контролата на летање не даде поинаква инструкција не е дозволено од страна на, или не е поинаку насочено од страна на, контролираните летови, колку што е можно:

- a) кога се на утврдена ATS рута, се вршат долж дефинираната оска на таа рута; или
- b) кога се на било која друга рута, се вршат помеѓу навигациските средства и/или точките со кои се дефинира таа рута.

3.6.2.1.2 Според условот за претекнување од 3.6.2.1.1, воздухоплов кој лета долж сегмент на ATS рута дефинирана во опсегот на сенасочниот VHF радиофар, мора да го промени своето примарно навигациско водење од уредот зад воздухопловот на оној напред на воздухопловот, или онолку колку што е оперативно изводливо на точката на промена, ако е утврдена.

3.6.2.1.3 За отстапување од условите од 3.6.2.1.1 се известува надлежната единица за ATS.

3.6.2.2 *Случајни измени.* Во случај на контролиран лет кој случајно/ненамерно отстапува од актуелниот план на лет, се презема следната постапка:

- a) *Отстапување од патека/траса:* ако воздухопловот е вон патеката/трасата, веднаш се презема постапка за подесување на курсот на воздухопловот со цел да се врати на патеката/трасата што е можно поскоро.
- b) *Варијација/разлика на вистинската брзина на летање:* ако просечната вистинска брзина на летање на ниво на крстарење помеѓу точките за пријавување се разликува или се очекува да се разликува со плус или минус 5 проценти од вистинската брзина на летање, од онаа наведена во планот на летот, за ова се известува надлежната единица за ATS.
- c) *Промена на проценката на времето:* ако во пресметката/проценката на времето за следната важечка точка за пријавување, граница на **воздухопловно информативниот регион** или аеродромот на дестинација, во зависност што е прво, има грешка за повеќе од 3 минути од она за кое е известена ATS, или друг период на време како што пропишал надлежниот орган за ATS или врз основа на регионални спогодби за воздухопловна навигација, надлежната единица за ATS веднаш се известува за ревидираното предвидено време.

3.6.2.2.1 Покрај ова, кога постои договор за ADS, за ова автоматски се известува надлежната единица за ATS (ATSU), и тоа преку линија за пренесување на податоци, секогаш кога доаѓа до измени вон границата на прагот на вредности утврдени со ADS договор.

3.6.2.3 *Планирани измени.* Барањата за измени на план на лет ги содржат долунаведените податоци:

- a) *Измена на нивото на крстарење:* идентификација на воздухопловот; бараното ново ниво на крстарење и брзината на крстарење на ова ниво, ревидирани предвидени времиња (ако е можно) на границите на следниот **воздухопловно информативниот регион**.
- b) *Измена на рута:*

1) *Неизменета дестинација:* идентификација на воздухопловот; правилата на летање; опис на новата рута на летот, вклучувајќи ги и податоците за односниот план на лет започнувајќи со позицијата од која започнува бараната промена на рутата; ревидираните предвидени времиња и кои било други важни податоци.

2) *Измена на дестинација:* идентификација на воздухопловот; опис на новата рута на лет до аеродромот на ревидираната *дестинација*, вклучувајќи ги и податоците за односниот план на лет започнувајќи со позицијата од која започнува бараната промена на рутата; ревидираните предвидени времиња; алтернативниот аеродром(и); кои било други важни податоци.

3.6.2.4 *Влошување на временските услови под VMC.* Кога станува очигледно дека лет во VMC согласно актуелниот план на летот не е изводлив, VFR лет кој се извршува како контролиран лет мора:

- a) да побара изменето одобрение кое ќе му овозможи на воздухопловот да продолжи во VMC до *дестинацијата* или до алтернативниот аеродром, или да го напушти воздушниот простор во кој се бара одобрение од АТС; или
- b) ако одобрение согласно а) не може да се добие, да продолжи да лета во VMC и да ја извести надлежната единица на АТС за постапката која се презема, било да се напушта односниот воздушниот простор или да се слетува на најблискиот соодветен аеродром; или
- c) ако се извршува во контролирана област, да побара дозвола за специјален/посебен VFR лет; или

Анекс 2 — Правила за летање

Глава 3

- d) да побара одобрение за летање согласно правилата за летање по инструменти.

3.6.3 Пријавување на позиција

3.6.3.1 Освен ако не е ослободен од страна на надлежниот орган за ATS или надлежната единица за ATS согласно условите кои тој надлежен орган ги утврдил, контролиран лет мора да ги пријави кај надлежната единица за ATS, што е можно поскоро, времето и нивото на поминување на секоја утврдена задолжителна точка за пријавување, заедно со кои било други барани податоци. Пријавувањето на позицијата на ист начин се прави и за дополнителните точки кога тоа го бара надлежната единица за ATS. Во недостаток на определени/утврдени точки за пријавување, пријавувањето на позицијата се прави во временски интервали пропишани од страна на надлежниот орган за ATS или утврдени од страна на надлежната единица за ATS.

3.6.3.1.1 Контролираните летови кои на надлежната единица за ATS и даваат податоци за нивната позиција преку линија за пренос на податоци, даваат само усмени/гласовни известувања за позицијата кога се бара.

Забелешка. – Условите и околностите во кои преку ADS-B или SSR режим C се врши преносот за барометарската висина го задоволува условот за известување за нивото во пријавите за позиција се наведени во PANS-ATM (Док 4444).

3.6.4 Престанок на контролата

Контролиран лет, освен кога слетува на контролиран аеродром, веднаш ја известува надлежната единица на контролата на летање кога престанува да биде предмет на службите на контролата на летање.

3.6.5 Комуникација

3.6.5.1 Воздухоплов кој лета како контролиран лет мора да одржува постојано мониторирање на воздух-земја гласовна комуникација на соодветниот канал за комуникација, и да воспостави двонасочна комуникација ако е потребно, со надлежната единица на контролата на летање, единствен исклучок што може да го пропише надлежниот орган за ATS е во врска со воздухоплов кој претставува дел од сообраќајот во зоната на аеродром на еден контролиран аеродром.

Забелешка 1. – SELCAL или слични уреди за автоматско сигнализирање го исполнуваат условот за одржување на воздух-земја гласовна/говорна комуникација за набљудување.

Забелешка 2 – Условот воздухоплов да одржува воздух-земја гласовна/говорна комуникација за набљудување останува во сила по воспоставување на CPDLC.

3.6.5.2 *Прекин на комуникација.* Ако заради прекин на комуникацијата не е можно придржување кон наведеното во 3.6.5.1, воздухопловот се придржува кон процедурите во случај на прекин на говорната комуникација наведени во Анекс 10, Том II, и кон соодветните дополнителни процедури. Воздухопловот мора да се обиде да воспостави комуникација со надлежната единица на контролата на летање користејќи ги сите други расположливи средства. Покрај ова, воздухопловот, кога претставува дел од сообраќајот во зоната на аеродромот на контролиран аеродром ги очекува оние инструкции кои може да се дадат со визуелните сигнали/знаци.

3.6.5.2.1 Ако воздухоплов лета во вузелни метеоролошки услови, тој:

- продолжува да лета во визуелни метеоролошки услови, слетува на најблискиот соодветен аеродром; и го пријавува своето пристигање преку најбрзите средства до надлежната единица на контролата на летање.
- ако смета дека е препорачливо, извршува IFR лет согласно наведеното во 3.6.5.2.2.

3.6.5.2.2 Ако воздухопловот лета во метеоролошки услови за летање по инструменти или кога пилотот на IFR лет смета дека не е препорачливо летот да се врши согласно наведеното во 3.6.5.2.1 а), воздухопловот:

- освен ако не е поинаку пропишано врз основа на спогодба за регионална воздухопловна навигација, во воздушниот простор каде не се користи радар за обезбедување на контролата на летање, ги задржува последната доделена брзина и ниво, или минимална висина на лет ако е повисока, во период од 20 минути по неуспешниот обид на воздухопловот да ја пријави својата позиција на задолжителната точка за пријавување, а потоа ги подесува нивото и брзината согласно пополнетиот план на лет;
- во воздушен простор каде се користи радар за обезбедување на контролата на летање, ги задржува последната доделена брзина и ниво, или минималната висина на лет ако е повисока, во период од 7 минути по:
  - времето на достигнување на последното доделено ниво или минималната висина на лет; или
  - времето кога транспондерот е поставен на код 7600; или

Анекс 2 — Правила за летање

Глава 3

- 3) неуспехот на воздухопловот да ја пријави својата позиција на задолжителната точка за пријавување; или
- што и да е подоцнежнo, а потоа ги прилагодува нивото и брзината согласно пополнетиот план на лет;
- е) кога се води со радар или АТС го насочува да продолжи да лета на RNAV рутата без утврдена граница, да се врати по најкраткиот можен пат на рутата од актуелниот план на летот не подоцна од следната важна точка, земајќи ја предвид применливата/важечката минимална висина на лет;
- д) продолжува да лета на рутата согласно актуелниот план на летот до утврдената точка/навигациско средство прелетинште на почетниот приод за аеродромот на одредистгето и, кога е потребно за да се обезбеди придржување кон наведеното во е) подолу, да чека над точка/навигациско средство на почетниот приод се додека не започне да се спушта;
- е) започнува да се спушта од точка/навигациско средство за почетниот приод наведено во д) во време, или колку што е можно приближно на последното примено и очекувано време за приод; или, ако очекувано време не е пријавено и примено, во време, или колку што е можно приближно до предвиденото време на пристигнување согласно актуелниот план на летот;
- ф) ја извршува вообичаената процедура за приод по инструменти како што е утврдено за точка/навигациско средство за почетниот приод; и
- г) слетува, ако е можно, во рок од 30 минути по предвиденото време на пристигнување наведено во е) или во рок од 30 минути по последното потврдено очекувано време за приод, во зависност што е подоцна.

Забелешка 1. – Давањето на услуги на контролата на летање на други летови кои се вршат во односниот воздушен простор ќе се базира врз претпоставката дека воздухоплов кој претрпува прекин во комуникацијата ќе се придржува кон правилата од 3.6.5.2.2.

Забелешка 2. – Исто така види 5.1.2.

3.7 Незаконско попречување

3.7.1 Воздухоплов кој е предмет на незаконско **попречување** настојува да ја извести надлежната единица на АТС за овој факт, за сите битни

состојби/прилики поврзани со тој факт и за кое било отстапување од актуелниот план на летот наложено со состојбите/приликите, со цел да и се овозможи на единицата за АТС да му даде предимство на воздухопловот и да го сведе на минимум сударот со други воздухоплови.

Забелешка 1. – Одговорноста на единицата на АТС во ситуации на незаконско работење е наведена во Анекс 11.

Забелешка 2. – Упатство кое треба да се користи во случај на незаконско работење, а воздухопловот не е во состојба да ја извести единицата за АТС за овој факт е дадено во Додаток В на овој Анекс.

Забелешка 3. – Постапката која треба да ја преземе воздухоплов опремен со SSR-, ADS-B- и ADS-C- и кој е предмет на незаконско работење е дадена во Анекс 11, PANS-ATM (Док 4444) и PANS-OPS (Док 8168).

Забелешка 4. – Постапката која треба да ја преземе воздухоплов опремен со SSR-, ADS-B- и ADS-C- и кој е предмет на незаконско работење е дадена во Анекс 11, PANS-ATM (Док 4444), а упатство за ова е дадено во Прирачникот за контролата на летање за примена на линијата за пренесување на податоци (Док 9694).

3.7.2 Ако воздухоплов е предмет на незаконско работење, водачот на воздухопловот се обидува да слета веднаш штом е тоа изводливо на најблискиот соодветен аеродром или на специјално наменет аеродром определен од страна на надлежниот орган, освен ако размислувањата на екипажот во воздухопловот не наложуваат поинаку.

Забелешка 1. – Условите на надлежните органи на земја што се однесува на воздухоплов на земја кој е предмет на незаконско работење се дадени во Анекс 17, Поглавје 5, 5.2.4.

Забелешка 2. – Види 2.4 во врска со правата на водачот на воздухоплов.

3.8 Пресретнување

Забелешка. – Зборот "пресретнување" во овој контекст не опфаќа дадени услуги за пресретнување и пратење, на барање, на воздухоплов во опасност согласно Том II и III од Прирачникот за меѓународна потрага и спасување во воздух и вода (IAMSAR) (Док 9731).

3.8.1 Пресретнувањето на цивилен воздухоплов се регулира со соодветни законски прописи и административни директиви кои ги издала договорна земја согласно Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство, а особено член 3(d) согласно кој договорните земји преземаат обврска, кога објавуваат законски прописи за своите државни воздухоплови, да обрнат должно внимание за безбедноста на навигацијата на цивилните воздухоплови. Според тоа, во напргот на соодветните законски прописи и административни директиви се обрнува должно

Анекс 2 — Правила за летање**Глава 3**

внимание на одредбите од Додаток 1, Дел 2 и Додаток 2, Дел 1.

Забелешка. – Прифаќајќи дека е битно за безбедноста на летот дека кои било визуелни сигнали кои се користат во случај на пресретнување, што треба да се преземе само како последно средство правилно да се користат и разбираат од страна на цивилните и воените воздухоплови низ целиот свет, Советот на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство, при усвојување на визуелните сигнали/знаци наведени во Додаток 1 на овој Анекс, бара од договорните земји да обезбедат дека нивните државни воздухоплови стриктно ќе се придржуваат кон истите. Бидејќи пресретнувањето на цивилни воздухоплови, во сите случаи, претставува потенцијална опасност, Советот подготви посебни препораки според кои од договорните земји се бара да ги применуваат на еден униформен начин. Овие посебни препораки се дадени во Додаток А.

3.8.2 Водачот на цивилен воздухоплов, кога се пресретнува мора да се придржува кон стандардите од Прилог 2, Дел 2 и 3, толкувајќи и одговарајќи на визуелните сигнали како што е наведено во Прилог 1, Дел 2.

Забелешка. – Исто така види 2.1.1 и 3.4.

3.9 VMC видливост и минимално растојание од облаци

VMC видливоста и минималното растојание од облаци се дадени во табела 3–1.

Табела 3-1*
(види 4.1)

Сектор на висина	Класа на воздушен простор	Видливост на лет	Растојание од облаци
На и над 3 050 m (10 000 ft) AMSL	A***B C D E F G	8 km	1 500 m хоризонтално 300 m (1 000 ft) вертикално
Под 3 050 m (10 000 ft) AMSL и над 900 m (3 000 ft) AMSL, или над 300 m (1 000 ft) над терен, во зависност што е повисоко	A***B C D E F G	5 km	1 500 m хоризонтално 300 m (1 000 ft) вертикално
На и под 900 m (3 000 ft) AMSL, или 300 m (1 000 ft) над терен, во зависност што е повисоко	A***B C D E	5 km	1 500 m хоризонтално 300 m (1 000 ft) вертикално
	F G	5 km**	Без облаци и со површина на видик

* Кога релативната висина на апсолутната висина на преод е помала од 3 050 m (10 000 ft) AMSL, FL 100 треба да се користи наместо 10 000 ft.

** Кога е пропишано од страна на надлежниот орган за ATS:

- а) за извршување на летови може да се дозволи видливост на лет намалена до не помалку од 1 500 m:
- 1) со брзини кои, во актуелната видливост, ќе понудат прифатлива можност за навремено забележување на останатиот сообраќај или кои било препреки за да се избегне судир; или
  - 2) во околности во кои веројатноста за средби со останатиот сообраќај би била мала, на пр., во области со мал обем на сообраќај и за стопанска авијација на мали нивоа.
- б) На ХЕЛИКОПТЕРИТЕ може да им се дозволи да летаат на помалку од 1 500 m видливост за лет, ако изведуваат маневри со брзина која ќе понуди прифатлива можност за навремено забележување на останатиот сообраќај или кои било препреки за да се избегне судир.

*** VMC минимумите за воздушен простор од Класа А се опфатени во упатството за пилоти и не подразбираат прифаќање на VFR летови во воздушен простор од Класа А.

ГЛАВА 4. ПРАВИЛА ЗА ЛЕТАЊЕ ПРИ НАДВОРЕШНА ВИДЛИВОСТ (VFR)

4.1 Освен ако се извршува како посебен VFR лет, VFR летовите се извршуваат така што воздухопловот лета во услови на видливост и растојание од облаци еднакви на или поголеми од оние наведени во Табела 3-1.

4.2 Освен ако се добие одобрение од единицата на контролата на летање, летовите по VFR не смеат да полетуваат или слетуваат на аеродром во границите на контролирана зона, ниту да влезат во сообраќајот во зоната на аеродромот или школки круг:

- a) кога плафонот е помал од 450 m (1 500 ft); или
- b) кога видливоста на земја е помала од 5 km.

4.3 VFR летови помеѓу зајдисонце и изгрејсонце, или кој било друг период кој може да го пропише надлежниот орган за ATS, се извршуваат согласно условите кои овој орган ги пропишал.

4.4 Освен ако надлежниот орган за ATS не одобри, VFR летови не смеат да се извршуваат:

- a) над FL 200;
- b) при брзина на звук или надзвучна брзина;

4.5 Одобрение за VFR летовите да летаат над FL 290 не смее да се даде во области каде над FL 290 се применува минимум за вертикално раздвојување од 300 m (1 000 ft).

4.6 Освен ако е потребно заради полетување или слетување, или само со дозвола од надлежниот орган, лет по VFR не смее да се извршува:

- a) над густо населени области, велеградови, градови или населби или над збир на луѓе на отворено на висина помала од 300 m (1 000 ft) над највисоката препрека, во радиус од 600 m од воздухопловот;
- b) никаде сем наведеното во 4.6 а), на висина помала од 150 m (500 ft) над земја или вода.

Забелешка. – Исто така види 3.1.2.

4.7 Освен ако поинаку не е наведено во одобренијата на контролата на летање или утврдено од страна на надлежниот орган за ATS, VFR летови на ниво на крстарење кога летаат над 900 m (3 000 ft) од земјата или вода, или поголем податок/репер утврден од страна на надлежниот орган за ATS, се извршуваат на ниво на крстарење соодветно на патеката како што е наведено во табелите за нивоа на крстарење во Прилог 3.

4.8 Летовите по VFR мора да се придржуваат кон одредбата од 3.6:

- a) кога се извршуваат во рамките на воздушните простори од Класа B, C и D;
- b) кога претставуваат дел од сообраќајот на аеродром на контролирани аеродроми; или
- c) кога се извршуваат како посебни/специјални VFR летови.

4.9 Лет по VFR кој се извршува во рамките на или во области, или долж рути, определени од страна на надлежниот орган за ATS согласно 3.3.1.2 c) или d) мора постојано да одржува говорна комуникација за набљудување на соодветниот комуникациски канал на, и да ја пријави својата позиција ако е потребно на, единицата за ATS која дава услуги информирање во лет.

Забелешка. – Види ги забелешките после 3.6.5.1.

4.10 Воздухоплов кој лета согласно правилата за летање при надворешна видливост, а кој сака да премине на правила за летање по инструменти мора:

- a) ако е доставен план на летот, да ги проследи потребните измени кои треба да се спроведат во неговиот тековен план на лет; или
- b) кога тоа се бара согласно 3.3.1.2, да достави план на летот до надлежната единица за ATS и да добие одобрение пред да го продолжи летот по IFR кога се наоѓа во контролиран воздушен простор.

ГЛАВА 5. ПРАВИЛА ЗА ЛЕТАЊЕ ПО ИНСТРУМЕНТИ (IFR)

5.1 Правила кои се применуваат за сите летови по IFR

5.1.1 Опрема на воздухопловот

Воздухопловите мора да бидат опремени со соодветни инструменти и опрема за навигација соодветна на рутата по која треба да летаат.

5.1.2 Минимални нивоа

Само кога е потребно заради полетување и слетување, или кога е посебно одобрено од страна на надлежниот орган, лет по IFR се врши на ниво кое не е под минималната висина за лет утврдена од страна на земјата чија територија се прелетува или, онаму каде не е утврдена ваква минимална висина на лет:

- a) преку високи терени или планински области, на ниво кое изнесува најмалку 600 m (2 000 ft) над највисоката препрека лоцирана во рамките на 8 km од предвидената позиција на воздухопловот;
- b) сегде освен како што е наведено во a), на ниво кое изнесува најмалку 300 m (1 000 ft) над највисоката препрека лоцирана во рамките на 8 km од предвидената позиција на воздухопловот.

Забелешка 1. – Предвидената позиција на воздухопловот ќе ја има предвид навигациската точност која може да се постигне на релевантниот сегмент на рутата, имајќи ги предвид расположливите навигациски средства на земјата и на авионот.

Забелешка 2. – Исто така види 3.1.2.

5.1.3 Промена од лет по IFR во лет по VFR

5.1.3.1 Ако пилотот на воздухоплов кој има намера да го промени управувањето на летот од придржување кон правилата за летање по инструменти на придржување кон правилата за летање по надворешна видливост, и ако е доставен план на летот, мора експлицитно да ја извести надлежната единица за ATS дека го прекинува летањето по IFR и ги проследува до истата измените кои треба да се направат во неговиот актуелен план на лет.

5.1.3.2 Кога воздухоплов лета согласно правилата за летање по инструменти или се соочува со метеоролошки услови на надворешна видливост, тој не смее да прекине да лета по IFR, освен ако не е

предвидено и планирано дека ќе продолжи да лета, во еден разумен временски период, во постојани/непрекинати визуелни метеоролошки услови.

5.2 Важечки правила за летови по IFR во рамките на контролиран воздушен простор

5.2.1 Летовите по IFR мора да ги исполнуваат одредбите наведени во 3.6 кога се вршат во контролиран воздушен простор.

5.2.2 Летот по IFR кој се изведува во лет на крстарење во контролиран воздушен простор, мора да се врши на ниво на крстарење, или, ако има одобрение да користи техники за качување на режим на крстарење, помеѓу две нивоа или над ниво избрано од:

- a) табелата за нивоа на крстарење од Прилогот 3; или
- b) изменетата табела за нивоа на крстарење, кога е така пропишано согласно Прилог 3 за летање над FL 410;

освен ако корелацијата на нивоата за следење на патеката пропишана во истите не се применува никогаш кога е поинаку наведено во одобренијата од контролата на летање или поинаку утврдено од страна на надлежниот орган за ATS во Зборникот за воздухопловни информации.

5.3 Важечки правила за летови по IFR во рамките на неконтролиран воздушен простор

5.3.1 Нивоа на крстарење

Лет по IFR кој се одвива на ниво на крстарење во неконтролиран воздушен простор се врши на ниво на крстарење соодветно на неговата патека како што е утврдено во:

- a) табелите за нивоа на крстарење во Прилог 3, освен ако не е поинаку наведено од страна на надлежниот орган за ATS за лет на или под 900 m (3 000ft) над средно морско ниво; или
- b) изменетата табела за нивоа на крстарење, кога е така пропишано согласно Прилог 3 за ниво на лет над FL 410.

Анекс 2 — Правила за летање

Глава 5

Забелешка. – Оваа одредба не го исклучува користењето на техниките за качување на режим на крстарење од страна на воздухоплов на надзвучен лет.

5.3.2 Комуникација

Лет по IFR кој се одвива вон контролиран воздушен простор, но во рамките или во области, или долж рутите, определени од страна на надлежниот орган за ATS согласно 3.3.1.2 c) или d) мора да одржува воздух–земја говорна комуникација на соодветниот комуникациски канал и да воспостави двонасочна комуникација, ако е потребно, со единицата за ATS која обезбедува податоци за лет.

Забелешка. – Види ги забелешките после 3.6.5.1.

5.3.3 Пријавување на позиција

Лет по IFR кој се одвива вон контролиран воздушен простор и за кој надлежниот орган за ATS бара:

- доставување на план на лет,
- одржување на воздух–земја говорна комуникација на соодветен канал за комуникација и воспоставување на дво-насочна комуникација, ако е потребно, со единицата за ATS која дава податоци за лет,

ја да ја пријави позицијата како што е наведено во 3.6.3 за контролирани летови.

Забелешка. – Од воздухопловите кои избараат да користат сообраќајни информативни услуги за време на летање по IFR во рамките на утврден воздушен простор во кои се даваат информативни услуги се очекува да се придржуваат кон одредбите од 3.6, освен кога планот за лет и измените на истиот не подлежат на одобренја и кога дво-насочна комуникација се одржува со единицата на ATS која дава информативни услуги.

ПРИЛОГ 1. СИГНАЛИ/ЗНАЦИ*(Забелешка. – Види Поглавје 3, 3.4 од Анексот)***1. СИГНАЛИ ЗА ОПАСНОСТ И ИТНОСТ**

Забелешка 1. – Ниедна одредба од овиј дел не смее да спречи кој било воздухоплов во опасност да користи кои било средства кои му стојат на располагање за да привлече внимание, да укаже на својата позиција и да добие помош.

Забелешка 2. – За сите детали на процедурите за телекомуникацискиот пренос на сигналите за опасност и итност види Анекс 10, Том II, Поглавје 5.

Забелешка 3. – За деталите во врска со сигналите за потрага и спасување види Анекс 12.

1.1 Сигнали за опасност

Следните сигнали, било да се користат заедно или посебно, значат дека се заканува сериозна и неизбежна опасност и дека е потребна итна помош:

- a) сигнал креиран со радиотелеграфија или друг начин за сигнализирање кој се состои од SOS групата (... --- ... со Морзеова азбука);
- b) радиотелефонски сигнал за опасност кој се состои од изговорениот збор MAYDAY;
- c) порака за опасност испратена преку линија за пренос на податоци со која се пренесува значењето/намената на зборот MAYDAY;
- d) црвени светлечки ракети или петарди испукани поединечно и во кратки интервали.
- e) светлечки падобран со црвени светла.

Забелешка. – Членот 41 од Радио регулативите на ИТУ (Nos. 3368, 3270 и 3271) дава податоци за сигналите за тревога за автоматско вклучување на системите за тревога на радиотелеграфот и радиотелефонот.

3268 Радиографскиот сигнал за тревога се состои од серија на дванаесет цртички испратени во една минута, а времетраењето на секоја цртичка изнесува четири секунди, а времетраењето на интервалот помеѓу секоја следна цртичка е една секунда. Сигналот може да се пренесе рачно, но препорачливо е да се пренесува преку автоматски инструмент.

3270 Радиотелефонскиот сигнал за тревога се состои од два во основа синусоидални аудио/звучни фреквентни тонови кои се пренесуваат наизменично. Едниот тон е со фреквенција од 2 200 Hz, а другиот со фреквенција од 1 300 Hz, и времетраењето на секој тон изнесува 250 милисекунди.

3271 Радиотелефонскиот сигнал за тревога, кога се генерира со автоматски средства, се испраќа непрекинато во период од најмалку триесет секунди, но не повеќе од една минута; кога се генерира со други средства, сигналот се пренесува/испраќа непрекинато колку што е можно изводливо во период од приближно една минута.

1.2 Сигнали за итност

1.2.1 Следните сигнали, било да се користат заедно или посебно, значат дека воздухоплов сака да извести за проблемите кои го присилуваат да слета без да бара итна помош:

- a) постојано вклучување и исклучување на светлата за слетување; или
- b) постојано вклучување и исклучување на навигациските светла на начин кој се разликува од навигациските трепкави светла.

1.2.2 Следните сигнали, било да се користат заедно или посебно, значат дека воздухопловот има многу итна порака која сака да ја испрати, а која се однесува на безбедноста на брод, воздухоплов или друго превозно средство, или на лице во авионот, односно во неговото видно поле:

- a) сигнал генериран со радиотелеграф или на друг начин за сигнализирање кој се состои од групата XXX;
- b) радиотелефонски сигнал за итност кој се сотои од изговорени зборови PAN, PAN;
- c) итна порака испратена преку канал за пренос на податоци кој го пренесува значењето на зборовите PAN, PAN.

2. СИГНАЛИ КОИ СЕ КОРИСТАТ ВО СЛУЧАЈ НА ПРЕСРЕТНУВАЊЕ

2.1 Сигнали кои ги дава воздухопловот - пресретнувач и одговори на пресретнатиот воздухоплов

Сер.	Сигнали на воздухопловот ПРЕСРЕТНУВАЧ	Значење	Сигнали на ПРЕСРЕТНАТИОТ воздухоплов	Значење
1	<p>ДЕЊЕ или НОЌЕ – Нишање на воздухоплов и палење и гасење на навигациските светла во неправилни интервали (и на светлата за слетување во случај на хеликоптер) од позиција незначително над и пред, и вообичаено лево од пресретнатиот воздухоплов (или на десно ако воздухопловот кој се пресретнува е хеликоптер) а, после потврден одговор за прием, се изведува лесен/мал засврт на лево (или на десно во случај на хеликоптер) кон саканиот курс/правец на летот.</p> <p><i>Забелешка 1. – Метеоролошките услови или теренот може да бараат од воздухопловот - пресретнувач да ги промени позициите и правецот на вртење дадени погоре во Серија 1.</i></p> <p><i>Забелешка 2. – Ако пресретнатиот воздухоплов не е во состојба да држи чекор со воздухопловот - пресретнувач, пресретнувачот треба да изведе серија на свртувања (racetrack patterns) и да го занула воздухопловот секој пат кога го поминува пресретнатиот воздухоплов.</i></p>	<p>Вие сте пресретнат. Следете ме.</p>	<p>ДЕН или НОЌ – Мавтање со крилата, палење и гасење на навигациските светла во правилни временски интервали и следење.</p> <p><i>Забелешка 1. – Дополнителните постапки кои се бара да ги преземе пресретнатиот воздухоплов се пропишани во Поглаеје 3, 3.8.</i></p>	<p>Разбрано, ќе извршам.</p>
2	<p>ДЕЊЕ или НОЌЕ – Брз маневар од пресретнатиот воздухоплов кој се состои од засврт во качување под агол од 90 степени или поголем без пресекување на линијата на летот на воздухопловот-пресретнувач.</p>	<p>Можете да продолжите</p>	<p>ДЕЊЕ или НОЌЕ – Мавтање со крилата</p>	<p>Разбрано, ќе извршам.</p>
3	<p>ДЕЊЕ или НОЌЕ – Извлекување на стојниот трап (ако има), и палење на светлата/рефлекторот за слетување и прелетување на ПСП која се користи или, ако пресретнатиот воздухоплов е хеликоптер, се прелетува просторот за слетување на хеликоптерот. Во случај на хеликоптери, хеликоптерот-пресретнувач изведува приод за слетување, доаѓајќи до лебдење блиску до просторот за слетување.</p>	<p>Слетајте на овој аеродром</p>	<p>ДЕЊЕ или НОЌЕ – Извлекување на стојниот трап (ако има), палење на светлата/рефлекторот за слетување и следење на воздухопловот -пресретнувач и ако, после прелетувањето на ПСП која се користи или просторот за слетување на хеликоптерот, се смета дека слетувањето е сигурно, се продолжува со слетување.</p>	<p>Разбрано, ќе извршам</p>

Анекс 2 — Правила за летање

Прилог 1

2.2 Сигнали кои ги дава пресретнатиот воздухоплов и одговори на воздухопловот - пресретнувач

<i>Сер.</i>	<i>Сигнали на ПРЕСРЕТНАТИОТ воздухоплов</i>	<i>Значење</i>	<i>Сигнали на воздухопловот ПРЕСРЕТНУВАЧ</i>	<i>Значење</i>
4	ДЕЊЕ или НОЌЕ – Вовлекување на стојниот трап (ако има), палење и гасење на светлата/рефлекторот за слетување додека поминува преку ПСП која се користи или, просторот за слетување на хеликоптер на висина поголема од 300 m (1 000 ft), но не над 600 m (2 000 ft) (во случај на хеликоптер, на висина поголема од 50 m (170 ft), но не над 100 m (330 ft) над нивото на аеродромот, и продолжувајќи да кружи над ПСП која се користи или просторот за слетување на хеликоптер. Ако не е во состојба да ги пали – гаси светлата за слетување, тоа се прави со кои било други расположливи светла.	Аеродромот кој сте го определите е несоодветен	ДЕЊЕ или НОЌЕ – Ако е пожелно пресретнатиот воздухоплов да го следи воздухопловот-пресретнувач до алтернативен аеродром, воздухопловот - пресретнувач го вовлекува стојниот трап (ако има) и ги користи сигналите од Серија 1, пропишани за воздухоплов пресретнувач. Ако се донесе одлука да се остави пресретнатиот воздухоплов, воздухопловот – пресретнувач ги користи сигналите од Серија 2, пропишани за воздухоплов – пресретнувач.	Разбрано, прати ме. Разбрано, можете да продолжите
5	ДЕЊЕ или НОЌЕ – Постојано палење и гасење на сите расположливи светла, но на начин кој се разликува од трепкавите светла.	Не можам да споведам	ДЕЊЕ или НОЌЕ – Ги користи сигналите од Серија 2, пропишани за воздухоплов – пресретнувач.	Разбрано
6	ДЕЊЕ или НОЌЕ – Не редовно палење и гасење на сите расположливи светла.	Во опасност сум	ДЕЊЕ или НОЌЕ – Ги користи сигналите од Серија 2, пропишани за воздухоплов – пресретнувач.	Разбрано

3 ВИЗУЕЛНИ ЗНАЦИ КОИ СЕ КОРИСТАТ ДА ПРЕДУПРЕДАТ ВОЗДУХОПЛОВ КОЈ БЕЗ ДОЗВОЛА ЛЕТА ВО, ИЛИ САМО ШТО НЕ ВЛЕГОЛ ВО УСЛОВНО ЗАБРАНЕТА, ЗАБРАНЕТА ИЛИ ОПАСНА ЗОНА

Денџе и ноќе, со серија на ракети испалени од земја во временски интервали од 10 секунди, кои при распрскувањето даваат црвена и зелена светлост или свездучки, предупредувајќи го пилотот на воздухопловот дека лета во или само што не влегол во условно забранета, забранета или опасна зона и дека треба да ги преземе оние неопходни мерки кои може да се потребни.

4. ЗНАЦИ ЗА СООБРАЌАЈОТ НА АЕРОДРОМ

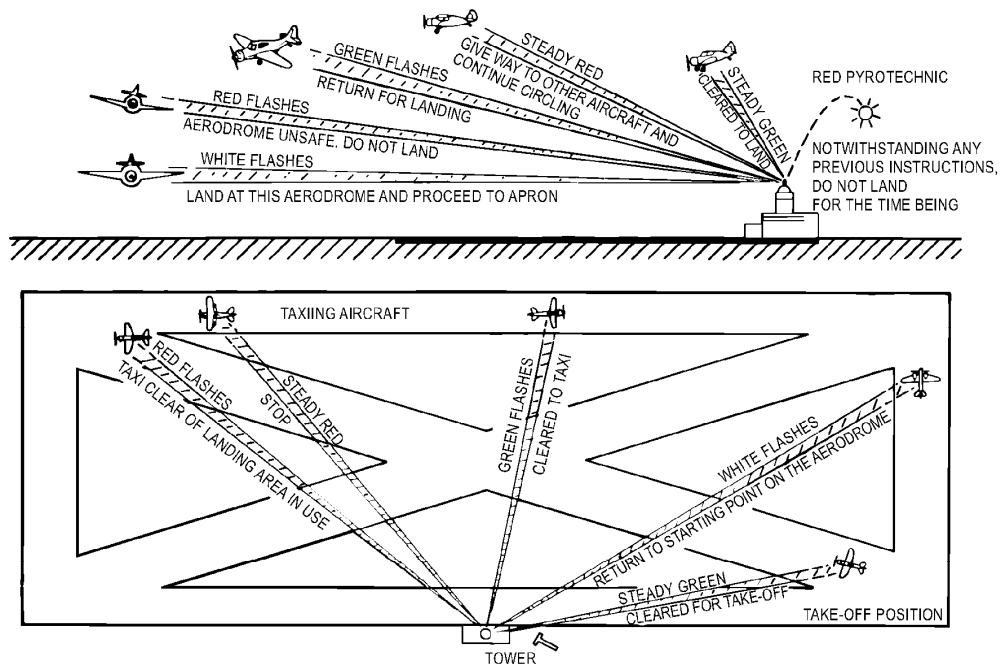
4.1 Светлосни и пиротехнички знаци

4.1.1 Упатства

Светло		Од аеродромската контрола до:	
		Воздухоплов во лет	Воздухоплов на земја
Упатено до односниот воздухоплов (види слика А1-1)	Стално зелено светло	Одобрено слетување	Одобрено полетување
	Стално црвено светло	Продолжи на друг круг. Предност има другиот воздухоплов	Застани и чекај
	Серија од трепкаво зелено светло	Продолжи и врати се за слетување*	Одобрено возење по земја
	Серија од трепкаво црвено светло	Не слетувај, несигурен аеродром	Напушти ги површините за слетување кои се користат
	Серија од трепкаво бело светло	Слетај на овој аеродром и вози до платформата*	Врати се на почетната точка на аеродромот
Црвени пиротехнички ракети		Не слетувај без разлика на сите претходни упатства	
* Потребните одобренија за слетување и возење поземја ќе бидат навремено дадени			

Анекс 2 — Правила за летање

Прилог 1

Слика А1 – 1 (види 4.1.1)

Превод на текстот од слика А1 - 1

Red pyrotechnic	Црвени светлечки ракети
Notwithstanding any previous instructions, do not land for the time being	Без разлика на сите претходни упатства, сега не слетувај
Steady green	Постојано зелено светло
Cleared to land	Одобрено слетување
Steady red	Постојано црвено светло
Give way to other aircraft and continue circling	Друг воздухоплов има предност, продолжи со кружење
Green flashes	Зелено трепкаво светло
Return for landing	Врати се за слетување
Red flashes	Црвено трепкаво светло
Aerodrome unsafe, do not land	Небезбеден аеродром, не слетувај
White flashes	Бело трепкаво светло
Land at this aerodrome and proceed to apron	Слетај на овој аеродром и вози до платформата
Taxiing aircraft	Воздухоплов кој таксира (вози по земја)
Steady green	Зелено постојано светло
Cleared for take-offs	Одобрени полетувања
White flashes	Бело трепкаво светло
Return to starting point on the aerodrome	Врати се на почетната точка на аеродромот
Green flashes	Зелено трепкаво светло
Cleared to taxi	Одобрено таксирање (возење по земја)
Steady red	Постојано црвено светло
Stop	Запри и чекај
Red flashes	Црвено трепкаво светло
Taxi clear of landing area in use	Напушти ги површините за слетување кои се во употреба
Tower	Кула
Take-off position	Позиција за полетување

Анекс 2 — Правила за летање

Прилог 1

4.1.2 Потврдување на прием од страна на воздухоплов

а) Кога лета:

1) дeње:

- со нишање/мавтање на крилата на воздухопловот;

Забелешка. – Овој сигнал не треба да се очекува кога воздухопловот се наоѓа во во трет засврт и финален приод.

2) ноќе:

- два пати ги уклучува и исклучува светлата/рефлекторот за слетување или, ако нема, два пати ги уклучува и исклучува навигациските светла.

б) Кога е на земја:

– дeње:

- со придвижување на крилцата и крмата/кормилото за правец;

– ноќе:

- два пати го уклучува и исклучува рефлекторот за слетување или, ако нема, два пати ги уклучува и исклучува навигациските светла.

4.2 Визуелни знаци на земја

Забелешка. – За детали за визуелните знаци на земја види Анекс 14.

4.2.1 Забрана за слетување

Квадратна, црвена хоризонтална табла со две жолти дијагонални пруги (слика А1–2), кога се прикажува во сигналната зона означува дека се забранети слетувања и дека забраната може да се продолжи.

Слика А1–2

4.2.2 Потреба од посебна претпазливост за време на приод или слетување

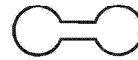
Квадратна, црвена хоризонтална табла, само со една жолта дијагонална пруга (слика А1–3), кога се прикажува во сигналната зона означува дека поради лоша состојба на маневарската површина, или поради некои други причини мора да се биде посебно внимателен при приодот за слетување или при слетувањето.

Слика А1–3

4.2.3 Користење на ПСП-и и патеките за возење

4.2.3.1 Хоризонтална бела табла во облик на два круга поврзани со пречка (слика А1–4), кога се прикажува во сигналната зона означува дека од воздухопловите се бара да слетуваат, полетуваат и возат само по ПСП-и и патеките за возење.

Слика А1–4

4.2.3.2 Истата хоризонтална бела табла во облик на два круга поврзани со пречка како во 4.2.3.1, но со црни поперечни линии и во двата круга (слика А1–5), кога се прикажува во сигналната зона означува дека од воздухопловите се бара да слетуваат и полетуваат само од ПСП-и, а дека другите маневри не се ограничени да се вршат на ПСП-и и патеките за возење.

Слика А1–5

4.2.4 Затворени ПСП-и и патеки за возење

Крстови нацртани со контрасна боја, жолта или бела (слика А1–6), хоризонтално поставени на ПСП-и и

Анекс 2 — Правила за летање

Прилог 1

патеките за возење или на делови од истите, означуваат несоодветна површина за движење на воздухопловите.

Слика А1-6

4.2.5 Упатства за слетување и полетување

4.2.5.1 Хоризонтално поставен знак во облик на буквата "Т", во бела или портокалова боја (слика А1-7), го означува правецот кој воздухопловите треба да го користат за слетување и полетување, што мора да е во правецот кој е паралелен со подолгата вертикална страна од буквата "Т"

Забелешка. — За слетување и полетување ноќе, се поставуваат бели светилки во облик на буквата "Т".

Слика А1-7

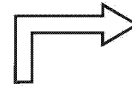
4.2.5.2 Група од два броја (слика А1-8) поставени вертикално на аеродромската контролна кула или во нејзина близина, со кои на воздухопловите кои се на маневарската површина им се означува правецот за полетување, изразен во единици од по 10 степени на магнетскиот правец, заокружен на поблиската десетка.

Слика А1-8

4.2.6 Вртење/движење на десно

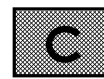
Кога се прикажува во сигналниот простор, или хоризонтално на крајот од ПСП или траката/лентата која се користи, стрелка на десно во воочлива боја (слика А1-9) означува дека треба да се сврти на десно пред слетување и после полетување.

Слика А1-9

4.2.7 Биро на АТS/аеродромската контрола на летање за прием на извештаи

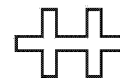
Буквата "С" во црна боја поставена вертикално на жолта основа/плоча (слика А1-10) ја покажува локацијата каде се предаваат извештаите за лет, а кои се однесуваат на воздушната пловидба.

Слика А1-10

4.2.8 Летаат едрилици

Двократен/дупли бел крст поставен хоризонтално (слика А1-11) на сигналниот простор означува дека аеродромот се користи за летање на едрилици и дека летањето е во тек.

Слика А1-11

5. Знаци за паркирање на воздухоплов

5.1 Од сигнаристот до воздухоплов

Забелешка 1. — Овие знаци се наменети за да ги користи сигнаристот, со раце и осветлени палки, во зависност што е потребно, со цел да му го олесни на пилотот набљудувањето, а сигнаристот е свртен со лице према воздухопловот:

a) за воздухоплови со фиксни крила, тој стои пред левото крило во видното поле на воздухопловот, од каде пилотот најдобро го гледа; и

b) за хеликоптери, стои пред хеликоптерот на место каде пилотот најдобро го гледа.

Анекс 2 —Правила за летање**Прилог 1**

Забелешка 2. Значењето на односните знаци останува исто и ако се држат палки, осветлени палки или батерии.

Забелешка 3. – Моторите на воздухопловите се означуваат со бројки, од десно на лево во однос на сигналистот свртен со лице кон воздухоплов (т.е. мотор бр. 1 е мотор на лево).

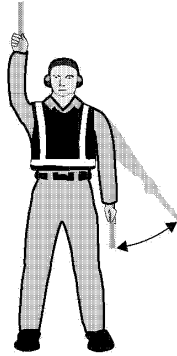
Забелешка 4. – Знаците обележени со ѕвездичка (*) се наменети за користење на хеликоптери кои лебдат.

Забелешка 5. – Референците за палките, може да се референци и за палките за пинг понг или параквици (само преку ден).

Забелешка 6. – Референците за сигналистот, може да се референци и за паркерот.

5.1.1 Пред да се користат следните знаци, сигналистот проверува дека областа во која треба да го води воздухопловот е чиста од предмети кои воздухопловот постапувајќи согласно 3.4.1 може да ги удри.

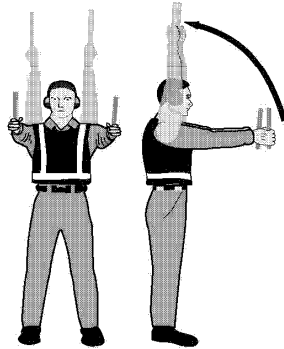
Забелешка. – Конструкцијатата на многу воздухоплови е таква што патеката на врвовите на крилјата, моторите и другите крајни делови не можат секогаш да се посматраат визуелно од пилотската кабина додека воздухопловот изведува маневри на земја.

1. Постапувај по упатствата од сигналистот

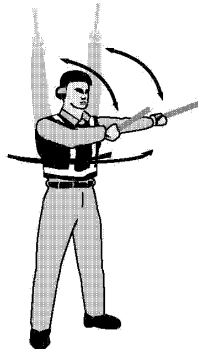
Десна рака испружена вертикално над главата на сигналистот со палката насочена нагоре; а палката во левата рака ја придвижува покажувајќи надолу кон телото.

Забелешка. – Со овој знак сигналистот кој се наоѓа кај врвот на крилото на воздухопловот му дава знак на пилотот/паркерот/операторот за туркање назад дека нема пречки воздухопловот да се движи до/од местото за паркирање.

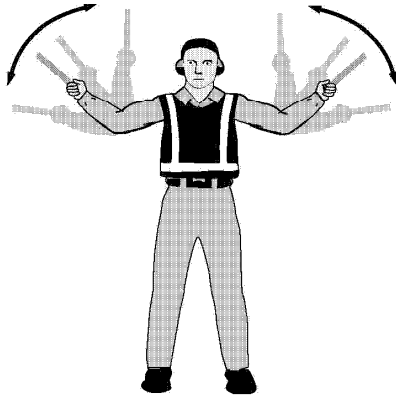
2. Постави се пред мене

Двете раце се испружени напред со палките насочени нагоре и се помрдуваат над главата на сигналистот.

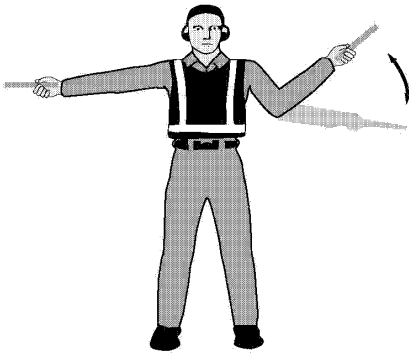
3. Продолжи до следниот сигналист или по упатството од кулата/контролата на земја

Двете раце испружени и кренати нагоре; се придвижуваат покажувајќи со палките во правецот на следниот сигналист или површината за возење.

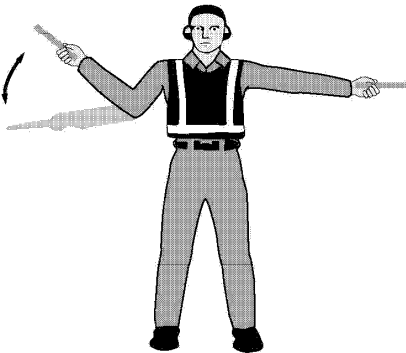
4. Вози право напред

Свиткани раце во лактите, лесно раширени а палките се движат горе – доле од висина на градите до главата.

5 а). Сврти лево (од гледна точка на пилотот)

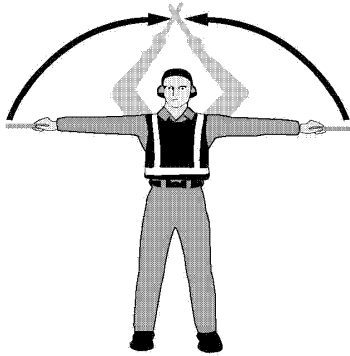
Десната рака и палката се испружени на страна под агол од 90 степени во однос на телото, а со левата рака се прави знакот "вози напред". Брзината на движењето со левата рака го означува степенот/брзината на свртување.

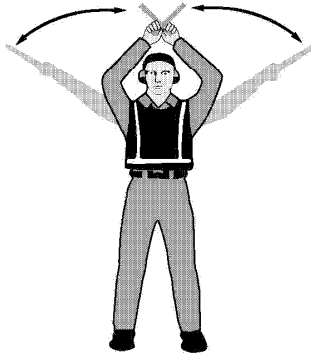
5 б). Сврти десно (од гледна точка на пилотот)

Левата рака и палката се испружени на страна под агол од 90 степени во однос на телото, а со десната рака се изведува знакот "вози напред". Брзината на движењето со десната рака го означува степенот/брзината на свртување.

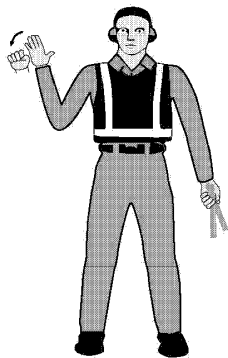

6а). ЗАСТАНИ

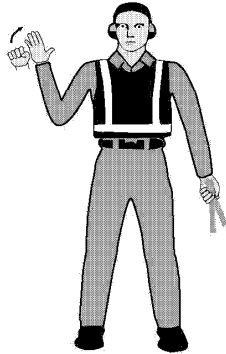
Рацете и палките се испружени на страна под агол од 90 степени во однос на телото, и пополека се придвижуваат кон горе додека палките не се прекрстат над главата.

6б). ЗАСТАНИ ВЕДНАШ

Нагло движење на испружените раце и палките нагоре додека палките не се прекрстат над главата.

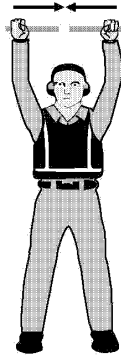
7а). КОЧИ!

Рака свиткана во лактот и подигната малку над висината на рамениците, со отворена дланка, а кога сигналот е сигурен дека е воспоставен визуелен контакт со екипажот, тој ја стиска дланката во тупаница и **не го менува** движењето се додека не добие потврда од екипажот, со испружени палеци, дека знакот е примен.

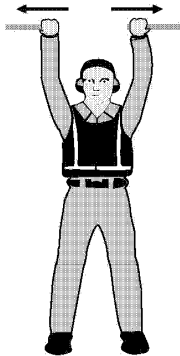
7b). ОТПУШТИ ГИ СОПИРАЧКИТЕ

Рака свиткана во лактот и подигната малку над висината на рамениците со стисната тупаница. Кога ќе се оствари визуелен контакт со екипажот на летање, се отвора тупаницата и **не се менува положбата** се додека не се добие потврда за прием од страна на екипажот на летање со испружени палци нагоре.

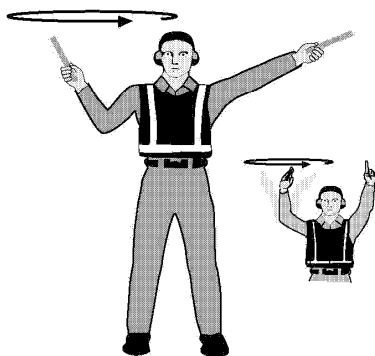
8a). ПОДМЕТНУВАЧИТЕ СЕ ПОСТАВЕНИ!

Рацете се испружени над главата, а палките се придвижуваат една кон друга се додека не се допрат. Сигналот мора да добие од екипажот потврден знак за прием на сигналот.

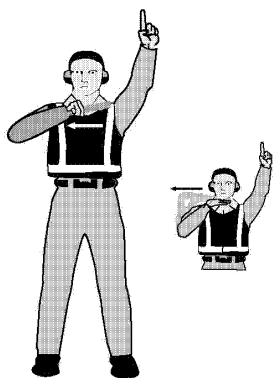
8b). ПОДМЕТНУВАЧИТЕ СЕ ТРГНАТИ!

Рацете се испружени над главата, а палките се помрдуваат една од друга (се оддалечуваат) на страна. Подметнувачите **не смее** да се тргнат се додека не се добие одобрение од екипажот.

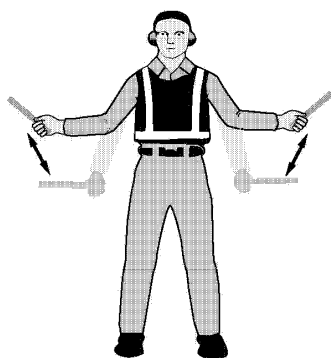
9. ПРИДВИЖИ ГИ МОТОРИТЕ!

Со десната рака свиткана во лактот во висина на главата и со палката кон нагоре се прават кружни движења, а истовремено со прст од левата рака подигната над висина на главата се означува кој мотор да се придвижи.

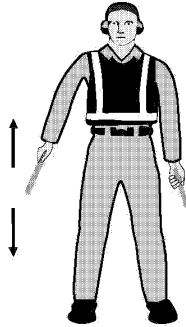
10. ЗАПРИ ЈА РАБОТАТА НА МОТОРИТЕ

Испружената рака кон напред, во висина на рамениците, се придвижува до врвот на левото раме, а со палката се поминува преку вратот до врвот на десното раме со движење слично на сечење.

11. НАМАЛИ ГО ГАСОТ НА МОТОРИТЕ

Двете раце со палките се движат горе – доле слично на плескање/тапкање, и тоа од висина на половината кон колениците.

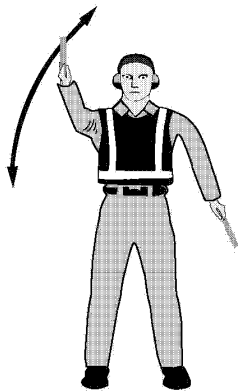
12. НАМАЛИ ГО ГАСОТ НА МОТОРОТ(ИТЕ) НА НАЗНАЧЕНАТА СТРАНА

Двете раце скоро спуштени, со дланките свртени накај земјата; *левата* или *десната* рака се движат горе – доле, во зависност од тоа на која страна треба да се намали гасот на моторите.

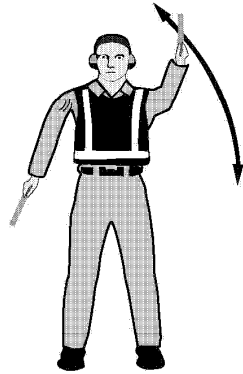
13. ВОЗИ ПРАВО НАНАЗАД!

Со двете раце поставени пред телото во висина на половината се прават кругови према напред. За прекинување на возењето наназад се користат знаците од ба и бв.

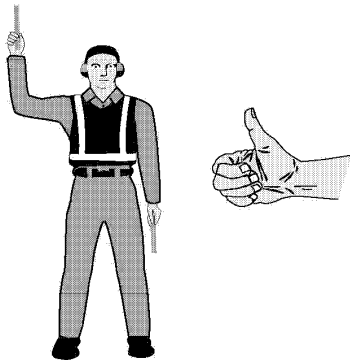

14а). ВОЗИ НАНАЗАД СО ОПАШКАТА НАДЕСНО

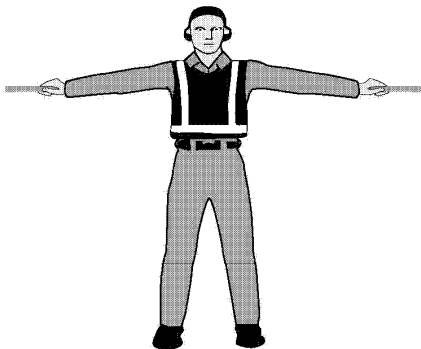
Левата рака е испружена кон земјата, а десната рака се спушта и дига со повторување на движењата, од вертикална положба над главата до хоризонтална положба нанапред.

14b). ВОЗИ НАНАЗАД СО ОПАШКАТА НАЛЕВО

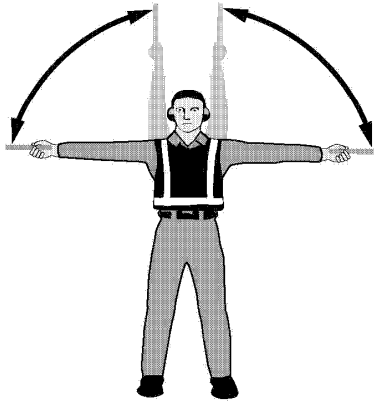
Десната рака е испружена кон земјата, а левата рака се спушта и дига со повторување на движењата, од вертикална положба над главата до хоризонтална положба напред.

15. ПОТВРДУВАМ/СЕ Е В РЕД, ПРОДОЛЖИ!

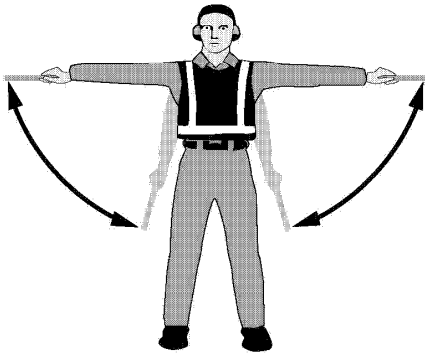
Десната рака е подигната во висина на главата, свиткана во лактот, со палецот или палката испружени нагоре; левата рака е спуштена до телото.

*16. ЛЕБДИ ВО МЕСТО!

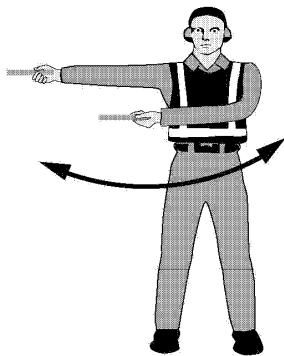
Двете раце и палките се испружени хоризонтално на страна под агол од 90 степени во однос на телото.

*17. КАЧУВАЈ СЕ!

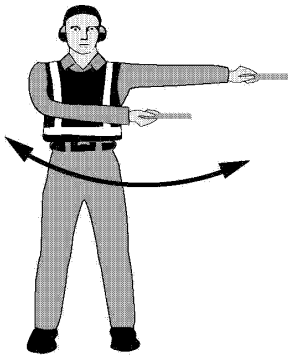
Двете раце и палките се испружени хоризонтално на страна, под агол од 90 степени во однос на телото, а дланките се свртени према горе и се придвижуваат нагоре. Брзината на движењето на рацете ја означува бараната брзина на качување.

*18. СПУШТАЈ СЕ!

Двете раце се испружени хоризонтално на страна под агол од 90 степени во однос на телото, а дланките се свртени кон земја, и рацете се движат надолу. Брзината на движењето на рацете надолу ја означува бараната брзина на спуштање.

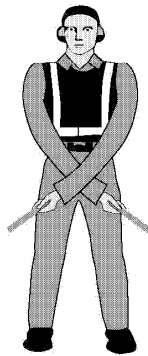
*19 а). ВОЗИ ХОРИЗОНТАЛНО НАЛЕВО
(од гледна точка на пилотот)

Десната рака е испружена хоризонтално на страна под агол од 90 степени во однос на десната страна на телото. Со левата рака се прават движења, слични на метење, во правец на десната рака.

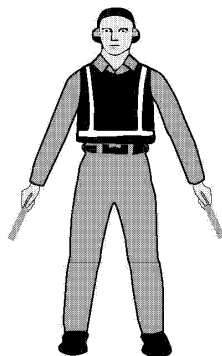
***19b). ВОЗИ ХОРИЗОНТАЛНО НАДЕСНО
(од гледна точка на пилотот)**

Левата рака е испружена хоризонтално на страна под агол од 90 степени во однос на левата страна на телото. Со десната рака се прават движења, слични на метење, во правец на левата рака.

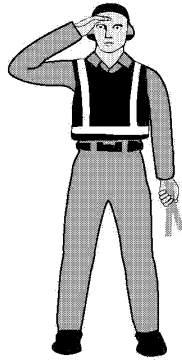
*20. СЛЕТАЈ

Рацете се испружени и прекрстени пред телото, со палките насочени кон доле.

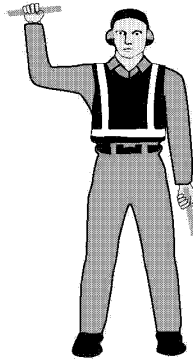
21. ЗАДРЖИ ЈА ПОЗИЦИЈАТА/ЧЕКАЈ

Рацете со палките се наплно испружени надолу под агол од 45 степени во однос на телото. Сигналистот останува во оваа положба се додека не е сигурно да се упати воздухопловот на следниот маневар.

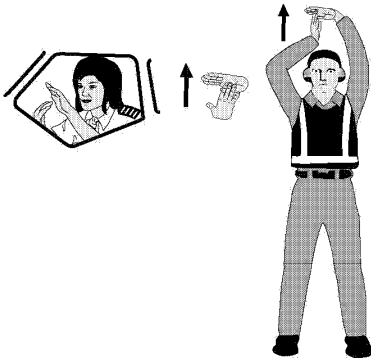
22. СЛОБОДНИ СТЕ!

Сигналистот салутира со десната рака и/или палката за да го испрати воздухопловот. Одржува визуелен контакт со екипажот за летање, се додека воздухоплов не започне со возење.

23. НЕ ГИ ДОПИРАЈТЕ КОМАНДИТЕ ЗА УПРАВУВАЊЕ (технички и знаци за комуникација за опслужување)

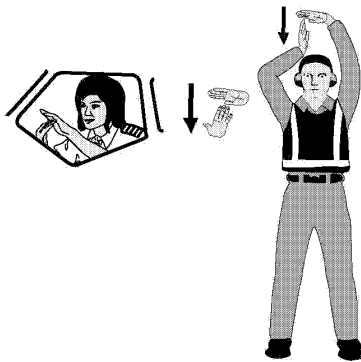
Десната рака е наполно испружена над главата со затворена тупаница или држи палка во хоризонтална положба; левата рака останува покрај телото.

24. ВКЛУЧЕТЕ ГО НАПОЈУВАЊЕТО (технички и знаци за комуникација за опслужување)

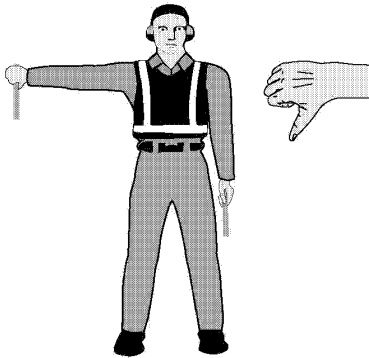
Рацете се испружени над главата; левата рака е отворена хоризонтално, а врвовите на прстите од десната рака се движат кон и ја допираат отворената дланка на левата рака (правејќи ја буквата "Т"). Во ноќни услови, може да се користат светлосни палки за да се формира буквата "Т" над главата.

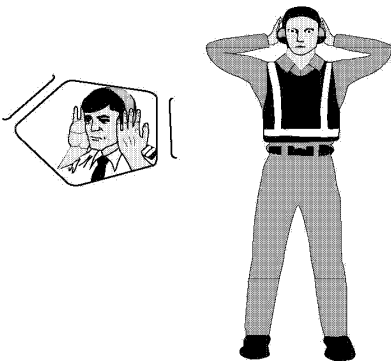
25. ИСКЛУЧЕТЕ ГО НАПОЈУВАЊЕТО
(технички и знаци за комуникација
за опслужување)

Рацете се наполно испружени над главата; левата рака е отворена хоризонтално, а врвовите на прстите од десната рака ја допираат отворената дланка на левата рака (правејќи ја буквата "Т"); потоа десната рака се оддалечува од левата. **Не го исклучувајте** напојувањето се додека не се добие одобрение од екипажот. Во ноќни услови, може да се користат светлосни палки за да се формира буквата "Т" над главата.

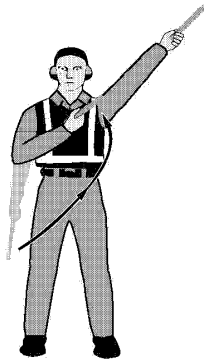
26. НЕГАТИВЕН ОДГОВОР
(технички и знаци за комуникација
за опслужување)

Десната рака е испружена настрана во висина на рамениците под агол од 90 степени во однос на телото, со палката или палецот насочени во правец кон земјата, а левата рака останува спуштена до телото.

**27. ВОСПОСТАВЕТЕ КОМУНИКАЦИЈА
ПРЕКУ ИНТЕРФОН**
(технички и знаци за комуникација
за опслужување)

Двете раце се испружени под агол од 90 степени во однос на телото, и се движат кон главата се додека со дланките не се покријат и двете уши.

28. ОТВОРЕТЕ/ЗАТВОРЕТЕ ГИ СКАЛИТЕ (технички и знаци за комуникација за опслужување)

Левата рака е испружена над главата под агол од 45 степени, а десната рака од положба покрај телото со движење слично на метење се придвижува кон врвот на левото рамо.

Забелешка.— Овој знак е главно наменет за воздухоплови кои имаат комплет на вградени скали на предниот дел.

5.2 Знаци од пилот до сигналист

Забелешка 1. — Овие знаци ги користи пилотот во пилотската кабина, обично со раце, а кои сигналистот ги гледа, а по потреба може да се осветлени со цела да се олесни гледањето на сигналистот.

Забелешка 2. — Моторите на воздухопловите се нумерирани во однос на сигналистот кој е свретен со лице кон воздухопловот, и тоа од десно кон лево (т.е. мотор бр. 1 е моторот на лево).

5.2.1 Сопирачки

Забелешка. — Моментот кога тупаницата е стисната или прстите се испружени го означува, секое посебно, моментот на користење или отпуштање сопирачките.

- Користење на сопирачки:* Стискање во тупаница од испружена дланка покажува користење на сопирачки.
- Сопирачки отпуштени:* Исправање на дланката од стисната тупаница покажува отпуштање на сопирачките.

5.2.2 Подметнувачи/клинови

- Поставување на подметнувачи/клинови:* Рацете испружени на страна, со дланките свртени нанадвор, се вкрстуваат пред лицето.
- Отстранивање на подметнувачи/клинови:* рацете вкрстени пред лицето, со дланките свртени нанадвор, се рашируваат нанадвор.

5.2.3 Подготвен за придвижување на моторите

Подигањето на соодветен број на прсти од едната рака го означува бројот на моторот кој треба да се придвижи.

5.3 Технички и знаци за комуникација за опслужување

5.3.1 Знаците со раце се користат само кога не е можно да се воспостави говорна комуникација, што се однесува на техничките и знаците за комуникација за опслужување.

5.3.2 Сигналистот обезбедува дека е добиена потврда за прием од страна на екипажот за летање, што се однесува на техничките и знаците за комуникација за опслужување.

Забелешка. — Техничките и знаците за комуникација за опслужување се опфатени во Прилог 1, со цел да се стандардизира/усогласи користењето на знаците кои се даваат со раце, а кои се користат за комуникација со екипажот за летање за време на процесот на движење на воздухопловите што се однесува на должностите за сервисирање или опслужување.

6. Стандардни знаци за опасни ситуации, кои се даваат со користење на раце

Следните знаци кои се даваат со раце се утврдени како минимум знаци кои се потребни заради комуникација за време на опасни ситуации помеѓу воздухопловот за спасување и (ARFF) командирот на инцидент/ARFF

*Анекс 2 —Правила за летање**Прилог 1*

пожарникари и кабината на пилотите и/или кабинскиот персонал на воздухопловот кој е во неволја. ARFF знаците за опасни ситуации кои се даваат со раце, за екипажот за летање, би требало да се даваат од левата предна страна на воздухопловот.

Забелешка. – Заради поефикасна комуникација со кабинскиот персонал, знаците за опасни ситуации кои се даваат со раце може да ги даваат и ARFF пожарникарите од други позиции.

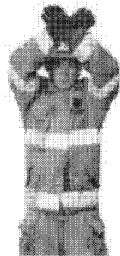

1. Се препорачува евакуација

Се препорачува евакуација врз основа на проценката на ARFF командирот за надворешна ситуација

Раката е испружена од телото и се држи хоризонтално со подигната дланка во висина на очите. Со раката се мавта под агол и тоа наназад. Раката со која не се мавта се држи покрај телото.

Ноќе – ист знак, само со осветлени палки.

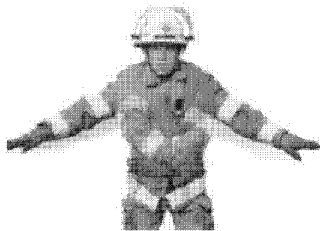

2. Препорачано запирање

Препорачаната евакуација која е во тек се прекинува. Се прекинува движење на воздухошловот или друга активност која е во тек.

Рацете се пред главата, вкрстени во зглобовите.

Ноќе – ист знак, само со осветлени палки

3. Опасната ситуација е под контрола

Нема надворешен доказ за опасни услови или "се е чисто".

Рацете се испружени нанадвор и надолу под агол од 45 степени во однос на телото. Рацете се придвижуваат навнатре под линија на половината се додека рачните зглобови не се вкрстат, а потоа се испружуваат нанадвор до почетната положба (знак "безбедно/сигурно" на проценителот).

Ноќе – ист знак, само со осветлени палки

21. ПОЖАР!

Десната рака се движи во различни правци, (со движења на вентилатор), од висина на рамениците кон колената, а левата рака го покажува местото каде избил пожарот.

Ноќе – ист знак, само со осветлени палки

ПРИЛОГ 2. ПРЕСРЕТНУВАЊЕ НА ЦИВИЛНИ ВОЗДУХОПЛОВИ

(Забелешка. – Види Поглавје 3, 3.8 од Анексот)

1. Правила кон кои земјите треба да се придржуваат

1.1 За да се постигне усогласеност на законските прописи што е неопходно заради безбедноста на навигацијата на цивилните воздухоплови, договорните земји обрнуваат должно внимание на следните правила при изготвувањето на законски прописи и административни директиви:

- a) пресретнување на цивилен воздухоплов се врши само како последна опција;
- b) ако се врши, пресретнувањето ќе биде ограничено до утврдување на идентитетот на воздухопловот, освен ако не е потребно да се врати воздухопловот на неговата планирана патека, по што тој се упатува вон границите на националниот воздушен простор, се води настрана од забранетата, условно забранетата или опасната зона или му се дава инструкција да слета на аеродромот на одредистетото;
- c) вежбање на пресретнување на цивилни воздухоплови нема да се врши;
- d) на пресретнатиот воздухоплов му се даваат навигациони упатства и сродни податоци преку радиотелефонија, секогаш кога може да се воспостави радио врска; и
- e) во случај кога од пресретнатиот воздухоплов се бара да слета на прелетана територија, одредениот аеродром за слетување треба да е соодветен за безбедно слетување за типот на односниот воздухоплов.

Забелешка. – Со едногласното усвојување на 25^{мо} Заседание (вопредно) на Советот на ИКАО, на 10 мај 1984 година, на членот 3 bis од Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство, договорните земји прифатија дека "секоја земја мора да се воздржи од користење на оружје против цивилни воздухоплови во лет".

1.2 Договорните земји објавуваат стандарден начин за маневрите на воздухопловот–пресретнувач кој пресретнува цивилен воздухоплов. Концепцијата на овој начин е таква што се избегнува каков било ризик по пресретнатиот воздухоплов.

Забелешка. – Во Додаток А, Дел 3 дадени се Посебните препораки во врска со начинот за маневрирање.

1.3 Договорните земји гарантираат дека постои одредба за користење на секундарниот надзорен радар

или ADS-B, кога е можно, заради идентификација на цивилните воздухоплови во зони во кои тие може да бидат предмет на пресретнување.

2 Постапки кои ги презема пресретнатиот воздухоплов

2.1 Воздухоплов кој е пресретнат од друг воздухоплов мора веднаш:

- a) да ги следи инструкциите кои му ги дава воздухопловот пресретнувач, толкувајќи ги и одговарајќи на визуелните знаци согласно спецификациите од Прилог 1;
- b) да ја извести, ако е можно, надлежната единица за ATS;
- c) да се обиде да воспостави радиокомуникација со воздухопловот–пресретнувач или со надлежната единица на контролата на пресретнување за наведување на воздухоплови, емитувајќи општ повик на фреквенцијата за опасни ситуации (121.5 MHz), наведувајќи го својот знак за идентификација и природата на летот; а, ако не се воспостави врска и ако е изводливо, го повторува овој повик на фреквенцијата за опасни ситуации 243 MHz;
- d) ако е опремен со SSR транспондер, да го избира Модел А, код 7700, освен ако од надлежната единица за ATS не добил поинакви инструкции;
- e) ако е опремен со ADS-B или ADS-C, да ја избира соодветната изводливост за опасни ситуации, ако е можно, освен ако од надлежната единица за ATS не добил поинакви инструкции.

2.2 Ако која било инструкција која е приемена преку радиокомуникација е во спротивност со оние кои ги дава воздухопловот пресретнувач со визуелни знаци, пресретнатиот воздухоплов веднаш бара појаснување, за кое време продолжува да се придржува кон визуелните инструкции кои му ги дава воздухопловот пресретнувач.

2.3 Ако која било инструкција која е приемена преку радиокомуникација е во спротивност со оние кои ги дава воздухопловот пресретнувач преку радио врска, пресретнатиот воздухоплов веднаш бара појаснување, за кое време продолжува да се придржува кон радио инструкциите кои му ги дава воздухопловот пресретнувач.

3. Радиокомуникација за време на пресретнување

Ако за време на пресретнувањето се воспостави радио врска, но не е можна комуникација на ист јазик, мора да се направат обиди со цел за размена на битни информации, да се потврди приемот на упатствата користејќи ги изразите и изговорот дадени во табелата A2-1 и истите мора два пати да се емитуваат:

Табела A2-1

Фрази кои ги користи воздухопловот ПРЕСПРЕТНУВАЧ			Фрази кои ги користи ПРЕСПРЕТНАТИОТ воздухоплов		
Фраза	Изговор ¹	Значење	Фраза	Изговор ¹	Значење
CALL SIGN	<u>KOL SA-JN</u>	Кој е вашиот повикувачки знак	CALL SIGN (call sign) ²	<u>KOL SA-IN</u> (call sign)	Мојот повикувачки знак е (повикувачкиот знак)
FOLLOW	<u>FOL-OU</u>	Следи ме	WILCO постапувам по упатството	<u>VIL-KO</u>	Разбрав
DESCEND	<u>DI-SEND</u>	Спуштај се за слетување	CAN NOT	<u>KEN-NOT</u>	Не можам да ги постапувам по упатствата
YOU LAND	<u>JU-LEND</u>	Слетај на овој аеродром	REPEAT	<u>RI-PII</u>	Повторете го вашето упатство
PROCEED	<u>PRO-SID</u>	Можете да продолжите	AM LOST	<u>EM LOST</u>	Позиција непозната
			MAYDAY HIJACK ³ LAND (име на аеродромот) DESCEND	<u>MEJDEJ</u> <u>HAJ-DŽEK</u> <u>LEND</u> (име на аеродромот) <u>DI-SEND</u>	Во опасност сум Киднапиран сум Барам слетување на (име на аеродромот) Барам спуштање

1. Во втората колона, слогот кој треба да се нагласи е подвлечен.
2. Повикувачкиот знак кој се бара да се даде е оној кој се користи во радиотелефонската комуникација со единиците за ATS и одговара на регистарската ознака на воздухопловот наведена во планот на летот.
3. Имајќи ги предвид околностите може да не е препорачливо да се користи фразата "HIJACK".

ПРИЛОГ 3. ТАБЕЛИ НА НИВОА НА КРСТАРЕЊЕ

Нивоата на крстарење кои треба да се следат кога тоа се бара согласно овој Анекс се следните:

RVSM - СТАПКИ

- а) во области каде се користат стапки за висина и каде, согласно спогодбите за регионална воздухопловна навигација, се применува минимум на вертикално раздвојување (VMS) од 1 000 ft помеѓу FL 290 и FL 410 вклучително:*

Магнетна патека**											
Од 000 степени до 179 степени ***						Од 180 степени до 359 степени ***					
IFR летови			VFR летови			IFR летови			VFR летови		
Ниво			Ниво			Ниво			Ниво		
FL	Стапки	Метри	FL	Стапки	Метри	FL	Стапки	Метри	FL	Стапки	Метри
010	1000	300	–	–	–	020	2000	600	–	–	–
030	3000	900	035	3500	1050	040	4000	1200	045	4500	1350
050	5000	1500	055	5500	1700	060	6000	1850	065	6500	2000
070	7000	2150	075	7500	2300	080	8000	2450	085	8500	2600
090	9000	2750	095	9500	2900	100	10000	3050	105	10500	3200
110	11000	3350	115	11500	3500	120	12000	3650	125	12500	3800
130	13000	3950	135	13500	4100	140	14000	4250	145	14500	4400
150	15000	4550	155	15500	4700	160	16000	4900	165	16500	5050
170	17000	5200	175	17500	5350	180	18000	5500	185	18500	5650
190	19000	5800	195	19500	5950	200	20000	6100	205	20500	6250
210	21000	6400	215	21500	6550	220	22000	6700	225	22500	6850
230	23000	7000	235	23500	7150	240	24000	7300	245	24500	7450
250	25000	7600	255	25500	7750	260	26000	7900	265	26500	8100
270	27000	8250	275	27500	8400	280	28000	8550	285	28500	8700
290	29000	8850				300	30000	9150			
310	31000	9450				320	32000	9750			
330	33000	10050				340	34000	10350			
350	35000	10650				360	36000	10950			
370	37000	11300				380	38000	11600			
390	39000	11900				400	40000	12200			
410	41000	12500				430	43000	13100			
450	45000	13700				470	47000	14350			
490	49000	14950				510	51000	15550			
итн	итн	итн				итн	итн	итн			

* Освен кога, врз основа на спогодбите за регионална воздухопловна навигација, е пропишано користење на изменета табела на нивоа на крстарење базирани врз номинален минимум на вертикално раздвојување од 1 000 ft (300 m), во определени услови, од страна на воздухоплов кој лета над FL 410 во границите на определени делови на воздушниот простор.

** Магнетните патеки, или во поларните области на географски широчини поголеми од 70 степени и во рамките на таква распространетост/протегања на оние области коишто надлежните органи за ATS може да ги пропишат, grid tracks (насоката на патеките во однос на gridnorth) определени со мрежа на линии паралелни со Гринич меридијанот, ставени едно врз друго, на поларана стереографска мапа на која правецот кон северниот пол е искористен како Grid North.

*** Освен онаму каде, врз основа на спогодбите за регионална воздухопловна навигација, од 090 до 269 степени и од 270 до 089 степени се пропишани за давање на услуги на главните насоки на сообраќајот, а соодветните процедури за преод кои се поврзани со истиот се утврдени.

Забелешка. – Материјалот со упатства кои се однесуваат на вертикално раздвојување е опфатен во Прирачникот за спроведување на минимум на вертикално раздвојување од 1 000 ft (300 m) помеѓу FL 290 и FL 410, вклучително (Док 9574).

Анекс 2 — Правила за летање

Прилог 3

RVSM - СТАПКИ

- б) во области каде се користат метри за висина и каде, согласно спогодбите за регионална воздухопловна навигација, се применува минимум на вертикално раздвојување (VMS) од 300 m помеѓу 8 900 m и 12 500 m, вклучително.*

Патека**											
Од 000 степени до 179 степени***						Од 180 степени до 359 степени***					
IFR летови			VFR летови			IFR летови			VFR летови		
Ниво			Ниво			Ниво			Ниво		
Стд. м.	Метри	Стапки	Стд. м.	Метри	Стапки	Стд. м.	Метри	Стапки	Стд. м.	Метри	Стапки
0030	300	1000	–	–	–	0060	600	2000	–	–	–
0090	900	3000	0105	1050	3500	0120	1200	3900	0135	1350	4400
0150	1500	4900	0165	1650	5400	0180	1800	5900	0195	1950	6400
0210	2100	6900	0225	2250	7400	0240	2400	7900	0255	2550	8400
0270	2700	8900	0285	2850	9400	0300	3000	9800	0315	3150	10300
0330	3300	10800	0345	3450	11300	0360	3600	11800	0375	3750	12300
0390	3900	12800	0405	4050	13300	0420	4200	13800	0435	4350	14300
0450	4500	14800	0465	4650	15300	0480	4800	15700	0495	4950	16200
0510	5100	16700	0525	5250	17200	0540	5400	17700	0555	5550	18200
0570	5700	18700	0585	5850	19200	0600	6000	19700	0615	6150	20200
0630	6300	20700	0645	6450	21200	0660	6600	21700	0675	6750	22100
0690	6900	22600	0705	7050	23100	0720	7200	23600	0735	7350	24100
0750	7500	24600	0765	7650	25100	0780	7800	25600	0795	7950	26100
0810	8100	26600	0825	8250	27100	0840	8400	27600	0855	8550	28100
0890	8900	29100				0920	9200	30100			
0950	9500	31100				0980	9800	32100			
1010	10100	33100				1040	10400	34100			
1070	10700	35100				1100	11000	36100			
1130	11300	37100				1160	11600	38100			
1190	11900	39100				1220	12200	40100			
1250	12500	41100				1310	13100	43000			
1370	13700	44900				1430	14300	46900			
1490	14900	48900				1550	15500	50900			
итн	итн	итн				итн	итн	итн			

* Освен кога, врз основа на спогодбите за регионална воздухопловна навигација, е пропишано користење на изменета табела на нивоа на крстарење базирани врз номинален минимум на вертикално раздвојување од 1 000 ft (300 m), во определени услови, од страна на воздухоплов кој лета над FL 410 во границите на определени делови на воздушниот простор.

** Магнетните патеки, или во поларните области на географски широчини поголеми од 70 степени и во рамките на таква распространетост/протегања на оние области коишто надлежните органи за ATS може да ги пропишат, grid tracks (насоката на патеките во однос на gridnorth) определени со мрежа на линии паралелни со Гринич меридијанот, ставени едно врз друго, на поларана стереографска мапа на која правецот кон северниот пол е искористен како Grid North.

*** Освен онаму каде, врз основа на спогодбите за регионална воздухопловна навигација, од 090 до 269 степени и од 270 до 089 степени се пропишани за давање на услуги на главните насоки на сообраќајот, а соодветните процедури за преод кои се поврзани со истиот се утврдени.

Забелешка. – Материјалот со упатства кои се однесуваат на вертикално раздвојување е опфатен во Прирачникот за спроведување на минимум на вертикално раздвојување од 1 000 ft (300 m) помеѓу FL 290 и FL 410, вклучително (Док 9574).

Non-RVSM - СТАПКИ

е) во други области каде што стапките се примарна единица за мерење на висина:

Патека*											
Од 000 степени до 179 степени **						Од 180 степени до 359 степени **					
IFR летови			VFR летови			IFR летови			VFR летови		
Ниво			Ниво			Ниво			Ниво		
FL	Стапки	Метри	FL	Стапки	Метри	FL	Стапки	Метри	FL	Стапки	Метри
010	1000	300	–	–	–	020	2000	600	–	–	–
030	3000	900	035	3500	1050	040	4000	1200	045	4500	1350
050	5000	1500	055	5500	1700	060	6000	1850	065	6500	2000
070	7000	2150	075	7500	2300	080	8000	2450	085	8500	2600
090	9000	2750	095	9500	2900	100	10000	3050	105	10500	3200
110	11000	3350	115	11500	3500	120	12000	3650	125	12500	3800
130	13000	3950	135	13500	4100	140	14000	4250	145	14500	4400
150	15000	4550	155	15500	4700	160	16000	4900	165	16500	5050
170	17000	5200	175	17500	5350	180	18000	5500	185	18500	5650
190	19000	5800	195	19500	5950	200	20000	6100	205	20500	6250
210	21000	6400	215	21500	6550	220	22000	6700	225	22500	6850
230	23000	7000	235	23500	7150	240	24000	7300	245	24500	7450
250	25000	7600	255	25500	7750	260	26000	7900	265	26500	8100
270	27000	8250	275	27500	8400	280	28000	8550	285	28500	8700
290	29000	8850	300	30000	9150	310	31000	9450	320	32000	9750
330	33000	10050	340	34000	10350	350	35000	10650	360	36000	10950
370	37000	11300	380	38000	11600	390	39000	11900	400	40000	12200
410	41000	12500	420	42000	12800	430	43000	13100	440	44000	13400
450	45000	13700	460	46000	14000	470	47000	14350	480	48000	14650
490	49000	14950	500	50000	15250	510	51000	15550	520	52000	15850
итд	итд	итд	итд	итд	итд	итд	итд	итд	итд	итд	итд

* Магнетните патеки, или во поларните области на географски широчини поголеми од 70 степени и во рамките на таква распространетост/протегања на оние области коишто надлежните органи за ATS може да ги пропишат, grid tracks (насоката на патеките во однос на gridnorth) определени со мрежа на линии паралелни со Гринич меридијанот, ставени едно врз друго, на поларана стереографска мапа на која правецот кон северниот пол е искористен како Grid North.

** Освен онаму каде, врз основа на спогодбите за регионална воздухопловна навигација, од 090 до 269 степени и од 270 до 089 степени се пропишани за давање на услуги на главните насоки на сообраќајот, и се утврдени соодветните процедури за преод кои се поврзани со истиот.

Забелешка. – Материјалот со упатства кои се однесуваат на вертикално раздвојување е опфатен во Прирачникот за спроведување на минимум на вертикално раздвојување од 300 m (1000 ft) помеѓу FL 290 и FL 410, вклучително (Док 9574).

Non-RVSM - СТАПКИ

d) во други области каде што метрите се примарна единица за мерење на висина:

Патека**											
Од 000 степени до 179 степени**						Од 180 степени до 359 степени**					
IFR летови			VFR летови			IFR летови			VFR летови		
Ниво			Ниво			Ниво			Ниво		
Стд. м.	Метри	Стапки	Стд. м.	Метри	Стапки	Стд. м.	Метри	Стапки	Стд. м.	Метри	Стапки
0030	300	1000	—	—	—	0060	600	2000	—	—	—
0090	900	3000	0105	1050	3500	0120	1200	3900	0135	1350	4400
0150	1500	4900	0165	1650	5400	0180	1800	5900	0195	1950	6400
0210	2100	6900	0225	2250	7400	0240	2400	7900	0255	2550	8400
0270	2700	8900	0285	2850	9400	0300	3000	9800	0315	3150	10300
0330	3300	10800	0345	3450	11300	0360	3600	11800	0375	3750	12300
0390	3900	12800	0405	4050	13300	0420	4200	13800	0435	4350	14300
0450	4500	14800	0465	4650	15300	0480	4800	15700	0495	4950	16200
0510	5100	16700	0525	5250	17200	0540	5400	17700	0555	5550	18200
0570	5700	18700	0585	5850	19200	0600	6000	19700	0615	6150	20200
0630	6300	20700	0645	6450	21200	0660	6600	21700	0675	6750	22100
0690	6900	22600	0705	7050	23100	0720	7200	23600	0735	7350	24100
0750	7500	24600	0765	7650	25100	0780	7800	25600	0795	7950	26100
0810	8100	26600	0825	8250	27100	0840	8400	27600	0855	8550	28100
0890	8900	29100	0920	9200	30100	0950	9500	31100	0980	9800	32100
1010	10100	33100	1040	10400	34100	1070	10700	35100	1100	11000	36100
1130	11300	37100	1160	11600	38100	1190	11900	39100	1220	12200	40100
1250	12500	41100	1280	12800	42100	1310	13100	43000	1370	13400	44000
1370	13700	44900	1400	14000	46100	1430	14300	46900	1460	14600	47900
1490	14900	48900	1520	15200	49900	1550	15500	50900	1580	15800	51900
ИТН	ИТН	ИТН	ИТН	ИТН	ИТН	ИТН	ИТН	ИТН	ИТН	ИТН	ИТН

* Магнетните патеки, или во поларните области на географски широчини поголеми од 70 степени и во рамките на таква распространетост/протегања на оние области коишто надлежните органи за ATS може да ги пропишат, grid tracks (насоката на патеките во однос на gridnorth) определени со мрежа на линии паралелни со Гринич меридијанот, ставени едно врз друго, на поларана стереографска мапа на која правецот кон северниот пол е искористен како Grid North.

** Освен онаму каде, врз основа на спогодбите за регионална воздухопловна навигација, од 090 до 269 степени и од 270 до 089 степени се пропишани за давање на услуги на главните насоки на сообраќајот, а соодветните процедури за преод кои се поврзани со истиот се утврдени.

Забелешка. – Материјалот со упатства кои се однесуваат на вертикално раздвојување е опфатен во Прирачникот за спроведување на минимум на вертикално раздвојување од 1 000 ft (300 m) помеѓу FL 290 и FL 410, вклучително (Док 9574).

ПРИЛОГ 4. СЛОБОДНИ БАЛОНИ БЕЗ ЕКИПАЖ

(Забелешка. – Види Поглавије 3, 3.1.9 од Анексот)

1. Класификација на слободни балони без екипаж

Слободните балони без екипаж се класифицираат како:

- a) *лесни*: тоа се слободни балони без екипаж кои носат товар/пратка од еден или повеќе пакети со комбинирана маса помала од 4 кг, освен ако не се определени како тешки балони согласно с) 2), 3) или 4); или
- b) *средни*: тоа се слободни балони без екипаж кои носат товар/пратка од два или повеќе пакети со комбинирана маса од 4 кг или повеќе, но помала од 6 кг, освен ако не се определени како тешки балони согласно с) 2), 3) или 4); или
- c) *тешки*: тоа се слободни балони без екипаж кои носат товар/пратка кој:
  - 1) е со комбинирана маса од 6 кг или повеќе; или
  - 2) опфаќа пакет од 3 кг или повеќе; или
  - 3) опфаќа пакет од 2 кг или повеќе со површинска густина поголема од 13 г по квадратен сантиметар; или
  - 3) користи јаже или друг уред за бесење на товарот што бара ударна сила од 230 N или повеќе за да го одвои обесениот товар од балонот.

Забелешка 1. – Површинската густина наведена во с) 3) се определува со делење на вкупната маса во грамови од пакетот на товарот со површината во квадратни сантиметри на неговата најмала површина.

Забелешка 2. – Види слика А4–1.

2. Општи оперативни правила

2.1 Слободен балон без екипаж не смее да лета без соодветна дозвола од земјата каде се испушта балонот.

2.2 Слободен балон без екипаж, кој не е лесен балон, а исклучиво се користи во метеоролошки цели и лета на начин препишан од страна на надлежниот орган, не смее да лета преку територијата на друга земја без соодветна дозвола издадена од односната земја.

2.3 Дозволата наведена во 2.2. се добива пред пуштањето на балонот, кога реално се очекува при планирањето на летот дека балонот може да одлети во воздушниот простор над територијата на друга земја. Овластувањето може да се добие за серија на летови со балони или за посебен вид на повторливи летови, на пр., летови со балон заради испитување на атмосферата.

2.4 Слободен балон без екипаж лета согласно условите кои ги утврдила земјата на регистрација и земјата(земјите) која се прелетува.

2.5 Слободен балон без екипаж не смее да лета на начин со кој балонот, или кој било дел од истиот, вклучувајќи го и товарот, удира во површината на земјата, на начин со кој се доведуваат во опасност лицата или имотот кои не се поврзани со летањето.

2.6 Тежок слободен балон без екипаж не смее да лета преку отворени мориња без претходна координација со надлежниот орган за ATS.

3. Оперативни ограничувања и услови за опрема

3.1 Тежок слободен балон без екипаж не смее да лета без дозвола од надлежниот орган за ATS на или низ кое било ниво под 18 000 m (60 000 ft) на барометарска висина, на кое:

- a) има облаци или феномен на затемнување со покриеност поголема од четири осмини; или
- b) хоризонталната видливост е помала од 8 км.

3.2 Тежок или средно лесен слободен балон без екипаж не смее да се пушти на начин на кој тој ќе лета пониско од 300 m (1 000 ft) над густо населени области на велеградови, градови населби или над собир на луѓу на отворено кои не се поврзани со летањето.

3.3 Тежок слободен балон без екипаж не смее да лета освен:

- a) ако не е опремен со најмалку два уреда или системи за прекинување на летот, било да се автоматски или со нив се управува од далечина, кои работат независно еден од друг;

Анекс 2 — Правила за летање

Прилог 4

КАРАКТЕРИСТИКИ		НОСИВОСТ (килограми)					
		1	2	3	4	5	6 или повеќе
БЕСЕЊЕ со ЈАЖЕ или со ДРУГО S 230 Њутни или ПОВЕЌЕ		ТЕЖОК					
НОСИВОСТ ПО ПАКЕТ	ПОВРШИНСКА ГУСТИНА поголема од 13g/cm ²						
<div style="border: 1px dashed black; padding: 5px; width: fit-content;"> ПРЕСМЕТКА НА ПОВРШИНСКА ГУСТИНА МАСА (g) <i>Површина со најмала плочина (cm²)</i> </div>	ПОВРШИНСКА ГУСТИНА помала од 13g/cm ²	ЛЕСЕН					
КОМБИНИРАНА МАСА (ако Бесењето ИЛИ Површинската густина ИЛИ Масата по пакет не се фактори)							
		СРЕДЕН					

Слика А4 – 1. Класификација на слободни балони без екипаж

Анекс 2 — Правила за летање

Прилог 4

- б) за полиетиленски балони со нула притиско, за прекинување на летот се користат најмалку две методи, системи, уреди или комбинации од овие, кои функционираат независно една од друга;

Забелешка – На superpressure балоните не им се потребни овие уреди, бидејќи тие брзо се подигнуваат после празнење на товарот и се распрснуваат без потреба од уред или систем наменети за пробивање на обвивката на балонот. Во овој контекст балон со superpressure претставува едноставно нерастеглива обвивка која може да поднесе/издржи разлика на притисокот, кој е повисок однатре одколку однадвор. Тој е надуен така што понискиот ноќен притисок на гасот сепак наполно ја растега обвивката. Овој балон всушност ќе одржува постојано ниво се додека преголема количина на гас не се распрсне/прошири надвор од балонот.

е) обвивката на балонот е опремена со радарско рефлективен уред(и) или радарско рефлективен материјал кои ќе создадат ехо на површинскиот радар кој работи во опсег на фреквенција од 200 MHz до 2.700 MHz, и/или балонот е опремен со други уреди кои ќе овозможат постојано следење од страна на операторот вон опсегот на радарот на земја.

3.4 Тежок слободен балон без екипаж не смее да лета во следните услови:

- а) во област каде се користи SSR опрема на земја, освен ако таа не е опремена со секундарен надзорен радар транспондер, со можност за известување на барометарската висина, кој постојано работи на доделен код, или кој може да биде вклучен во станицата за следење; или
- б) во област каде се користи ADS-B опрема на земја, освен ако таа не е опремена со ADS-B трансмитер/предавател, со можност за известување на барометарската висина, кој постојано работи на доделена код, или кој може да биде вклучен во станицата за следење;

3.5 Слободен балон без екипаж кој е опремен со антена за следење, кој бара сила поголема од 230 N за да ја прекине во која било точка не смее да лета, освен ако на антената нема обоени знаменца за сигнализирање или ленти кои се прикачени на растојание не поголемо од 15 м.

3.6 Тежок слободен балон без екипаж не смее да лета под 18 000 м (60 000 ft) барометарска висина, помеѓу зајдисонце и изгрејсонце или кој било друг ваков период помеѓу зајдисонце и изгрејсонце (исправено со висината на операцијата) како што надлежниот орган за ATS може да пропише, освен ако балонот и неговите додатоци и товарот, без разлика дали тие се одвојуваат за време на летањето, не се осветлени.

3.7 Тежок слободен балон без екипаж кој е опремен со уред за бесење (кој не е многу јасно обоен отворен падобран) подолг од 15 м, не смее да лета помеѓу зајдисонце и изгрејсонце под 18 000 м (60 000 ft) барометарска висина, освен ако уредот за бесење не е означен со многу јасни бои или ако нема закачени обоени знаменца.

4. Прекинување

Операторот на тежок слободен балон без екипаж ги активира/вклучува соодветните уреди за прекинување што се бара согласно 3.3 а) и б):

- а) кога се знае дека временските услови се понеповолни од оние пропишани за операцијата/летањето;
- б) ако заради дефект или која било друга причина понатамошното летање претставува опасност за воздушниот сообраќај или за лицата или имотот на земја; или
- в) пред неовластен влез во воздушниот простор на територијата на друга земја.

5. Известување за лет

5.1 Известување пред лет

5.1.1 Навремено известување за планиран лет на слободен балон без екипаж од средна или тешка категорија се доставува до надлежната единица за ATS, најмалку седум дена пред датумот на планираниот лет.

5.1.2 Известувањето за планираниот лет ги опфаќа оние информации од долунаведените податоци кои може да ги побара надлежната единица за ATS:

- а) регистарска ознака на летот на балонот или име/код на проектот;
- б) класификација и опис на балонот;
- в) код на SSR, адреса на воздухопловот или NDB фреквенцијата, ако е применливо;
- г) име на операторот и негов телефонски број;
- д) место на пуштање на балонот;
- е) предвиденото време на пуштање (или времето на започнување и завршување на повеќекратни пуштања);

Анекс 2 — Правила за летање

Прилог 4

- g) број на балоните кои треба да се пуштат и предвидениот интервал помеѓу пуштањата (ако станува збор за повеќекратни пуштања);
- h) очекуваниот правец на искачување;
- i) ниво(нивоа) на крстарење (барометарска висина);
- j) предвиденото поминато време за да се поминат 18 000 м (60 000 ft) барометарска висина или за да го достигне нивото на крстарење ако е на или под 18 000 м (60 000 ft), заедно со предвидената локација;

Забелешка. – Ако операцијата се состои од континуирани пуштања, времето кое треба да се внесе е предвиденото време кога првото и последното пуштање во серијата ќе го достигнат соодветното ниво (на пр. 122136Z–130330Z).

- k) предвидениот датум и време на прекинување на летот и планираната локација/место на ударот/просторот за обновување. Во случај на балони кои извршуваат долготрајни летови, зарди кои датумот и времето на прекинување на летот и местот на ударот не можат точно да се предвидат, се користи поимот "долготраен лет".

Забелешка – Ако треба да има повеќе од едно место/локација на удар/опоравување, секоја локација/место треба да се наведе заедно со соодветното предвидено време на ударот. Ако треба да има серија на континуирани удари, времето кое треба да се внесе е она предвидено за првиот и последниот удар во серијата (на пр., 070330Z–072300Z).

5.1.3 Секоја измена во известувањето пред пуштање на балонот согласно 5.1.2 се доставува до надлежната единица за ATS, најмалку 6 часа пред предвиденото време за пуштање, или во случај на испитувања на соларно или космичко нарушување кои опфаќаат елементи на критично време, не помалку од 30 минути пред предвиденото време на започнување на операцијата.

5.2 Известување за пуштање на балон

Веднаш по пуштањето на среден или тежок слободен балон без екипаж, операторот ја известува надлежната единица за ATS за следното:

- a) регистарската ознака на летот на балонот;
- b) местото каде се пушта;
- c) актуелното време на пуштање;
- d) предвиденото време кога ќе се помине 18 000 м (60 000 ft) барометарска висина, или

предвиденото време во кое ќе се достигне нивото на крстарење ако е на или под 18 000 м (60 000 ft), и предвиденото место/локација; и

- e) секоја измена на податоците претходно доставени согласно 5.1.2 g).

5.3 Известување за откажување

Операторот ја известува надлежната единица за ATS, веднаш кога знае дека планираниот лет на среден или тежок слободен балон без екипаж, кој претходно е најавен согласно 5.1, е откажан.

6. Регистрирање на позиција и пријавување

6.1 Операторот на тежок тежок слободен балон без екипаж кој лета на или под 18 000 м (60 000 ft) барометарска висина мора да ја следи патеката на летот на балонот и да достави извештај за позицијата на балонот на барање на контролата на летање. Освен ако контролата на летање не бара извештај за позицијата на балонот на почести временски интервали, операторот ја пријавува позицијата на секои 2 часа.

6.2 Операторот на тежок тежок слободен балон без екипаж кој лета на или под 18 000 м (60 000 ft) барометарска висина мора да го следи напредокот на летот на балонот и да доставува извештај за позицијата на балонот на барање на контролата на летање. Освен ако контролата на летање не бара извештај за позицијата на балонот на почести временски интервали, операторот ја пријавува позицијата на секои 24 часа.

6.3 Ако не може да се пријави позиција согласно 6.1 и 6.2, операторот веднаш ја известува надлежната единица за ATS. Ова известување ја содржи последната пријавена позиција. Надлежната единица за ATS веднаш се известува за тоа кога повторно ќе се воспостави следењето.

6.4 Еден час пред почетокот на планирано спуштање на тежок слободен балон без екипаж, операторот до надлежната единица за ATS ги доставува следните податоци во врска со балонот:

- a) тековната географска позиција;
- b) тековното ниво (барометарска висина);
- c) предвиденото време и место на ударот со земја.

6.5 Операторот на тежок слободен балон без екипаж ја известува надлежната единица за ATS за завршување на операцијата.

ДОДАТОК А. ПРЕСРЕТНУВАЊЕ НА ЦИВИЛНИ ВОЗДУХОПЛОВИ

(Забелешка. – Види Поглавје 3, 3.8 од Анексот и односната Забелешка)

Забелешка. – Во интернес на ефикасноста, содржината наведена во одредбите од Прилог 2 на Анексот е вметната во овој Додаток.

1. Согласно член 3 д) од Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство, договорните земји на ИКАО "се обврзуваат, при издавање на законски прописи за нивните државни воздухоплови, дека ќе обрнат должно внимание на безбедноста на навигацијата на цивилните воздухоплови". Имајќи предвид дека пресретнувањата на цивилните воздухоплови, во сите случаи, претставуваат потенцијална опасност, Советот на ИКАО ги изготви следните посебни препораки кои од договорните земји се бара да ги спроведат преку соодветни регулаторни и административни активности. Униформната примена од страна на сите заинтересирани се смета за битна во интерес на безбедноста на цивилните воздухоплови и патниците во истите. Заради оваа причина, Советот на ИКАО бара од договорните земји да го известат ИКАО за секоја разлика која може да се појави помеѓу нивните национални законски прописи или практики и посебните препораки наведени во овој Додаток.

2. Општо

2.1 Пресретнување на цивилни воздухоплови треба да се избегнува, а треба да се преземе само како последна средство/можност. Ако се преземе, пресретнувањето треба да се ограничи на утврдување на идентитетот на воздухопловот, освен ако не е потребно да се врати воздухопловот на неговата планирана патека, да се насочи вон границите на националниот воздушен простор, да се тргне од забранета, условно забранета или опасна зона или да му се дадат упатства да изврши слетување на определен аеродром. Не треба да се вршат вежби на пресретнување на цивилни воздухоплови.

2.2 Со цел да се отстрани или намали потребата за пресретнување на цивилни воздухоплови, многу е важно дека:

- a) единиците за контрола на пресретнувањето ги прават сите напори за да обезбеди идентификација на секој воздухоплов кој може да биде цивилен воздухоплов, и на воздухопловот ќе му ги даде сите потребни упатства или препораки преку единиците за ATS. За таа цел, многу е важно да се воспостави брза и сигурна комуникација помеѓу единиците за контрола на пресретнување и единиците за ATS и да постојат договори за размена на податоци

помеѓу овие единици, а во врска со движењата на цивилните воздухоплови согласно одредбите од Анекс 11;

- b) зоните кои се забранети за сите цивилни летови и зоните во кои не е забранет цивилен лет без посебна дозвола, земјата ги објавуваат јавно во Зборникот за воздухопловни информации (AIP) согласно одредбите од Анекс 15, заедно со ризикот, ако има, од пресретнување во случај на влегување во овие зони. При дефинирањето на овие зони кои се многу блиску до објавените ATS рути, или други често користени патеки, земјите треба да ја имаат предвид расположливоста со и точноста на сите системи од навигациските системи кои цивилните воздухоплови треба да ги користат како и нивната способност да останат настрана од дефинираните зони;
- c) треба да се земе предвид воведување на дополнителни навигациски средства, каде е потребно, за да се обезбеди дека цивилните воздухоплови се во состојба безбедно да ги заобиколат забранетите или, ако треба, условно забранетите зони.

2.3 Со цел да се исклучат или намалат опасностите својствени за пресретнувања кои се вршат како последно средство, треба да се вложат сите можни напори за да се обезбедат координативни активности од страна на пилотите и односните единици на земја. За таа цел, многу е важно договорните земји да преземаат чекори со цел да обезбедат дека:

- a) сите пилоти на цивилни воздухоплови се наполно свесни за постапките кои треба да ги преземат и за визуелните знаци кои треба да се користат, како што е наведено во Поглавје 3 и Прилог 1 на овој Анекс;
- b) операторите или водачите на цивилни воздухоплови ги применуваат одредбите од Анекс 6, Делови I, II и III што се однесува на можноста воздухопловот да комуницира/држува врска на 121.5 MHz и на расположливоста со процедури за пресретнување и визуелните знаци на воздухопловот;
- c) севкупниот персонал на ATS е наполно свесен за постапките кои треба да ги преземе согласно одредбите од Анекс 11, Поглавје 2, и PANS-ATM (Док. 4444);

*Анекс 2 —Правила за летање**Додаток А*

d) сите водачи на воздухопловите—пресретнувачи се свесни за општите ограничувања на перформансите на цивилните воздухоплови и за можноста дека пресретнатиот цивилен воздухоплов може да биде во состојба на опасност заради технички потешкотии или незаконско мешање;

e) јасни и недвосмислени упатства се издаваат до единиците за контрола на пресретнување и до водачите на потенцијалните воздухоплови—пресретнувачи, кои упатства ги опфаќаат маневрите за пресретнување, водењето на пресретнатиот воздухоплов, постапките од страна на пресретнатиот воздухоплов, воздух-воздух визуелните знаци, радиокомуникацијата со пресретнатиот воздухоплов и потребата за водржување од користење на оружје;

Забелешка. – Види ги ставовите од 3 до 8.

f) единиците за контрола на пресретнување и воздухопловот—пресретнувач се обезбедени со радиотелефонска опрема која е компатибилна со техничките спецификации од Анекс 10, Том I, се со цел да се овозможи комуникација со пресретнатиот воздухоплов на фреквенцијата за опасност 121.5 MHz;

g) секундарниот надзорен радар и/или ADS-B средствата стојат на располагање до степен до кој им се овозможува на единиците за контрола на пресретнувањето да ги идентификуваат цивилните воздухоплови во зоните во кои тие би можеле да бидат пресретнати. Овие средства треба да даваат можност за препознавање на идентитетот на воздухопловите и моментално препознавање на кои било услови за опасни состојби или итност.

3. Маневри за пресретнување

3.1 Треба да се воспостави стандарден начин за маневрите на воздухопловот кој пресретнува цивилен воздухоплов со цел да се избегне каква било опасност по пресретнатиот воздухоплов. Овој начин треба да ги име предвид ограничувањата на перформансите на цивилниот воздухоплов, потребата да се избегне летање во близина на пресретнатиот воздухоплов за да се избегне судар и потребата да се избегне пресекување на патеката на летот на воздухопловот или за извршување на кој било друг маневар на начин на кој слабата турбуленција би била опасна, особено ако пресретнатиот воздухоплов е лесен воздухоплов.

3.2 Воздухоплов опремен со систем за избегнување на судар во воздух (ACAS), кој се пресретнува, може да го восприеми пресретнувачот како закана за судир, така што започнува маневар за избегнување како одговор на ACAS совет за

избегнување судир. Пресретнувачот може грешно да го протолкува овој маневар како знак за непријателски намери. Заради тоа е важно пилотите на воздухопловите—пресретнувачи кои се опремени со секундарен надзорен радар (SSR) транспондер да го исклучат преносот на податоците за барометарската висина (одговори во Модел С или во полето AC од одговорите во Модел S) во опсег од најмалку 37 км (20 NM) од пресретнатиот воздухоплов. Со ова се спречува ACAS-от во пресретнатиот воздухоплов да даде совет за избегнување судир во поглед на пресретнувачот, додека истиот ќе биде на располагање само како информација за сообраќајот.

3.3 Маневри за визуелна идентификација

Следниов начин се препорачува за маневрите на воздухопловот—пресретнувач заради визуелна идентификација на цивилен воздухоплов.

Фаза I

Воздухопловот—пресретнувач треба да му пријде на пресретнатиот воздухоплов одзади. Основниот елемент, или единствениот воздухоплов—пресретнувач, вообичаено треба да заземе позиција на лева страна (port), малку над и пред пресретнатиот воздухоплов, во рамките на видното поле на пилотот на пресретнатиот воздухоплов, и првично не поблиску од 300 м до воздухопловот. Секој друг воздухоплов—учесник треба јасно да се гледа и да е настрана од пресретнатиот воздухоплов, пожелно е да биде над и позади. Откако ќе се воспостави брзината и позицијата, воздухопловот треба, ако е потребно, да продолжи во Фаза II од процедурата.

Фаза II

Основниот елемент, или единствениот воздухоплов—пресретнувач треба да започне со благо приближување до пресретнатиот воздухоплов, на исто ниво, се додека не е доволно блиску за да ги добие потребните податоци. Основниот елемент, или единствениот воздухоплов—пресретнувач треба да биде претпазлив со цел да не се преплаши екипажот за летање или патниците на пресретнатиот воздухоплов, постојано имајќи го на ум фактот дека маневрите кои воздухопловот—пресретнувач ги смета за нормални, патниците и екипажот на цивилен воздухоплов може да ги сметаат за опасни. Секој друг воздухоплов—учесник треба да јасно да се гледа и да е настрана од пресретнатиот воздухоплов. После завршување со идентификацијата, воздухопловот—пресретнувач треба да се повлече од близината на пресретнатиот воздухоплов како што е наведено во Фаза III.

Фаза III

Водачот на екипажа, или единствениот воздухоплов—пресретнувач треба пополека да се одвои од

*Анекс 2 — Правила за летање**Додаток А*

пресретнатиот воздухоплов со **плитко понирање**. Останатите воздухоплови учесници во пресретнувањето се одвојуваат и се приклучуваат кон водачот.

3.4 Маневар за навигациско водење

3.4.1 Ако, после, маневрите за идентификација наведени во Фаза I и Фаза II, се смета дека е неопходно да се интервенира во навигациската на пресретнатиот воздухоплов, основниот елемент, или единствениот воздухоплов–пресретнувач обично треба да заземат позиција на левата (port) страна, малку над и понапред од пресретнатиот воздухоплов, за да му се овозможи на водачот на воздухопловот на пресретнатиот воздухоплов да ги види дадените визуелни знаци.

3.4.2 Потребно е водачот на воздухопловот–пресретнувач да биде убеден дека водачот на пресретнатиот воздухоплов е свесен за пресретнувањето и дека го потврдува приемот на дадените знаци. Ако повторните обиди за привлекување на вниманието на водачот на пресретнатиот воздухоплов со користење на знаците од Серија 1 од Прилог 1, Дел 2 не се успешни, за оваа цел може да се користат други начини за сигнализирање, вклучувајќи го како последна можност визуелниот ефект од моторот (**afterburner**), под услов дека нема опасност по пресретнатиот воздухоплов.

3.5 Понекогаш метеоролошките услови или теренот бараат од основниот елемент, или единствениот воздухоплов–пресретнувач да заземат позиција на десната (starboard) страна, малку над и пред пресретнатиот воздухоплов. Во ваков случај, водачот на воздухопловот–пресретнувач мора да води сметка за тоа дека водачот на пресретнатиот воздухоплов за цело време јасно го гледа воздухопловот–пресретнувач.

4. Водење на пресретнат воздухоплов

4.1 Навигациско водење и односните информации треба да се даваат на пресретнат воздухоплов со помош на радиотелефонија, секогаш кога може да се воспостави радио врска.

4.2 Кога се дава навигациско водење на пресретнат воздухоплов, мора да се води сметка дека воздухопловот не се води во услови во кои може да се намали видливоста под онаа која е потребна за да се задржи летот во визуелни метеоролошки услови и дека маневрите кои се бараат од пресретнатиот воздухоплов не ги зголемуваат веќе постојните опасности во случај кога е намалена оперативната ефикасност на воздухопловот.

4.3 Во исклучителни случаи кога од пресретнатиот воздухоплов се бара да слета на прелетаната

територија, исто така мора да се води сметка за тоа дека:

- a) определениот аеродром е погоден за безбедно слетување на односниот тип на воздухоплов, посебно ако аеродромот вообичаено се користи за операции на цивилниот воздушен сообраќај;
- b) околниот терен е погоден за изведување на маневри за кружење, приод и неуспешен приод;
- c) пресретнатиот воздухоплов има доволно гориво за да стигне до аеродромот;
- d) ако пресретнатиот воздухоплов е цивилен воздухоплов, определениот аеродром има полетно–слетна патека со должина еднаква барем на 2 500 м на средна надморска висина и носивост доволна да го издржи воздухопловот;
- e) секогаш кога е можно, определениот аеродром е оној кој е опишан во детали во односниот Зборник на воздухопловни информации.

4.4 Кога се бара од цивилен воздухоплов да слета на непознат аеродром, битно е да му се даде доволно време да се подготви за слетување, имајќи предвид дека само водачот на цивилниот воздухоплов може да ја процени безбедноста на операцијата за слетување што се однесува на должината на полетно–слетната патека и масата на воздухопловот во тоа време.

4.5 Особено е важно тоа дека сите информации кои се потребни за олеснување на сигурен приод и слетување му се предаваат на пресретнатиот воздухоплов преку радиотелефонија.

5. Активности кои пресретнатиот воздухоплов ги презема

Со Стандардите од Прилог 2, Дел 2, се утврдува следното:

"2.1 Воздухоплов кој е пресретнат од друг воздухоплов мора веднаш:

- a) да ги следи инструкциите кои му ги дава воздухопловот пресретнувач, толкувајќи ги и одговарајќи на визуелните знаци согласно спецификациите од Прилог 1;
- b) да ја извести, ако е можно, надлежната единица за ATS;
- c) да се обиде да воспостави радиокомуникација со воздухопловот–пресретнувач или со надлежната единица за наведување на воздухоплови, емитувајќи општ повик на фреквенцијата за опасни ситуации (121.5 MHz), наведувајќи ги своите регистарски ознаки и природата на летот;

Анекс 2 — Правила за летање**Додаток А**

ако не се воспостави врска и ако е изводливо, го повторува овој повик на фреквенцијата за опасни ситуации 243 MHz;

- d) ако е опремен со SSR транспондер, го избира Мод А, код 7700, освен ако од надлежната единица за АТS не добил поинакви инструкции;
- e) ако е опремен со ADS-B или ADS-C, ја избира соодветната изводливост за опасни ситуации, ако е можно, освен ако од надлежната единица АТS не добил поинакви инструкции.

"2.2 Ако која било инструкција која е приемена преку радиокомуникација е во спротивност со оние кои ги дава воздухопловот-пресретнувач со визуелни знаци, пресретнатиот воздухоплов веднаш бара појаснување, за кое време продолжува да се придржува кон визуелните инструкции кои му ги дава воздухопловот-пресретнувач.

"2.3 Ако која било инструкција која е приемена преку радиокомуникација е во спротивност со оние кои ги дава воздухопловот-пресретнувач преку радио врска, пресретнатиот воздухоплов веднаш бара појаснување, за кое време продолжува да се придржува кон радио инструкциите кои му ги дава воздухопловот-пресретнувач."

6. Визуелни знаци воздух-воздух

Визуелните знаци/сигнали кои треба да ги користат воздухопловот-пресретнувач и пресретнатиот воздухоплов се оние наведени во Прилог 1 на овој Анекс. Многу е важно воздухопловот-пресретнувач и пресретнатиот воздухоплов стриктно да се придржуваат кон овие сигнали и точно да ги толкуваат знаците кои ги дава другиот воздухоплов, и дека воздухопловот-пресретнувач обрнува посебно внимание на секој знак којшто го дава пресретнатиот воздухоплов за да укаже дека е во состојба на опасност или итност.

**7. Радио комуникација помеѓу
единицата за контрола на пресретнување
или помеѓу воздухопловот-пресретнувач
и пресретнатиот воздухоплов**

7.1 Кога се врши пресретнување, единицата за контрола на пресретнувањето и воздухопловот-пресретнувач треба:

- a) прво да се обидат да воспостават двонасочна комуникација со пресретнатиот воздухоплов на заеднички јазик и на фреквенцијата за опасни ситуации 121.5 MHz, користејќи ги знаците за повикување "КОНТРОЛА ЗА ПРЕСРЕТНУВАЊЕ", "ПРЕСРЕТНУВАЧ (знак

за повикување)" и "ПРЕСРЕТНАТ ВОЗДУХОПЛОВ"; и

- b) ако ова не успее, треба да се обидат да воспостават двонасочна комуникација со пресретнатиот воздухоплов на друга фреквенција или фреквенции кои може да ги пропише надлежниот орган за АТS, или да воспостават контакт преку надлежната единица(и) за АТS.

7.2 Ако за време на пресретнувањето се воспостави радио врска, но не е можна комуникација на еден заеднички јазик, мора да се направат обиди да се пренесат на инструкциите, потврдата за прием на инструкциите и битните информации со користење на изрази и изговори наведени во Табела А-1 и секој израз мора да се пренесе два пати.

8. Воздржување од користење на оружје

Забелешка. – Со едногласното усвојување на 25^{та} Седница (вопредна) на Собранието на ИКАО, од 10 мај 1984 година, на членот 3 bis на Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство, договорните земји се согласиле дека "секоја земја мора да се воздржи од користење на оружје вперено во цивилен воздухоплов во лет".

Користењето на светлечки куршуми со цел привлекување на внимание е опасно, и се очекува дека ќе се преземат мерки за да се избегне нивно користење, така што животите на луѓето во воздухопловот и безбедноста на воздухопловот нема да бидат доведени во опасност.

**9. Координација помеѓу единиците за
контрола на пресретнувањето
и единиците на АТS**

Многу е важно да се одржува тесна координација помеѓу единицата за контрола на пресретнувањето и надлежната единица за АТS, за време на сите фази на пресретнување на воздухоплов кој е, или може да биде, цивилен воздухоплов, со цел единицата на АТS постојано да се известува за развојот на настаните и постапката која се бара да ја преземе пресретнатиот воздухоплов.

Анекс 2 — Правила за летање

Додаток А

Табела А-1

Изрази кои ги користи воздухоплов ПРЕСРЕТНУВАЧ			Изрази кои ги користи ПРЕСРЕТНАТИОТ воздухоплов		
Израз	Изговор ¹	Значење	Израз	Изговор ¹	Значење
CALL SIGN	<u>KOL SA-IN</u>	Кој е вашиот повикувачки знак	CALL SIGN (call sign) ²	KOL SA-IN (call sign)	Мојот повикувачки знак е (повикувачкиот знак)
FOLLOW	<u>FOL-OU</u>	Следи ме	WILCO постапувам по упатството	<u>VIL-KO</u>	Разбрав
DESCEND	<u>DI-SEND</u>	Спуштај се за слетување	CAN NOT	KEN-NOT	Не можам да ги постапувам по упатствата
YOU LAND	<u>JU-LEND</u>	Слетај на овој аеродром	REPEAT	<u>RI-PIT</u>	Повторете го вашето упатство
PROCEED	<u>PRO-SID</u>	Можеш да продолжиш	AM LOST	<u>EM LOST</u>	Позиција непозната
			MAYDAY	MEJDEJ	Во опасност сум
			HIJACK ³	<u>HAJ-DŽEK</u>	Киднапиран сум
			LAND (име на аеродромот)	LEND (име на аеродромот)	Барам слетување на (име на аеродромот)
			DESCEND	<u>DI-SEND</u>	Барам спуштање

1. Во втората колона, слогот кој треба да се нагласи е подвлечен.
2. Повикувачкиот знак кој се бара да се даде е оној кој се користи во радиотелефонската комуникација со единиците за ATS и е соодветен на регистарската ознака на воздухопловот наведена во планот на летот.
3. Имајќи ги предвид околностите може да не е препорачливо да се користи изразот "HIJACK".

ДОДАТОК В. НЕЗАКОНСКИ ДЕЈСТВИЈА**1. Општо**

Следните процедури се наменети како упатство за користење од страна на воздухоплов во случај на незаконски дејствија, а кога истиот не е во состојба да ја извести единицата за ATS за тој податок.

2. Процедури

2.1 Ако водачот на воздухопловот не може да продолжи до аеродром согласно правилата наведени во Поглавје 3, 3.7.2, тој/таа треба да се обиде да продолжи да лета на определената патека и на определеното ниво на крстарење, барем додека не е во состојба да ја извести единицата за ATS или додека не во рамките на покриеност со радар или ADS-B.

2.2 Кога воздухоплов кој е предмет на дејство на незаконско работење мора да отстапи од својата определена патека или своето определено ниво на крстарење без да е во состојба да воспостави радиотелефонска врска со ATS, водачот на воздухопловот треба, секогаш кога е можно:

- а) да се обиде да испрати предупредувања на VHF каналот кој се користи или на VHF фреквенцијата за опасни состојби, и на други соодветни канали, освена ако фактите во воздухопловот не диктираат поинаку. Друга опрема како што се транспондерите во

воздухопловот и линијата за пренесување на податоци исто така треба да се користат кога е згодно да се стори тоа и условите дозволуваат; и

- б) да продолжи согласно важечките посебни процедури за непредвидени ситуации за време на лет, ако овие процедури се утврдени и објавени во *Регионалните дополнителни процедури* (Док 7030); или
- в) ако нема утврдени важечки регионални процедури, да продолжи на ниво кое се разликува од нивоата на крстарење кои вообичаено се користат за летови во IFR услови до:
  - 1) 150 м (500 ft) во област каде се применува минимум за вертикално раздвојување од 300 м (1 000 ft); или
  - 2) 300 м (1 000 ft) во област каде се применува минимум за вертикално раздвојување од 600 м (2 000 ft).

Забелешка. – Постапките кои треба да ги преземе воздухоплов кој се пресретнува, за време додека е предмет на дејство на незаконско работење, се опишани во 3.8 на овој Анекс.

ТЕХНИЧКИ ПУБЛИКАЦИИ НА ИСАО (ИКАО)

Следниот краток преглед го дава статусот и, исто така, генерално ја опишува содржината на различните серии на технички публикации издадени од страна на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство. Во овој преглед не се опфатени специјализираните публикации кои не припаѓаат на ниедна од сериите, како на пример Каталогот на воздухопловни карти или Метеоролошките табели за меѓународна воздухопловна навигација.

Меѓународните стандарди и препорачани практики се усвоени од Советот согласно членовите 54, 37 и 90 од Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство а, од практични причини, се наменувани како Анекси на Конвенцијата. Униформната примена, од страна на договорните земји, на критериумите/одредбите кои се содржат во меѓународните стандарди се потврдува како неопходна за безбедноста или регуларноста на меѓународната воздухопловна навигација, додека униформната примена на критериумите/одредбите наведени во препорачаните практики се смета како пожелна во интерес на безбедноста, редовноста и ефикасноста на меѓународната воздухопловна навигација. Известувањето за кои било разлики помеѓу националните прописи или практики на една земја и оние на еден меѓународен стандард е суштинско за безбедноста и/или регуларноста на меѓународната воздухопловна навигација. Во случај на непридржување кон меѓународен стандард, една земја всушност има обврска, согласно член 38 од Конвенцијата, да го извести Советот за која било разлика. Известувањето за каква било разлика од препорачаните практики може, исто така, да биде важно за безбедноста на воздухопловната навигација и, иако Конвенцијата не наметнува обврска во однос на истите, Советот бара од договорните земји да достават известување за овие разликите, покрај оние кои се однесуваат на меѓународните стандарди.

Процедурите за службите за воздухопловна навигација (PANS) се одобрени од страна на Советот за примена ширум светот. Тие, во најголем дел, содржат оперативни процедури/постапки за кои се смета дека сепште не достигнале степен да бидат усвоени како меѓународни стандарди и препорачани

практики, како и материјал од постојан карактер, но се смета дека е премногу детален за да биде вметнат во Анекс, или подложи на чести измени и дополнувања/амандмани, поради што процесите предвидени во Конвенцијата премногу би се усложниле/отежнале.

Дополнителните регионални процедури (SUPPS) имаат статус сличен на оние од PANS-от, со тоа што тие се одобрени од страна на Советот, но само за примена во поедини региони. Тие се изготвуваат во унифицирана форма, бидејќи некои од процедурите се применуваат во региони кои се преклопуваат или припаѓаат на два или повеќе региони.

Следните публикации се изготвуваат по налог на Генералниот секретар во согласност со принципите и методите одобрени од страна на Советот.

Техничките прирачници даваат детални напатствија и податоци за меѓународните стандарди, препорачани практики и PANS, кои всушност се наменети да го олеснат спроведувањето на стандардите, препорачаните практики и PANS.

Плановите за воздухопловна навигација детално ги разработуваат условите за средствата и службите за меѓународната воздухопловна навигација во односните ИСАО региони за воздухопловна навигација. Тие се подготвуваат по налог на Генералниот секретар, врз основа на препораките од регионалните воздухопловно навигациски средби и врз основа на активноста на Советот во однос на тие препораки. Периодично плановите се изменуваат и дополнуваат како одраз на промените на условите и статусот на применувањето на средства и служби.

ИСАО циркуларите ги ставаат на располагање посебните податоци кои се од интерес за договорните земји. Тука се опфатени студии во врска со технички прашања.

**ФОНД ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ
НА МАКЕДОНИЈА**

3480.

Врз основа на член 9 став 1а точка 8 и став 1в точка 2 и член 56 став 1 точка 3 од Законот за здравственото осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 25/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009, 67/2009, 50/2010, 156/2010 и 53/2011), Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија на седница одржана на 31 октомври 2011 година, донесе

О Д Л У К А

**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЛИСТАТА НА ЛЕКОВИ КОИ ПАЃААТ НА ТОВАР
НА ФОНДОТ ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ
НА МАКЕДОНИЈА**

Член 1

Во Листата на лекови кои паѓаат на товар на Фондот за здравствено осигурување на Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 102/07, 104/07, 151/07, 22/08, 100/2008, 95/2009, 131/2009 и 44/2010), во член 1 се вршат следните измени и дополнувања:

Кај АТС кодот А02ВС01-„Omeprazole**“-капсули 20mg“ и „Omeprazole** - капсули 40mg“, во колоната 7 - „Режим на препишување“, ознаката „RS“ се заменува со ознаката „R“.

Кај АТС кодот А02ВС03-„Lansoprazole**“-капсули 30mg“, во колоната 7 - „Режим на препишување“, ознаката „RS“ се заменува со ознаката „R“.

Кај АТС кодот А05АА02- „Ursodeoxycholic acid – капсули 250mg“, во колоната 7 - „Режим на препишување“, ознаката „RSS“ се заменува со ознаката „RS/RSS“, а објаснувањето: „RSS–по препорака на лекар субспецијалист интернист-гастроентерохепатолог,“ се заменува со „RS–по препорака на лекар специјалист од центар за цистична фиброза, интернист и хирург, RSS–по препорака на лекар субспецијалист интернист-гастроентерохепатолог“.

Кај АТС кодот А05АА02-„Ursodeoxycholic acid*–перорална суспензија 250mg/5ml“, во колоната 7-„Режим на препишување“, ознаката „RSS“ се заменува со ознаката „RS/RSS“, а објаснувањето: „RSS – по пре-

порака на лекар субспецијалист интернист-гастроентерохепатолог“ се заменува со „RS–по препорака на лекар специјалист од центар за цистична фиброза, RSS–по препорака на лекар субспецијалист интернист-гастроентерохепатолог“.

Кај АТС кодот А07ЕС01- „Sulfasalazine*1–таблети 500mg“, во колоната 7- „Режим на препишување“, ознаката „RSS“ се заменува со ознаката „RS/ RSS“, а објаснувањето: „RSS–по препорака на лекар субспецијалист интернист-гастроентерохепатолог, ревматолог“ се заменува со „RS–по препорака на лекар специјалист интернист, хирург, RSS–по препорака на лекар субспецијалист интернист-гастроентерохепатолог, ревматолог“.

Кај АТС кодот А09АА02- „Amilase+lipase+protease-/pankreatin** – капсули СРЈ“, во колоната 7-„Режим на препишување“, ознаката „RS“ се заменува со ознаката „RS/RSS“, а објаснувањето: „RS–по препорака на лекар субспецијалист-гастроентерохепатолог, лекар специјалист-хирург, болнички педијатар“, се заменува со „RS–по препорака на лекар специјалист интернист, хирург, болнички педијатар, RSS–по препорака на лекар субспецијалист-гастроентерохепатолог“.

Во табелата се брише лекот:

A10BG02	Rosiglitazone**	6 mg	0	Филм обложени таблети	4mg	RSS
---------	-----------------	------	---	-----------------------	-----	-----

**Само во комбинација со метформин или друг орален антидијабетик

Кај АТС кодот В01АА07- „Acenocoumarol– таблети 4mg“, делот на препораките се дополнува, односно по зборовите „RS–по препорака на лекар специјалист-интернист“ се додаваат зборовите „и трансфузиолог“.

Кај АТС кодот В01АА08-„Ethyl biscoumacetate–таблети 300 mg“, делот на препораките се дополнува, односно по зборовите „RS–по препорака на лекар специјалист-интернист“ се додаваат зборовите „и трансфузиолог“.

Кај АТС кодот С01ВС03-„Propafenone**–таблети/филм обложени таблети 150mg“ и „Propafenone**–таблети/филм обложени таблети 300mg“ во делот на индикациите после зборовите „третман на преткоморни аритмии“ се додаваат зборовите „и/или коморни аритмии“.

Кај АТС кодот C07AB07- „Bisoprolol**“– таблети /тилм обложени таблети CPJ “, во колоната 7-„Режим на препишување“, ознаката „RS“ се заменува со ознаката „RS/RSS“, а во објаснувањето после зборовите: „RS-по препорака на: лекар специјалист-интернист“, се додаваат зборовите „RSS-по препорака на лекар субспецијалист-кардиолог“. Во делот на индикациите после зборовите: „хронична срцева слабост“, се додаваат зборовите: „ , хипертензија и ангина пекторис“.

Кај АТС кодот C07AB07- „Carvedilol**“– таблети 6,25 mg“ и „Carvedilol**“– таблети 12,5mg“ и „Carvedilol**“–таблети 25mg“ во делот на индикациите после зборовите: „хронична срцева слабост“, се додаваат зборовите: „ , хипертензија и ангина пекторис“.

Кај АТС кодот D07AC14- „Methylprednisolone – маст 0,1%“ и „Methylprednisolone – Крем 0,1% “, во колоната 7 - „Режим на препишување“, ознаката „R/R/S R-лекот го пропишува избран лекар-специјалист педијатар самостојно” се заменува со ознаката „R“.

Кај АТС кодот G02AB01-„Methylethergometrine –раствор 0,25mg/ml“ , во колоната 7 - „Режим на препишување“, ознаката „RS“ се заменува со ознаката „R/R/S“ и се додава следното објаснување: „R-лекот го пропишува избран лекар-специјалист гинеколог самостојно “.

Кај АТС кодот G03HA01-„Cuproterone**“–таблети 50mg“, во објаснувањето после зборовите: „RS-по препорака на: лекар специјалист интернист-ендокринолог, уролог“, се додаваат зборовите „и онколог“.

Кај АТС кодот H01BA02-„Desmopressin–назален спреј 0,1mg/ml“ и „Desmopressin–таблети CPJ “, во колоната 7-„Режим на препишување“, ознаката „RS“ се заменува со ознаката „RS/RSS“.

Кај АТС кодот H03AA01- „Levothyroxine –таблети CPJ “, во колоната 7 - „Режим на препишување“, ознаката „RS“ се заменува со ознаката „RS/RSS“, а во објаснувањето зборовите: „RS-По препорака на лекар специјалист-интернист” се заменуваат со зборовите: „RS-по препорака на лекар специјалист-интернист, специјалист по нуклеарна медицина, RSS-по препорака на лекар субспецијалист ендокринолог ”.

Кај АТС кодот H03BA02- „Propylthiouracil –таблети 50mg “ и „Propylthiouracil –таблети 100mg “, во колоната 7 - „Режим на препишување“, ознаката „RS“ се заменува со ознаката „RS/RSS“, а во објаснувањето зборовите: „RS-По препорака на лекар специјалист-интернист” се заменуваат со зборовите: „RS-по препора-

ка на лекар специјалист-интернист, специјалист по нуклеарна медицина, RSS- по препорака на лекар субспецијалист ендокринолог ”.

Кај АТС кодот H03BB02- „Thiamazole –таблети/филм обложени таблети CPJ “, во колоната 7-„Режим на препишување“, ознаката „RS“ се заменува со ознаката „RS/RSS“, а во објаснувањето зборовите: „RS-По препорака на лекар специјалист-интернист” се заменуваат со зборовите: „RS-по препорака на лекар специјалист-интернист, специјалист по нуклеарна медицина, RSS- по препорака на лекар субспецијалист ендокринолог ” .

Кај АТС кодот J01CA04 - „Amoxicillin** – капсули/ филм обложени таблети CPJ“ и „Amoxicillin**–суспензија 250mg/5ml“, во колоната 7-„Режим на препишување“, ознаката „R“ се заменува со ознаката „R/D“. Во делот на индикациите после зборовите „инфекции на респираторен систем: синусит, отит, акутни и рецидивантни бронхитиси, бронхопневмонија, генитоуринарни инфекции, инфекции на гастер и дуоденум со Helicobacter pylori” се додаваат зборовите: „ тонзилит, фарингит, профилакса на бактериски ендокардитис при хируршки процедури во устата и горните респираторни патишта “.

Кај АТС кодот J01CE10 - „Benzathine phenoxymethylpenicillin – таблети/ филм обложени таблети CPJ“ и „Benzathine phenoxymethylpenicillin – сируп CPJ“, во делот на индикациите зборовите „лекување на стрептококни аеробни и анаеробни (одонтогени) инфекции” се заменуваат со зборовите: „ лекување на стрептококни аеробни и анаеробни инфекции, вклучително и одонтогени инфекции “.

Кај АТС кодот J01CR02- „Amoxicillin+clavulanic acid – таблети / филм обложени таблети CPJ“ и „Amoxicillin+clavulanic acid–суспензија CPJ“, во колоната 2- „Генеричко име-INN“, после генеричкото име се додава ознаката „**“. Во делот на индикациите зборовите „инфекции со Haemophilus influenzae во средни со висока резистенција, инфекции со E.coli и стафилококи кои создаваат пеницилиназа” се заменуваат со зборовите: „инфекции на горен и долен респираторен тракт, инфекции на урогенитален тракт, инфекции на средно уво, одонтогени инфекции“.

Кај АТС кодот J01EE01- „Sulfamethoxazole+-trimethoprim** – таблети (100+20) mg “, „Sulfamethoxazole+-

trimethoprim**–таблети (400+80)mg“ и „Sulfamethoxazole+trimethoprim** – суспензија (200+40)mg/5ml“, во колоната 7 - „Режим на препишување“, ознаката „R/D“ се заменува со ознаката „R“.

Кај АТЦ кодот J01GB01-„Tobramycin**–раствор за инхалирање 75mg/ml“, во колоната 7-„Режим на препишување“, ознаката „*M“ се заменува со ознаката „*CF“. Во делот на објаснувањето се бришат зборовите: „*M – по препорака на центар за муковисцидоза“.

Кај АТЦ кодот J01XB01-„Colistin***–инјекции 1.000.000IU“, во колоната 7- „Режим на препишување“, ознаката „*M“ се заменува со ознаката „*CF“.

Кај АТЦ кодовите J04AB02- „Rifampicin –капсули 300mg“, J04AC01- „Isoniazid - таблети 50mg“, „Isoniazid-таблети 100mg“, J04AC51-„Isoniazid+-pyridoxine-капсули (400+25)mg“, J04AK01-„Pyrazinamide-таблети 500mg“, J04AK02- „Ethambutol-таблети 100mg“ и „Ethambutol-таблети 400mg“, во објаснувањето после зборовите: „RS-по препорака на: лекар специјалист фтизиолог, инфектолог, педијатар, интернист“, се додаваат зборовите „и пневмофтизиолог“.

Кај АТЦ кодот L02AE03 -„Goserelin** –инјекции CPJ“, L02AE04 -„Triptorelin** –инјекции 3,75mg“ и „Triptorelin**–инјекции 0,1mg“, во делот на индикациите по зборовите: „АПТ до три обиди за лекување на жена“ се додаваат зборовите: „по претходно спроведена постапка за БПО на товар на ФЗОМ“.

Кај АТЦ кодот M01AE01- „Ibuprofen –таблети за цвакање 50 mg“, во колоната 7 - „Режим на препишување“, ознаката „RS“ се заменува со ознаката „R“, а објаснувањето: „RS-По препорака на лекар специјалист интернист-ревматолог“ се брише.

Кај АТЦ кодот N02AA01 - „Morphine –супозитории CPJ“, „Morphine –подјазични таблети CPJ“ и „Morphine- таблети/капсули/гранули CPJ“ во колоната 7- „Режим на препишување“, ознаката „R“ се заменува со ознаката „RS“.

Кај АТЦ кодот N04BC05-„Pramipexole–таблети 0,25mg“ и „Pramipexole– таблети 1mg“ во делот на објаснувањето по зборовите: „RS-По препорака на лекар специјалист –невролог“ се додаваат зборовите: „невропсихијатар“.

Кај АТЦ кодот N03AX14-„Levetiracetam–филм обложени таблети CPJ“ и „Levetiracetam–раствор за орална употреба 100mg/ml“, во колоната 7- „Режим на препишување“, ознаката „* “ се заменува со ознаката

„RS“, и се додава следното објаснување: „RS-лекот се пропишува по добиено мислење од клинички конзилиум“.

Кај АТЦ кодот N06DA02-„Donepezil–филм обложени таблети 5mg“ и „Donepezil –филм обложени таблети 10mg“, во колоната 2- „Генеричко име-INN“, после генеричкото име се додава ознаката „*“, и се додава следното објаснување: „Индикации: Alzheimer-ова болест“. Во колоната 7 - „Режим на препишување“, ознаката „* “ се заменува со ознаката „RS“, и се додава следното објаснување: „RS-по препорака на лекар специјалист невролог, невропсихијатар, психијатар“.

Кај АТЦ кодовите R01AD01-„Beclometasone–назален спреј 50mcg/doza“, R01AD05-„Budesonide–назален спреј 50mcg/doza“ и „Budesonide – назален спреј 100mcg/doza“, во објаснувањето после зборовите: „RS-по препорака на лекар специјалист интернист, педијатар, пнеумофтизиолог и ОПЛ“, се додаваат зборовите „, специјалист по медицина на трудот и специјалист по клиничка имунологија и алергологија“.

Кај АТЦ кодот R01AD08-„Fluticasone–назален спреј 50mcg/doza“, во објаснувањето после зборовите: „R-лекот го пропишува избран лекар-специјалист педијатар самостојно RS- по препорака на лекар специјалист интернист, педијатар, пнеумофтизиолог и ОПЛ“, се додаваат зборовите „, специјалист по медицина на трудот и специјалист по клиничка имунологија и алергологија“.

Кај АТЦ кодот R03AC02- „Salbutamol–таблети 2mg“ , во колоната 7- „Режим на препишување“, ознаката „RS “ се заменува со ознаката „R“.

Кај АТЦ кодот R03AC02-„Salbutamol–аеросол 0,1mcg/doza“, „Salbutamol– раствор за инхалација 5mg/ml“ и „Salbutamol–сируп 2mg/5ml“, во колоната 7 - „Режим на препишување“, ознаката „R/RS R- лекот го пропишува избран лекар-специјалист педијатар самостојно“ се заменува со ознаката „R“.

Кај АТЦ кодовите R03BA01- „Beclometasone–аеросол 50mcg/doza“, R03BA02 - „Budesonide–аеросол 50mcg/doza“, „Budesonide–аеросол 200mcg/doza“ и R03BA05-„Fluticasone–аеросол 125mcg/doza“, во објаснувањето после зборовите: „RS-по препорака на лекар специјалист интернист, педијатар, пнеумофтизиолог“, се додаваат зборовите „, специјалист по медицина на трудот и специјалист по клиничка имунологија и алергологија“.

Кај АТС кодот R03BA05- „Fluticasone – аеросол 50mcg/doza“, во објаснувањето после зборовите: „Р-лекот го пропишува избран лекар-специјалист педијатар самостојно RS-по препорака на лекар специјалист интернист, педијатар, пнеумофтизиолог“, се додаваат зборовите „, специјалист по медицина на трудот и специјалист по клиничка имунологија и алергологија“.

Кај АТС кодот R05CB13-„Dornase alfa (Desoxyribonuclease)–раствор за инхалирање 1000E (1mg)/ml“, во колоната 7-„Режим на препишување“, ознаката „*М“ се заменува со ознаката „*CF“.

Член 2

Во член 1, во делот на легендата ознаката „*М-По препорака на центар за муковисцидоза“ се заменува со ознаката „*CF-по препорака на центар за цистична фиброза“.

Член 3

По членот 3 се додава нов член 3-а кој гласи:

„Член 3-а

Доколку лековите од член 1 на Листата на лекови кои паѓаат на товар на Фондот за здравствено осигурување на Македонија според режимот на пропишување се пропишуваат од избран лекар по препорака на лекар специјалист од одредена специјалност, истите лекови може да се пропишуваат од избран лекар по препорака на лекар субспецијалист од соодветната специјалност.“

Член 4

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, ќе се објави по добивањето на согласност од министерот за здравство, а ќе се применува од 15 ноември 2011 година.

Бр. 02-16662/4
31 октомври 2011 година
Скопје

Управен одбор
Претседател,
Јован Грповски, с.р.

3481.

Врз основа на член 56 став 1 точка 3, а во врска со член 69 од Законот за здравственото осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 25/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009, 67/2009, 50/2010, 156/2010, и 53/2011), Управниот одбор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија на седницата одржана на 31 октомври 2011 година, донесе

П Р А В И Л Н И К

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА НАЧИНОТ НА ПЛАЌАЊЕ НА ЛАБОРАТОРИСКИТЕ ИСПИТУВАЊА ВО СПЕЦИЈАЛИСТИЧКО - КОНСУЛТАТИВНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА ПО УПАТ НА ИЗБРАН ЛЕКАР

Член 1

Во Правилникот за начинот на плаќање на лабораториските испитувања во специјалистичко- консултативна здравствена заштита по упат на избран лекар („Службен весник на Република Македонија“ број 10/2002, 17/2002, 136/2006, 41/2007, 62/2007, 86/2007, 118/2007, 37/2008, 158/2009, 2/2010, 147/2010, 171/2010 и 95/2011), во член 2 став 1 во поднасловот VI зборовите „во урина“ се заменуваат со зборовите „во серум“.

Член 2

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, ќе се објави по добивањето на согласност од министерот за здравство, а ќе се применува од 1 декември 2011 година.

Бр. 02-16662/6
31 октомври 2011 година
Скопје

Управен одбор
Претседател,
Јован Грповски, с.р.

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

3482.

Врз основа на член 9 точка 4 од Законот за државната ревизија („Службен весник на Република Македонија“ број 66/10 и 145/10), главниот државен ревизор, донесе

П Р А В И Л Н И К

ЗА НАЧИНОТ НА ВРШЕЊЕ НА ДРЖАВНАТА РЕВИЗИЈА

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува начинот на вршење на државната ревизија (планирањето, извршување и известувањето за извршената ревизија).

Член 2

(1) Државната ревизија се врши врз основа на методолошки акти, усогласени со методологијата, начинот на работа и постапките регулирани со ревизорските стандарди на Меѓународната организација на врховни ревизорски институции – ИНТОСАИ и Кодексот за деловна етика и однесување на Државниот завод за ревизија.

(2) Државната ревизија ја вршат овластени државни ревизори и државни ревизори, организирани во тимови.

ПЛАНИРАЊЕ НА РЕВИЗИЈАТА

Член 3

(1) Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија се донесува до крајот на ноември во тековната година за наредната година.

(2) Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија содржи акционен план за нејзина реализација и преглед на субјекти кои се предмет на ревизија.

Член 4

(1) Помошникот на главниот државен ревизор го изготвува прегледот на субјекти кои се предмет на ревизија врз основа на предлозите на овластените државни ревизори и државните ревизори и го доставува до главниот државен ревизор, најдоцна до 15 ноември во тековната година.

(2) Прегледот на субјекти кои се предмет на ревизија содржи:

- име на субјектот
- обем на средства со кои располага субјектот
- вид на ревизијата
- претпоставено време за вршење на ревизијата
- пресметани ревизор денови
- тимот кој ќе ја врши ревизијата и
- образложение за применетите критериуми при избор на предложените субјекти.

(3) Прегледот на субјекти кои ќе бидат предмет на ревизија наредната година се разгледува на колегиум на Државниот завод за ревизија.

Член 5

Државниот завод за ревизија во текот на месец јануари писмено ги известува субјектите кои ќе бидат предмет на ревизија.

ИЗВРШУВАЊЕ НА РЕВИЗИЈАТА

Член 6

(1) Ревизијата започнува со писмено известување до субјектот на ревизија за периодот на вршење на ревизијата, најмалку седум дена пред отпочнувањето на ревизијата.

(2) Известувањето содржи правен основ за вршење на ревизијата, предмет на ревизијата, почеток на ревизијата, време на траење на ревизијата и тимот кој ќе ја врши ревизијата.

(3) Субјектот треба да обезбеди услови за непречена работа на ревизорите, да ја подготви потребната база на податоци, документација и информации за вршење на ревизијата и да овозможи увид во истата.

(4) Во прилог на известувањето, се доставуваат и образци кои субјектот треба да ги пополни пред отпочнување на ревизијата за: јавни набавки, промени кај постојаните средства и промени на изворите на капитални средства.

(5) Субјектот на ревизијата ги презентира применетите сметководствените политики и начела и објаснувачките информации.

Член 7

Помошникот на главниот државен ревизор, организира првичен состанок со органите на раководење и управување на субјектот и ги информира за ревизорските постапки и активности кои ќе се спроведат во текот на ревизијата и потребата да се обезбеди соработка за непречено вршење на ревизијата.

Член 8

(1) Раководителот на тимот за ревизија изготвува детален план за вршење на предметната ревизија, со кој треба да се обезбеди нејзино навремено спроведување и висок квалитет, на економичен, ефикасен и ефективен начин.

(2) Помошникот на главниот државен ревизор го одобрува деталниот план за ревизија.

Член 9

Со деталниот план за ревизија од член 8 на овој правилник се утврдува:

- опфатот и целите на ревизијата,
- нивото на материјалност,

- проценка на ревизорскиот ризик,
- ревизорскиот пристап,
- постапките за избор на примерок,
- временскиот распоред на ревизорските активности и
- распоредот на задачите за извршување на ревизијата по извршители.

Член 10

(1) Доколку помошникот на главниот државен ревизор оцени дека за конкретната ревизија е потребно ангажирање на стручни лица и експерти од соодветна област на ревизијата, тоа го наведува во деталниот план за ревизија и писмено го известува главниот државен ревизор, кој одлучува за нивното ангажирање.

(2) Стручните лица и експерти се ангажираат за да му помогнат на ревизорскиот тим да добие компетентни, разумни и релевантни ревизорски докази од поедини области кои се потребни за да се постигне ревизорската цел.

(3) Извештајот подготвен од стручното лице или експертот, како резултат од извршената ревизија, е составен дел на ревизорското досие.

Член 11

(1) Со вршењето на работа на терен овластените државни ревизори и државните ревизори прибираат доволни, релевантни и сигурни ревизорски докази, евидентирани во работни белешки, кои ќе обезбедат јасна поддршка на наодите, препораките и даденото ревизорско мислење или заклучок.

(2) Целта на работата на терен е да се извршат сите ревизорски активности наведени во деталниот план за поединечната ревизија.

Член 12

(1) По завршување на работа на терен, помошникот на главниот државен ревизор заедно со раководителот на тимот и членовите на ревизорскиот тим, на завршен состанок со раководните лица во субјектот на ревизија ги презентира резултатите од извршената ревизија.

(2) На состанокот може да присуствува и главниот државен ревизор или овластено лице од главниот државен ревизор.

(3) Завршниот состанок има за цел да го информира субјектот за резултатите од ревизијата и да му даде објаснување за понатамошната ревизорска постапка.

(4) Раководителот на ревизорскиот тим може да биде овластен од помошникот на главниот државен ревизор и сам да раководи со завршниот состанок.

(5) Записникот од завршниот состанок го изготвува член на ревизорскиот тим, а го потпишуваат овластени претставници на двете страни, присутни на завршниот состанок.

Член 13

(1) Државниот завод за ревизија врши ревизија на регуларност и ревизија на успешност.

(2) За секоја извршена ревизија на регуларност, се составува нацрт извештај кој особено ги содржи следните елементи: резиме, вовед, цели и опфат на ревизијата, осврт на ревизијата од претходната година, наоди, препораки и ревизорско мислење.

(3) Во нацрт ревизорскиот извештај, доколку ревизорот процени, може да има и состојби кои укажуваат на системски слабости и нагласувања на прашања за неизвесност.

(4) За секоја извршена ревизија на успешност, се составува нацрт извештај кој особено ги содржи следните елементи: резиме на резултатите, основни податоци, цели на ревизијата, ревизорски наоди и пролози кон извештајот (опфат, методологија и друго).

(5) Нацрт ревизорскиот извештај го потпишува помошникот на главниот државен ревизор и ревизорскиот тим (најмалку двајца ревизори), на секоја страна од ревизорскиот извештај.

Член 14

(1) Заради утврдување компактност и квалитет на ревизорските извештаи се формира стручно тело од претседател и членови (овластени државни ревизори), кое ги разгледува нацрт ревизорските извештаи, дава предлози, сугестии и забелешки, за да обезбеди усогласеност со методолошките акти и квалитет на ревизорските извештаи, пред нивното доставување до законски утврдените субјекти.

(2) Нацрт ревизорскиот извештајот со усвоените забелешки се доставува до претседателот на стручното тело.

ИЗВЕСТУВАЊЕ ЗА ИЗВРШЕНАТА РЕВИЗИЈА

Член 15

(1) Нацрт ревизорскиот извештај, се доставува до законскиот застапник на субјектот, одговорното лице на субјектот за периодот за кој е вршена ревизијата и до органите надлежни за надзор и контрола на работењето на субјектот кај кој е извршена ревизијата.

(2) Законскиот застапник на субјектот и одговорното лице на субјектот за периодот за кој е вршена ревизијата, можат да достават забелешки до Државниот завод за ревизија во рок од 30 дена од приемот на извештајот.

Член 16

(1) Забелешките по нацрт ревизорскиот извештај, ги разгледува тимот кој ја вршел ревизијата.

(2) Врз основа на забелешките и дополнително доставената документација се подготвува одговор на забелешките, со образложенија на причините за нивно прифаќање или не прифаќање.

(3) Одговорот на забелешките го потпишуваат помошникот на главниот државен ревизор и ревизорскиот тим, на секоја страница од одговорот.

Член 17

(1) Нацрт ревизорскиот извештај, забелешките од субјектот во целина и одговорот на забелешките ги разгледува стручното тело за утврдување компактност и квалитет на ревизорските извештаи.

(2) Доколку прифатената забелешка од субјектот на ревизија предизвикува изменување на нацрт ревизорскиот извештај, помошникот на главниот државен ревизор на стручното тело му го доставува на разгледување и конечниот ревизорски извештај.

Член 18

(1) Конечниот ревизорски извештај го потпишува помошникот на главниот државен ревизор и ревизорскиот тим (најмалку двајца ревизори), на секоја страна од конечниот ревизорски извештај.

(2) Конечниот ревизорски извештај се доставува до законскиот застапник на субјектот, лицето кое било одговорно на субјектот во периодот за кој е вршена ревизијата и до органите надлежни за надзор и контрола на работењето на субјектот кај кој е извршена ревизијата.

(3) Со конечниот ревизорски извештај се доставува и образецот - известување за превземени мерки, во печатена и во електронска форма.

(4) Субјектот на ревизија го известува Државниот завод за ревизија за имплементацијата на препораките содржани во ревизорските извештаи, во рок од 90 дена од приемот на конечниот извештај.

Член 19

(1) Забелешките на субјектот и одговорот на забелешките како прилози, се составен дел на конечниот ревизорски извештај.

(2) Конечниот ревизорски извештај, со забелешките на субјектот и одговорот по забелешките се објавуваат на веб-страницата на Државниот завод за ревизија.

Член 20

За извршената ревизија се формира ревизорското досие, во кое се евидентира целокупната документација од извршената ревизија.

ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 21

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-838/1

10 ноември 2011 година

Скопје

Главен државен ревизор,

Тања Таневска, с.р.

ДИРЕКЦИЈА ЗА РАДИАЦИОНА СИГУРНОСТ**3483.**

Врз основа на член 7, став 7 од Законот за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност („Службен весник на Република Македонија”, бр. 48/02, 135/07, 53/11), директорот на Дирекцијата за радијациона сигурност донесе

П Р А В И Л Н И К**ЗА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА БАРАЊЕТО ЗАРАДИ НЕДОНЕСУВАЊЕ НА РЕШЕНИЕ ЗА
ДОЗВОЛА****Член 1**

Со овој правилник се пропишува формата и содржината на барањето заради недонесување на решение за дозвола.

Член 2

Барањето од член 1 на овој правилник се поднесува на образец: „Барање заради недонесување на решение за дозвола“, во формат А-4 во бела боја, кој е даден во Прилог и е составен дел на овој правилник.

Образецот на барањето од став 1 на овој член содржи: назив на органот до кој се поднесува барањето, во средишниот дел назив на барањето, назив на правното лице, седиште на правното лице, краток опис поради што се поднесува барањето, датум и место за потпис на подносителот на барањето.

Член 3

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-710/2

8 ноември 2011 година

Скопје

Директор,

д-р Нузи Шахин, с.р.

Прилог

ДО

Писарницата на директорот на
Дирекцијата за радијациона сигурност**Б А Р А Њ Е**

заради недонесување на решение за дозвола

Од _____
(назив на правното лице)_____
(седиште на правното лице)

Краток опис поради што се поднесува барањето:

Молам согласно рокот утврден во член 7 став 9 од Законот за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност директорот на Дирекцијата за радијациона сигурност да постапи по барањето за донесување решение за дозвола, поднесено под број _____ од _____ до Дирекција за радијациона сигурност чија копија се доставува во прилог.

Датум и место на поднесување

Барател

_____
_____

_____

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА**3484.**

Врз основа на членот 10 од Законот за исплата на платите во Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 70/94, 62/95, 33/97, 50/01, 26/02, 46/02, 37/05, 121/07, 161/08, 92/09 и 97/10), Министерството за труд и социјална политика

О Б Ј А В У В А

1. Стапката за трошоците на живот за месец октомври 2011 година, во однос на месец септември 2011 година, е повисока за 0,3%.

2. Правото на пораст на платите за месец октомври 2011 година, во однос на месец септември 2011 година, за работодавачите од членот 3, став 1 од Законот за исплата на платите во Република Македонија изнесува 0,15%.

Министер,
Спиро Ристовски, с.р.

www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2011 година изнесува 10.100,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2011158